

Výklad listu

Efezským

– kapitola 1

Jaroslav Kernal

Efezským 1

Obsah:

Svatým věřícím v Kristu (Ef 1,1)	7
<i>Křesťané jsou svatí</i>	9
<i>Svatí jsou věřící v Krista</i>	12
<i>Křesťané jsou v Kristu</i>	14
Prostředí křesťanského života (Ef 1,2)	16
<i>Co? Milost a pokoj</i>	16
<i>Proč? Kvůli hříchu a spasení</i>	19
<i>Jak? Od Boha Otce a Pána Ježíše Krista</i>	22
Napsáno na obalu Bible (Ef 1,3-4)	25
<i>Požehnaný Bůh nám požehnal</i>	26
<i>Požehnaný Bůh nás vyvolil</i>	29
<i>Požehnaný Bůh nás posvěcuje</i>	32
Užitek učení o vyvolení (Ef 1,4)	35
<i>Přehled textu a kontext</i>	35
<i>Vysvětlení učení o vyvolení</i>	36
<i>Užitek učení o vyvolení</i>	41
Předurčení k adopci (Ef 1,5)	44
<i>Učení o předurčení</i>	45
<i>Předurčení k synovství (k adopci)</i>	49
Adoptování ke chvále (Ef 1,5-6)	53
<i>Adopce</i>	54
<i>Ke chvále slávy milosti</i>	58
<i>V Božím Nejmilejším</i>	60
V Něm máme vykoupení (Ef 1,7)	63

<i>Vykoupení – co to je a jak mu máme rozumět.....</i>	<i>64</i>
<i>Vykoupení je v Božím Nejmilejším.....</i>	<i>68</i>
<i>Vykoupení už v Kristu máme!.....</i>	<i>71</i>
Vykoupení krví (Ef 1,7)	73
<i>Prostředek vykoupení – Kristova krev.....</i>	<i>74</i>
<i>Účinek vykoupení – odpuštění hříchů .....</i>	<i>77</i>
<i>Důvod vykoupení – přebohatá milost.....</i>	<i>79</i>
Zahrnutí milostí (Ef 1,8)	82
<i>Jak to souvisí s předchozími verši .....</i>	<i>82</i>
<i>Zahrnutí.....</i>	<i>84</i>
<i>Moudrost a prozíravost .....</i>	<i>87</i>
<i>Z Boží milosti k Boží slávě.....</i>	<i>89</i>
Hledání Boží vůle? (Ef 1,9).....	91
<i>Boží vůle.....</i>	<i>91</i>
<i>Bůh nám jí dal poznat .....</i>	<i>93</i>
<i>Skrze tajemství.....</i>	<i>97</i>
<i>Podle svého zalíbení.....</i>	<i>98</i>
<i>Aplikace.....</i>	<i>99</i>
Jednota v Kristu (Ef 1,10).....	100
<i>Nepohnutelnost Božího plánu.....</i>	<i>100</i>
<i>Dokonalost Božího plánu.....</i>	<i>102</i>
<i>Cíl Božího plánu .....</i>	<i>104</i>
<i>Závěr .....</i>	<i>107</i>
Předurčení k dědictví (Ef 1,11).....	109
<i>Předurčení .....</i>	<i>109</i>
<i>Svrchovaný Bůh.....</i>	<i>114</i>
...abychom byli chválou Jeho slávy (Ef 1,12)	118
<i>Kdo jsme? Kdo je to křesťan?.....</i>	<i>118</i>
<i>Proč tady jsme?.....</i>	<i>122</i>
<i>Kvůli komu tady jsme?.....</i>	<i>125</i>

Slovo a Duch (Ef 1,13)	127
<i>Způsob spasení – skrze víru</i>	127
<i>Prostředek spasení – slovo pravdy</i>	130
<i>Agent spasení – Duch svatý</i>	133
Zapečetění zaslíbeným Závdkem (Ef 1,13-14)	137
<i>Zaslíbení</i>	137
<i>Zapečetění</i>	142
<i>Závdek</i>	144
<i>Závěr</i>	144
Závdek dědictví (Ef 1,14)	146
<i>Závdek našeho dědictví</i>	147
<i>Vykoupení vydobytých</i>	150
<i>Ke chvále Jeho slávy</i>	153
Modlitba, která oslavuje Boha (Ef 1,15)	155
<i>Dvě modlitby</i>	155
<i>Díkůvzdání</i>	157
<i>Přímluvy</i>	160
<i>Modlitba křesťana</i>	162
Víra a láska (Ef 1,15)	164
<i>Svědectví o víře</i>	164
<i>Zachraňující víra</i>	167
<i>Viditelná víra</i>	170
Vděčná přímluva (Ef 1,16)	173
<i>Nepřetržitá modlitba</i>	174
<i>Vděčná modlitba</i>	177
<i>Přímluvná modlitba</i>	179
<i>Závěr</i>	181
Obsah i cíl modliteb – poznání Boha (Ef 1,17)	182
<i>Dar</i>	183
<i>Moudrost a zjevení</i>	185

<i>Duch svatý</i>	188
<i>Závěr</i>	189
Otec slávy (Ef 1,17)	191
<i>Bůh našeho Pána Ježíše Krista</i>	192
<i>Otec slávy</i>	195
<i>Vrchol slávy</i>	197
Ke komu se modlíš? (Ef 1,17)	200
<i>Náš – osobní vztah s Kristem</i>	201
<i>Pán – poddanost a poslušnost Kristově vládě</i>	203
<i>Ježíš – Spasitel, který zachraňuje</i>	205
<i>Kristus – Mesiáš, věčný Boží syn</i>	206
Osvícené oči srdce (Ef 1,18-19)	209
<i>Osvícené oči srdce</i>	210
<i>Porozumění doktríně</i>	212
<i>Boží dílo ve věřících</i>	216
Vyvýšení Krista (Ef 1,20-21)	218
<i>Vzkřísil Ho z mrtvých</i>	219
<i>Posadil Ho po své pravici</i>	222
<i>Důkaz Kristova návratu</i>	225
Kristus – hlava nade vším (Ef 1,22)	227
<i>Podřídil</i>	227
<i>Dal</i>	231
Kristus – hlava církve (Ef 1,22-23)	236
<i>Církev</i>	237
<i>Hlava církve</i>	240
<i>Tělo Kristovo</i>	243
Církev – Plnost Kristova (Ef 1,23)	245
<i>Tělo</i>	246
<i>Plnost</i>	250
<i>Kristus</i>	253

SVATÝM VĚŘÍCÍM V KRISTU (EF 1,1)

Nejdůležitější doktrína

Pavlův list do Efezu je jednou z nejkrásnějších biblických knih. Jeden autor o ní napsal, že je „korunou a vrcholem Pavlovy teologie.“ Tato kniha patřila mezi nejoblíbenější knihy jak církevních otců, tak také reformátorů, puritánů a dalších velkých Božích mužů.

Viděli jsme počátky Božího díla v Efezu. Založení církve, její upevnění, zakotvení, viděli jsme probuzení, které bylo v Efezu a v širokém okolí. Během doby Pavlova působení v Efezu vznikly církve v Kolosis a v Laodikeji, a kromě nich pravděpodobně také všechny ostatní církve jmenované ve Zjevení 2-3: v Pergamu, Smyrně, Thyatirech, Sardách a Filadelfii. Církev byla ustanovena a upevněna, jak to Pavel napsal i Efezským: „Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš“ (Ef 2,20). Deset let po vzniku církve Efezu, v roce 62 po Kristu, napsal apoštol Pavel z vězení této církvi dopis.

Máme před sebou první verš knihy, kterou anglický romantický básník popsal jako „nejbožštější skladbu člověka.“ První dva verše listu tvoří jeho úvod a patří k naší přirozenosti, že když čteme epištoly, tak těmto úvodním veršům obvykle nevěnujeme příliš mnoho pozornosti. Většinou rychle spěcháme dále, k těm velikým věcem, které jsou dále v první kapitole. Myslím, že takto jednáme normálně i v jakékoliv jiné knize. Neradi čteme úvody a předmluvy. Chceme jít dál. Ale úvod, který je dneska před námi, je úvodem, u něhož bychom se měli zastavit. Musíme to udělat, protože i tyto úvodní verše jsou:

Boží slovo

To platí o každém úvodu v listech Nového zákona. I kdyby to nemělo být kvůli ničemu jinému, tak musíme těmto slovům věnovat svou pozornost jednoduše proto, že to je Boží slovo, jsou to slova inspirovaná Duchem svatým. Ale jsou i další důvody – často je v těchto úvodních slovech skryté ohromné bohatství a obsahují velmi důležité doktríny.

Právě tak je to v listu Efezským. V prvním verši čteme: „Pavel, z Boží vůle apoštol Ježíše Krista, bratřím věrným v Kristu Ježíši.“ (E). Ekumenický překlad není v tomto případě úplně nejlepší. Doslově bychom mohli tento text přeložit takto: „Pavel, apoštol Ježíše Krista z vůle Boží, svatým jsoucím v Efezu a věřícím v Kristu Ježíši.“ Tady se setkáváme s nejdůležitějším křesťanským učením ze všech – je to učení o tom, kdo je to křesťan.

Kdo je to křesťan?

Tato otázka patří k nejdůležitějším otázkám vůbec. Je naprostý základ, bez kterého není možný křesťanský život. Jde o učení, které nikdy nemůže být opakováno tak často, aby to bylo skutečně dostatečné. Jedná se o učení, které musíme opakovaně zdůrazňovat v dnešní době, protože právě dnes v této oblasti panuje nejvíce zmatků. Zároveň se jedná o učení, které má vliv jak na další doktríny, tak především na praxi, na život křesťanů a křesťanské církve. Proto je nezbytné, abychom měli jasno v tom, kdo je to křesťan. Jestliže nerozumíme tomu, kdo je to křesťan, tak to jednoduše znamená, že nerozumíme učení o spasení. Jak ale může být někdo spasen, když neví, co to spasení je? Takový člověk může být doopravdy zachráněn, ale také nemusí – klidně může žít v ohromném sebeklamu.

V době komunistické totality nás stát chtěl tak moc ochránit, že nikomu nedovolil, aby mohl svobodně cestovat, a už vůbec ne do nekomunistických zemí. Na hranicích byly ploty s ostatnatými dráty nabité elektřinou a vojáci, kteří hlídali hranici, zastřelili každého, kdo se pokusil ze země odejít. Existovali převaděči, kteří potají převáděli lidi na Západ. Ale někdy se také takový převaděč dal služeb komunistické tajné policie a potom s lidmi, které převáděl, sehrál takové divadlo. Všechno vypadalo opravdově, akorát ten hraniční plot nebyl pravým plotem, za kterým byla cizí země, ale byl někde na české straně a „za plotem“ čekali estébáci v německých a amerických uniformách. Lidé měli pocit, že jsou v bezpečí, ale přitom byli přímo na cestě do lágru.

Satan je mistr převleků. Apoštol Pavel říká, že se převléká za anděla světla (1K 11,14), aby svědl lidi a mohl dál držet v zajetí temnoty a hříchu – ačkoliv oni si budou myslet, že jsou ve světle a jsou zachráněni. Nutně potřebujeme vědět, kde je hranice mezi nebem a peklem, mezi spasením a odsouzením. Potřebujeme rozumět tomu, kdo je to křesťan, protože jinak se může stát, že se ocitneme mezi těmi, kteří v onen den přijdou za Pánem a budou volat: Pane, Pane. „A tehdy já prohlásím [říká Ježíš]: ‚Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti‘“ (Mt 7,23). Hned prvním veršem epištoly apoštol Pavel vyučuje efezské křesťany.

Autor a adresáti

Podívejme se na tři věci z první poloviny prvního verše:

1. Autorem epištoly je Pavel. Ke svému jménu tady připojuje také charakteristiku: **apoštol Ježíše Krista**. Použitý tvar ukazuje nejenom na to, že je Kristovým vyslancem, ale zahrnuje v sobě také určitý aspekt vlastnictví. Je to něco, co jinde Pavel rád vyjadřuje slovem ‚otrok‘. Patří Kristu a slouží mu celým svým životem.

2. Není to něco, co by si sám vybral nebo k čemu by ho povolali lidé. Stalo se to **z Boží vůle**. Je to ve zkratce totéž, co zdůrazňuje církvím v Galácii: „Pavel, apoštol **povolaný a pověřený nikoliv lidmi, ale Ježíšem Kristem a Bohem Otcem**, který Ježíše vzkřísil z mrtvých...” (Ga 1,1). Pavel nejedná za sebe nebo ze své vlastní autority. Bůh ho poslal. Bůh ho ustanovil apoštolem. S touto autoritou, která není z něj, píše křesťanům:

3. **Jsoucím v Efezu**. V ekumenickém překladu Bible tato slova najdete v poznámce pod čarou. Je to proto, že v některých významných starověkých rukopisech tato slova nejsou. Ovšem v dalších rukopisech tato slova jsou a je celá řada dobrých důvodů, proč máme trvat na tom, že tato slova byla součástí původního textu Pavlova listu. To, že někde nejsou, vysvětlují někteří badatelé tím, že Pavel napsal list, který byl určen nejenom efezské církvi, ale také dalším. A tak v listu do Efezu tato slova zůstala, zatímco v kopiích tohoto listu, které byly poslány ostatním církvím písař slovo Efez vynechal. Tato skutečnost má velký význam také pro nás. Říká nám totiž prostou věc – dopis Efezským nebyl napsán jenom pro nějaké dávno mrtvé křesťany, nebyl napsán pro učence, kteří nad ním budou hloubat, nebyl určen kazatelům církví nebo zvláště zbožným lidem v církvi, nebyl napsán ani pro ty, kteří nevědí, co by měli dělat a nemají na práci nic jiného než studovat Bibli. Nic takového! Tento list byl napsán všem křesťanům. Tento list je určen také vám. Byl napsán pro každého člověka v Kristově církvi, pro velkého i malého, vzdělaného i nevzdělaného. Tohle je dopis pro tebe, bratře, sestro, milí přátelé.

KŘEŠŤANÉ JSOU SVATÍ

A hned od prvního verše jde k těm nejdůležitějším věcem pod sluncem. Kdo je to křesťan? Podívejte se, jak v našem textu apoštol Pavel oslovuje ty, kterým píše: **svatí!** Pavel píše církvi a to znamená svatým.

Když slyšíme ‚svatý‘, tak se možná trochu lekne. Možná se nám vybaví dlouhý seznam toho, co se musí nebo nesmí. Možná se nám vybaví mrtví lidé, kteří musí projít dlouhým procesem kanonizace, aby mohli být prohlášeni za svaté. Obě tyto myšlenky jsou Božímu slovu úplně cizí. Obojí jsou výmysly lidí, kteří neznají Boha, který jediný je svatý.

Svatý prostě znamená oddělený. Nejvíce se toto slovo v Bibli používá o Bohu a jenom o něm také platí, že je svatý sám o sobě, ze své podstaty. Cokoliv dalšího je svatého – a mohou to být předměty, jako byl oltář v chrámu, nebo schrána smlouvy, stánek, mohou to být místa, dny, období nebo lidé – to všechno má svou svatost odvozenou od svého vztahu k Bohu. Svaté je to, co Bůh prohlásí za svaté. Když tedy

mluvíme o křesťanech, tak být křesťan, znamená být svatý. Jak tomu máme rozumět? Ve dvojím smyslu:

Svatý znamená oddělený od...

Být křesťan znamená být svatý a to na prvním místě znamená být oddělený od světa a od hříchu. Ale svatý v tomto smyslu - řečeno o křesťanech - neznamená dokonalý.

Křesťané v Efezu dokonalí nebyli. Někteří z nich byli „zmítáni a hnáni závanem kdejakého učení“ (Ef 4,14), dokonce mezi nimi byli falešní učitelé, jako byli Hymenáios a Filétos (2Tm 2,17), kteří podvraceli víru některých bratří. Dalším lidem v této církvi Pavel musel napsat: „Kdo kradl, ať už nekrade... Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo... O smilstvu, jakékoliv nezřízenosti nebo chamtivosti ať se mezi vámi ani nemluví...“ (Ef 4,28-29 a 5,3). Přesto nazývá tyto lidi svatými. Je to pro ně připomínka toho, kým je Bůh učinil a kým mají být. Tohle je jasná křesťanská hranice. Na jedné straně je světlo svatosti a na druhé straně temnota hříchu. Křesťané byli přeneseni ze smrti do života, z království temnoty do království Božího Syna.

Byli odděleni od hříchu - jejich hříchy byly odpuštěny, protože je na sebe vzal Ježíš Kristus. Na kříži za ně zaplatil svým životem, na kříži nesl Boží hněv místo nás. Tak z nás všechny hříchy sňal. **Všechny!** Minulé, přítomné i budoucí. Žádný hřích není tak velký, aby na něj Kristova oběť nestačila. Žádný hřích také není tak malý, aby kvůli němu Kristova oběť byla zbytečná. Kristus nás svým křížem oddělil od hříchu. To znamená, že jsme svatí.

Křesťané jsou také odděleni od světa. „Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. ... Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa“ (J 17,6.14). Křesťané jsou svatí, protože jsou oddělení od světa. Svatý Bůh a hříšný svět to jsou dvě věci, které nejdou dohromady. Jakub říká: „...nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřítelem Božím“ (Jk 4,4). A Jan připomíná milovaným dětem Božím: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky“ (1J 2,15-17). Křesťan je ten, kdo dychtí po Bohu, kdo chce činit Boží vůli, kdo si zakládá na tom, co chce Jeho nebeský Otec - takový člověk je oddělený od světa.

Pavel píše církvi do Efezu – církvi, která žije ve světě, ale není ze světa. Nežije jako svět, nekopíruje věci světa, neuctívá Boha světským způsobem, neraduje se ze světských věcí, ale z nebeských.

Křesťané, vy jste svatí! Jste oddělení od hříchu a od světa. Váš život je jiný, než život světa. Vaše myšlení se úplně liší od myšlení hříšníků. Už nejste v temnotě, ale ve světle Boží svatosti. Právě toto je jedna z nejdůležitějších věcí, které musíme porozumět ohledně toho, kdo je to křesťan. Křesťan je svatý a to znamená oddělený – od světa a hříchu. Ale nejenom to:

Svatý znamená oddělený pro...

Svatost má dvě stránky – negativní a pozitivní. Negativní je ta, o které jsme teď mluvili. Znamená to, že jsme oddělení od něčeho – od hříchu a světa. Znamená to, že něco musí z našeho života pryč, některé věci už nemají v našem životě místo. Nezmizí mávnutím kouzelného proutku – křesťané musí bojovat za svatost ve svém životě a tento boj je na celý život. Ale Bůh nás už prohlásil za svaté. Proto je naším cílem toto svatost uvádět do svého života.

Potom je tady také pozitivní stránka svatosti. To znamená, že jsme oddělení pro něco – mluvíme-li o svatosti, jsme oddělení pro Boha, pro život s ním, pro službu Bohu a jeho království. Tyto dvě stránky svatosti krásně popisuje Pavel v listu Tesalonickým: „Lidé sami vypravují ... jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému...“ (1Te 1,9). Na jedné straně je odvrácení od model, od falešných bohů tohoto světa a na straně druhé je služba pravému Bohu. To je druhá stránka svatosti. Jsme svatí pro Boha a službu Jemu samotnému, pro pravou bohoslužbu. Znovu je to jinými slovy to, co apoštol napsal církvi do Říma: „Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Ř 12,1-2).

Oddělení pro Boha znamená na prvním místě, že Bohu patříme, jsme jeho vlastnictvím. Bohu patří všechno, On je stvořitelem všeho a nic se nemůže vymknout Jeho vládě a správě. Ale křesťanou jsou zvláštním Božím vlastnictvím. Jsou Jeho vlastním lidem. Jsou lidem, který si Bůh oddělil ze všech národů, aby byli jenom Jeho a aby na nich ukazoval svou slávu. A netýká se to jenom lidí, ale skrze církve Bůh ukazuje svou slávu také nebeským mocnostem. „Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církve dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost“ (Ef 3,10).

To znamená být svatý pro Boha. Znamená to také, že jsme odděleni pro službu našemu Bohu. V době Starého zákona byli přesně takto odděleni lévíjští kněží – byli svatí, oddělení pro službu ve stánku, v chrámu. Nikdo jiný nemohl sloužit Bohu přijatelným způsobem, tady způsobem, v němž by měl Bůh zalíbení. Jenom ti, které k tomu určil. Ve Starém zákoně to byli Lévíjci, které Bůh oddělil z prostředka Izraele. Ale o křesťanech je řečeno: „Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘...“ (1 Pt 2,9). „...a učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce...“ (Zj 1,6).

Každý křesťan je knězem Krále. Každý křesťan uctívá Boha a slouží mu. Křesťan, který neslouží, je protimluv. To je stejné, jako kdybychom řekli nevěřící křesťan nebo suchozemská ryba. To je prostě hloupost. Něco takového nemůže ze své podstaty existovat. Tady je důvod, proč nás Bůh učinil církví. Sloužíme si jednak navzájem a potom společně sloužíme našemu Bohu a Králi. Je to také důvod, proč křesťané potřebují místní církve, viditelné Tělo Kristovo.

A na tomto místě musím zdůraznit jednu věc – když Duch svatý v Písmu používá slovo svatý o křesťanech, tak je to vždycky v množném čísle. Nikdy se nemluví o jednom svatém. Je tu důraz na společenství. To rozhodně neznámá, že bychom jako jednotlivci mohli přestat usilovat o svatost – spíš to naše úsilí podtrhuje. Musíme usilovat o svatost každý jednotlivě, protože potom bude zjevné, že jsme svatí společně. Jeden z velkých kazatelů minulého století Aiden Wilson Tozer řekl, že skutečným ideálem křesťana není být šťastný a spokojený, ale být svatý.

SVATÍ JSOU VĚŘÍCÍ V KRISTA

Apoštol Pavel tedy píše Kristově církvi v Efezu, svatým, **věřícím**. V originálním textu jsou slova svatý a věřící jsou spojena spojkou ‚a‘ (KRAL, B21). Nejde tady ale o dvě skupiny lidí – že by Pavel psal jednak svatým a jednak věřícím, kteří svatí nejsou. Obě slova jsou zde spojena takovým způsobem, který ukazuje na to, že to druhé slovo je synonymem toho prvního. To druhé slovo, slovo věřící, znovu trochu jiným způsobem popisuje to, co říká slovo první – svatí. Můžeme to říci také tak, že křesťané jsou svatí, protože jsou věřící v Pána Ježíše Krista.

Věrný věřící

Všechny české překlady tohoto verše kromě jediného (Petrů) překládají řecké slovo PISTOS slovem věrný. V řečtině skutečně toto slovo můžeme mít jak význam věrný, tak také význam věřící. A záleží na kontextu, který z těch dvou významů použijeme.

V našem případě si myslím, že je lepší použít slovo věřící, protože Pavel píše křesťanům, Božímu lidu, což je „rodina věřících“ (J. Stott). Pavel nikde v listu nedává do kontrastu věrné a nevěrné svaté, ale popisuje svaté, kteří věří v Ježíše Krista. Stejně slovo nalezneme ve známém textu o Tomášovi: „Potom řekl Tomášovi: ‚Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř (**nebud' nevěřící, ale věřící** - ČSP)!““ (J 20,27). Toto slovo slovo je tam hned dvakrát a je v aktivním významu - věřící.

Na druhé straně ale asi nejde úplně oba významy tohoto slova od sebe oddělit. Věřící v Krista jsou ti, kdo jsou věrní. Svátí jsou ti, kdo vytrvají až do konce a osvědčí svou věrnost, víru i svatost. Svátý je ten, kdo je věřící v Krista Ježíše. Každý, kdo věří v Pána Ježíše Krista zjeveného v Písmu, je svátý. A naopak, kdo je nevěřící, ten svátý není. Žádný nevěřící není a ani nemůže být svátý.

Věřící v Krista

Také v této charakteristice nacházíme velmi zásadní věci, které se týkají porozumění tomu, kdo je to křesťan. Tady je skutečně asi nejdůležitější věc vůbec - křesťan je ten, kdo věří určitým věcem.

Vzpomínáte si na devatenáctou kapitolu Skutků? Apoštol Pavel potkal před Efezem nějaké učedníky. Z rozhovoru s nimi, nebo možná dokonce z jejich jednání Pavel vyrozuměl nějaké nejasnosti ohledně jejich víry a proto jim položil otázku, zda přijali Ducha svatého, když uvěřili. Z dalšího rozhovoru vyplynulo, že tito učedníci nevědí skoro nic o Pánu Ježíši Kristu. A tak jim Pavel zvěstoval Krista: „Jan křtil ty, kteří se odvrátili od svých hříchů, a vybízel lid, aby uvěřili v toho, který přijde po něm - v Ježíše. Když to uslyšeli, dali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše“ (Sk 19,4-5).

Tady jasně vidíme, kdo je křesťan - je to ten, kdo věří Ježíše. Křesťan není nějaký hodný člověk, dokonce to není ani ten, kdo věří v Boha. Tito učedníci nepochybně v Boha věřili - ale o Kristu věděli jen málo nebo spíš nic. Křesťan není ten, kdo pravidelně chodí do církve. Už jsme zmínili, že křesťan usiluje o to být se svatými, tedy chodit pravidelně do církve. Ale samotné chození do církve z nikoho křesťana neudělá. Jenom víra v Pána Ježíše Krista, víra v evangelium je tím, co odděluje křesťana od nekřesťana.

Už jsem se setkal s lidmi, kteří se považovali za křesťany, chodili do církve, ale - podle svých vlastních slov - v toho Krista moc nevěřili. Ale Bůh sám ve svém Slově říká, že takoví lidé křesťané ve skutečnosti nejsou! To není můj nápad ani můj výmysl - to říká Boží slovo. A křesťané jsou ti, kdo Božímu slovu věří. Věř evangeliu

- tedy dobré zprávě o Ježíši Kristu: „...že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem...“ (1 K 15,3-4).

Křesťan je tedy ten, kdo věří zcela jasným a konkrétním věcem z Božího slova. Zásadní otázkou potom není, zda je člověk členem nějaké církve, ale zda cele a plně věří tomu, že Ježíš Kristus na kříži zaplatil za jeho hříchy a třetího dne vstal z mrtvých. Víte, komu jste uvěřili? Víte, čemu věříte? Víte, co obnáší křesťanská víra a křesťanské učení? Rozumíte tomu, co to je spasení podle Písma? Víte, jak může být člověk spasen? Jste připraveni dát odpověď každému, kdo by se vás ptal na naději, kterou jako křesťané máte (1 Pt 3,15)?

KŘEŠŤANÉ JSOU V KRISTU

Poslední fráze, která popisuje křesťany, říká, že křesťané jsou svatí věřící, kteří jsou **v Kristu Ježíši**. Je velmi důležité, abychom rozuměli tomu, že obě slova – svatí i věřící se vztahují k tomu ‚v Kristu Ježíši‘. Svatí jsou v Kristu a stejně tak věřící jsou v Kristu.

V Kristu, v Něm – to je jedna z velmi důležitých frází nejenom v listu Efezským, ale v celém Novém zákoně. Když budete doma číst tento list, tak si schválně podtrhněte nebo vypište všechna místa, kde se tato fráze vyskytuje. Jenom v první kapitole je v jedenácti ze dvaceti třech veršů.

Pro pochopení toho, kdo je to křesťan, je tato fráze životně důležitá. Křesťan je jenom ten, kdo je v Kristu. Nikdo jiný křesťan není. **Kdo není svatý, není křesťan, kdo nevěří v Ježíše Krista, není křesťan, kdo není v Kristu, není křesťan.** Co to znamená, že jsme v Kristu? Podívejme se jenom rychle na dvě věci:

J sme části Jeho Těla, církve

J sme v Kristu, a to znamená, že jsme součástí Jeho církve, Jeho těla. „On je hlava, z něho roste celé tělo, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno“ (Ef 4,15-16). Všichni křesťané, svatí, věřící v Ježíše Krista, jsou pevně spojeni dohromady a jednoho dne budou také viditelně shromážděni kolem své Hlavy, kolem Krista. On je tím, kdo nás spojuje. Církev je tělo Kristovo, nevěsta Kristova, která čeká na svého Ženicha. S láskou svého ženicha vyhlíží, protože to byl On, kdo si jí zamiloval: „...a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná“ (Ef 5,25-27). Křesťané, vy jste tímto svatým a bezúhonným tělem.

V novotě života

„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové! (2 K 5,17). Novota života je to, o čem jsme mluvili celou dobu. Není možné být svatý, bez nového života, který je z Ducha svatého. Slyšíte to? Svatý život z Ducha svatého. Není možné žít ve víře, bez toho, aby nás Bůh probudil ze smrti do života. Svatý život je nový život. Život ve víře v Krista je nový život.

Jestli jste v Kristu, tak to bude vidět na vašem životě. Úplně stejně se bude projevovat svatost, oddělenost od světa a hříchu a oddělenost pro Boha a službu Božímu království. A víra bez skutků je mrtvá (Jk 2,26). V Kristu máte nový život. Jenom v Něm a nikde jinde.

Je tady pevné pouto, které spojuje všechny tři charakteristiky dohromady. Nedají se od sebe oddělit. Patří k sobě. Svatí, věřící, v Kristu – to je popis křesťana podle Božího slova. Toto je křesťan. Pavel začal u květu, tedy u svatosti a přes kmen víry šel až k samotnému kořeni – ke Kristu. Jedině v Kristu a skrze něj můžeme mluvit o křesťanovi. A když mluvíme o křesťanovi, tak mluvíme o svatosti a o víře.

A nakonec: V našem textu jsme viděli dvě místa, kde se křesťané nacházejí – v Efezu a v Kristu. To je úděl svatých věřících v tomto životě. I o vás je možné říct svatí, kteří jsou v Ústí, věřící v Kristu Ježíši. Náš domov je u Pána, ale nyní jsme ještě zde a čekáme na Něj. On přijde. Už nyní jsme v Něm.

Modleme se.

PROSTŘEDÍ KŘESŤANSKÉHO ŽIVOTA (EF 1,2)

Milost a pokoj

Apoštol psal křesťanům do Efezu hned od úvodních veršů důležité věci. Viděli jsme, že píše církvi Kristově, křesťanům, které nazývá svatými. Viděli jsme, že jsou svaté, protože jsou věřící v Pána Ježíše Krista. Nikdo nemůže být svatý bez toho, aby věřil v Krista. Ale nevěříme v Krista lidských nápadů a výmyslů, ale věříme v Krista, kterého nám zjevuje neomylné Boží slovo.

Viděli jsme, že naprostým základem je, že opravdový křesťan je ten, kdo je v Kristu. Takový člověk je novým stvořením a je také součástí Kristova těla, církve. Ale apoštol Pavel ve svém pozdravu pokračuje ještě dále.

Dnes je před námi druhý verš Pavlova pozdravu. V tom prvním Pavel vysvětlil, komu píše a jak máme rozumět tomu, kdo je to křesťan. V tomto druhém se zabývá prostředím křesťanského života. Oba verše jsou jako úvodní tóny symfonie – předznačují celé následující dílo. Pojdme nyní přečíst prvních 14 veršů první kapitoly a potom se pustíme do verše 2.

Rozebereme dnes společně jeden jediný verš Božího slova a věřte mi, že ani v nejmenším nevyčerpáme celé jeho bohatství. Mimochodem Kalvínův komentář k Efezským má přes 700 stran a komentář Martyna Lloyd-Jonese tvoří osm svazků. Puritán William Gurnall rozebral křesťanskou zbroj z Ef 6,10-18 v knize o více než osmi stech stranách. Takže tady máme vynikající základ, kvalitní historickou tradici.

Když studujeme Bibli, tak si musíme klást několik základních otázek – jedná se o otázky: Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? Proč? V našem dnešním textu se podíváme na tři z těchto otázek: Co? Proč? Jak? Odpovědi na tyto otázky nám pomohou lépe porozumět tomu, co je základem křesťanského života, proč právě milost a pokoj patří k nejdůležitějším pojmům křesťanské víry a co, resp. kdo činí křesťanskou víru tak jedinečnou. Pojdme tedy k první otázce:

CO? MILOST A POKOJ.

Druhý verš Efezským popisuje prostředí křesťanova života. Je o dvou nejdůležitějších slovech křesťanské víry – o milosti a o pokoji. Dr. Martyn Lloyd-Jones říká, že ačkoliv nejsou žádná slova celé křesťanské víry důležitější než tato dvě – milost a pokoj, tak přesto je neustále zlehčujeme ve svých ústech, když se ani na okamžik nezastavíme a nepřemýšlíme o tom, co tato slova znamenají. Milost, která stojí na počátku naší víry a pokoj, který tuto víru završuje.

Je skutečně nesmírně důležité, abychom si, když čteme Bibli, neustále kladli otázku, co znamenají slova, která čteme. Nedávno jsem mluvil s jedním chlapcem o Božích věcech a dostali jsme se k příběhu klanění tří králů, mudrců z východu, kteří přinesli své dary nově narozenému Králi, Kristu. Jedním z těch darů bylo kadidlo. Zeptal jsem se tohoto chlapce, jestli ví, co to je? A on se začal uculovat a potom se mě zeptal, jestli doopravdy chci slyšet, co si myslí, že to je... Skutečně neměl na mysli onu vzácnou vonnou pryskyřici, která při pálení vydává libou vůni, ale něco úplně jiného.

Ale to není jenom problém malých chlapců – je to problém nás křesťanů obecně! Čteme Bibli každý den, ale jen málo přemýšlíme o tom, co přesně jednotlivá slova znamenají.

Dnes máme před sebou veliká slova, slova plná významu, teologická slova.

Na jedné straně je tu běžný pozdrav – podobné slovo jako milost používali Řekové jako pozdrav. A Židé se dodnes zdraví slovem: Shalom, tedy pokoj.

Ale když Pavel píše tato slova křesťanům do Efezu, tak nechce jenom opakovat pohansko-židovský pozdrav. Pavel dává těmto slovům plný křesťanský význam. Tato slova jsou pozdravem a zároveň požeňáním, které Pavel svolává na efezské křesťany. Co tedy znamenají?

Milost

Co je to milost? Co si představíte, když se řekne milost? Pravděpodobně většina Čechů bude mít milost spojenou, a to spíše negativně, s prezidentskou milostí. Myslím, že slovo milost nepatří mezi nejoblíbenější slova v českém slovníku. Ale u křesťanů by to mělo být jedno z nejdůležitějších a nejoblíbenějších slov.

Pavel obrací naši pozornost do samotného centra teologie – k milosti. Toto slovo se objevuje 155krát v Novém zákoně a 79 v řeckém Starém zákoně. Řecké slovo CHARIS, milost. Boží nezasloužená přízeň, kterou si nikdo nemůže nárokovat a která zajišťuje hříšníkům spasení skrze Kristovu oběť na kříži. To je milost. Autor jednoho z nejlepších komentářů k listu Efezským, Harold Hoehner říká, že milost je „*evangelium v jednom slově*“. Ano, je to skutečně tak. Pokud chcete vyjádřit evangelium co nejstručněji, tak milost bude to pravé slovo, které použijete.

Milost je nejhlubším vyjádřením Boží lásky. Je to Boží láska, která se sklonila až úplně do bahna hříchu, aby z něj vytáhla hříšníka, který byl naprosto bezmocný a topil se ve svém hříchu. **Milost je nezaslouženým a nevymahatelným odpuštěním trestu.** Podívejme se ještě v rychlosti na několik základních charakteristik milosti:

1. Milost je jen pro odsouzené. Milost není pro spravedlivé. Kdo je spravedlivý, kdo není odsouzen, ten nemůže dostat milost. Proto Ježíš říká, že „lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem volat k pokání spravedlivé, ale hříšníky“ (Lk 5,31-32). Je to také jeden z důvodů, proč není milost příliš populární. Pokud totiž někomu řeknete, že potřebuje milost, tak mu tím také říkáte, že je odsouzený. Spravedlivý milost nepotřebuje.

2. Milost je nezasloužená. To je asi nejdůležitější charakteristika milosti, která bezprostředně navazuje na předchozí bod. Protože milost je jen pro odsouzené, tak z toho vyplývá, že milost je nezasloužená. Je tady spravedlivý trest, který je milostí zrušen. V tomto smyslu je milost také nespravedlivá. Jde proti spravedlnosti. Vzpomínáte si na toho zloděje, který byl ukřižován spolu s Pánem? Řekl tomu druhému lotrovi, který se rouhal: „My jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal“ (Lk 23,41).

Milost znamená přerušování výkonu spravedlnosti. A protože je milost nezasloužená, tak to nevyhnutelně znamená, že:

3. Milost je nevymahatelná. Na milost nemá nikdo žádné právo. Právo je jenom na straně toho, kdo milost dává. Ten má svrchované právo milost dát nebo nedat. Ale nikdo ji nemůže vymáhat – ani odsouzenec na prezidentovi, ani hříšník na svatém Bohu.

4. Milost je individuální. Milost se neuděluje paušálně, všeobecně. To je amnestie. Milost je záležitostí jednotlivce. Boží milost je otázkou jednotlivce. Bůh neudělil nějakou všeobecnou milost, ale dává milost těm, kdo věří v Pána Ježíše Krista. Ale ti, kdo věří, věří jen proto, že dostali od Boha milost. „Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se chlubíš, jako bys to nebyl dostal?“ (1K 4,7).

Boží milost souvisí s tím, co čteme ve čtvrtém verši – s Božím vyvoláním před stvořením světa. Bůh vyvolil některé hříšníky k tomu, že dostanou milost, zatímco jiné ponechal v jejich hříchu.

Pokoj

Milost vám a pokoj. Co je to pokoj? Řecké slovo znamená pokoj nebo mír. Opakem tohoto slova je válka. Pokoj znamená stav, kdy není válka, kdy došlo k jejímu přerušování. Znamená to sjednocení po předchozím rozdělení. Slyšíme tady ozvěnu hebrejského ‚šalom‘, které znamená řád, pořádek, blaho celého života, harmonii s Bohem.

Evangelium je zprávou o pokoji. To slyšeli pastýři v Betlémě od andělů: „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj...“ (Lk 2,14). Když Petr kázal v Kornéliově domě v Caesareji, tak říká: „To je ta zvěst, kterou Bůh poslal synům izraelským, když vyhlásil pokoj v Ježíši Kristu“ (Sk 10,36). Evangelium přináší pokoj. V Ef 6,15 je nazváno evangeliem pokoje. Bůh je zdrojem tohoto pokoje.

„Máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ř 5,1). Tento pokoj je základem Božího království a pramení z Ducha svatého: „Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého“ (Ř 14,17). Boží království je královstvím pokoje. Není tam žádná válka ani rozkoly, rozpory, boje a sváry. Vládne tu pokoj. Pokoj je prostředím křesťanského života. Je to pokoj s Bohem i pokoj s lidmi. Mírnost křesťanů má být všem známá (Fp 4,5). To souvisí s pokojem. Křesťané jsou nositeli pokoje a smíření. Je to pokoj, který není z nás, ale je z Boha. Je to ovoce Ducha svatého – láska, radost, pokoj... (Ga 5,22).

Tento pokoj znamená odpočínutí. Ježíš řekl: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“ (Mt 11,28). Je to spočinutí v Kristu. Je to něco, co daleko přesahuje klid, který často chceme. Není to pasivní rozplynutí se v nírváně, ale je to aktivní Boží dílo v životě člověka, které vede ke smíření s Bohem i s lidmi.

Milost je příčinou – dílo Boží milosti, a pokoj je důsledkem. Milost Boží přináší spasení a vede k pokoji s Bohem i s lidmi.

PROČ? KVŮLI HŘÍCHU A SPASENÍ.

Nyní se tedy dostáváme k naší druhé otázce: Proč Pavel píše Efezkým křesťanům o milosti a pokoji, proč jim přeje právě toto, proč jim žehná milostí a pokojem? Je nějaký zvláštní důvod, proč by potřebovali milost a pokoj? Proč jim apoštol nenapsal raději něco jiného? Proč si nezvolil nějaké jiné věci – ,hlavně to zdravíčko‘ nebo radost? A je nějaký důvod, proč bychom právě toto potřebovali také my a lidé kolem nás? Moji milí, důvod je prostý. Odpověď nás vede k základním křesťanskému učení.

Všechno je z milosti

Křesťané se bez milosti nemohou obejít. Už jsem to zdůraznil, ale musím to znovu zopakovat – všechno, co máme, máme jenom a pouze z Boží milosti. Milost stojí na samotném počátku křesťanského života – je zde ještě před počátkem, před stvořením světa. Milostí jste spaseni. Milostí žijeme. Apoštol vysvětluje Efezkým, že spasení není z nich samotných. Spasení není dílem člověka, není z vůle člověka ani z jeho

skutků. „Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,9-10).

Spasení je z milosti a křesťanský život jakbysmet. Křesťané žijí v tom, co jim Bůh připravil. Znovu je to Boží dílo v jejich životech. A z Boží milosti dojdeme také cíle víry, spasení duší. Všechno, co máme, máme z milosti.

Milostí Pavel začíná tento list, o milosti píše – milostí jste spaseni (Ef 2,5; 2,8), každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování (Ef 4,7), z vašich úst mají vycházet taková slova, která přinesou milost (Ef 4,29) a nakonec celý list uzavírá slovy milosti: „Milost všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána Ježíše Krista“ (Ef 6,24). Milost je tu od začátku až do konce.

Proto Pavel píše: Milost vám a pokoj.

Vzbouřenci potřebují milost

Ale nejenom to. Už jsme to zmínili, ale nyní to musíme přímo zdůraznit: Milost je pro odsouzené. A my jsme odsouzení. Bible říká, že se rodíme jako hříšníci, přicházíme na svět jako odsouzení na smrt. Rodíme se do temnoty a v této temnotě rosteme. Podívejte se, co napsal král David: „Vždyť nesu vinu už od narození, hříšný jsem od svého početí“ (Ž 51,7 B21).

Potřebujeme milost, protože jsme vzbouřenci proti Bohu! Co konkrétně to znamená, uvidíme do detailů na začátku druhé kapitoly. Potřebujeme milost, protože jsme mrtví ve svých hříších. Ve svém hříchu je člověk ve vzpouře proti Bohu. To není jenom nějaké ignorování toho, že Bůh je. Nejenom, že je člověk svým hříchem oddělen od Boha, ale on Boha nenávidí. Všechno v něm se Bohu vzpírá. Člověk nechce žít s Bohem, dokonce o Něm nechce ani vědět.

Tohle je hlavním důvodem, proč evoluční teorie, přes všechnu svou nesmyslnost, slaví mezi lidmi tak veliký úspěch. Je to jediná a do určité míry racionální možnost, jak vysvětlit svět bez toho, aby k tomu bylo potřeba Boha. Vůbec nevdává, že to nedává smysl – existence světa, lidská existence, rodina, společnost, vztahy – to všechno je jen produkt slepé náhody a nemá to žádný hlubší smysl. Ale to přece nevdává – hlavně, když tam nebude figurovat Bůh! To je vzpoura. To je zatvrzelost.

Však to dobře znáte, když mluvíte s lidmi o Božím království, o Kristu. *Dej mi pokoj! To mě nezajímá. Ty si tomu klidně věř, ale na mě s tím nechod’...* Bible mluví o zvrácenosti, „protože si nedovedli vážít pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší“ (Ř 1,28). Modlářství, smilstvo,

homosexualita – poté, co byla uznána práva homosexuálů, se začínají hlásit o svá práva pedofilové! Můžeme pokračovat hněv, závist – ta skutečně vládne naší společností, žádost, krádeže, zneužívání moci, postavení, autority, přístupu k informacím... To je obraz bezbožné společnosti. Chtěl by snad někdo tvrdit, že to není vzpoura proti Bohu a Božímu řádu?

Toto je důvod, proč potřebujeme milost. Ze stejného důvodu ji potřebovali také v Efezu – pamatujete? Bohaté město s hrdými, pyšnými patrioty, město plné modlářství, které žilo z turistiky a se vším, co je s turistikou – a především s tou náboženskou spojené – prodej model, amuletů, náboženská prostituce, všeobecně rozšířená magie, pověřivost... Nepřipomíná vám to trochu něco? Lidé se nezměnili! Změnila se doba a některé okolnosti a podmínky, ve kterých žijeme, ale lidská srdce jsou stále stejně zatvrzelá, jako byla před dvěma tisíci lety. Zoufale potřebujeme Boží milost, Boží slitování!

Nepřátelé potřebují pokoj

Ale lidská vzpoura není jenom vzpourou za svržení Boží autority – Bůh je náš nepřítel. Od samého narození žije člověk v nepřátelství s Bohem. Žijeme ve válce a to znamená, že nemáme pokoj. Nemáme pokoj s Bohem, nemáme pokoj s lidmi a nemáme pokoj sami se sebou. Žijeme v neustálém napětí, odkud přijde další rána.

1. Pokoj s Bohem. Protože je člověk hříšník, tak je oddělen od Boha a je na válečném tažení proti Bohu. „I vy jste dříve byli odcizeni a nepřátelští Bohu svým smýšlením i zlými skutky...“ (Ko 1,21). Naše skutky i naše smýšlení bylo v boji proti Bohu. *Lidské srdce je neklidné, je bez pokoje, dokud nenalezne pokoj v Bohu (Augustin)*. Jsme ochotní udělat cokoli, abychom měli pokoj, ale tu jedinou věc, kterou bychom udělat měli, abychom pokoj skutečně získali, udělat nechceme. Dejte někomu Bibli a řekněte mu – skrze tuto knihu můžeš dojít k pokoju s Bohem. Vysmějí se vám. Odmítnou to. Budou vás mít za bláznů.

2. Pokoj s lidmi. Hřích nás odděluje od lidí. Vidíme to od prvních lidí, kteří zhřešili. Okamžitě mezi ně vstoupil stud. Hned se zakryli a schovali se. Od okamžiku hříchu mezi nimi bylo rozdělení a boj, výčitky. *Žena za to může, ona mi dala jíst ... had za to může, ten mě svedl...* Výmluvy, rozkoly, boj. Mezi lidmi není pokoj – a důvod je jasný – protože nemají pokoj s Bohem, nemohou mít ani pokoj mezi sebou navzájem. To je důvod, proč i my tolik potřebujeme pokoj od Boha.

3. Pokoj se sebou samým. Hříchem se oddělil člověk od Boha, od druhých lidí a způsobil zmatek také sám v sobě. Člověk už nerozumí sám sobě – neví, kým je, proč tady je, kam směřuje a co je důvodem jeho existence. Člověk bojuje sám se sebou, je

rozpolcený, nepokojný. I v té nejkřidnější chvíli tam uvnitř stále něco vrtá. Starosti, bolesti, trápení, vztahy, potřeby, žádosti... myšlenky člověka proudí jako divoká řeka, točí se a víří a co chvíli něco z toho vybublá na povrch a vyletí to ven. Člověk potřebuje pokoj od Boha.

„Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“ (Fp 4,6-7). Jenom v Bohu samotném může člověk nalézt opravdový pokoj. Vždyť jenom Bůh sám je nejenom tvůrcem pokoje, ale On je přímo jeho zdrojem. A to nás vede přímo k poslední otázce, k poslednímu bodu:

JAK? OD BOHA OTCE A PÁNA JEŽÍŠE KRISTA.

Jak se k nám může milost a pokoj dostat? Vidíme, že jsme ztraceni v hříchu, v temnotě a ve smrti a potřebujeme milost a pokoj. Kde je vzít?

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ef 1,2)

Bůh je dárce milosti, On sám je zdrojem pravého pokoje. Milost i pokoj vycházejí od Boha a směřují k Bohu. Jenom z milosti můžeme mít vztah s Bohem a jenom Boží milost je základem skutečného pokoje. Milost je základem našeho vztahu s Bohem. Milost je naprosto určující.

Nový vztah s Bohem Otcem

Skrze milost vstupujeme do nového vztahu s Bohem. Skrze milost končí naše nepřátelství a naše vzpoura, protože milost nás zachraňuje. Milostí nám Bůh dává nově se narodit z Ducha svatého. Z Boží milosti jsme byli obmyti Duchem, byli jsme přeneseni do království světla, z Boží milosti jsme se stali Božími dětmi.

Tady je jedna nesmírně důležitá věc - milost je od Boha Otce našeho. Skrze milost se Bůh stal naším Otcem. Nové narození, nové srdce, nová rodina - Boží rodina. Nyní je Bůh náš Otec, můj Otec, váš Otec. My jsme jeho děti. Díky Jeho milosti už nejsme vzbouřenci, už nejsme nepřátelé! Moji milí, vidíte to? Byli jsme Božími nepřáteli, byli jsme zatvrzelí vzbouřenci, kteří nechtěli mít nic společného s Bohem. Ale Bůh se nad námi slitoval a učinil z nás své vlastní děti, milované děti. Nyní smíme přicházet až k Němu a On nás přijímá na základě milosti, kterou nám dal.

Mohli bychom namítnout, že Bůh je ale Otcem všech lidí. Ano, v určitém slova smyslu to tak je. Bůh je stvořitelem všech lidí a v tomto smyslu je také Otcem všech lidí. Stvořil všechny lidi ke svému obrazu, a jak to řekl Pavel ve svém kázání v Athénách, toto je důvod, proč můžeme říci, že jsme všichni Jeho děti. On je dárce

veškerého života, On je tvůrcem a učinitelem každé bytosti, nebeské i pozemské a v tomto smyslu je Otcem všech.

Ale milost, o které je tady řeč, spásná milost, tu dává jenom svým dětem. Jenom Jeho děti ho mohou nazývat svým Otcem. Jenom své děti jako Otec vychovává. Víte, jsou dva druhy dětí. Jednou řekl Ježíš některým Židům, že jejich „otec je ďábel“ a oni chtějí „dělat, co on žádá“ (J 8,44). Jan potom ve svém listě píše o tom, jak můžeme rozlišit děti Boží a děti ďábla (1 J 3,10). Je tady řeč o zvláštních Božích dětech – o křesťanech. Je tady úplně jiný vztah k Bohu – tady je Otec, náš Otec, nebeský Otec.

To je něco, co je na křesťanství naprosto jedinečné a čím se odlišuje ode všech jiných náboženství. Jsou tu i další náboženství, která vyznávají víru v jednoho Boha, ale v žádném z nich není vztah k Bohu jako vztah k Otci, intimní, osobní, důvěrný, láskyplný. Bůh nepřestává být Stvořitelem a Soudcem, ale tento Soudce, který bude soudit celý svět a který světu dává svůj zákon, je nyní naším Otcem. Miluje nás jako své děti. Od Něj pochází milost i pokoj. Ale nejenom od Něj:

Křesťanský život pod vládou Krista

Vedle Boha Otce je tady také Pán Ježíš Kristus. Milost a pokoj vychází jak od Otce, tak od Syna. Stojí tady vedle sebe rovnocenně – Otec a Syn. Dvě osoby Boží trojice. Syn je tím, kdo činí křesťanství křesťanstvím. Jenom skrze Něj dostáváme milost, jediné skrze Něj máme přístup k Otci. Následující verš Efezským to podtrhuje ještě víc – Boží Syn je úhelným kamenem, Alfou i Omegou. Bez Něj není nic takového jako křesťanství, bez Něj neexistuje žádná církev ani žádní křesťané.

On je na začátku, uprostřed i na konci naší víry. Od Něj je milost i pokoj. Bez Něj není nic. Pokud není Kristus v centru, tak není žádná milost, žádný pokoj, žádné spasení, žádný Otec.

„Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život“ (1J 5,12). Boží Syn je tady označen třemi slovy:

1. Pán – to znamená Hospodin. Pán je řecky KYRIOS. Tímto slovem Židé označovali Hospodina. Ježíš je Pán, Hospodin. Bůh, který se stal člověkem, Bůh, který sestoupil do bídy a temnoty lidského hříchu, aby nás zachránil. Jak řekl Jan Kalvín – Boží Syn se stal Synem člověka, aby se synové člověka mohli stát Božími syny. Pán, to je Všemohoucí Bůh. Pán – to je majitel, vládce, vlastník. On je Stvořitel. On má výhradní právo na naše životy. On je dárce milosti. A to znamená, že On je svrchovaný a my ho musíme poslouchat.

2. Ježíš – vtělený Boží Syn. Všemohoucí Bůh a Pán – tak nazval Tomáš Pána Ježíše Krista: Můj Bůh, můj Pán – se stal člověkem. Hned na začátku listu do Efezu tady máme učení o Kristově vtělení. Boží Syn byl cele a plně člověkem. Jako člověk žil na této zemi a ukázal nám, co to znamená být člověkem, jak vypadá zralé lidství (Ef 4,13). On je vzorem, do kterého chceme neustále dorůstat, kterému se chceme podobat. Je tady dokonalý obraz člověka, kterého chceme následovat.

Ježíš je to jediné jméno, které bylo lidem zjeveno, v němž máme spasení. V lidském těle podstoupil smrt, a to smrt na kříži. Smrt kvůli nám – kvůli mně, kvůli vám. Na lidském těle nesl naše hříchy na kříž. Na svém těle nesl Boží hněv kvůli našim hříchům. Na svém těle zakusil Boží trest, který byl namířen proti nám, aby nás vysvobodil z moci hříchu. A to je třetí slovo:

3. Kristus – Spasitel. Kristus znamená Pomazaný, Mesiáš, ten, který přinese vysvobození, vykoupení. Svou obětí nás vykoupil a tak nám daroval pokoj. Kristus je začátkem i koncem. „V Kristu Bůh usmířil svět se sebou“ (2K 5,19). To je Boží Syn – Pán Ježíš Kristus. To je dárce milosti a pokoje. „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni“ (Sk 4,12).

Křesťané v Efezu a spolu s nimi i my, potřebovali tuto milost a tento pokoj. Jakou radostí je museli naplnit hned úvodní dva verše nabité významem, dva verše plné hlubokého křesťanského učení. Dva verše, ve kterých bychom mohli zůstat ještě dlouho. Dva verše, které otevírají symfonii Pavlova listu do Efezu. Dva verše, které představují základní body všeho, čím se bude apoštol dále v listu zabývat, v nichž se Pavel dotýká těch nejhlubších základů křesťanského učení.

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista – kéž vám tato slova zní jako sladká melodie v následujících dnech a jsou vám posilou v každodenním následování Pána.

Modleme se.

NAPSÁNO NA OBALU BIBLE (EF 1,3-4)

Vyvolil nás před stvořením světa...

Máme před sebou další dva verše z listu Efezským. Prošli jsme už společně úvodní dva verše a viděli jsme, jak hned od začátku svého listu, od prvních slov, apoštol Pavel buduje věřící ve zdravém učení a ve víře.

Hned na začátku apoštol Pavel jasně definoval, **kdo je to křesťan**. Křesťané jsou svatí věřící, kteří jsou v Kristu. To je dostatečně jasná a vyčerpávající charakteristika opravdových křesťanů a z ní vyplývá dobrá a srozumitelná charakteristika Kristovy církve, které byl a je určen Pavlův list – církev je společenstvím svatých, společenstvím těch, kteří jsou v Kristu. Tito lidé zakoušejí Boží milost, která vede k pokoji.

List Efezským je jako symfonie. Hned v prvních dvou verších je vyznačené téma celého listu – křesťan, církev, milost, pokoj a především – jako vrchol a refrén všeho – Pán Ježíš Kristus. Zbytek celé první kapitoly tvoří dvě ohromné a mocné modlitby.

Apoštol Pavel obvykle na začátku svých listů po úvodním pozdravu děkuje Bohu za adresáty listu, za jejich víru a za to, jak s nimi Bůh jedná. Také v listu Efezským je tato pasáž s díkůvzdáním, ale začíná až v 15. verši první kapitoly.

Předchozích dvanáct veršů, verše 3-14 jsou chválou Bohu za to, co Bůh udělal pro křesťany a v nich. Před námi je nejdelší souvětí v Bibli. Verše 3-14 jsou totiž v řečtině jednou jedinou větou, jediným souvětím. Někteří učenci dokonce říkají, že se jedná o největší a nejmonumentálnější souvětí, jaká kdy bylo dochováno v řecké literatuře. V celém listu je celkem osm hodně dlouhých souvětí a tři z nich jsou modlitby. Tato je první z nich. Je největší a také nejhlubší a nejoslavnější.

Toto souvětí má v řečtině 202 slov – mimochodem to je minimální délka slohové práce státních maturit. Apoštol Pavel by zjevně neměl problémy s délkou maturitní práce – otázka je, zda by tomu někdo rozuměl, kdyby na celou práci použil jediné souvětí. Před námi je souvětí, které je mohutné, mocné, komplexní. Je to text, který popisuje Boží dílo od věčnosti do věčnosti. Popisuje Boží dílo jak v člověku samotném, tak v celém stvoření, v celém vesmíru, ve světě duchovním i světě fyzickém, materiálním, tedy „že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede [Bůh] všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu (Ef 1,10).

Ve dvanácti verších této modlitby je vypsána Boží sláva jedním z nejlepších způsobů, jaký můžeme v Písmu najít. Před námi je věta, která je plodem velice duchovní a nesmírně přemýšlivé mysli. Tato věta je modlitbou, díkůvzdáním,

chválou, je rozjímáním, které vyjadřuje úžas nad velikostí Boží. Tato slova nás směřují jedním jediným směrem, vyjadřují nejvlastnější cíl Božího jednání – třikrát se tady opakuje „ke chvále Jeho slávy“ (v. 6, 12, 14). Všechno, co Bůh dělá, dělá s ohledem na svou slávu.

Bůh, který je tady popsán, to není žádný dědeček v noční košili, co sedí na obláčku, to není nějaký bezmocný bůžek lidských představ, který se sklání před svrchovaným rozhodnutím člověka. To není automat na přání, který by tady byl k tomu, aby naplňoval naše sobecké vášně, plnil naše přání a žádosti.

To není bůh, který couvá před velkým člověkem, to není bůh, který by nemohl prosadit, co chce, není to bůh, který by byl omezen tím, že se lidem bude nebo nebude chtít, že mu lidé něco dovolí nebo nedovolí dělat. Podívejte se do toho textu – tady je Bůh, který stvořil, vyvolil, předurčil, Bůh, který vykoupil, zjevil, předsevzal si, Bůh který přivede všechno k jednotě v Kristu! Bůh, který „všechno působí rozhodnutím své vůle!“ (Ef 1,11).

Moji milí, když budete mluvit a kázat o takovém Bohu, tak přijdou lidé, kteří se považují za křesťany, a řeknou – v takového Boha věřit nebudu. Kdyby měl být Bůh takový, tak raději budu ateista. Takoví lidé ve skutečnosti uctívají svojí vlastní představu Boha – toto je nejnebezpečnější moderní modlářství. Každý z nás má trochu pokřivenou představu o Bohu – tak to skutečně je, ale proto máme Boží slovo, abychom rostli v poznání Boha takového, jaký doopravdy je. Je skutečně tragické, že Bůh, ve kterého věří mnozí tzv. křesťané, není Bohem, který se nám zjevuje skrze své slovo. To není Otec našeho Pána Ježíše Krista, to není Bůh, kterého bychom mohli poznat v Kristu Ježíši.

Tady je Bůh, který neoslavuje člověka, ale sebe. Jonathan Edwards, teolog velkého probuzení v Americe v 18. století napsal: *Protože Bůh je nekonečně dokonalý, tak Mu musí jít o Jeho vlastní slávu, protože oslavovat něco menšího nebo méně dokonalého než je On sám, by byl hřích. Protože je Bůh nekonečně dokonalý, tak by byl nespravedlivý, kdyby neoslavoval to, co je dokonalé, což znamená sám sebe.*

V našem textu se dnes budeme soustředit na Boha, který jedná ke své slávě a k našemu spasení. Jak? Především vidíme, že:

POŽEHNANÝ BŮH NÁM POŽEHNAL

Po prvních dvou verších, které tvoří pozdrav a přivítání pokračuje Pavel chválou Boha a střemhlav se vrhá do hloubky největších doktrín Božího slova – jde k nebeským výšinám a k době před stvořením světa. A všechno v tomto oddíle se

soustředí na Boha, na Boží trojici, na Boha Otce, na Boha Syna a na Boha Ducha svatého. Mimochodem celá tato modlitba je trojiční – v souvislosti s chválou Boží slávy ve verších 6, 12 a 14 ji můžeme rozdělit na dílo Boha Otce (4-6), dílo Božího Syna (7-12) a dílo Ducha svatého (13-14).

Boží slovo nás vede k tomu, že Bůh musí být vždycky v centru, musí být na prvním místě, musí být tím nejdůležitějším ze všeho. **Křesťané musí být radikálně zaměřeni na Boha, nikoliv soběstřední, ale Bohostřední.** „Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky“ (Ř 11,36).

Současná církev i jednotliví křesťané se topí v mnoha problémech z jednoho důvodu – protože se soustředí na sebe, jsou subjektivní, jde především o ně, jsou soběstřední! Individualismus a sobectví jsou modlami naší doby. A je velmi snadné z této perspektivy číst také Ef 1,3: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů.“ Jde o nás? Jde přece o naše požehnání, o dary pro nás... Nikoliv – všimněte si, kde apoštol začíná slovy „**pochválen buď Bůh!**“ Nebo jak zní lepší překlad: „Požehnaný Bůh.“ Bůh je hoden chvály. Pavel tady používá třikrát stejné slovo v různých tvarech (ČSP): „**Požehnaný** Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nám **požehnal** veškerým duchovním **požehnáním** v nebeských [věcech] v Kristu.“ Bůh je požehnaný. On je zdrojem všeho požehnání. Proto je také hoden veškeré naší chvály. Jak se toto požehnání projevuje? První u čeho musíme začít, je, že toto požehnání není nikde jinde než:

V Kristu

Bůh nám požehnal – v Kristu. Mimo Krista není nic. Znovu si všimněte díla Boží trojice, které tady ve v. 3 vyniká – Bůh Otec nám v Kristu požehnal a toto požehnání nepřichází do našich životů nijak jinak než skrze Ducha svatého. Duch svatý je ten, kdo všechno toto požehnání, které je v Kristu přináší do našich životů.

Duch svatý nás usvědčuje z hříchu, Duch svatý nám otevírá oči, abychom viděli nádheru Krista, k němuž nás Otec přitahuje, Duch svatý nám dává nové srdce a nový život, takže můžeme vyznat své hříchy, činit pokání a věřit v Pána Ježíše a tak v Něm nacházet plnost všeho Božího požehnání.

Bůh stojí na začátku evangelia, Bůh stojí na začátku našeho duchovního života, Bůh stojí za vším co, máme. Je to tak, že všechno, co máme, dokonce všechno, co kdokoliv má, včetně těch, kdo nejsou křesťané, všechno má svůj původ u Boha, všechno pochází od Něj. „Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se clubíš, jako bys to nebyl dostal?“ (1K 4,7).

Ale požehnání, o němž je řeč tady, se týká jenom křesťanů. Prvním důvodem proč to mohu tvrdit, je, že jenom křesťané jsou v Kristu. A jenom v Kristu je toto požehnání. To neznamena, že z něj nemůže vzít užitek nikdo další – jsou další způsoby, jak požehnání, které je v Kristu, přetéká na další lidi, na ty, kteří v Kristu nejsou. Hodně se teď mluví o hornících na dole Paskov. Horníci, kteří budou propuštěni, dostanou odstupné 24 měsíčních platů. Ale kolem dolu Paskov pracuje i řada dalších lidí – jsou lidé, kteří mají práci proto, že tady pracují horníci. Mohou to být řidiči, nebo lidé v kantýně nebo další. Až skončí horníci, tak skončí i tito lidé, ale protože nejsou zaměstnanci dolu, tak nedostanou nic. Žádné benefity se jich netýkají.

Křesťané podobně přijímají všechnen užitek od Boha, protože jsou v Kristu. Jenom skrze Krista můžeme přijít k Bohu a jenom v NĚm tak můžeme najít pravé duchovní požehnání. Mimo Krista žádné vlastní požehnání není. Mnohdy ale i křesťané hledají požehnání ve věcech tohoto světa, ve věcech, které nejsou v Kristu, ve zkušenostech, které jsou oddělené od Krista – ale žádné pravé a ryzí požehnání není mimo Krista. Bez NĚj dojdeme jenom k práznotě a k marnosti.

Je tady ještě druhý důvod, proč požehnání, o němž je tady řeč, je jenom pro křesťany. Je to totiž požehnání:

V duchovních věcech

Jedná se o duchovní požehnání. To je opět něco, co je vlastní jenom křesťanům. I nekřesťané mohou zakoušet duchovní věci a přijímat cosi, co budou nazývat duchovním požehnáním, ale nejedná se o skutečné duchovní věci. Takové věci k člověku přichází jedině skrze Krista. Prosto musíme trvat na tom, že se jedná o věci, které nejsou od Boha, ale od ďábla a dalších padlých andělů, od duchovních mocností, které drží lidi v zajetí a v temnotě, aby jim nezazářilo světlo evangelia.

Doslova v našem textu čteme o duchovním požehnání v nebeských věcech. To je něco, co musíme zdůraznit zvláště v dnešní době. Dnes je velmi rozšířené falešné učení, které říká, že křesťan má nárok na to, aby byl zdravý a bohatý zde na zemi. Ale apoštol zde mluví o nebeských věcech, o duchovním požehnání. Přijde den, a nikdo z nás neví, kdy to bude, kdy budeme odvoláni z tohoto světa a budeme už navždy v přítomnosti Krista. V onen den, mluví o dni smrti, si s sebou před Boží tvář nevezmeme ani své bohatství ani své zdraví, ani své vzdělání, ani svou knihovnu, své bankovní konto, své zlato nebo šperky. Nevezmeme si s sebou nic z tohoto světa. Nejmodřejší král, který kdy žil, král Šalamoun, říká o člověku, že „jako vyšel z života své matky, nahý zase odchází, jak přišel, a za svoje pachtění si nic neodnese, ani co by se do ruky vešlo“ (Kaz 5,14).

Proto nám náš text říká, že požehnání, které v Kristu máme, je duchovní požehnání, je to požehnání nebeských věcí. Týká se především našeho spasení, ale nesmíme tomu rozumět příliš úzce. Nejde jen o naši duši – jde o všechno, co s tím souvisí. Pavel se modlil za to, aby křesťané „osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu“ (Ef 1,18).

Duchovní požehnání nebeských věcí to je všechno, o čem budeme mluvit v následujících verších. Pavel to popisuje v prvních třech kapitolách listu. A všimněte si ještě jedné důležité charakteristiky, kterou uvádí – požehnaný Bůh nám v Kristu požehnal:

Ve všem

Boží slovo tady mluví o **veškerém** duchovním požehnání. Není nic, co by nám Bůh nedal. Není nic, co by Bůh jedněm zatajil a jiným odhalil, co by jedněm odepřel a jiným dal. Každému, kdo je v Kristu, je dáno **všechno** duchovní požehnání nebeských věcí.

Dokonce je tady napsáno, že Bůh nám už v Kristu tyto věci dal, už nám požehnal. V originále je tady sloveso ve tvaru minulého času, jehož důsledky přetrvávají do současnosti. Nejsem si úplně jistý, že Pavel chtěl právě tohle zdůraznit, protože v tomto čase jsou i další slovesa v tomto odstavci, ale rozhodně to vyjadřuje, že Boží požehnání je záležitostí minulosti a přítomnosti. Není to něco, co by bylo před námi. Není to něco, co bychom si museli nějak zasloužit.

Někdy lidé přistupují k Bohu s tím, že když budou dělat to a to, tak získají Boží požehnání, když budou dostatečně svatí, když budou dost zbožní, když budou správně uctívat Boha, když se budou hodně modlit... – můžete si sami dosadit cokoli. Ale je to přesně obráceně – Bůh nám v Kristu požehnal vším duchovním požehnáním, abychom ho mohli uctívat, abychom mohli být svatí, abychom žili zbožně, abychom se modlili a oslavovali Boha. Vždyť „všecko, čeho je třeba k zbožnému životu, darovala nám jeho božská moc, když jsme poznali toho, který nás povolal vlastní slávou a mocnými činy“ (2Pt 1,3). Takto je Bůh oslaven. Nejsme to my, kdo přinášíme něco Bohu, ale je to On, kdo nám přináší své požehnání, abychom ho mohli oslavovat. A následující verš (4.) nám toto Boží požehnání podrobně vysvětluje:

POŽEHNANÝ BŮH NÁS VYVOLIL

Hned na začátku svého listu jde Pavel k velmi těžkému učení Božího slova – k učení o vyvolení. Když toto slovo řeknete některým křesťanům, tak je to jako kdybyste zamávali červeným hadrem před zdivočelým býkem. Učení o vyvolení je v křesťanských kruzích zdrojem diskuzí a polemik, dohadů, hádek. Problém ale není v učení samotném – problém je, moji milí, v nás. Podívejte se na to, co dělá apoštol Pavel. Učení o vyvolení je součástí jeho chvály Bohu, je součástí jeho modlitby.

Budeme se tímto tématem, učením o vyvolení a předurčení mnohem více zabývat příště, proto teď řeknu jenom jednu poznámku. Bůh nás dobře zná, a proto věděl a předpokládal, jaké těžkosti bude toto učení působit naší pýše a nezávislosti. Proto nám ve své moudrosti a ve slitování dal ve svém Slově odpověď na naše námitky – podívejte se do Ř 9,13-24. Přečtete si celý tento oddíl – Boží slovo tady mluví o vyvolení a o Boží svrchovanosti ve spasení a také o námitkách, které lidé přinášejí. Jak na to apoštol reagoval? Přečtu jenom dva verše z tohoto oddílu: „**Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu?** Řekne snad výtvor svému tvůrci: „Proč jsi mě udělal takto?“ Nemá snad hrncíř hlínu ve své moci, aby z téže hroudy udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním? (Ř 9,20-21).

Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu! To je Boží odpověď na naše námitky, na naši vzpouru. Učení o svrchovaném Božím vyvolení vyvolává v lidech odpor, někdy až zuřivý. Vyvolává ho dnes, stejně jako ho vyvolávalo přede dvěma tisíci lety. Je to ohlas toho, co se stalo v Edenu – člověk chce být pánem, člověk chce rozhodovat, člověk chce být svrchovaný a nezávislý. O tom to nakonec všechno je – o naší nezávislosti. A přijmout myšlenku, že Bůh rozhodl, že On je svrchovaný, rozumějte doopravdy svrchovaný i se všemi důsledky, které to přináší, je dost nepohodlné a nepříjemné. Znamená to přijmout, že jsme naprosto a cele závislí na Bohu. Ale přesně o tom je učení o vyvolení, o tom je Boží svrchovanost.

Podívejme se teď rychle na to, co o vyvolení učí náš text – především se zde říká, že jsme vyvolení:

V Kristu

Co to znamená? Dnes je mezi evangelikálními křesťany stále více rozšířený pohled švýcarského novoliberálního teologa minulého století, Karla Bartha, který zjednodušeně říká, že „v Kristu“ znamená, že Bůh vyvolil Krista. Jenom Krista a nikoho jiného. A jenom tehdy, když člověk přijde ke Kristu a uvěří v Něj, tak dostává do Krista, tedy do Božího vyvolení.

Ovšem nejedná se o nic nového – jde o starý pohled na vyvolení, který je oblečený do obnoveného kabátu. Jsou totiž jenom dvě možnosti, jak můžeme vyvolení

rozumět. První možnost říká, že Bůh ve své moudrosti svrchovaně a nezávisle, tedy bez ohledu na cokoli v člověku, bez ohledu na jakékoli činy nebo zásluhy člověka, vyvolil část lidí ke spasení, zatímco ostatní pominul v jejich ztracení.

Druhý názor říká, že se Bůh ve své moudrosti podíval do budoucnosti a viděl, kdo z lidí uvěří a takového člověka vyvolil. Jinými slovy Bůh vyvolil toho, kdo si předtím vyvolil Boha. Toto je v současnosti nejrozšířenější pohled na otázku Božího vyvolení, přinejmenším mezi českými křesťany.

Buď je Boží vyvolení bez ohledu na člověka a cokoli, co je v člověku, nebo je tady myšlenka Božího vyvolení na základě toho, co je v člověku, tedy na základě toho, že někdo v sobě nějak našel víru a někdo jiný nikoliv. Je to tak, že zastánci toho druhého pohledu potom musí obtížně a krkolomně vysvětlovat, jak to tedy je s tím, že jsme spaseni z milosti a nikoliv na základě našich vlastních zásluh. Nechci se tím dále dneska zabývat, ale chci říci, že naše spasení nestojí na tom, čemu věříme o vyvolení. Jsme spaseni vírou ve vzkříšeného Krista a Jeho zásluhy, nikoliv vírou ve vyvolení. A to potřebujeme mít neustále na paměti.

Bůh vyvolil jednotlivce – Pavel tady píše „nás“. A vyvolil nás v Kristu. Mimo Krista není žádné vyvolení. Už jsme to zdůraznili u Božího požehnání, a tady to musíme udělat znovu.

Kdo byl před stvořením světa Bohem vyvolen, ten nakonec skončí v Kristu, ten bude skrze Krista také zachráněn. Není jiná možnost záchrany než z milosti skrze víru v Pána Ježíše Krista. Mimo Krista nikdy nikdo nebyl a nebude zachráněn. Bez Krista není žádné spasení. A bez Krista bychom také nemohli mluvit ani o vyvolení. V tomto světle nám dávají smysl slova Pána Ježíše, který tvrdí, že „nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal“ (J 6,44). Podobně když se Pán Ježíš modlí k Otci v Janovi 17, tak ho prosí, aby oslavil svého Syna, jako Syn oslavil Jeho, a potom říká: „Tak jako jsi mu dal pravomoc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal život věčný“ (J 17,2 ČSP).

Na tomto místě musíme ale zdůraznit, že nikdo nebude spasen bez víry, bez toho, že by činil pokání a že by se pokořil před Kristem a následoval Ho. Ti, kdo jsou v Kristu, jsou zde proto, že k Němu přišli – byli Otcem přitazeni, slyšeli zvěst evangelia o tom, že jsou hříšníci, kteří si nezaslouží nic jiného než odsouzení a smrt, a uvěřili tomu, že Kristus na sebe vzal všechny naše hříchy, vnesl je na kříž, kde na ně Bůh Otec vylil svůj hněv. Tak naše hříchy smazal a my se nyní můžeme postavit před Boží tvář.

Před stvořením světa

Boží slovo nám říká, že Bůh nás vyvolil před stvořením světa. Tady jsme u názvu dnešního kázání – napsáno na obalu Bible. Na první stránce Bible je popsáno stvoření světa. Ale to, o čem dnes mluvíme, se odehrálo ještě před tím. Kdybychom to měli zapsané chronologicky v Písmu, tak by to muselo být na obalu Bible.

Moji milí, toto časové určení nám znovu ukazuje na Boží svrchovanost a nezávislost Jeho rozhodnutí. Dříve než bylo cokoliv stvořeno, už tady byla Boží volba, Boží rozhodnutí, Boží vyvolení. Znovu si všimněte, v jakém kontextu to tady Pavel říká – je to v kontextu chvály, v kontextu dobrořečení, v kontextu modlitby. Pavel oslavoval Boha a říkal, že požehnaný Bůh nám požehnal tím, že nás před stvořením světa vyvolil. To je skutečně slavné – je to něco, co ve všech směrech přesahuje naše chápání. Jak často nad tím kroučíme hlavou a snažíme se to nějak vysvětlit místo toho, abychom udělali totéž, co Duchem svatým inspirovaný apoštol – padli na kolena a s vděčností v srdci vzdávali Bohu chválu.

Tady se učíme něco velikého – zdravé učení Božího slova vede ke chvále a uctívání. Nevede k vysvětlování, ale k oslavě. To je něco, co nacházíme v Božím slově od začátku do konce. Učení vede k uctívání. Bez zdravého učení nemůže být ani řeči o zdravém a pravdivém uctívání. Když vidíme to, co Bůh dělá, tak ačkoliv tomu možná nerozumíme a neumíme to vysvětlit, tak Boha uctíváme.

Poslední věc, kterou dnes zmíníme o samotném vyvolení, je, že je:

Ke spasení

Už jsme viděli, že požehnání, které máme ve vyvolení, není závislé na ničem, co je v nás samotných. Znamenalo by to totiž, že v nás je nějaká kvalita, která v jiných lidech není. Vyvolení je primární příčinou spasení. Jsme vyvoleni ke spasení. V našem textu je to trochu opsané a za okamžik se na to podíváme. Jiná místa o tom svědčí naprosto jasně, např.: „Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, abyste měli účast na slávě našeho Pána Ježíše Krista; k tomu vás povolal naším evangeliem“ (2Te 2,13). **Bůh vás vyvolil ke spáse.** Podobně např. Ř 8,28-30. A ta další slova vedou přímo k poslední části našeho dnešního textu:

POŽEHNANÝ BŮH NÁS POSVĚCUJE

Mnohdy lidé namítají, že učení o vyvolení vede k pasivitě. Jednou spasen, provždy spasen – tak proč bych se měl nějak trápit. Milovaní svatí, to je naprosté nepochopení tohoto vzácného učení. Boží vyvolení vede k naprosté jistotě. Vždyť

Pám Ježíš říká, že „všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven“ (J 6,37).

Kdo je v Kristu, nemusí se bát. Musí se zkoumat a prověřovat, zda je skutečně v Kristu, ale nemusí se bát, že by se ho Kristus někdy zřekl. Požehnaný Bůh, který nás vyvolil, nás nenechal bez prostředků, jimiž bychom mohli posuzovat svůj duchovní stav. Podívejte se na druhou polovinu v. 4: „...vyvolil nás, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří.“

Vyvolení před stvořením světa, a tedy spasení v nynějším čase, vede k posvěcení. Nevede k pasivitě, ale bude se aktivně a viditelně projevovat v životě křesťana. Bude se projevovat bojem s hříchem, posvěcením, bude se projevovat úsilím o bezúhonný život, bude se projevovat tím, čemu říkáme Boží výchova. To je posvěcení. Bůh své děti vychovává, posvěcuje, protože jednoho dne budou stát před Jeho tváří a budou mít podíl na Jeho svatosti. To je cíl, k němuž nás vychovává a k němuž směřuje náš život. Máme tedy být:

Svatí a bez poskvrny

Svatost je cílem křesťanova života. Je to naprostá oddělenost pro Boha a Jeho slávu. Abychom byli chválou Jeho slávy! „Ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života“ (1Pt 1,15). Svatost se týká každé oblasti křesťanského života. Nic nám není ponecháno pro nás samotné. V křesťanově životě nemůže být žádná oblast, kde by si řekl: V této věci mi Bůh nemá co říci. Tato věc je jenom moje záležitost. Naší normou je taková svatost, jakou má Bůh sám.

Právě toto je jedna z věcí, která je charakteristická pro Boží děti, pro ty, kteří jsou v Kristu, kteří byli vyvoleni před stvořením světa. Svatost a bezúhonnost. Svatost s důrazem na vnitřní oddělení se a bezúhonnost s důrazem na to vnější – aby náš život byl navenek i uvnitř čistý.

Posvěcení je důsledkem Božího požehnání, je výrazem, vyjádřením Božího vyvolení. Bůh nás vyvolil, **abychom** byli svatí. Nevyvolil nás proto, že by viděl, že budeme svatí nebo proto, že jsme se stali svatými. Ale abychom mohli být svatými, tak nás Bůh vyvolil. Další dva verše Efezským říkají, že „ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším“ (Ef 1,5-6).

Není větší důvod ke chvále a k oslavě Boha. Bůh je veliký a slavný a učinil všechny tyto věci pro naše spasení, posvěcení a oslavení. On sám je učinil, abychom my mohli být chválou Jeho slávy. Vzdejme mu za to díky.

UŽITEK UČENÍ O VYVOLENÍ (EF 1,4)

...svatí a bez poskrvny před Jeho tváří v lásce

Pomalými krůčky jsme se vydali na cestu k vrcholu knihy Efezským. Jdeme velmi pomalu – verš po verši a může se nám snadno stát, že kvůli jednotlivým stromům – veršům, přehlédneme celý les. Proto si musíme nejprve zopakovat, kam to vlastně jdeme, kde je náš cíl, co je smyslem listu Efezským. Než to ale uděláme, tak pojďme udělat to, co musíme udělat vždycky, když přistupujeme k Božímu slovu – nejprve poděkujeme Bohu a prosíme Ho o vedení.

PŘEHLED TEXTU A KONTEXT

Celý list

List Efezským je symfonií, která oslavuje Boha a Božího Syna, Pána Ježíše Krista. Začíná v prvním verši, kde Pavel mluví o tom, že to byla Boží vůle, která ho učinila apoštolem a pokračuje dál. V první kapitole nás seznamuje s Boží vůlí od počátku – před stvořením světa – přes přítomnost, kdy Bůh „všechno působí rozhodnutím své vůle“ (Ef 1,11). Bůh z nás učinil stavbu, kterou buduje a která roste k Jeho slávě. Vrchol této stavby nalezneme na konci třetí kapitoly, kde čteme, že „Jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků“ (Ef 3,21).

Od věčnosti před stvořením světa až na věčnost po stvoření nového světa, který je ještě před námi – to je list Efezským. V první polovině se Pavel zabývá teologickými věcmi, učením, Kristem, Boží trojicí a jejím dílem v nás, pro nás a skrze nás. V druhé polovině se mnohem více zabývá praktickými důsledky tohoto učení. Toto je obvyklé schéma, které nacházíme v Písmu – nejprve přichází učení a z něj vyrůstá jednání. Nemůže to být jinak a nemůže to být obráceně. Nejprve potřebujeme porozumět Božímu dílu, abychom mohli jednat k Boží slávě.

Boží sláva se zjevuje především na církvi. Církev je vrcholem všeho stvoření, je **novým** stvořením. Je důvodem, proč bylo stvořeno všechno ostatní.

Bezprostřední kontext

Bezprostřední kontext našeho textu ukazuje na Boží slávu. Ve verši 6 máme oslavovat dílo Boha Otce, být chválou slávy Božího Syna a děkovat za vykoupení, které nám vydobyl (v. 12) a žasnout nad dílem Ducha svatého, který nás zapečetil, abychom byli chválou Boží slávy (v. 14). To je náš věčný cíl. Jsme Božím dílem. Nemůžeme neoslavovat Boha! „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil“ (Ef 2,10).

Dnes je před námi 4. verš 1. kap. Už jsme se jím zabývali minule a viděli jsme, že je vysvětlením verše třetího, v němž Pavel chválí požehnaného Boha za všechno duchovní požehnání, kterým nám Bůh požehnal v Kristu.

Dnes se k tomuto verši musíme vrátit, protože mluví o velmi důležitém učení Božího slova, o **vyvolení**. Tak pokládá základ pro všechno další duchovní požehnání, o kterém čteme v následujících verších. Nepodmíněné Boží vyvolení před stvořením světa stojí na samotném počátku. Jenom díky němu můžeme mluvit o vykoupení v Kristu a zapečetění Duchem.

Cílem dnešního kázání je vysvětlit, co to je vyvolení. Uvidíme, že není vůbec nepodstatné učení Písma a je třeba, abychom mu dobře porozuměli – a nejenom dobře, ale především správně, a to znamená tak, jak je toto učení představeno v Božím slově. Ale nejde jenom o to rozumět tomuto učení, ale chci, abychom také viděli, jak je toto učení užitečné a především – a to je důraz našeho textu, abychom našli v tomto učení radost a zalíbení.

VYSVĚTLENÍ UČENÍ O VYVOLENÍ

„V něm [Kristu] nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří“ (Ef 1,4). Tento verš je vysvětlením předchozího verše. Toto vysvětlení vyniká ještě mnohem více v originále, kde je na začátku tohoto verše drobné řecké slovíčko, které je v tomto kontextu trochu obtížné přeložit. Buď pochválen Bůh (v. 3), „**podle** [toho,] jak si nás v něm před založením světa vyvolil“ (Pavlík).

Bůh nám požehnal tím, že nás vyvolil. Vyvolení je důsledkem Božího požehnání, stejně jako všechno, co následuje po čtvrtém verši: předurčení (v. 5), což je spolu s vyvolením dílo Otce, vykoupení a odpuštění hříchů (v. 7), dílo Syna a nakonec zapečetění (v. 13), dílo Ducha svatého.

Prvním důsledkem Božího požehnání je vyvolení. Dnes ale křesťané často mávnou rukou a řeknou: „*Vyvolení není nic, co by mě zajímalo. To je podivná doktrína, kterou se zabývají jenom hnidopichové a která nemá nic společného s křesťanským životem.*“ Jaká mýlka, milí přátelé! Jak daleko je takové smýšlení od pravdy Božího slova! Jak moc se takoví lidé mýlí. Abychom mohli žít zdravým křesťanským životem, tak potřebujeme být zakotveni ve zdravém biblickém učení. Bez zdravého učení není zdravý křesťanský život.

Vyvolení je učení celého Písma

Učení o vyvolení není ničím okrajovým, co by se křesťanů dotýkalo jenom někdy nebo jenom zlehka. Učení o vyvolení je integrální, neoddělitelnou součástí celého Písma. Od Genesis po Zjevení. Bůh vyvolil Abrahama – a povolal ho z aramského Uru do země, kterou mu dal. Bůh vyvolil Izáka (nikoliv Izmaela). Bůh vyvolil Jákoba a ne Ezaua. „Což nebyl Ezau Jákobův bratr?“ je výrok Hospodinův. „Jákoba jsem si zamiloval, Ezaua však nenávidím“ (Mal 1,2-3). Apoštol Pavel používá tento verš jako ilustraci učení o vyvolení v Ř 9.

Bůh vyvolil Josefa mezi jeho bratry, aby stal zachráncem Izraele. Vyvolil Judu, aby z něj vzešli králové Izraele a Spasitel, vyvolil Lévíjce mezi všemi ostatními kmeny, aby sloužili v Hospodinově svatyni, vyvolil si Jeruzalém, aby tam spočinulo Jeho jméno, vyvolil si Davida mezi jeho bratry, ... a mohli bychom pokračovat dál a dál. Ježíš si vybral, vyvolil, dvanáct učedníků a řekl jim slova, která potřebujeme slyšet také my, protože zapomínáme na to, kdo je kdo. **Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás** a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo... Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, **ale já jsem vás ze světa vyvolil**, proto vás svět nenávidí. (J 15,16.19).

Můžeme projít celým Novým zákonem a stále se budeme setkávat s učením o vyvolení. Tesalonickým křesťanům Pavel napsal: „Víme přece, bratří Bohem milovaní, že patříte k vyvoleným, neboť naše evangelium k vám nepřišlo pouze v slovech, ale v moci Ducha svatého“ (1Te 1,4-5).

Celé dlouhé pasáže Písma se zabývají učením o vyvolení: např. J 6, J 17 nebo Ř 8-11. O vyvolení mluví všechna evangelia, Skutky, Pavel, Jan, Jakub, Petr. Toto učení nestojí na okraji zájmu inspirovaných pisatelů Písma. Mluvit o vyvolení, znamená mluvit jazykem Nového zákona.

V poslední knize Bible čteme o tom, že Kristus, Beránek Boží bude bojovat s těmi, kteří se mu postaví na odpor, a přemůže je, „protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou **povolání a vyvolení a věrní**“ (Zj 17,14).

Učení o vyvolení je učením celé Bible. Nejenom od Genesis po Zjevení, ale jak čteme v našem textu v Ef 1,4, je to Boží jednání, které tady bylo ještě před tím, než bylo cokoli stvořeno, před stvořením světa. Ještě nebylo do existence přivedeno vůbec nic, všechno bylo jen v Boží mysli a Bůh v Kristu vyvolil ty, z nichž na konci věků učiní slavnou a krásnou nevěstu pro svého Syna. Kvůli nim v určeném čase také Boží Syn přišel a právě je Boží Duch v jejich čase přitáhl ke kříži. Tak je oslavena celá Boží trojice v jednotném díle, které dělá pro naše spasení.

Nepodmíněné vyvolení

Vraťme se na chvíli na první stupeň základní školy, do třetí třídy, kde se děti učí základní skladební dvojici – podmět a přísudek. Kdo jedná a co dělá. V našem textu čteme o prostém faktu: Bůh vyvolil nás. Je to Bůh, kdo jedná! Je to Bůh, kdo vyvolil. Řecký tvar slova mluví o tom, že Bůh nás vyvolil pro sebe samotného. Je to Bůh, kdo nás vyvolil a vyvolil nás pro sebe.

Bůh si vybírá s plným vědomím všech možností. Bohu nezůstává skryta žádná skutečnost. Nikde v Písmu nenajdeme, že by se Bůh rozhodoval na základě nějakých kvalit nebo preferencí, které jsou v daném člověku. Minule jsme o tom trochu mluvili, když jsem zmínil, že jsou dvě možnosti, jak můžeme rozumět vyvolení.

Buď Bůh vyvolil na základě milosti, a tedy nepodmíněně, bez ohledu na jakékoliv kvality, skutky, rozhodnutí nebo čehokoliv jiného, co by bylo vlastní danému člověku. To znamená, že vyvolení byla cele Boží ničím nepodmíněná volba, je to jen Boží dílo, na němž člověk nemá žádnou aktivní účast.

Nebo Bůh vyvolil na základě toho, co dopředu viděl, tzv. předzvěděl, o daném člověku. Bůh viděl, že někdo uvěří, a proto ho vyvolil. Bůh viděl, že si člověk vyvolí Boha a proto ho vyvolil. Tento názor přináší celou řadu problémů.

1. Především **popírá smysl vyvolení** jako takového. Vyvolení není vyvolením, výběrem, svobodnou volbou, ale je povinností, je ratifikací, schválením toho, co už bylo rozhodnuto předem.

V květnu 1986 byly volby podobně jako minulý týden. Skončily vítězstvím jednotné kandidátní listiny Národní fronty, která získala 99,94 % hlasů. Ale volby, které byly minulý týden, skončily tak, jak to nikdo nepředpokládal. Jak je to možné? Ty totalitní volby byly totiž předem dané a nemohly dopadnout jinak. Nemohli jste hlasovat pro opozici, protože žádná nebyla. Volby jako takové byly fraškou a ve skutečnosti žádnými volbami nebyly. Měly pouze vytvářet zdání demokracie, ačkoliv bylo jasné, kdo bude dál vládnout a jak.

Takto vypadá učení o vyvolení v podání těch, kteří tvrdí, že Bůh viděl, že někdo uvěří a proto ho „vyvolil“. V takovém případě už nejde o vyvolení, ale schválení něčeho, co už bylo předem dané. Boží role je velmi pasivní.

Takové vyvolení je podmíněné a milost, která je základem spasení, je tím pádem podmíněná také. Taková milost má jako podmínku víru. Kdo věří, dostane milost, kdo nevěří, nedostane milost. Ale co říká Písmo? „Když to pohané uslyšeli, radovali se a velebili slovo Páně; ti pak, kteří byli vyvoleni k věčnému životu, uvěřili“ (Sk 13,48). Ti, kdo byli vyvoleni, uvěřili. Nebylo to obráceně, že by se ti, kdo uvěřili, dostali mezi vyvolené. Uvěřili proto, že byli vyvoleni, a proto také dostali milost.

Právě tak o tom napsal apoštol Pavel křesťanům v Tesalonice: „Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu“ (2Te 2,13).

Vidíme tedy, že Boží vyvolení je ke spáse. Ale nejsme spaseni vyvolením, ale milostí skrze víru (Ef 2,8). Milost je zdrojem spasení. Milost je dokonce zdrojem víry. Milost je tím pramenem, tím proudem, v němž nám Bůh přináší život. Ale milost, která klade podmínky, přestává být milostí. „On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování“ (Tt 3,5).

2. Problematický výklad slova předzvědět. Podle tohoto názoru Bůh viděl dopředu víru člověka. Řecké slovo je PROGNOŚIS. Ale toto slovo nemá mnoho co do činění s viděním dopředu. Toto slovo je vytvořené od slova poznání, které má v Písmu velmi osobní charakter: Adam poznal Evu (Gn 4,1), Josef nepoznal Marii, dokud neporodila Ježíše (Mt 1,25). To mluví o osobním vztahu, osobní zainteresovanosti, o intimitě, lásce. Proto je přesnější mluvit o slovu předzvěděl ve smyslu předem miloval, než předem viděl.

3. Boží slovo nikde nemluví o tom, že by Bůh dopředu viděl víru nějakých lidí. Bůh nepředzvěděl víru, ale předzvěděl lidi. „Které předem vyhlédl [předzvěděl], ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími“ (Ř 8,29). Nejde o víru, ale jde o lidi. V tomto směru nám dává smysl to, co jsme si řekli, že před stvořením světa si Bůh zamiloval Kristovu nevěstu, která je cílem celého stvoření a kvůli Kristu, pro Něj a skrze Něj ze své lásky vyvolil ty, kteří se jednoho dne stanou součástí této nevěsty, Boží církve.

Boží slovo jasně ukazuje na to, že Bůh vyvolil nepodmíněně, nezávisle, bez ohledu na nějaké kvality, které by byly v člověku, bez ohledu na nějaké skutky, které člověk udělá. Bůh volil, Bůh vybíral před stvořením světa, pro sebe samého, kvůli Kristu, skrze Něj a v Něm. To je Boží dílo. Proto i o nás Boží slovo mluví jako o Božím díle (Ef 2,10).

Několik dalších textů z Písma

Zde je ještě několik dalších textů z Božího slova, které ukazují, že Boží vyvolení je nepodmíněné, je to Boží dílo, a má svůj původ jenom v Bohu samotném:

„Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec“ (J 6,44). Ke Kristu musíme být přivedeni, přitaženi Bohem. Tady jsou lidé, kteří jsou Božímu Synu darováni Jeho nebeským Otcem před stvořením světa, lidé, které přišel vykoupit – On je spasitel, který přišel, aby vysvobodil svůj lid z jeho hříchů (Mt 1,21). Je to Bůh,

kdo v nás působí, že chceme i činíme, co se mu líbí (Fp 2,13). Sami přijít nechceme. Pamatujete, co řekl Ježíš?

„Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život“ (J 5,39-40). Všimněte si – tady byli Židé, kteří věřili v Boha, měli Písma, dokonce je zkoumali a byli přesvědčeni o tom, že mají věčný život. **Ale** – nechtěli přijít k Pánu! A důvod, proč to tak bylo, byl v jádru naší přirozenosti: nechceme přijít ke Kristu, protože máme problém ve své přirozenosti – a tím problémem je hřích. Jsme od přirozenosti hříšní. Od narození jsme hříšní. Naše rozhodnutí, volby, touhy jsou hříšné. Naše jednání je hříšné! Koloským 1,21 říká, že jsme v nepřátelství s Bohem ve svém myšlení i ve svých skutcích! Jak bychom tedy mohli chtít přijít ke Kristu? Nechceme. Naše zkaženost je tak velká, že dokonce ani nemůžeme. Bůh musí změnit naši přirozenost a přitáhnout nás ke Kristu, protože sami o své vůli bychom nikdy nepřišli.

Proto v kontextu vyučování o vyvolení v listu Římanům apoštol Pavel znovu ukazuje na to, že se jedná cele o Boží dílo: „Mojžíšovi řekl: ‚Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.‘ Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává.“ (Ř 9,15-16). Tento text mluví sám za sebe a je tady ještě další text, který není přímo o vyvolení, ale je – mohli bychom říci – o mechanismu spásy.

„[Bůh] nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy“ (2Tm 1,9). Slyšíte to? Před věčnými časy – před stvoření světa (Ef 1,4), v Kristu Ježíši, ze svého rozhodnutí, ze své milosti. Bůh nikomu nic nedluží. Žádný člověk si nezaslouží spasení. Žádný hříšník nemá na spasení nárok. Přesto se Bůh nad některými z hříšníků slitovává. A nejde o žádnou hrstku – Zj 7,9 mluví o tak velikém zástupu, že ho nelze sečíst. S anděly, kteří zhřešili, Bůh nic podobného neudělal. Žádné spasení pro ně nikdy nebylo naplánováno, ani jim nic podobného nebylo nabídnuto. Přesto stále mluvíme o tom, že Bůh je láska, je spravedlivý a svatý. Nemá žádnou morální povinnost kohokoliv zachraňovat. Bůh má povinnost pouze odplatit spravedlivě za hřích – odplatit smrtí (Ř 6:23). Žádný člověk nebo anděl nemá právo nic namítat, pokud bude sklízet pouze důsledky svého hříchu.

Poslední příklad je příklad Izraele, na němž vidíme, co bylo skutečným důvodem Božího vyvolení. „...tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země, abys byl jeho lidem, zvláštním vlastnictvím. Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás. Vás

je přece méně než kteréhokoli lidu. Ale protože vás Hospodin miluje“ (Dt 7,6-8). Byla to víra, kterou Bůh viděl na Izraeli? Nikoliv! Bylo to něco skvělého, co by na Izraeli nacházel? Početnost lidu, jeho zbožnost, touha po Bohu, nebo touha po spasení? Nic takového! Byla to Boží láska, která byla tím hlavním důvodem pro vyvolení Izraele. Nic menšího! Nic v člověku samotném, ale to nejlepší, nejkrásnější a nejúžasnější co nacházíme v samotném Bohu – láska! „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy“ (1J 4,10).

Německý misionář v Anglii George Müller, se proslavil především svou vírou a mocnými modlitbami – provozoval několik sirotčinců a nikdy nikoho nežádal o podporu – pouze Boha. A Bůh se o něj vždy postaral. Méně známý je jeho postoj k otázce vyvolení. Poslechněte si slova z jeho deníku z roku 1829 (bylo mu tehdy 24 let): *Do této doby jsem byl velice proti naukám vyvolení ... a to v takové míře, že jsem vyvolení nazval ďábelskou naukou. ... Ale nyní jsem byl přiveden k tomu, abych tyto vzácné pravdy zkoumal Božím slovem. Šel jsem do Písma a četl Nový zákon s ohledem na tyto pravdy. K svému velikému údivu jsem zjistil, že texty, které mluví s rozhodností pro vyvolení ... se objevují čtyřikrát častěji než ty, které mluví zjevně proti.*

UŽITEK UČENÍ O VYVOLENÍ

Pojďme se nyní ještě podívat na několik důsledků, které vyplývají z učení o nepodmíněném Božím vyvolení. Musím opět zdůraznit onu bezpodmínečnost vyvolení, naprostou závislost pouze a jenom na Bohu. Pokud bychom totiž rozuměli učení o vyvolení jinak – oním druhým způsobem, o němž jsem mluvil, který hledá něco v člověku, kvůli čemu ho nakonec Bůh vyvoluje, tak všechny následující věci ztrácejí smysl.

Vede k pokoře

Nepodmíněné Boží vyvolení nás nutně vede k pokoře, protože na nás samotných neshledává nic, co by bylo zalíbeníhodné. Boží vyvolení nás řadí mezi ztroskotance, vzbuřence a odsouzence, kterým může pomoci jedině Boží milost a slitování. Pokud všechno záleží jenom na Bohu, potom tady, ve mně není nic, na co bych mohl být pyšný. To jediné, čím se mohu chlubit, je Boží milost. Bůh nás vyvolil. Kromě toho mě svým vyvolením Bůh řadí ne zrovna mezi nejlepší skupinu lidí.

„Pohled'te, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu

bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem.“ (1K 1,26-29). Nemoudří, bezmocní, blázni, slabí, neurození, opovržení, nicotní – tak nazývá Bůh ty, které v Kristu vyvolil před stvořením světa. A na jiném místě: „Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým“ (Mt 11,25). Toto je způsob, jak o sobě smýšlejí křesťané. Právě takoví totiž skutečně jsme.

Vede ke svatosti

Podívejme se do našeho textu v listu Efezským 1,4: „V něm nás již před stvořením světa vyvolil, **abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří** v lásce.“

Někdy můžete slyšet, že učení o vyvolení vede k morální laxnosti. Když jsem vyvolen, spasen, mohu si žít, jak budu chtít. Ale co říká náš text? Bůh nás vyvolil ke svatosti! Poslechněte si jiný text o vyvolení:

„Vyvoleným podle předzvědění Boha Otce, v posvěcení Ducha svatého, ku poslušenství a skropení krví Ježíše Krista“ (1Pt 1,2 Kral.). Vyvoleným v posvěcení. Totéž 2 Te 2,13: Bůh vás vyvolil ke spáse a posvětil Duchem. Vyvolení je základem pro posvěcení a pro svatost. Kde je vyvolení, tam bude také posvěcení. A kde nevidíte posvěcení, tam jen těžko můžeme mluvit o vyvolení a tedy o spasení. Jinými slovy – kde lidé sice tvrdí, že jsou křesťané, ale nežijí v úsilí o svatost, tak křesťané ve skutečnosti nejsou. Nechme ještě jednou promluvit George Müllera:

Co se týče vlivu, který na mě měla moje víra v tyto doktríny, musím k Boží slávě prohlásit, že ačkoliv jsem stále nesmírně slabý a v žádném případě ne tak mrtvý žádostem těla a žádosti očí a pýše života, jak bych mohl a měl být, přesto s Ním Boží milostí od té doby chodím ve větší důvěrnosti. Můj život není tak nestálý a mohu říct, že žiji pro Boha daleko více než předtím. A k tomu mě Pán z velké části posílil prostřednictvím těchto pravd. V době pokušení jsem totiž opakovaně veden k tomu, abych si řekl: Měl bych tedy zhřešit? Jenom bych tím na čas uvedl svou duši do neštěstí a znevážil bych tím Boha, protože jsem-li Božím synem navěky, pak budu přiveden zpět, i kdyby to mělo být cestou přísného potrestání. A tím chci říct, že Boží vyvolující láska v Kristu (od chvíle, co jsem ji poznal) je často prostředkem, který ve mně působí svatost, místo aby mě vedl do hříchu.

Vede k jistotě

Bůh zná ty, kdo jsou Jeho (2 Tm 2,19). Kdo Bohu patří, ten se mu nikdy neztratí. Copak by Bůh nechal své dílo nekonané? „Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré

dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Fp 1,6). Začal toto dílo vyvolením na věčnosti před stvořením světa a dovede ho až do konce na věčnost, která bude následovat po stvoření nového světa. Jenom když takto rozumíme vyvolení, tak nám dávají plný smysl texty Písma jako je Jan 10,27-30 - ...nikdo je nevyrve z mé ruky..., nebo Ř 8,31-39 - ...nic nás nedokáže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši... Křesťané mohou spočinout v jistotě, která je v Kristu. Není v nás, není v našich skutcích, není v naší víře - je a vždy bude jen v Kristu. Ale v Kristu je tato jistota stoprocentní, pevná a nepohyblivá a my se o ní můžeme vždy opřít.

Dává smysl Kristově oběti

V Kristu jsme byli vyvoleni (Ef 1,4). Nejsme zachráněni vyvolením, ale jsme spaseni milostí skrze víru v Kristovo dílo kříže. Vyvolení neznamena, že se někdo obejde bez Krista. Naopak - vyvolení znamená, že Kristova oběť bude 100% účinná. Vyvolení znamená, že Kristova oběť není pouhou možností, pouhými otevřenými dveřmi, které někdo použije a jiný nikoliv. Vyvolení znamená, že Kristova oběť skutečně zachraňuje, neboť „jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve“ (Ř 5,9).

Jsme vyvoleni v Kristu a to znamená, že musíme uvěřit v Krista, abychom byli v NĚm a tak byli zachráněni. A to je něco, jak už jsme si ukázali, co sami nedokážeme - potřebujeme Boha a Jeho milost. Proto vyvolení tolik:

Oslavuje Boha

Od začátku až do konce je to Bůh, jemuž patří všechna sláva a chvála. Bůh má všechny zásluhy na našem spasení - od doby před stvořením světa, kdy nás vyvolil, přes přelom časů, kdy nás skrze Kristův kříž vykoupil, k současnosti, kdy nás svým Duchem povolal a zapečetil pro věčnost, která je před námi. Kdybychom si přivlastnili i ten nejmenší díl - že jsme se nezávisle na Bohu rozhodli pro Krista a proto nás Bůh vyvolil, tak něco z Boží slávy musí zákonitě patřit také nám. Ale Bůh svou slávu nikomu nedá (Iz 42,8).

Co nám zbývá? Radovat se z Boží milosti. Oslavovat Boha. Chválit slávu Jeho milosti, být chválou Jeho slávy. Bůh nás v Kristu vyvolil před stvořením světa, abychom byli svatí a bez poskrvny před Jeho tváří v lásce. Nelze než s úžasem děkovat Bohu za Jeho milost.

PŘEDURČENÍ K ADOPCI (EF 1,5)

Už nejste otroci, ale synové!

Dneska svou pozornost upřeme k pátému verši první kapitoly listu Efezským. Než to ale uděláme, tak nejdříve přečteme celý oddíl, z něhož tento verš pochází, a krátce si zopakujeme, co už jsme viděli z dosavadních čtyř veršů.

Boží slovo o církvi

Sinclair Ferguson říká, že z lidského pohledu je list Římanům Pavlovým nejpůsobivějším dílem, zatímco list Efezským je nejelegantnější. Je to skutečně tak. List Efezským je nejenom hlubokým listem, listem, který zasahuje od věčnosti minulé do věčnosti budoucí, je také listem, který je nesmírně krásný. Skutečně je elegantní. Je to krásný list, který je jako umělecké dílo – každý detail je propracovaný, každá část ladí s celkem, a celek zapadá do celkového kontextu, zvýrazňuje ho a oživuje. Každá myšlenka, kterou tady nacházíme, každá věta – výběr slov i jejich skladba – to je symfonie. Celá struktura listu je opravdu nádherná.

List Efezským je dopis církvi o církvi. Když tento list čtete, tak tak vám před očima vyniká nádhera Božího díla. Vrcholem tohoto díla – vrcholem celého stvoření – je Kristova nevěsta, církev. To je směr, kterým apoštol vede všechno, co píše efezským křesťanům: „...[abyste] osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu...“ (Ef 1,18).

Opakování a kontext

Dnes je před námi pátý verš, který nám nabízí celou řadu úžasných pravd o Bohu, o Kristu, o církvi, i o nás jako jednotlivcích. Když budeme vykládat tento verš, chci, abyste měli před očima a ve své mysli právě Kristovu nevěstu, církev. Od prvního verše mluví Pavel o církvi a vede křesťany k tomu, aby pochopili, co je to církev. Jsou to svatí, kteří věří v Ježíše Krista (v. 1), jsou to ti, kteří zakusili a zakoušejí Boží milost a pokoj (v. 2). Církev jsou ti, kdo jsou požehnáni vším duchovním požehnáním nebeských věcí v Kristu (v. 3). Církev jsou ti, kdo byli Bohem vybráni, vyvoleni (v. 4). Kdy se to stalo? Před stvořením světa. Jak se to stalo? V Kristu Ježíši. Proč se to stalo? Aby byli svatí a bez poskrvny před Boží tváří v lásce.

Toto je církev. Pouhé čtyři úvodní verše – a jaké bohatství nebeských věcí popisují! Pouhé čtyři verše nám stačí na to, abychom dobře viděli rozdíl mezi opravdovým křesťanem a tím, kdo sice ústy vyznává Krista, ale srdcem je daleko od něj – abyste byli svatí a bez poskrvny před Jeho tváří v lásce. Apoštol Pavel napsal Timoteovi o

lidech, kteří „budou mít vnější formu zbožnosti, ale její moc jim bude cizí“ (2Tm 3,5 ČSP). „Budou se tvářit jako zbožní, ale svým jednáním to budou popírat. Takových lidí se straň.“ (2Tm 3,5 E).

Dneska půjdeme dále k pátému verši a ukážeme si, že Kristova církev jako celek i křesťané jako jednotlivci byli od věčnosti Božím plánem číslo jedna. Všechno, co kdy bylo stvořeno, mělo a má právě tento cíl – slavnou a svatou Kristovu nevěstu. Můžeme dokonce říci, že to je ten hlavní důvod, proč Bůh stvořil všechno ostatní – aby se jednoho dne v celé své nádheře a kráse objevila Kristova nevěsta a byla svatba Beránkova. Jak to mohu říci? Podívejte se spolu se mnou do verše 5 (Pavlíkův překlad): „...a předurčil nás k přisvojení za syny skrze Ježíše Krista pro sebe podle blahé libosti své vůle...“ (Ef 1,5).

Bůh nás předurčil... Tady se dostáváme k prvnímu tématu našeho dnešního kázání, k první doktríně, která je obsažená v našem dnešním textu – je to učení o předurčení, o predestinaci. Jeden špatný vtip říká, že když chcete utišit skupinu křesťanů, kteří mezi sebou živě diskutují, tak se jich zeptejte na to, co si myslí o predestinaci – rázem zavládne ticho. Řekl jsem, že to je špatný vtip a skutečně si to myslím, protože jak uvidíme dneska, učení o předurčení je učení, které je plné života, které má ohromný dopad na náš vlastní život a které nám říká veliké pravdy o tom, kdo je to Bůh.

UČENÍ O PŘEDURČENÍ

Hned na začátku si musíme položit důležitou otázku: Ví Bůh opravdu všechno? Před pouhými několika desítkami let se objevilo falešné učení, které tvrdí, že Bůh nezná budoucnost. Označuje se to zvláštním názvem – otevřený teismus. Tohle učení se dostalo i k nám – je prezentované například v knize Dopisy skeptikovy (Postilla 2003) nebo v některých článkách Dana Drápala.

Podle tohoto učení zná Bůh budoucnost jenom rámcově, ale nezná její detaily. Ty totiž vytvářejí lidé svou svobodnou vůlí – a kdyby Bůh věděl, co lidé udělají, tak by již neměli svobodnou vůli. Takže to Bůh vlastně vědět nemůže. Martin Luther o svobodné lidské vůli řekl: *Pokud někdo připisuje svobodné lidské vůli nějaký podíl na spasení, byť i jen ten nejmenší, nic neví o milosti a Ježíše Krista ještě správně nepoznal.* To jsou vážná a tvrdá slova, ale ve světle našeho dnešního textu jim pravděpodobně budeme muset dát za pravdu. Co říká pátý verš Efezským 1? Tak především prohlašuje, že:

Bůh předurčil

V listu Efezským se před námi odhaluje velkolepé Boží dílo. Dílo, které začíná před stvořením světa. Hned dvakrát apoštol Pavel používá ve verších 4 a 5 předložku, která má časový význam – předložku „před“. Před stvoření světa Bůh vyvolil a Bůh také před-určil, tedy předem určil, předem naplánoval, předem vymyslel, naprojektoval.

Pátý verš nám představuje Boha jako nebeského projektanta. Čtvrtý verš nám říká, kdy Bůh projektoval, plánoval, určoval – bylo to před stvořením světa. Pátý verš nám říká, že Bůh naplánoval každý detail. To je význam slova předurčení – přesně vymezit hranici, uložit, pevně stanovit, určit.

Toto slovo není třeba nějak složitě vysvětlovat – mluví samo za sebe. Je to slovo, které je zcela výstižné, a to i přes to, že nepatří mezi nejpoužívanější slova v Písmu – je v celém Novém zákoně použito jenom 6x a vždy je to Bůh, kdo určuje, kdo jedná. A právě toto je nejdůležitější charakteristika – znovu si to poslechněme: **Bůh** nás **předurčil** k synovství. Je to Bůh, kdo tady jedná. Kdo jedná dopředu. Je to Bůh, kdo předem naplánoval všechny věci, kdo je předem určil. Je to Bůh, kdo předem určil, kdo se stane Božím dítětem.

Toto učení je naprosto nepřijatelné pro přirozeného člověka – skutečně je mu bláznovstvím. Pavel o tom jasně mluví, když říká, že se učíme „moudrosti Boží, skryté v tajemství, kterou Bůh od věčnosti určil pro naše oslavení“ (1K 2,7). Zde je opět ono slovo předurčil – Bůh předurčil věci Boží moudrosti, které se týkají našeho spasení. O něco dále pak říká, že přirozený člověk nemůže chápat věci Božího Ducha, nemůže chápat věčné Boží plány. Ale pro věřící srdce je to jasné a jednoduché. Učení o předurčení společně s učením o nepodmíněném Božím vyvolení nás pokořují. Říkají nám, že záleží na Bohu. On je život – zatímco my jsme jen prach. On je Stvořitel, On je také Spasitel. Žádný člověk nemůže zachránit sám sebe. Jenom u Boha je milost.

Boží předurčení nám ukazuje Boží plán, zatímco Boží vyvolení vysvětluje, jak Bůh tento plán naplňuje. Bůh nestvořil svět s tím, že by nevěděl, co dělá. Bůh je vševědoucí, ví úplně všechno. Není nic, co by Bůh nevěděl, na světě není nic, co by ho mohlo překvapit nebo zaskočit.

„Od počátku oznamuji, co se v budoucnu stane...“ (Iz 46,10). Celý náš oddíl v listu Efezským nám odhaluje Boží záměry a plány. Bůh „si předsevzal, že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,9-10). Znovu – předsevzal si, podle svého plánu. Tato slova nám ukazují, kdo je Bůh. On je vládce nad časem, On je vládce nad historií. On vládne nade vším, co se děje.

Má ale vůbec nějaký smysl se o něco snažit nebo o něco usilovat, když Bůh už všechno předem naplánoval? Proč něco řešit, když Bůh už dopředu rozhodl o tom, kdo bude a kdo nebude spasen? Už jsme se touto námitkou zabývali – Boží slovo se jí zabývá: „Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu?“ (Ř 9,20).

Bůh nám nezjevil tyto ohromné pravdy o vyvolení a předurčení proto, abychom o nich spekulovali, abychom se dohadovali, zda ten, či onen je vyvolen a předurčen, a někdo jiný zase nikoliv. Bůh nám nedal tyto pravdy k tomu, abychom se donekonečna zabývali tím, zda jsme vyvolení nebo ne! Bůh nám tyto úžasné věci zjevil proto, abychom se radovali z Jeho velikosti, abychom chválili slávu Jeho milosti (v. 6), abychom v těchto pravdách našli pokoj a ujištění. Naše hříšná mysl chce spekulovat o těchto věcech, ale je to omezená mysl a před námi jsou Boží pravdy, které daleko přesahují naše chápání. Nejsme schopni je pojmout. Jediné, co jsme schopni, je zahlédnout záblesk jejich slávy a tato sláva nás má naplňovat úžasem, vděčností, radostí, pokojem, důvěrou a láskou k našemu Spasiteli. Jak nás Bůh předurčil?

Skrze Ježíše Krista

Věřícím v Ježíše Krista (v. 1), milost a pokoj od Pána Ježíše Krista (v. 2). V Kristu jsme obdařeni vším duchovním požehnáním (v. 3), v Něm jsme byli vyvoleni před stvořením světa (v. 4) a skrze něj jsme byli předurčeni k adopci, k přijetí za syny (v. 5). Kristus je tím, na koho se máme soustředit!

Tady vidíme, že mimo Krista není nic. Ale všechno, co máme, všechno, co získáváme od Boha, co k nám od Boha přichází, je spojené s Kristem. On je tím ústředním bodem celého Božího zjevení. Neexistuje předurčení, které by šlo mimo Krista, neexistuje člověk, který by byl vyvolen a nebyl v Kristu. Toto jsou pravdy, které musíme mít trvale na mysli. Nikdy nebyl, a nikdy nebude nikdo spasen mimo Krista. Nikdy se nikdo nestane Božím dítětem bez Krista. Bez Krista není žádné duchovní požehnání, mimo Krista není žádné vyvolení, bez Krista není žádné přijetí za syny. Ale koho Bůh předem určil, aby přijal podobu Božího Syna (Ř 8,29-30), ten byl v Kristu vyvolen a takový člověk musí také uvěřit, činit pokání a žít svatým a bezúhonným životem před Boží tváří v lásce.

Jestliže nás Bůh vyzývá k tomu, abychom činili pokání a věřili evangeliu, potom to musíme dělat. A pokud to neděláme, tak se bouříme proti Bohu. Nemůžeme dojít ke spasení bez víry v Ježíše Krista. Nemá smysl řešit otázku předurčení, pokud nechci přijít ke Kristu. Ale nikoho z těch, kdo k Němu přijdou, nevyžene ven (J 6,37). A každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude spasen (Ř 10,13). Toto je prostý fakt evangelia.

Text z Ef 1 nás vede za oponu evangelia a ukazuje nám, jak hluboké, jak mocné a jak slavné evangelium je. Ukazuje nám, že evangelium je cele a jedinečně zakotveno v samotném Bohu, je jím připraveno, je jím zajištěno, a bude Bohem dovedeno až do konce. Kristus „byl jako beránek bez vady a bez poskrvny **předem vyhlédnut** před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů“ (1Pt 1,19-20).

„Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníkovi Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, **co tvá ruka a tvá vůle předem určila.**“ (Sk 4,27-28). V tomto verši můžeme vidět, jak se Boží předurčení spojuje s lidským jednáním. Bůh nenutil Piláta, Heroda, velekněží ani Izraelce k tomu, aby ukřižovali Krista. Oni to udělali sami, ze své vůle – ze své svévolné vůle. Přesto to bylo něco, co Boží vůle předem určila a Boží ruka takto vykonala.

Bůh naplánoval spasení skrze Krista. Předem vyhlédl, určil a vyvolil ty, kdo skrze Krista uvěří, Kristovu nevěstu, která bude Kristovou obětí na kříži vykoupena, očištěna a Jeho krví bude posvěcena pro svého ženicha.

Pro sebe

Dvě slovíčka v originálním textu se překladatelům ekumenické Bible podařilo rozpustit v ostatních slovech – Bůh nás předurčil k adopci skrze Ježíše Krista **pro sebe**. Minule jsme si říkali, že řecký tvar slovesa vyvolit v sobě zahrnuje myšlenku „sám pro sebe“. V pátém verši je u předurčení výslovně napsáno, že **Bůh nás předurčil pro sebe!** Je to jinými slovy skoro totéž, co je řečeno ve čtvrtém verši – abychom byli svatí a bez poskrvny před Jeho tváří v lásce.

Bůh sám je původcem spasení – předurčil nás k synovství. A slova – pro sebe – ukazují také na završení celého procesu, na konec – na to, že Bůh je tím, kdo všechny věci dovede až do konce. Učinil to pro sebe a to znamená, že je v celém tomto procesu trvale aktivně zapojený, je přítomný. Když se někdo stane Božím dítětem, tak se to neděje Bohu za zády nebo tak, že by o tom Bůh nevěděl, nebo na tom neměl podíl.

Pro sebe také znamená to, co říká Pavel, tedy že nepatříme sami sobě (1K 6,19), že jsme Boží lid, Boží vlastnictví, Boží dílo, Kristova nevěsta, „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“ (1Pt 2,9). Jak moc v tomto kontextu dávají smysl Ježíšova slova: „Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně“ (J 6,37). „Dal jsi mu pravomoc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal život věčný“ (J 17,2 ČSP). „Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji“ (J 17,9).

Ještě jeden text musím zmínit, protože je spojený s evangelizací a častá námitka proti předurčení je, že toto učení ničí evangelizaci. *Pokud Bůh předurčil, kdo uvěří, proč bychom měli kázat evangelium?*

Když byl Pavel v Korintu, tak zakoušel těžká protivenství – Židé se rouhali Kristu, Pavel musel odejít ze synagogy, ale potom měl vidění. Pán mu řekl: „Neboj se! Mluv a nemlč, protože já jsem s tebou a nikdo ti neublíží. Mnozí v tomto městě patří k mému lidu.“ (Sk 18,9-10). V Korintě byli lidé, kteří patřili Bohu, ačkoliv to ještě nebyli křesťané. Kvůli nim měl Pavel zůstat v Korintě, kvůli nim měl snášet protivenství. „A tak tam Pavel zůstal jeden a půl roku a učil je Božím slovu“ (Sk 18,11).

Učení o předurčení dalo Pavlovi jistotu, že kázání evangelia nebude marné. Bůh nás předurčil k adopci skrze Ježíše Krista. Tak dosud jsme se zabývali předurčením jako takovým. Je to ohromná doktrína, která ukazuje, jak velký je Bůh, jak je mocný, jak je pečlivý a dokonalý, jak je milosrdný a milostivý. Ale náš verš obsahuje ještě další neméně velkou a slavnou doktrínu:

PŘEDURČENÍ K SYNOVSTVÍ (K ADOPCI)

Spurgeonův katechismus, otázka 33. Co je to přijetí za syny (adopce)? – Odpověď: Přijetí za syny (adopce) je skutkem svrchované Boží milosti, jímž jsme přijati Bohem a získáváme všechna práva a výsady Božích synů.

Bůh se stal naším Otcem. To je největší a nejúžasnější zpráva celého Nového zákona. Mohli byste možná namítnout, že odpuštění hříchů nebo ospravedlnění je větší, ale není tomu tak. Kdyby nás Bůh jenom ospravedlnil, bylo by to sice úžasné, ale byli bychom jako andělé, kteří jsou Božími služebníky. Ale my už nejsme služebníky – jsme Božími dětmi. Jsme Boží synové a to znamená, že jsme také dědicové. Ale nepředbíhejme a podívejme se na to postupně. Musíme začít u toho, jak nás Bůh předurčil k synovství:

Podle své (Boží) vůle

Znovu a znovu verše, které jsou před námi, zdůrazňují spasení z milosti. Milost je i zde základem – podívejte se do verše 6: „...abychom chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším.“ Tato milost má svůj původ v Božím rozhodnutí, v Boží vůli. Rozhodnutí jeho dobroty (E), podle dobře libé vůle své (K), ve své laskavé vůli (B21), podle zalíbení své vůle (ČSP), podle blahé libosti své vůle (Pavlík).

Boží vůle zde hraje první housle. Bůh rozhodl, Bůh předurčil. Z Boží vůle se Pavel stal apoštolem (v. 1), ve v. 9 čteme o tajemství jeho záměru, doslova jeho vůle, v. 11 –

všechno působí rozhodnutím své vůle. Král David znal Boha právě takto – věděl, že Boží vůle je nepohnutelná. Proto vyznává, že „náš Bůh je v nebesích a všechno, co chce, koná“ (Ž 115,3). „Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve všech propastných tůních“ (Ž 135,6).

Boží vůle to je to, co Bůh chce. A co chce, to také vykoná! „Od počátku oznamuji, co se v budoucnu stane, od pradávna, co se ještě nestalo. Pravím: **Moje rozhodnutí platí a co se mi líbí, uskutečním.**“ (Iz 46,10).

Moji milí, pokud tomuto porozumíme, pokud pochopíme tuto pravdu o Bohu, tak můžeme spočinout v opravdovém pokoji, protože vidíme, že naše spasení nestojí na nás, ale je pevně, nepohnutelně zakotveno v nebesích. Boží rozhodnutí platí: Pán zná ty, kdo jsou jeho... (2 Tm 2,19).

Ale to zdaleka není všechno. Podívejte se na to, jaká je Boží vůle, která nás předem určila k synovství:

Podle Boží libosti (dobroty)

V řečtině je k popisu Boží vůle použito slovo, které se překládá slovy: dobrá vůle, obliba, zalíbení, dobrotá, přízeň, blahosklonnost nebo přání. Tohle je velmi důležitá věc, když mluvíme o předurčení.

Myšlenka vyvolení a předurčení jedněch ke spasení obsahuje také myšlenku toho, že ostatní jsou ze spasení vyloučeni. Je to tak správně. Bůh některé aktivně předurčil a vyvolil k tomu, aby byli Božími dětmi, zatímco ostatní ponechal v zavržení – jsou dětmi hněvu. Nemělo by nás to překvapit – všichni jsme potomky prvního Adama, tím pádem se všichni rodíme do odsouzení. Bůh nás nemusí zavrhovat, odsuzovat, nebo trestat – už jsme zavržení, odsouzení, pod trestem věčného prokletí.

Bož dobrotá, libost, dobrá Boží vůle v předurčení nám znovu ukazuje, že Bůh nestvořil člověka pro zavržení. Když Bůh stvořil člověka, pohlédl na něj a prohlásil, že to je velmi dobré. Nevydrželo to dlouho. „Hospodin na lidi pohlíží z nebe, chce vidět, má-li kdo rozum, dotazuje-li se po Boží vůli. Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo.“ (Ž 14,2-3).

Když Jan Kalvín píše v prvním vydání Institucí o církvi, tak mluví o kázni, o vyloučení hříšníků z církve a říká: *O takových lidech sice můžeme soudit, pokud do toho vidíme a podle pravidla té známosti, o níž byla řeč, že na ten čas do církve nepatří. Avšak ani tak nesmíme nad nimi zoufat, jako by byli zavrženi od ruky Boží. A je vůbec nedovolené kohokoli vyškrtávat z počtu vyvolených nebo nad ním zoufat, jako by již byl ztracen, až snad mimo ty, o nichž je jistě známo, že byli již*

slovem Božím odsouzení... To však můžeme poznat tak zřídka (můžeme-li to vůbec poznat), že je radno spíše čekat na den zjevení a nepředbíhat nerozvážně soudu Božímu.

Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny.

Adoptované děti

Tady se dostáváme k vrcholu pátého verše – k přijetí za syny, k adopci. Představte si, že navštívíte sirotčinec, procházíte jím a díváte na spoustu různých dětí. Jsou tam děti krásné, které se na vás usmívají, které jsou tiché a klidné, jsou milé a příjemné – jsou to děti, které by člověk rád přijal za vlastní, za členy své vlastní rodiny. Vedle nich tam uvidíte dítě, které bude skutečně ošklivé, fyzicky nevzhledné, zlé, které bude křičet, kopat kolem sebe, kousat ostatní děti a tahat je za vlasy, bude jim brát hračky a chovat se velmi špatně. Když takové dítě uvidíte, pravděpodobně nebudete přemýšlet o adopci. Boží slovo nám ukazuje, že my jsme právě takovými sirotky, protože svět je ďáblovým sirotčincem.

„Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval“ (Ef 2,4) „...nás předem určil, abychom ... byli ... přijati za syny...“ (Ef 1,5). Nejenom zlé, ošklivé a nevychované dítě – my jsme byli Božími nepřáteli!

„Jak je psáno: ‚Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, jejich nohy spěchají prolévat krev, zhoubu a bída je na jejich cestách; nepoznali cestu pokoje a úcty před Bohem nemají.‘“ (Ř 3,10-18).

Takoví jsme byli – a přesto nás Bůh předurčil k adopci. Nejenom k ospravedlnění, nejenom k odpuštění hříchů, ale k přijetí do Boží rodiny, k adopci, k přijetí za vlastní. To je Boží milost! „Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině“ (Ef 2,19).

Toto je cíl, ke kterému vás Bůh určil. Toto je duchovní požehnání, jímž nám požehnaný Bůh požehnal v Kristu Ježíši – abychom byli rozhodnutím jeho dobroty přijati za syny. Bůh je náš Otec. Bojovali jsme proti Němu, vzdorovali jsme Mu, hřešili jsme proti Němu, odmítali jsme Ho, ale On poslal svého milovaného Syna, abychom skrze Něj měli život, seslal svého Ducha svatého, který nás usvědčoval z hříchu a dovedl nás až ke Kristu, k pokání, k víře, dovedl nás do Boží blízkosti, před Boží tvář, kam smíme vcházet jako ti, kdo byli Kristem očištěni a tak přijati do

Boží rodiny. Nemusíme čekat na audienční hodiny velkého krále, ale máme svobodný přístup k Bohu, protože On je naším Otcem. To je učení o přijetí za syny. Jak to řekl Spurgeon v citovaném katechismu – získáváme všechna práva a výsady Božích synů.

Budeme se adopci ještě více věnovat příště, ale ještě chci zmínit tři věci, které vyplývají z toho, že jsme z Božího rozhodnutí byli předurčení k tomu, abychom byli přijati za syny:

1. Synové jsou **svobodní**. V Písmu je to ve dvojitě slova smyslu – jsme svobodní **od hříchu** a jsme svobodní **od otroctví zákonu**. „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobena, tak abychom byli přijati za syny.“ (Ga 4,4-5).

2. Adopcí se stáváme členy Boží rodiny a tak se nám dostává **zvláštní Boží péče, zaopatření** – Bůh nás vychovává jako své děti. Tady je otázka pro každého z nás, jak tady jsme – zakoušíte tuto Boží výchovu? Zakoušíte onu zvláštní Boží péči? Vidíte, jak se o vás Bůh stará? Jak vás den ze dne svým Duchem vnitřně obnovuje, ačkoliv navenek hyneme? Jestliže to vidíte ve svém životě, tak se radujte, protože to byl Bůh, kdo se rozhodl, že vás adoptuje do své rodiny.

Ale pokud takové věci ve svém životě nevidíte a nezakoušíte, prostě Boha o milost a o slitování. Tlučte, hledejte, prostě. Pán nikdy neodmítne toho, kdo k Němu přichází v pokání.

3. Adopce z vás dělá syny a tím také právoplatné dědice.

„A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic“ (Ga 4,7). „Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ (Ř 8,31-32).

To je učení o předurčení k synovství. To není nějaká suchá, mrtvá a nezáživná doktrína, ale je to radostné učení plné požehnání, milosti, pokoje a radosti. Ukazuje v celé nádheře Boží svrchovanost. Je o Boží svrchovanosti.

Bůh nás předurčil k synovství. Je-li tomu tak – a náš text nám nedovoluje myslet si, že by to tak nebylo – potom to znamená, že naše spasení pochází jenom od Boha, cele závisí pouze na Něm a je dokonale zajištěné jenom Jím. Co zbývá nám? „Abychom chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším“ (Ef 1,6).

ADOPTOVÁNÍ KE CHVÁLE (EF 1,5-6)

...abychom chválili slávu Jeho milosti!

Před námi je mohutný text Božího slova – možná jeden z nejdůležitějších veršů v Písmu, které se týkají našeho postavení před Bohem. Před námi je oddíl, který vyčnívá svou majestátností nad ostatní Písmo.

Už jsme viděli, že toto veliké souvětí, které jsme četli, a které je v originále jediným dlouhým souvětím a jedinou ohromnou chválou, můžeme rozdělit na tři části podle toho, kdo je v nich oslavován a kdo je v dané části činitelem.

Kontext veršů 3-14

Když se díváme na tuto část listu Efezským můžeme jasně vidět dílo celé Boží Trojice. Bůh Otec, který vyvoluje před stvořením světa, Bůh Syn, který vykupuje, když se naplnil čas a Bůh Duch Svatý, který zapečetuje, když nadejde čas na spasení vyvolených. Od začátku až do konce je tady jednotná spolupráce celé Boží Trojice. Dokonce je to tak, že v každé chvíli spolupracuje celá Boží trojice na každé z těch věcí – můžeme to dobře vidět v našem textu, kde se neustále opakuje „v Kristu“ nebo „skrze Něj“ apod. Přesto ty jednotlivé věci – vyvolení, vykoupení a zapečetění zdůrazňují specifické dílo jednotlivých osob Boží trojice. Od začátku až do konce je tady také jedna skupina lidí, se kterou Bůh jedná. Byli vyvoleni před stvořením světa, titíž byli také vykoupeni Kristovou obětí na kříži a titíž lidé jsou při svém uvěření Duchem svatým zapečetěni. Apoštol to popisuje také takto: „Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími; které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy“ (Ř 8,29-30). Všimněte si, jak se opakuje fráze „ty také“ – jsou to stále titíž jednotlivci.

Bezprostřední kontext

Minule jsme mluvili o předurčení, predestinaci, což je jiné slovo pro Boží plán, projekt, v němž Bůh všechno připravil tak, aby to nakonec došlo k cíli, který On sám zamýšlel. Předurčení (v. 5) je plánem, který Bůh naplňuje skrze vyvolení (v. 4). Vyvolení je konkrétním Božím činem, který stojí na počátku naplňování Božího plánu, toho, co si Bůh předsevzal, to, co předurčil. Vyvolení je vykopáním základů domu, který je naprojektován, jehož podobu vidíte na plánech před sebou – a tím plánem je předurčení.

Dneska se budeme zabývat závěrem první části, která pokračuje v popisu díla Otce. Bůh ve svém plánu předurčil, že určití konkrétní lidé se stanou jeho syny, jeho dětmi a z nich bude vytvořena nádherná nevěsta Jeho jednorozeného Syna - toho Nejmilejšího. Řekli jsme si, že jsme byli předurčeni k přijetí za syny a vysvětlili jsme si, co to znamená v kontextu Boží vůle - pamatujme, že se to stalo „**rozhodnutím Jeho dobroty**“. Dnes se musíme více zaměřit na ono „přijetí za syny“ neboli adopci, jak lze také překládat ten řecký výraz. Vysvětlíme si, co to znamená adopce, ukážeme si cíl adopce a její prostředek.

ADOPCE

„Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším“ (Ef 1,5-6). Předurčil nás k přisvojení za syny (Pavlík), k synovství (ČSP). Přijetí za syny - to je adopce. Naším uším zní možná to slovo adopce trochu negativně, ale tak to není. Ono to trochu vyplývá z toho, jak je adopce definovaná v našem právním systému. Adopce je „*nejvyšší formou náhradní rodinné péče, při které přijímají manželé či jednotlivci za vlastní opuštěné dítě.*“ Mluví se tady o náhradní rodinné péči, je tady opuštěné dítě a to všechno nás vede k představě určité sociální vyloučenosti, vidíme za tím rozbité rodiny, špatné nebo žádné sociální zázemí a to jsou věci, které na nás působí trochu negativně.

Na druhé straně můžeme uvažovat o pozitivních věcech, ale v kontrastu k negativním. Můžeme mluvit o manželích, kteří z nějakého důvodu nemohou mít děti a pro ně je adopce velmi pozitivní věcí - nicméně na pozadí něčeho velmi bolestného. Nebo můžeme mluvit o opuštěném dítěti, jehož rodiče zahynuli při nějakém neštěstí - i zde je adopce něčím velmi pozitivním, ovšem znovu na pozadí něčeho tragického.

Pokud ale přistupujeme k Božímu slovu, tak musíme tyto své představy odložit a podívat se na to, jak adopci vysvětluje Písmo. I Písmo bylo napsáno v určité době a nese v sobě určité prvky z doby, kdy bylo napsáno. Když apoštol Pavel psal Efezským o adopci, o přijetí za syny, tak psal tyto věci v kontextu římského práva, kde byla adopce velmi jasně definována. A proto se i my musíme podívat na to, co znamenala:

Adopce podle římského práva

Římané měli ve svém právním systému pevně zakotvený institut adopce a s adopcí se také můžeme v římské společnosti prvního století setkat docela běžně.

Ovšem nejedná se úplně o adopci jako je ta naše. Římská společnost byla velmi tvrdá. Musíme si říci, že to byla modlářská, hříšná a převrácená společnost. Římané neznali sociální adopci. Fungovalo to tak, že pokud jste nechtěli novorozence, tak jste ho odložili na smetiště, kde ho buď sežrali polodivocí psi nebo si ho vzali křesťané (2. a 3. st.). Adopce nebyla sociální záležitostí ve smyslu pomoci někomu bez rodiny najít rodinu.

Adopce ale byla sociální v tom slova smyslu, že se jednalo o prestižní společenskou záležitost. Vznešené aristokratické rodiny, které zastávaly vysoké úřady a disponovaly velikým majetkem, ale neměly mužské potomky, si vyhlédly – obvykle dospělého, nadějného muže, který už něco dokázal, a toho adoptovaly. Znamenalo to, že rod bude pokračovat, jméno rodiny nezanikne a po generace střídaný majetek nepřijde vniveč. Jak to probíhalo? Adopce měla pevně stanovená pravidla. Ten, kdo byl adoptován, musel být svým přirozeným otcem třikrát prodán jako otrok novému adoptivnímu otci. Ten ho dvakrát vrátil přirozenému otci, ale potřetí si nového syna ponechal a z otroka učinil svého syna. Přirozený otec už od té chvíle neměl žádný nárok na svého syna. Syn dostal jméno nové rodiny, výsady a postavení nové rodiny, příbuzenství nové rodiny, podíl na majetku nové rodiny a příslib dědictví.

Římská rodina byla patriarchální – otec vládl nade všemi členy rodiny i nade vším jejich majetkem. Pokud měl adoptovaný syn nějaký majetek, tak se jeho správcem a faktickým vlastníkem stával adoptivní otec. Otec měl pravomoc i nad životem členů rodiny. Mohl dokonce vzít život a v rámci práva to nebylo považováno za vraždu. Jenom otec mohl říci – tento člověk bude mým synem a jenom otec také mohl říci – tento syn už dále nebude zván mým synem. Toto je pozadí římské adopce, jak ho důvěrně znali lidé, kterým apoštol Pavel psal svůj dopis.

Adopce a její důsledky

Římský způsob adopce je pro nás dobrou ilustrací toho, jak probíhá adopce křesťana do Boží rodiny. Samozřejmě je to – jako každá ilustrace – ilustrace nedokonalá a jsou zde i nějaké rozdíly. Přemýšlejme o tom chvíli.

1. Adopce je nevymahatelná. Kdo z vás je něčím dítětem? Každý. Všichni jsme něčimi dětmi. Moje otázka zní: Jakým právem jsme se stali dětmi? Měli jsme nějaké právo být počati? Neměli! Jiná otázka: Má někdo z nás právo na to, aby ho někdo – třeba Bill Gates nebo Andrej Babiš – adoptoval? Nemá! Nikdo nemá právo na to, aby byl adoptován. O tom je adopce. Všechno právo je na straně toho, kdo adoptuje.

Všechno právo je na Boží straně. Proto čteme, že Otec nás vyvolil před stvořením světa, že Otec nás předurčil k adopci. Bůh to udělal, ne my.

My dokonce můžeme říct, že předtím, než jsme se stali křesťany, jsme byli neadoptovatelné děti. Byli jsme na tom hůř než ten nejhorší sirotek na světě. Ezechiel píše dceři jeruzalémské, ale jeho popis se výstižně vztahuje i na nás. „A tvoje narození? V den tvého narození nebyla odříznuta tvá pupeční šňůra, nebyla jsi umyta vodou, abys byla čistá, nebyla jsi potřena solí ani zavínuta do plének. Žádné oko nad tebou nepojala lítost, aby ti aspoň něco z toho udělali ze soucitu s tebou. V den svého narození jsi byla pohozena v poli, **protože jsi vzbuzovala hnus**. Tu jsem šel kolem tebe a uviděl jsem tě, jak se třepeš ve vlastní krvi, a řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij! Řekl jsem ti, když jsi ležela ve své krvi: **Žij!**“ (Ez 16,4-6). Dávno před stvořením světa nás Bůh vyvolil ke spasení, k životu, předurčil nás k adopci do své vlastní, Boží, rodiny.

2. Adopce je ze strany adoptovaného nezrušitelná. Dokonce i v našem právním systému je to tak, že když se jedná o nezrušitelnou adopci, tak dítě dostane úplně nový rodný list, kde jsou jako rodiče zapsáni jeho noví rodiče a všechny údaje o těch původních jsou smazány.

Boží slovo mluví o tom, že v duchovním slova smyslu jsou zde dva druhy dětí – jsou děti Boží a jsou děti ďábla. Skutečně jich není víc – jsou jenom dvě tyto skupiny, žádná jiná – střední, neutrální není. Buď jste dětmi Božími, nebo jste dětmi ďábla.

„I vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy, v nichž jste dříve žili podle běhu tohoto světa, **poslušni vládce nadzemských mocí, ducha, působícího dosud v těch, kteří vzdorují Bohu**“ (Ef 2,1-2). My všichni – než jsme se stali křesťany, jsme byli dětmi ďábla. Ale Bůh nám udělil milost – zahrnul nás svou milostí. Předurčil nás k adopci. Udělal to ze svého rozhodnutí, ze své dobroty, z lásky k nám. Nebylo to kvůli ničemu v nás, ale bylo to kvůli lásce, která je v Něm. Proto můžeme říci, že:

3. Adopce nám dává naprostou jistotu a přináší pokoj. Celý úvod listu Efezským je o pokoji, o milosti, o jistotě, o spasení, které je pevné a jisté, je nepohnutelné, protože je cele a bez výhrad zakotveno jenom v samotném Bohu. Proto nám přináší takovou jistotu a pokoj. „Bůh řekl: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.““ (Žd 13,5). Bůh je Otec, který nás nikdy nikomu nedá. Kristus za nás zaplatil (v. 7) – On si nás nenechá nikým ukrást. Bůh nás vydobyl (v. 14) – vybojoval nás, jsme jeho kořistí. Nikdo nás nevytrhne z Jeho ruky. O tom je adopce, o tom je přijetí za syny do Boží rodiny.

Adopce a její užitek

Jak jsme viděli na příkladu z římské rodiny, adopce přinášela nové postavení, nové jméno, nové výsady. Víte, jsou dva způsoby, jak z nás Bůh dělá své děti. Jednak je to novým narozením. „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží“ (J 3,3). To stojí na počátku. Bez nového narození není možné stát se součástí Božího království, není možné stát se údem Kristovy nevěsty. Nové narození musí být na samotném počátku. Jenom díky novému narození může přijít víra, ospravedlnění, pokání. Nové narození znamená novou přirozenost: Z dětí ďábla se stávají děti Boží.

Ruku v ruce s novým narozením jde adopce. Znovuzrození je o přirozenosti – je to o novém stvoření (2 K 5,17). Adopce je o novém postavení. Adopcí získáváme nový status, nové místo, novou pozici. Do této chvíle jsme byli jako žebrák Lazar z Lk 16, který byl chudák, plný vředů a který ležal u vrat boháče a toužil se nasytit alespoň tím, co spadlo z boháčova stolu (Lk 16,20-21). Když zemřel, byl přenesen k Abrahamovi, kde se mu dostalo všeho dobrého. To bylo nové místo, nové postavení, nový status. Toto je něco, co se děje v našem životě už nyní. Nyní jsme byli adoptováni do Boží rodiny, nyní máme nové postavení. Už nyní nazýváme Boha Otcem. Byli jsme vysvobozeni z otroctví hříchu a patříme do Boží rodiny:

„Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ (Ř 8,15). Přijali jste Ducha synovství, doslova je tam adopce – je tam stejné slovo jako v Ef 1,5. Bůh je náš Otec, Abba. Doslova to znamená tatínek. Bylo to slovo používané malými dětmi – je to vyjádření důvěry, jistoty, stability. Adopce do Boží rodiny znamená pevný, silný, na Bohu založený a v Něm zakotvený vztah s Ním samotným. Je to naprostá změna našeho postavení. Z otoka se stává syn, ze vzbouřence člen rodiny, z hříšníka svatý, z kamenného srdce je srdce měkké a masité. Z nenávisti je láska, z temnoty se stává světlo, z Božího nepřítele milované dítě Boží.

Je toho mnoho, co nám přináší přijetí za syny: **1.** Už **nejsme dětmi ďábla**. Byli jsme vysvobozeni z jeho rodiny. **2.** Přijali jsme **Boží jméno**. **3.** Jsme **Božími dětmi** – přijali jsme Ducha synovství. **4.** Jsme **posazeni na nebeský trůn** – nyní duchovně spolu s Kristem (Ef 2,6), ale jednoho dne ve vykoupeném těle. **5.** Bůh se nad námi **slitovává** (odvrací od nás svůj hněv, který jednoho dne spálí celý tento svět). **6.** Bůh nás **chrání** – nedopustí zkoušku nad naše síly. **7.** **Stará se** o nás. Pečuje o nás, zajišťuje nás vším potřebným. Ne tak, jak kážou učitelé prosperity – Bůh **naplňuje** naše skutečné **potřeby**. Naše tělo je propadlé zkáze a náš život na zemi je krátký – to ukazuje, že naše skutečné potřeby nejsou tělesné, ale duchovní, věčné – Bůh pro nás připravil spasení. **8.** Bůh nás také **vychovává** k vznešeným cílům. **9.** Spolu s výchovou jde asi

nejméně populární, ale důležitá věc – Bůh nás kázní, **trestá**. A nakonec, **10**. Jsme dědicové a čekáme, až přijde čas a my získáme zaslíbené dědictví.

„I my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávající **přijetí za syny**, totiž vykoupení svého těla“ (Ř 8,23). Znovu je tady stejné slovo jako v Ef 1,5 – přijetí za syny, adopce. To slovo používá jenom Pavel a další dvě místa jsou v Ř 9,4, kde se mluví o tom, že Izraeli patřilo synovství, adopce a s tím také sláva, smlouvy, zákon, bohoslužba i zaslíbení.

„Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli **přijati za syny**“ (Ga 4,4-5). Znovu je zde adopce, synovství použito v onom finálním, konečném významu, ve smyslu dědictví, které je zaslíbeno křesťanům. „A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic“ (Ga 4,7).

KE CHVÁLE SLÁVY MILOSTI

„Bůh nás předurčil k synovství ... ke chvále slávy své milosti...“ (Ef 1,5-6 ČSP). Moji milí, celý tento oddíl – od prvního verše dál, je ohromnou oslavou Boha, velkého Boha, mocného Boha, svatého Boha, naprosto svrchovaného Boha. Boha, který se rozhodl zachránit hříšníky. To, co naprosto vyniká ve světle Boží velikosti, je ohromná Boží milost. Znovu a znovu je to o milosti.

Podívejte se spolu se mnou do listu Efezským:

- „...naše hříchy jsou nám odpuštěny **pro přebohatou milost**“ (Ef 1,7).
- „...svého záměru, svého **milostivého** rozhodnutí, jímž si předsevzal...“ (Ef 1,9).
- „Ale Bůh, bohatý v milosrdenství ... probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. **Milostí** jste spaseni!“ (Ef 2,4-5).
- „...nesmírné bohatství **milosti** je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši“ (Ef 2,7).

Kdyby to bylo málo, kdyby si pořád chtěl někdo myslet, že jsou zde potřeba nějaké skutky, jimiž bychom mohli dosáhnout svého spasení, tak se podívejme na diamant listu Efezským: „**Milostí** tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se **nikdo nemůže chlubit**“ (Ef 2,8-9). Milost je tím nejdůležitějším z Boží strany ve vztahu k nám.

Jsme adoptováni z milosti

Podívejme se na dílo Boha Otce, jak popsané ve verších 4-6. To celé je o milosti. Vyvolení je o Boží milosti – mluvili jsme o tom, že nejsme vyvoleni na základě

čehokoliv, co by Bůh nacházel na nás nebo v nás samotných. Předurčení – to je Boží dílo. Když někdy křesťané mluví o tom, jak Bůh předurčil na základě toho, co viděl v budoucnosti, tak to jednak popírá myšlenku toho, že se Bůh rozhodoval sám a nezávisle na nás a potom mi to často připomíná rozhovor, který měl Bůh s Jóbem: „Nuže, opásej si bedra jako muž, budu se tě ptát a poučíš mě. Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, víš-li něco rozumného o tom. Víš, kdo stanovil její rozměry, kdo nad ní natáhl měřící šňůru? Do čeho jsou zapuštěny její podstavce, kdo kladl její úhelný kámen...” (Jb 38,3-6 – čtěte kap. 38-41!). To je o Boží slávě, o Boží svrchovanosti, o Boží velikosti.

Dneska jsme mluvili o adopci. Celý proces adopce ukazuje na milost, je o milosti. Adopce je jenom z milosti. Adopce je to, co milost doopravdy znamená. Není to především o propuštění vězně, není to především o odpuštění hříchů, je to o přijetí to Boží rodiny. Všechny ostatní věci k tomu také patří, ale ale toto přijetí Bohem, toto **bezpodmínečné** přijetí Bohem, toto **nenárokovatelné** přijetí Bohem nám přesně ukazuje na milost.

Odsouzenec k smrti může prosit o milost a může dostat místo trestu smrti doživotí nebo vyhnanství. A je to milost. Hříšníci mohou prosit o milost a trest může být odložen. Příkladem může být město Ninive, kterému prorok Jonáš vyhlašoval, že bude zničeno. Když obyvatelé činili pokání – od největšího po nejmenšího, Bůh se slitoval a odložil – dočasně – soud nad tímto hříšným městem. Když sto let po Jonášovi řecký učenec Herodotos procházel kolem tohoto města, tak mu nikdo z místních nebyl schopen říci, co je ta hromada hlíny a prachu, v níž se toto pyšné město proměnilo. A dalších 2000 let lidé ani netušili, kde toto město bylo. Přišel Jonášem ohlášený soud!

Nic podobného se nemůže stát s adopcí. Buď je dítě naše, nebo je cizí. Buď dostalo milost a bylo přijato, nebo nedostalo milost. Milost je tím, na co nemá nikdo nárok. Přesto vidíme, že všechna milost je v Kristu Ježíši a nikdo, kdo k Němu přijde, nebude odmítnut. Boží milost je v Kristu přístupná pro každého! A každý, kdo v Něho věří, je Bohem přijat, má život věčný, nebude odsouzen, ale dojde slávy. Tady můžeme vidět, jak je milost ohromná a kolik slávy je spojeno s milostí. Proto apoštol mluví o chvále slávy Boží milosti.

Jsme adoptováni ke chvále

V šestém verši Ef 1 je popsán cíl, věčný záměr, který má Bůh se svými vyvolenými, se svými dětmi, s těmi, které adoptoval – budou chválou slávy Boží

milosti. Není tam sloveso, jako je to v E, ale je tam podstatné jméno. Je to tak i ve verši 12 a 14, přičemž ve 14. verši je zdůrazněno: abychom byli chválou Jeho slávy.

Je to docela důležité zvláště v kontextu dnešního křesťanství. Když se dnes řekne chvála, tak si většina křesťanů představí zpět moderních popových písní s více nebo méně křesťanským textem. Znáám jednoho bratra, který kudy chodí, zpívá. Neustále si pobrukuje křesťanské písničky. Ale to není to, co znamená tento text!

Můžete si totiž prozpěvovat křesťanské písničky a přitom dělat nekřesťanské věci – a potom nejste chválou slávy Boží milosti, ale ostudou Božího království. A ve zmatku, který dnes panuje mezi křesťany v těchto věcech, je klidně docela možné, že takový člověk nebude křesťanem vůbec.

Juda ve svém krátkém listu psal o lidech, kteří „zaměňují Boží milost za nezřízenost“ (Ju 4). Juda vysvětluje, že tito lidé nejsou křesťané, ačkoliv oni sami prohlašují, že jsou. Používají křesťanský slovník, používají křesťanské fráze, slouží v církvi a dost možná si prospěvují křesťanské písně. Problém je, že tito lidé neznají Boží milost. A to je základní důvod, proč – i kdyby dělali cokoli – nemohou být chválou slávy Boží milosti. Nemůžeme oslavovat milost, pokud nerozumíme tomu, co milost znamená.

Náš text mluví o milosti a my jsme už od prvního verše viděli, že to znamená proměnu člověka. V adopci je tato proměna vysvětlena nejlépe. Víím, kdo jsem byl, víím, kdo jsem nyní a víím, kdo to způsobil. Proto mohu chválit Boha za jeho ohromnou milost.

V BOŽÍM NEJMILEJŠÍM

Boží slovo nám v šestém verši říká, že všechna milost, kterou jsme dostali, je v Kristu Ježíši. Všimněte si, jak to souvisí s chválou třetího verše. „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů“ (Ef 1,3).

V šestém verši doslova je: ke chvále slávy své milosti, kterou nás milostivě zahrnul v tom Nejmilovanějším. V Kristu jsme zahrnuti milostí. Proč ale Pavel zdůrazňuje, že Kristus je Nejmilejší, ten Milovaný, Nejmilovanější? Chtěl bych rychle ukázat tři důvody:

Kristovo synovství je jiné než naše

Myslím, že to není hlavním záměrem, proč je to tady takhle napsáno, ale v kontextu adopce, přijetí za syny, o tom musíme mluvit. Naše synovství se od

Kristova synovství liší v mnoha věcech, a abychom rozuměli tomu, kdo je Kristus, tak musíme o těchto věcech přemýšlet.

My jsme byli adoptováni do Boží rodiny, zatímco Kristus je věčný Boží syn. Kristus byl a je Bůh. My nikoliv. My se staneme účastníky Boží přirozenosti, ale jenom proto, že jsme byli adoptováni do Boží rodiny. Naše přirozenost byla zlá, ale Bůh jí změnil, dal nám novou. Kristova přirozenost je od věčnosti stále stejná. „Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl...“ (Fp 2,6). Kristus se stal člověkem. Cele člověkem a dokonalým člověkem. V jeho přirozenosti nebylo nic, jako v naší přirozenosti. V lidském těle nám ukázal, co to znamená být člověkem. Co to znamená uctívat Boha, co to znamená být členem Boží rodiny a nazývat Boha svým Otcem. A to je něco, co my sami ze sebe nemáme a mít nebudeme. Proto je Kristus tím Nejmilejším.

Největší svatost vyžaduje největší obět'

Když Pavel nazývá Krista tím Nejmilejším, tak ukazuje, jak veliká oběť byla zaplácena za naše hříchy. Někdy se lidé ptají, proč Bůh nemohl jen tak odpustit naše hříchy? Když mě někdo urazí, také mu odpustím a nemusí platit vysokou cenu. Odpověď je jednoduchá – protože Bůh je absolutně svatý a my nikoliv. Absolutní svatost vyžaduje absolutní spravedlnost. Urážka Božího majestátu vyžaduje odpovídající cenu za hřích. Takovou cenou nemohlo být nic menšího než samotný Boží Syn. „On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ (Ř 8,32).

Největší milost vyžaduje největší cenu

Bylo za nás zapláceno výkupné. Bylo za vás zapláceno jako za otroka. Byli jsme vykoupeni. Tím výkupným je sám Boží syn. Kvůli tomu, aby nás Bůh mohl přijmout za syny, se Kristus rozhodl vzdát se svého postavení v nebi a stát se člověkem. A co víc! Rozhodl se obětovat svůj vlastní život. Čistý, svatý a neposkvřený Boží syn se rozhodl, že na sebe vezme náš hřích. Dokonalé pouto lásky mezi Otce a Synem bude kvůli našemu hříchu přerváno, protože na kříži je na Krista vylit Boží hněv kvůli našim hříchům!

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mt 27,46). Toto je cena milosti. Nás nestojí nic – je to milost, ale Boha stála Jeho milovaného Syna. A to proto, abychom my nyní mohli být přijati jako Boží synové a dcery do Boží rodiny, do vztahu dokonalé lásky. To je sláva Boží milosti. To je její velikost. Když toto vidíme, rozumíme, co to znamená, že jsme byli vyvoleni, abychom byli svatí a bez poskvrny. Když toto vidíme, rozumíme tomu, že máme být – v celém svém způsobu života

„chválou slávy Jeho milosti“. „Konečně vás, bratří, prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši, abyste vždy více prospívali v tom, co jste od nás přijali a co už také činíte: žijte tak, abyste se líbili Bohu“ (1Te 4,1).

Amen.

V NĚM MÁME VYKOUPENÍ (EF 1,7)

Nepatříte sami sobě, bylo za vás zapláceno!

Často si opakujeme, že nejsme spaseni učením, znalostí, informacemi, ale milostí skrze víru v dokončené Kristovo dílo. A je skutečně důležité, abychom si to opakovali a připomínali, abychom nezaměnili spasení za něco, co spasení není. Ale na druhé straně, k tomu, aby mohla růst naše víra a abychom mohli růst v poznání Pána a jeho milosti, potřebujeme učení, informace, znalosti. Nikdo nemůže v pravdě poznávat Pána, pokud se o Něm nedozví z Božího slova. „Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odpadnou od víry a přidrží se těch, kteří **svádějí** démonskými naukami“ (1 Tm 4,1). Stále totiž trvá nebezpečí, že nejenom že neporosteme v Kristu, ale dokonce Ho nebudeme vůbec znát, protože svou víru upneme k někomu, kdo nemá moc nás zachránit. Apoštol Jan napsal o takových lidech: „Do světa vyšlo mnoho těch, kteří vás svádějí, neboť nevyznávají, že Ježíš Kristus přišel v těle; kdo takto učí, je svůdce a antikrist“ (2 J 7). Jan psal o těch, kteří vypadali jako křesťané, ale ve skutečnosti jimi nebyli. Psal o lidech z viditelné církve, kteří ale nepatřili do duchovní církve, do té skutečné Kristovy nevěsty. Tato slova nám nejsou řečena proto, abychom se báli o své spasení, ale proto, abychom byli bdělí a nenechali se ukolébat nějakými vnějšími, tělesnými věcmi.

Dnes je před námi verš, který se zabývá vykoupením.

V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost. (Ef 1,7)

V Něm jsme vykoupeni, v Něm máme vykoupení. To jsou klíčová slova, kterými se dnes budeme zabývat a zůstaneme jenom u nich. V Něm máme vykoupení. Jenom tato čtyři slova nám budou dneska stačit. Potřebujeme totiž porozumět, co přesně znamenají. Proto si vysvětlíme, co to je vykoupení a jak mu máme ve světle Písma rozumět, ukážeme si, že vykoupení je jenom v Kristu a nikde jinde a nakonec se podíváme na to, že vykoupení už máme.

V sedmém verši první kapitoly začíná oddíl, který se věnuje dílu Pána Ježíše Krista. Dosud jsme mluvili o tom, co udělal Bůh Otec – vyvolil před stvořením světa, předurčil nás k adopci a určil nám cíl – být chválou slávy Jeho milosti. Tento cíl se opakuje také ve v. 12 a 14. Dílo Pána Ježíše Krista, dílo vykoupení i dílo Ducha svatého, zapečetění vede křesťany k tomu, aby celým svým životem oslavovali Boha, aby byli chválou Boží milosti. A milost je opravdu tím, co se jako nit táhne celým tímto textem. Podívejme se tedy na první věc:

VYKOUPENÍ – CO TO JE A JAK MU MÁME ROZUMĚT

„V NĚM MÁME VYKOUPENÍ...“ (Ef 1,7 ČSP). Takto je to doslovně řečeno v řeckém textu. V Kristu máme vykoupení. Vykoupení je důležité slovo, které patří mezi nejfrekventovanější v křesťanském slovníku. Často mluvíme o tom, že jsme vykoupeni, že patříme k vykoupeným, zpíváme o tom v písních – například ve známé vánoční písni Narodil se Kristus Pán, kde v originále stojí: *Beliáš (tedy ďábel) oloupen, veselme se, člověk jest vykoupen, radujme se. Nebo: Jsem vykoupen, toť radost má. Nebo: Svatý, svatý, svatý! Tebe v každé době v nebi množství vykoupených ctí a velebí.* Oslavujeme v písních Boha, který nás vykoupil, a v modlitbách Mu za vykoupení děkujeme. ALE! Víme skutečně, co zpíváme? Víme, za co děkujeme? Víme, o čem svědčíme? Víme, co vykoupení opravdu znamená? Podívejme se tedy na několik důležitých věcí, které se týkají právě vykoupení:

Význam slova vykoupení

Řecké slovo vykoupení má velice zajímavou historii. Mnohé se můžete dočíst například v knize Jamese Boice *Základy křesťanské víry*, kniha 2, kap. 14. Na počátku tam bylo slovo, které se používalo pro vykoupení válečných zajatců. Z něj vzniklo slovo, které označovalo výkupné, cenu za zaplacení válečného zajatce, tedy otroka. A z tohoto slova vzniklo slovo výkupné a sloveso vykoupit, které máme v našem textu. V tom nejpřesnějším slova smyslu se jedná o slovo, které přímo označuje zaplacení ceny za otroka. Takto to najdeme ve starověkých zápisech z trhu s otroky. Za otroka bylo zaplaceno – výkupné – a on byl propuštěn na svobodu.

V Novém zákoně nacházíme verše, které přímo ukazují právě na toto vykoupení – často je součástí také cena, která byla zaplacena. „...který dal sám sebe za nás, aby nás vykoupil z veškeré nepravosti a očistil si svůj zvláštní lid, horlivý v dobrých skutcích“ (Tt 2,14 ČSP). „...Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,28).

Vykoupení znamená především zaplacení ceny. To není jenom věc Nového zákona, ale najdeme to na mnoha místech Starého zákona. V knize Rút je příběh Boaze, prapředka Pána Ježíše Krista. Boaz patřil k nejbližším příbuzným Rút, vdovy po Kiljónovi a jako takový měl povinnost vyplatit pole, o které otec jejího zemřelého manžela přišel v důsledku hladomoru. Jeho povinností bylo koupit to pole zpátky a vrátit ho rodině. Tato povinnost se vztahovala také na vyplacení nějakého člena rodiny z otroctví.

Jiným příkladem vykoupení je vyplacení prvorozených. Hospodin vyhladil všechno provorozené v Egyptě. Aby si to Izraelci připomínali, tak všechno

prvorozené - člověk i zvíře - mělo být zasvěceno Hospodinu, odděleno ke službě Jemu. Ale Hospodin také určil, že ve stánku budou sloužit jenom lévijci, takže provorození tam nesměli sloužit. Proto muselo být za každého provorozeného zaplacené výkupné, které bylo odvedeno svatyni. Cena za provorozeného člověka byla natolik přijatelná, že jí mohl zaplatit každý. Pokud někdo nemohl zaplatit za provorozené zvíře, musel mu zlomit vaz - patřilo Hospodinu. To je výkupné. Toto výkupné ukazovalo na Toho Prvorozeného - jednorozeného Božího syna, který dal svůj život jako výkupné za nás.

Ještě jiným příkladem může být vyplacení života. V Ex 21,28-30 čteme o situaci, kdy někoho potká něčí býk, takže ten člověk zemře. V případě, že bylo známé, že jde o trkavého býka a majitel ho nehlídal, měl kromě býka zemřít také jeho majitel - byl varován, ale nedbal na varování. Ovšem - příbuzní zemřelého mohli přijít s nabídkou výkupného a majitel mohl vykoupit svůj život za cenu, která mu byla určena. To je vykoupení.

Vykoupení předpokládá návrat do stavu, který tu byl předtím. Bůh stvořil člověka, který byl dobrý. Ale nezůstal v tomto stavu dlouho. Člověk padl a padl tak hluboko, že se sám nemůže nikdy zachránit. Potřebuje vykupitele!

V našem případě je touto cenou samotný Boží syn - On sám je Vykupitelem i zaplacenou cenou, výkupní obětí. Mzdou hříchu je smrt (Ř 6,23). Kdo může dát výkupné za svůj život? „Výkupné za lidský život je tak velké, že se každý musí provždy zřít toho, že by natrvalo, neustále žil a nedočkal se zkázy“ (Ž 49,9-10). Nikdo nemůže vykoupit sám sebe a zůstat živ. Tím důvodem je velikost lidského hříchu. Naše vina je tak veliká, že nás nemůže zachránit nikdo jiný než Bůh sám. To je to, o čem mluvíme, když říkáme, že člověk je cele, naprosto, zcela propadlý hříchu. Není to o kvalitě, ale o rozsahu. Mluvíme o tom, že člověk je propadlý hříchu ve všech oblastech svého života - není nic, co by nebylo hříchem zasaženo, neexistuje žádné dobré nebo neutrální území, které by bylo v nás nebo by z nás nějak vycházelo. Proto Písmo říká, že jsme mrtví v hříchu (Ef 2,1). Neznamená to, že jsme všichni stejně hříšní - jsou hříšníci, kteří jsou horší než my a jsou hříšníci, kteří jsou lepší než my, ale všichni jsme hříšníci a jsme daleko od Boží slávy (Ř 3,23). Můžeme to přirovnat k tomu, když někoho potopíte 10 metrů hluboko a necháte ho tam hodinu. Nemůže to přežít. Utopí se. Jaký bude rozdíl, když ho potopíte 100 metrů nebo kilometr? Žádný.

Předobraz vykoupení ve Starém zákoně

Podívejme se teď na jednu ilustraci vykoupení ze Starého zákona. Už jsme si řekli, že oběti, které Izraelci přinášeli, platby, které odváděli, zákony, kterými se měli řídit – to všechno ukazovalo dopředu na Krista, na Jeho vykupující oběť. Když budete s tímto pohledem číst Starý zákon, tak najdete mnoho dalších příkladů a ilustrací. Podívejme se teď spolu na tu nejpůsobivější ilustraci. Touto ilustrací je život proroka Ozeáše. Ozeáš měl svým životem ukazovat na Boží lásku k Božímu lidu. Jakou roli tady hrálo vykoupení? Ohromnou – ale abychom mu dobře porozuměli, musíme začít od začátku.

Bůh řekl Ozeášovi, aby si vzal za ženu nevěstku a žil s ní a měl s ní děti. Ozeáš vyhledal Gomeru, vzal si jí a měl s ní tři děti. Gomera nebyla moc dobrá žena. V tomto příběhu, který je podobenstvím, je Gomera obrazem nás hříšníků. Byla to nevěstka a vedle Ozeáše měla také další muže. Je docela možné, že druhá dcera, která dostala jméno „Neomilostněná“ a třetí dítě, syn, který dostal jméno „Nejste můj lid“, ani nebyly Ozeášovými dětmi. V prorokovi se píše: „Ani její děti nebudu milovat, protože jsou to děti ze smilstva“ (Oz 2,6 B21). Gomera byla nevěstka a vedle Ozeáše si hledala různé další milence a nakonec Ozeáše úplně opustila.

O něco později nacházíme Gomeru v otroctví. Její život se změnil v peklo a my jí vidíme na trhu s otroky. Nejčastěji se člověk stal otrokem proto, že byl válečným zajatcem nebo proto, že se zadlužil. To byl pravděpodobně případ Gomery. Obchod s otroky byl rozšířený po celém tehdejší světě. Vypadalo to tak, že otroci byli přivedeni na tržiště, na tržišti pak byli nazí vystaveni, a dražili se. Mezi těmito otroky byla na prodej také Ozeášova žena, která od něj odešla a smilnila s mnoha jinými muži. Toto její chování ji odsuzovalo k smrti. Ale stalo se něco, co asi nikdo nečekal. Bůh v této chvíli promluvil k Ozeášovi. Bůh mu řekl: „Ozeáši běž, a kup jí.“ „Cože? To je moje žena, která ode mě utekla, která smilnila, asi se zadlužila a teď je z ní otrokyně! Mám jí koupit jako otrokyni? Mám si dělat takovou ostudu?“ „Přesně tak. Zaplat' za ní cenu.“

Na trhu se smlouvalo: „Tady je Gomera, krásná žena, kdo za ní dá deset šekelů. Táhle se hlásí jeden muž. Dá někdo víc?“ Ozeáš dává dvanáct. Další muž čtrnáct – to už je docela vysoká cena. Ozeáš dává patnáct. Nízké nabídky už jsou mimo hru. Někdo přihazuje k patnácti šekelům stříbra chomér ječmene. „Patnáct šekelů stříbra a půldruhého choméru ječmene“, říká Ozeáš. „Dá někdo víc?“ Není nikdo. Ozeáš zaplatil cenu a otrokyně Gomera patří Ozeášovi. Může s ní naložit, jak bude chtít. Je jeho. Už mu patřila předtím, protože byla jeho manželkou, nyní ji vykoupil, zaplatil za ní cenu a patří mu jako otrokyně. Mohl by jí potrestat, jak by chtěl – jako

cizoložnou ženu, jako matku, která opustila své děti. Jako takovou ji měl dokonce právo nechat ukamenovat.

Ale Ozeáš zaplatil cenu, vykoupil svou ženu. Odvedl ji stranou od všeho ruchu, oblékl ji, aby zakryl její nahotu a řekl jí: „Po mnoho dní zůstaneš se mnou, nebudeš smilnit, nebudeš patřit jinému; také já budu jen s tebou“ (Oz 3,3). „Budeš mojí ženou, jak to má být. Zaplatil jsem za tebe cenu. Vracím ti zpátky tvé místo po mém boku, místo v mém domě, místo u našich dětí.“ To je vykoupení. To je jeden z nejlepších obrazů vykoupení, jaký můžeme najít v Písmu. Je to obraz, který mluví také o nás. Podržte si tento obraz ve své mysli, když nyní budeme pokračovat dál. Dostáváme se totiž k našemu vykoupení.

Vykoupení Kristem

Vykoupení je asi tím nejdůležitějším, co Ježíš Kristus udělal pro nás a ve vztahu k nám. Kristovo dílo ve vztahu k Otci je dílem smíření – smířil nás s Otcem. V Něm máme smíření – jako dokonalý člověk přinesl pokoj do vztahu mezi Bohem a člověkem. Jako dokonalý člověk zaplatil cenu za lidský hřích. Smíření je Kristovým dílem ve vztahu k Otci a díky tomuto dílu jsme my smířeni s Bohem. Dílo Otce ve vztahu k nám je to, co jsme viděli minule – směrem k Bohu je to adopce, tedy přijetí za syny a směrem k nám je to ospravedlnění.

Kristovo dílo ve vztahu k nám je vykoupení. Obrázek, který nám předkládá Nový zákon, se skoro v ničem neliší od obrázku, který jsme viděli u Ozeáše. Tak jako On koupil Gomeru, byli jsme koupeni i my. I my jsme byli jako otroci: „...každý, kdo hřeší, je **otrokem hříchu**“ (J 8,34). „Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už **hříchu neotročili**“ (Ř 6,6).

Často si lidé myslí, že lidstvo je v jakémisi neutrálním stavu. Lidé slyší zvěst evangelia a mohou se svobodně a nezávisle rozhodnout, zda evangelium přijmou nebo odmítnou. Ale to je naprosto zásadní, fundamentální nepochopení stavu, ve kterém se my, lidé, nacházíme. Jde o zásadní nepochopení hříchu. Jestli si vzpomínáte, mluvili jsme o tom už v souvislosti s adopcí: Jsou jenom dva druhy dětí – děti Boží a děti ďábla. Neexistuje nic mezi. Podobně jsou jenom dva druhy otroctví: Otroctví hříchu a otroctví spravedlnosti. „Díky Bohu, že **jste sice byli otroky hříchu**, ale stali jste se ze srdce poslušnými vzoru učení, jemuž jste byli svěřeni. Byli jste osvobozeni od hříchu a **stali jste se otroky spravedlnosti**“ (Ř 6,17-18 ČSP). Tady je důležité, abychom si uvědomili, že otrok se prostě a jednoduše nemůže rozhodnout, že změní svého pána nebo že se dokonce stane svobodným. Je otrok. Takovou

možnost nemá. Možná se může rozhodnout, ale nemá žádnou moc ani možnost něco takového udělat. Jediný způsob, jak může něčeho takového dosáhnout, je vykoupení. Někdo přijde a zaplatí za něj výkupné.

Právě tak to platí také v duchovní oblasti. Abychom mohli přestat být otroky hříchu, potřebujeme vykoupit z tohoto otroctví, potřebujeme vykupitele, který za nás zaplatí výkupné. Tím výkupným je smrt. Abychom my mohli žít, musí někdo jiný položit svůj život. Přesně to se stalo na kříži. Ježíš o tom mluví a říká: „Já jsem přišel, aby [mé ovce] měly život a měly ho v hojnosti“ (J 10,10). Přišel, aby nás vykoupil z otroctví hříchu a smrti. Přišel, aby za své ovce zaplatil výkupné a vysvobodil je. Poslouchejte: „...který sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás **vysvobodil** z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce“ (Ga 1,4). „On nás **vysvobodil** z moci tmy...“ (Ko 1,13). „...abychom očekávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás **vysvobozuje** od přicházejícího hněvu“ (1 Te 1,10). **Zaplatil za nás sám sebou, aby nás vykoupil a učinil nás svobodnými!** Ano, rozhodujeme se následovat Krista, ale teprve potom, co jsme dostali milost, co za nás bylo zapláceno. Potom následujeme Krista s radostí a s ochotným srdcem.

Naše spasení je zadarmo. Jsme spaseni milostí skrze víru. Nemusíme dělat nějaké skutky, abychom byli spaseni. Nemusíme se nejprve polepšit, stát se spasitelnými, abychom mohli být spaseni. Nemusíme platit vůbec nic, protože někdo jiný už zaplatil. A cena za naše spasení, která byla zaplácena, je cenou, jejíž hodnotu si nedovedeme ani představit. Tou cenou je samotný Pán Ježíš Kristus, Bůh, který přišel v těle. To nás vede ke druhému bodu kázání:

VYKUPENÍ JE V BOŽÍM NEJMILEJŠÍM

Šestý verš první kapitoly mluví o tom, že Bůh svým vyvoleným, které předurčil k tomu, aby se z nich stali synové Boží, udělil milost, slavnou milost. A dále říká, že všechna sláva a plnost této milosti nám byla udělena **v Božím Nejmilejším**. Tak je nazván Pán Ježíš Kristus – Boží Nejmilejší. „V něm máme vykoupení...“

Musíme pamatovat na to, že verše 3-14 jsou jediným dlouhým souvětím. Je to souvětí, které je velice pečlivě sestavené. A na tomto místě Boží slovo zdůrazňuje, že vykoupení, které máme, máme **v Božím Nejmilejším**. To nám ukazuje velikost ceny, která byla zaplácena. Tou cenou nebyl nikdo jiný než Boží Nejmilejší, jednorozený Boží Syn, který je v náruči Otce. To je ten, kterého Otec miloval již před založením světa (J 17,24). To je ten, který jediný zná Otce a který kdy hleděl na Jeho slávu (J 1,18). On je jediný, který byl od počátku, ve kterém je život, ve kterém je světlo, On je jediný, který je Pravda s velkým P. Celou věčnost před stvořením světa zde nebylo

nic jiného než dokonalý a naplněný vztah lásky mezi Otcem a Synem a Duchem svatým. Také proto Ho Duch svatý na tomto místě nazývá Božím Nejmilejším. On se stal výkupní cenou, výkupní obětí, On sám sebou zaplatil za nás. Jeho jedinečnost znamená, že:

Vykoupení je výlučné

Vykoupení je natolik spojené s Kristovou osobou, že ho nelze od Krista nijak oddělit. A to znamená, že mimo Krista nikdy nebylo, není a nikdy nebude žádné vykoupení. **Nikdy nebyl zachráněn žádný člověk, za kterého by Kristus zaplatil.** Kde není Kristus, není vykoupení! A úplně stejně to platí opačně – nikdy nebyl a nebude ztracen a uvržen do zatracení žádný člověk, za kterého Kristus zaplatil. V pekle nebude nikdo, za koho Kristus zaplatil.

Ježíš říká: „Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (J 14,6). To je vyhlášení naprosté výlučnosti. Jedná se o totéž, co čteme v našem textu – v Něm máme vykoupení. Mimo Krista není spasení. Dnes stále více populární synkretistická teologie říká, že všechny cesty vedou k Bohu. *„Každý se přece dívá na pravdu svýma očima, ze svého úhlu pohledu a nemůžeme přece soudit druhé, jestli budou nebo nebudou spaseni...“* Moji milí, podobná slova zní dokonce z kazatelen církví, které se označují za evangelikální, tedy věrné evangeliu! Ale Pavel napsal: „V Něm, v Kristu, máme vykoupení!“ Není v Křišnovi, není v Buddhovi, není v Mohamedovi, není v Marii ani nikde jinde. **Je jenom v Kristu.**

Toto je velký kámen úrazu pro moderního člověka. Nechce být závislý na jediné výlučné pravdě. Nechce následovat jenom jednu cestu. Chce výběr, chce se rozhodovat, on sám chce určit, co je pro něj dobré. Víte, co to je? To je pýcha! To je totéž, co se stalo v Ráji. Je to stejné pokušení, stejná touha, které podleli Adam s Evou: „Budete jako Bůh!“ (Gn 3,5) Člověk chce být mírou a měřítkem všech věcí, člověk chce mít poslední slovo. To jenom ukazuje, jak vážný je hřích, jak hluboko jsme padli, jak mocně jsme hříchem spoutáni, zotročeni. Místo, abychom se radovali z toho, že je tady jenom jedna jediná cesta ke spasení, jedna cesta, kterou nám Bůh zjevil, takže nemusíme tápat a bloudit, tak se zlobíme a uráží nás to – protože je to „jenom“ jedna cesta.

Jenom v Kristu máme vykoupení. Někdy si křesťané myslí, že v době Starého zákona mohli Izraelci obětovat zvíře, aby zaplatili za své provinění. Ano, zákon to takto nařizoval („Když se někdo proviní, přinese...“), ale list Židům vysvětluje: „V zákoně je pouze náznak budoucího dobra, ne sama jeho skutečnost. Proto stále stejné oběti, přinášené každoročně znovu a znovu, nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo

s nimi přicházejí. Kdyby ti, kdo je přinášejí, neměli už vědomí hříchu, protože byli jednou provždy očištěni, dávno by byly tyto oběti přestaly. Ale těmito oběťmi se hříchy naopak každoročně připomínají, neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (Žd 10,1-4). Jenom jedna jediná oběť byla přijatelná a dostatečná, jenom jedna jediná oběť mohla vykoupit otroky hříchu z jejich otroctví: Pán Ježíš Kristus, Boží Nejmilejší.

Vykoupení, které je v Kristu, je nejenom výlučné, ale:

Vykoupení je adresné

Co to znamená, když říkám, že vykoupení je adresné? Znamená to, že vykoupení se týká konkrétních lidí, nejedná se o paušální záležitost. Toto je nesmírně důležitá věc a my jí potřebujeme dobře porozumět. Podívejme se na to ze dvou úhlů pohledu, které nám dohromady dají velmi dobrý obrázek.

1. Vykoupen je jenom ten, kdo věří v Krista. Myslím, že toto je dostatečně pochopitelné. Každý, kdo věří v Krista, je vykoupen. Znamená to, že je vysvobozen z moci hříchu a smrti, už není otrokem hříchu, ale je otrokem spravedlnosti. Víra v Krista nese ovoce v životě takového člověka. V tomto smyslu máme rozumět známému textu z Jakuba: „Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jk 2,17). Víra, která nenese ovoce, není skutečnou spasitelnou vírou. Člověk, který sice vyznává Krista svými ústy, ale svým jednáním nebo svým učením Krista zapírá, není opravdovým křesťanem, není Kristem vykoupen z otroctví hříchu. Ale kdo je vykoupen a má živou víru v Krista, za toho bylo skutečně Kristem zapláceno. S tím velice úzce souvisí ta druhá věc, kterou chci zmínit:

2. Zapláceno bylo jenom za toho, kdo je skutečně vykoupen. To je pohled na tutéž věc z trochu jiného úhlu. Pokud je tady otrok, který nadále zůstává v otroctví, můžeme o něm prohlásit, že za něj bylo zapláceno výkupné a tak byl vysvobozen ze svého otroctví? Pokud by to tak mohlo být, tak je něco zásadního v nepořádku. Mohlo by to znamenat jenom jednu ze dvou věcí: buď nebyla řádně nebo dostatečně zaplacená cena za vysvobození tohoto otroka, nebo je otrokář natolik silný a mocný a vykupitel natolik slabý a bezmocný, že otrok zůstane v moci otrokáře. Není jiná možnost. Někdo by sice mohl namítnout, že se otrok rozhodne zůstat v moci otrokáře, ale taková možnost jednak nemá žádnou logiku – kdo by chtěl zůstat v moci otrokáře, když za něj bylo zapláceno výkupné, a především taková věc není možná – je řeč o vykoupní otroka a o osudu otroka rozhoduje jeho majitel, nikoliv otrok sám.

Proto čteme v příběhu o narození Ježíše Krista, jak anděl říká Josefovi: „Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on **vysvobodí svůj lid z jeho hříchů**“ (Mt 1,21, podobně Tt 2,14). Toto je důvod, proč musíme trvat na tom, že bylo zapláceno jenom za toho, kdo je vykoupen. Je to také smysl toho, co říká Pavel: V Kristu máme vykoupení. A to nás vede k poslední věci:

VYKOUPENÍ UŽ V KRISTU MÁME!

Ekumenický překlad říká, že jsme vykoupeni v Kristu. Ale doslovný překlad – a kromě E a B21 všechny ostatní české překlady tuto doslovnost zachovávají – říká, že v Kristu máme vykoupení. Je tam sloveso mít v první osobě množného čísla přítomného času oznamovacího způsobu. Jedná se o vyhlášení slavné pravdy, která říká, že v Kristu máme vykoupení.

Vykoupení se nám v Kristu nenabízí. Ani to není tak, že by nám Kristus vykoupení umožnil nebo připravil. V Kristu toto vykoupení je. A ti, kdo v Kristu jsou, v Něm toto vykoupení už mají. Proto nám Boží slovo může říci: „Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. (1 K 6,19-20). Milovaní svatí, toto je refrén, který se opakuje od prvního verše listu Efezským. Sledujte se mnou od prvního verše: svatým, věřícím v Krista, těm, kdo jsou v Kristu, ti, kdo jsou obdařeni vším duchovním požehnáním nebeských věcí v Kristu, kdo jsou vyvoleni v Kristu ke svatosti a bezúhonnosti, předurčení k adopci a k oslavě Boží milosti. V Kristu máme vykoupení!

Vykoupení bylo dokonáno na kříži Golgoty. Pán Ježíš: „...okusil octa, řekl: „Dokonáno jest.“ A nakloniv hlavu, skončil“ (J 19:30). Milé sestry, milí bratři. Vaše spasení je hotové, zajištěné, dokončené. Už bylo zapláceno. Výkupné bylo přineseno a v Kristu máte vykoupení. Už v Něm je. Otázka, která je před námi, je stejná, jako ta, kterou jsme si kladli nedávno: Jsem v Kristu? V těch sedmi verších, které jsme už prošli, je celá řada věcí, které nám mohou pomoci ujistit se, zda doopravdy v Kristu jsme. Je to něco, co potřebujeme neustále dělat.

Jsme vysvobozeni, jsme svobodní, ale ne ke hříchu. Naše svoboda znamená, že máme nového Pána. Jsme vysvobozeni **ke službě** tomuto Králi, ke službě spravedlnosti.

A možná je tu ještě další otázka – možná se někdy cítíte jako otroci. Spoutaní, bezmocní, neschopní cokoliv udělat, zavalení břemeny, které nemůžete unést. Leží na vás hřích jako břemeno, se kterým nemůžete udělat vůbec nic. To znamená, že nyní je tady chvíle, kdy musíte jít k Vykupiteli, ke Kristu. V Něm máme vykoupení. V Něm máme vysvobození! Ať už se jedná o věci, které vás tíží jako věřící nebo jako

nevěřící - u Krista je řešení. On volá všechny: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout „ (Mt 11,28). On nám může dát odpočinek, protože On zaplatil. On na sebe vzal všechnu tíhu našich břemen. V Něm můžete spočinout. Pojďte ke Kristu, moji milí. Vložte svá břemena na Něj. Není břemeno, které by bylo natolik velké, že by ho On nemohl nést a není břemeno, které by bylo natolik malé, že by pro Něj bylo bezvýznamné. Podívejte se na Kristův kříž - to je odpověď. Boží hněv tam byl vylit na Božího milovaného Syna. V Něm máme vykoupení. On vás zve, právě teď, nyní když slyšíte Jeho slovo, Jeho hlas. „Všechnu ,svou starost vložte na něj‘, neboť mu na vás záleží“ (1Pt 5,7).

Modleme se.

VYKOUPENÍ KRVÍ (EF 1,7)

Nebyli jste vykoupeni stříbrem a zlatem...

Pokoj vám a milost, milí v Kristu. Pokračujeme ve výkladu listu Efezkým a jsme v sedmém verši. „V něm jsme vykoupeni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost“ (Ef 1,7). Tento verš nám přináší mocné učení o vykoupení skrze Pána Ježíše Krista – klíčové učení křesťanství. Toto učení je evangelium! Proto je nezbytné, abychom tomuto učení věnovali náležitou pozornost. Minule jsme si vysvětlovali, co to vykoupení znamená, dneska se podíváme na další věci, které s vykoupením souvisí – ukážeme na prostředek, nebo způsob vykoupení, uvidíme, jaký je účinek vykoupení a nakonec si vysvětlíme, co je příčinou našeho vykoupení.

Vykoupení je zaplacení ceny. Minule jsme si ukazovali, že tou cenou je Kristus, vykoupení máme v Něm. Mimo Krista není žádné vykoupení. On sám je tím výkupným, které bylo zaplaceno za nás. Vykoupení tedy znamená svobodu – už nejsme otroky ďábla, hříchu a smrti. 2 K 5,17 říká, že jsme „nové stvoření“. Pro slovo „nové“ je zde použito slovo, které znamená kvalitativně nové. Mohu říci, že mám nové auto, ale to auto není nové – i když je skoro jako nové, tak je sedm let staré. Ale pro mě je nové, protože ho mám nově. Ale s novým stvořením je to jako s úplně novým autem – na tachometru má nulu. To je úplně nové. A v přirovnání k novému stvoření bychom mohli mluvit o nejnovějším supermoderním modelu luxusního auta – a stejně by takové přirovnání ve srovnání s biblickým novým stvořením kulhalo na obě nohy. Vykoupení znamená nové stvoření, znamená svobodu od starých věcí. Ale vykoupení znamená také závazek. Byli jsme koupeni za cenu. Takže jsme svobodní, ale ne jako služebníci hříchu. „Nyní, když jste byli osvobozeni od hříchu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný“ (Ř 6,22).

Vykoupení přináší novou kvalitu života a s tím také nový závazek vůči Vykupiteli. Podívejte se, k čemu vede vykoupení: „On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích“ (Tt 2,14). Kristus zaplatil za všechny hříchy svého lidu, On se stal svatou obětí za nás, abychom my nyní byli Jeho lidem, který je horlivý v dobrých skutcích. Totéž čteme v Efezkým, kde je napsáno, že jsme spaseni z milosti a ne z vlastních skutků, aby se nikdo nemohl chlubit. „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil“ (Ef 2,10). Vykoupení vede k životu, který je oddán Kristu, který žijeme pro Krista a pro Jeho království. Důvod

je jasný – byla zaplácena cena. A to nás vede k prvnímu bodu našeho dnešního kázání:

PROSTŘEDEK VYKOUPENÍ – KRISTOVA KREV

Sedmý verš říká, že vykoupení máme v Kristu. Vykoupení je spojené s Kristem, ale Boží slovo jde ještě dál. Je velice konkrétní a ukazuje nám, že „v něm máme vykoupení skrze jeho krev...“ (Ef 1,7 ČSP),

V řeckém textu je v některých rukopisech slovo oběť místo slova krev. Proto také v ekumenickém překladu máte poznámku pod čarou, kde je tato alternativa uvedena a některá vydání ekumenického překladu mají v textu slovo oběť a v poznámce slovo krev, zatímco jiná mají slovo krev v textu a oběť v poznámce. Zdá se, že se překladatelé ekumenické Bible trochu báli toho, aby nevyličili obraz křesťanství jako náboženství krve a proto na řadě míst raději místo krve volili jiné slovo. Ale slovo krev je důležitým slovem. Krev je prostředkem vykoupení. Vykoupení máme skrze krev. Apoštol Pavle napsal v listu Římanům o Kristu, že „Jeho Bůh ustanovil za prostředek smíření skrze víru v jeho krev, aby ukázal svou spravedlnost...“ (Ř 3,25 ČSP). Skrze víru v Kristovu krev! Věříme tomu, že na kříži byla prolita Kristova krev a tato krev je prostředkem našeho smíření s Bohem, cenou za naše vykoupení. Rozhodně to není nic nepodstatného.

Ale na druhé straně se musíme vyvarovat jiného extrému, který se dnes objevuje mezi křesťany. Populární americká učitelka Joyce Meyer, jejíž knihy vycházejí i v češtině, mluví o **používání** Kristovy krve. Dostává se tak až k magickému používání slova „krev“, které se podobá uctívání relikvií a fetišismu. Například píše: „Jedním ze způsobů, jak můžeme ctít Kristovu krev je zpívat o ní, mluvit o ní, studovat a meditovat nad ní.“¹ Kristova krev je důležitá, ale nikde v Písmu nenajdeme nic o tom, že bychom nějak měli uctívat tekutinu, která byla prolita na kříži. Jak se tedy máme dívat na Kristovu krev? Především:

Krev znamená oběť

Když v listu Efezským (a na jiných místech) čteme o tom, že vykoupení máme skrze krev, tak to ukazuje na to, že Kristus položil svůj život jako svatou oběť – jako oběť smíření. To nás vede do Starého zákona k obětnímu systému, kde čteme, že „v krvi je život těla. Já jsem vám ji určil na oltář k vykonávání smířčích obřadů za vaše životy. Je to krev; pro život, který je v ní, se získává smíření“ (Lv 17,11). Oběť smíření

---

¹ *The Name, The Word, The Blood*, s. 100

byla ohnivou obětí – mohli jste přinést býčka, kozla, berana, hrdličku nebo holuba. V případě zvířat to měl být samec bez vady. Zvíře nebo pták bylo zabito a jeho krev byla vylita na oltář. To byla součást smírcích obřadů, které byly vykonány.

V krvi je život těla. Kristova prolitá krev jednoznačně ukazuje na Jeho zástupnou oběť. Ježíšova smrt je zástupnou smrtí. Jeho prolitá krev nikdy nemůže být oddělena od Krista samotného. Jan Křtitel řekl: „Hle Beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (J 1,29). Petr napsal, že „k tomu byl předem vyhlédnut před stvořením světa“ (1Pt 1,20). A poslouchejte, jak to komentuje sám Ježíš: „Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne ... A svůj život dávám za ovce. ...Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe.“ (J 10,14-15.17-18).

Ježíš dal sám sebe, dal svůj život. Nejenom, že tekla Jeho krev, ale celý jeho život a především Jeho smrt je tím, co nás zachraňuje. On sám je obětí smíření. Proto přišel, aby se touto obětí stal. Jeho prolitá krev byla toho všeho součástí. Celým svým životem i svou smrtí dokonale naplnil Boží zákon. Boží svatost vyžaduje k usmíření krev. Svatý Boží zákon vyžaduje k usmíření s Bohem vylití krve. Ježíš je dokonalým Spasitelem, je dokonalou obětí smíření. Jsme vykoupeni skrze Jeho krev a to ukazuje na Krista jako na dokonalého Vykupitele.

Krev ukazuje na naši vinu

Vykoupení skrze krev nám říká, že je tady něco zásadního v nepořádku mezi námi a Bohem, protože potřebujeme usmířit s Bohem. Kristova prolitá krev ukazuje na naši vlastní hříšnost. Ukazuje ji přinejmenším dvojím způsobem:

1. Ve fyzickém slova smyslu – v kontextu toho, co říká apoštol Jan, že Ježíš „přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali“ (J 1,11) můžeme velmi zobecněně říci, že my, lidé, jsme ukřižovali Pána Slávy. Bůh poslal svého vlastního Syna, ale lidé ho nejenom nepřijali, oni ho ukřižovali. Můžeme si mnohokrát říci, že kdybych tam byl já, tak by se to nikdy nestalo, ale nebude nám to nic platné. Naše srdce není o nic méně zkažené než srdce římského setníka, který probodl Kristovo srdce, nebo srdce lotra ukřižovaného spolu s Kristem, který se ještě na kříži Pánu posmíval. Naše srdce není lepší než srdce Piláta – akorát nemáme takovou moc jako on, není o nic lepší než srdce lidí v davu, kteří volali na Piláta: „Ukřižuj ho!“ Nejsme na tom o nic lépe než oni. Možná si řeknete, co učedníci – kříž usvědčuje i je. V Getsemane se rozprchli, jako když do nich střelí. Na nádvoří velebněze Petr třikrát zapřel Pána před jeho očima. Ti nejdůležitější z nich jenom zdálky sledovali Kristovo ukřižování. Toto jsou důvody, proč Kristova prolitá krev usvědčuje také nás. Kristův kříž je místem, kde se

v plné syrovosti a hrůze projevuje ohavnost lidského hříchu, jeho zvrácenost a pokřivenost. **Kristova prolitá krev odhaluje náš hřích!**

2. Kristova prolitá krev ale svědčí ještě dalším způsobem o našem hříchu. Už jenom samotný **fakt, že bylo nutné, aby byla prolita, totiž ukazuje, že jsme hříšníci.** Kdyby byl náš hřích něčím, co můžeme zvládnout sami, tak by Kristova krev nemusela téci. Jeho oběť by byla zbytečná. Ale protože vykoupení máme v Kristu skrze Jeho krev, tak jsme usvědčeni z toho, že nejsme spravedliví a jsme daleko od Boží slávy (Ř 3,23).

Naše provinění je tak veliké, že ho může usmířit jenom prolití krve. Z našeho otroctví, z otroctví hříchu nás může vykoupit jenom jediná věc – krev Božího syna. Apoštol Pavel nám připomíná, že „mzdou hříchu je smrt“ (Ř 6,23). Jedinou patřičnou a spravedlivou odplatou, mzdou za hřích je smrt. To není msta – je to mzda. Bůh netouží po smrti hříšníka, ale je absolutně spravedlivý, takže nemůže nechat hřích nepotrestaný. Proto musí být prolita krev. Za naše hříchy, moji milí, tekla krev Toho, který se nikdy nedopustil hříchu, Toho, který vždycky, v každém okamžiku svého života od narození až do úplného konce miloval Boha celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a ze vší své síly. On sám dal sám sebe, jako výkupné za náš hřích. Jenom díky Němu můžeme žít. A to nás vede ještě k jedné věci, která se týká krve.

Krev ukazuje na velikost zaplacené ceny

Kristova prolitá krev ukazuje na to, jak velká cena musela být zaplacena za náš hřích. Kristova krev ukazuje na to, jak veliké je provinění člověka, jak strašlivý je hřích a jak svatý je Bůh.

Milé sestry, milí bratři. My si vůbec nedovedeme představit, jak obrovská je moc hříchu. Nebo jinak – jak strašlivá moc je hřích. Největší atomová bomba, která kdy byla vyzkoušena, zničila všechno živé v okruhu 50 km. Prostě se to vypařilo podobně jako v Hirošimě a Nagasaki. Do vzdálenosti 180 km bylo vše zabito způsobenou radiací. To je strašné. Ale hřích – v jediném okamžiku zasáhl celý stvořený vesmír. Až do nejvzdálenějších koutů. Od okamžiku, kdy Adam s Evou zhřešili, všechno spěje k zániku, ke smrti. „Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili“ (Ř 5,12).

Jak velká cena musí být zaplacena, abychom z takové moci mohli být vykoupeni? Je to cena nekonečné hodnoty. Proto za nás nemohl zaplatit žádný člověk, ale jenom Boží syn, který se stal člověkem. Dokonalý člověk, člověk bez hříchu. Ten, jehož Bible

nazývá Tím Nejmilejším. Jednorozený syn Boží. Zaplacená cena – a tou je Kristova prolitá krev – ukazuje na absolutní nárok Boží spravedlnosti. Svým hříchem se člověk vzbouřil proti nekonečně svatému Bohu. Co může usmířit svatý Boží hněv? Jenom dokonalá oběť. Jenom nevinná krev – a tou je krev Božího syna.

Tady si musíme připomenout důležitou věc – komu byla zaplacená tato cena? Církevní otec Origénes přišel s myšlenkou, že cena byla zaplacená ďáblu. Křesťané, ďábel není ani žalárníkem, že by mu kvůli tomu musel někdo platit. Ďábel je odsouzenec, je to padlý anděl, stvořená omezená bytost. Cena za hřích, cena krve, musela být zaplacená tomu, proti němuž byl hřích namířen – svatému Bohu. Boží dílo vykoupení nám ukazuje, že to byl Bůh, kdo zaplatil sám sobě. Spasení je cele a dokonale Božím dílem. O to je Kristova krev vzácnější. „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou“ (1Pt 1,18-19). Tato krev je cenou za vykoupení a náš text nám dále ukazuje, jaký je:

ÚČINEK VYKOUPENÍ – ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ

„V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny“ (Ef 1,7). Z rychlého přečtení sedmého verše by se mohlo někomu zdát, že vykoupení a odpuštění hříchů jsou synonyma. Ale není tomu tak. Vykoupení a odpuštění hříchů patří k sobě stejně jako oběť Kristova a Jeho prolitá krev. Ale vykoupení je příčinou a odpuštění hříchů je důsledkem. Je to první a pro nás jeden z nejdůležitějších důsledků vykoupení. **Naše hříchy jsou nám odpuštěny!**

Co to znamená odpuštění?

Odpuštění obecně znamená, že ten, který je poškozen, přestane vyžadovat náhradu za škodu, kterou utrpěl. Je to akt vůle, je to rozhodnutí poškozeného nadále se nedožadovat spravedlnosti na tom, kdo ho poškodil. V našem vztahu s Bohem je to Bůh, kdo byl poškozen. My jsme poškodili Boha. Náš hřích Boha urazil a rozhněval, takže musí být odčiněn, musí za něj být zaplacen, musí být usmířen. Hřích se obrátil proti Jeho svatosti, vzpoura a pýcha proti Jeho spravedlnosti, nevěra proti Boží lásce.

Ve Starém zákoně je odpuštění často, i když ne výhradně spojeno s obětí. Je to přesně tak, jak je to v našem verši. Pro odpuštění jsou používána slova jako přikrytí, zahlazení, vymazání, osvobození. To všechno souvisí s prominutím, odpuštěním. Ale Bůh je ten, kdo odpouští. Je to součást Boží přirozenosti. Izraelci se modlili: „Ty jsi však Bůh ochotný odpouštět, milostivý a soucitný, shovívavý a nesmírně milosrdný“

(Neh 9,17). Bůh odpouští a odpouští rád z celé své přirozenosti. Na druhé straně ale musíme říct, že Bůh nemůže odpustit jen tak. Bůh je dokonale spravedlivý a proto musí vyžadovat zaplacení ceny za provinění, za hřích. Kristus tuto cenu zaplatil a to znamená, že nám Bůh odpouští naše hříchy. To je to, co nazýváme ospravedlněním. Bůh se už nedívá na naše hříchy, ale připočítává nám Kristovu spravedlnost, když předtím Kristu připočetl náš hřích.

Mimochodem Boží spravedlnost je také jedním z důvodů, proč musíme trvat na tom, že Kristus zaplatil jenom za; hříchy svého lidu. V pekle nebudou lidé, za které bylo Kristem zapláceno. Kdyby tomu tak bylo, znamenalo by to, že Bůh po těchto lidech vyžaduje, aby za své hříchy zaplatili podruhé. Ale jestli Bůh již Kristovu oběť přijal, a někteří hříšníci přesto skončí v pekle, tak to znamená, že nedostali milost, nebylo za ně zapláceno výkupné a jejich hříchy nebyly odpuštěny. Přesto to není Boží vina, že končí v zatracení, ale jejich vzpoura, jejich hřích, jejich zatvrzelost, která je dovede do míst věčného trápení.

Bůh se prokazuje jako spravedlivý, když nám odpouští hříchy na základě Kristovy prolité krve. „Podle zákona se skoro vše očišťuje krví, a bez vylití krve není odpuštění“ (Žd 9,22). Základem pro odpuštění je Kristova oběť, a zcela konkrétně Kristova krev. Tady se projevuje Boží spravedlnost, protože Bůh – aby zůstal spravedlivý, sám zaplatil za naše vykoupení. To je něco, co by nás mělo neustále naplňovat vděčností a úžasem. Žalmista říká: „Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň“ (Ž 130,4). Jak vzbuzuje odpuštění bázeň? Pokud rozumíme tomu, co je to hřích, a tomu, kdo je to Bůh a jak svatý je, potom odpuštění vede k bázni. Vede k tomu, padáme před Bohem na kolena a vzdáváme Mu chválu. Vede to k tomu, že žasneme a říkáme: „Kdo to jen je, že může odpouštět hříchy?“

Co pro nás znamená odpuštění hříchů?

V Efezským 1,7 najdeme formulaci, která není úplně běžná a příliš častá. Rozhodně není běžná pro apoštola Pavla. Používá ji jenom výjimečně. Jednou z těch výjimek je toto místo. Co je tak výjimečného na těchto slovech?

Tato slova mluví o odpuštění **hříchů**. Je tam množné číslo. Pavel se často soustředí na to, že Kristova oběť zlomila moc hříchu, ve smyslu síly, která vládne nad člověkem. Ale na tomto místě mluví o jednotlivých konkrétních proviněních každého z nás. Vykoupení mluví o tom zlomení hříchu jako takového, ale ještě je tady dodáno, že vykoupení vede k odpuštění všech našich hříchů. Musíme si uvědomit, že každý jednotlivý hřích znamená smrt. „Kdo by totiž zachoval celý zákon, a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem“ (Jk 2,10).

Ale Boží slovo nás v Efezským 1,7 ujišťuje, že Kristova krev nás očišťuje ode všech našich hříchů. Jsme vykoupeni dokonale a dostatečně. Kristova krev má takovou moc, že není hřích, na který by nedosáhla. „Jestliže doznáváme své hřichy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hřichy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti“ (1J 1,9). Na kříži Bůh vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám (Ko 2,14). Zcela jej tam zrušil. Na tom dlužním úpise byly všechny naše hřichy. Všechny. Když říkám všechny, tak skutečně myslím úplně všechny – všechny minulé hřichy, všechny současné hřichy a všechny budoucí. Úplně každý hřích. Už jsme si zdůraznili, že vykoupení není povolením k hříšnému způsobu života a Jan to jen potvrzuje. Ale ukazuje nám, že nás Bůh zná a ví, že žijeme v těle, které je hříchu propadlé. Proto mluví o vyznávání hříchů, o pokání.

Odpuštění hříchů je totiž vždycky spojené s pokáním. Pokání znamená, že vyznáme svůj hřích, prosíme o odpuštění, a sami opouštíme svůj hřích a dáváme se na cestu posvěcení, svatosti. Zní to jednoduše – každý z vás jistě ví, že to tak jednoduché není a i Písmo často mluví o boji s hříchem a tom, že tento boj povedeme, dokud budeme v tomto těle. Do té doby budeme potřebovat pokání a odpuštění. To je něco, co najdeme jenom u Krista, na Jeho kříži.

Odpuštění pak znamená, že Bůh nám už naše hřichy nepřipomíná. Zpíváme: „Jako je východ od západu, tak daleko od nás vzdálil naše hřichy“ (viz Ž 103,12). „Setřel jsem jako oblak tvá přestoupení a jako mračno tvé hřichy. Navrať se ke mně, neboť jsem tě vykoupil“ (Iz 44,22 ČSP). „Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat“ (Jr 31,34). „Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hřichy“ (Mi 7,19).

Křesťané, poslouvejte a žasněte: Vševědoucí Bůh slíbil, že kvůli Kristově krvi zapomene na naše hřichy. Setře je jako oblak. Naloží s nimi, jako kdyby byly utopené v nejhlubších hlubinách země. „I kdyby vaše hřichy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna“ (Iz 1,18). To je odpuštění hříchů. Proč to Bůh udělal? To je poslední bod našeho kázání:

DŮVOD VYKOUPENÍ – PŘEBOHATÁ MILOST

„V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hřichy jsou nám odpuštěny **pro přebohatou milost**“ (Ef 1,7). Doslova je tam „podle bohatství jeho milosti“ (ČSP), ale moc se mi líbí ekumenický překlad, který používá slovo „prebohatá“ milost. Toto je důvod našeho vykoupení – přebohatá Boží milost.

Milost je důvod

Bůh neposlal svého Syna proto, že bychom to tolik potřebovali – ačkoliv to tolik potřebujeme! Neposlal svého Syna proto, že bychom o to tolik žádali – nikdo nežádal a to ukazuje, jak moc vykoupení potřebujeme! Bůh neposlal svého Syna kvůli něčemu, co by souviselo s námi, co by bylo v nás nebo skrze nás. Bůh poslal svého Syna, aby byl Spasitelem světa (1 J 4,14) jenom ze své milosti. Milost to je nezasloužená přízeň. Vykoupení máme podle bohatství Boží nezasloužené přízně, lásky.

Ve vztahu k našemu spasení jde jenom a pouze o milost. Ve vztahu k našemu spasení je milost tím jediným důvodem, proč nás Bůh vykoupil. Nejsme zachráněni svou vírou! Nejsme zachráněni svými skutky. Jsme zachráněni **milostí** skrze víru (Ef 2,5.8). Víra má svou roli – víra je kanálem, kterým proudí Boží milost, víra je nástrojem, kterým se k nám Boží milost dostává, ale milost je tím, co přináší život, milost přináší spasení, vykoupení, odpuštění hříchů, ospravedlnění, posvěcení, jenom z milosti Boží budeme jednoho dne také oslaveni. Proto reformace přinesla heslo, na kterém stojíme dodnes – Sola gratia – jediné milostí, nebo pouhou milostí. Není žádný jiný důvod, není žádná jiná příčina našeho spasení než Boží milost. Kdybychom nedostali milost, byli bychom ztraceni.

Už jsme v předchozích šesti verších mluvili hodně o milosti, ale musíme znovu vrátit k jedné zásadní věci:

Milost je v Kristu

Nikde jinde nenajdeme vykupující Boží milost než v Ježíši Kristu. Jan říká, že „milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista“ (J 1,17). Je úžasné, že Jan spojuje milost s pravdou. Obě jsou v Kristu, nejde je od sebe oddělit. Milost vidíme na Kristově díle vtělení, vykoupení i oslavení. A pravdu o Kristu poznáváme jenom z Jeho slova, kde se dozvídáme o vtělení, vykoupení a oslavení. Pravdu o Boží milosti můžeme poznat jenom z Písma.

To je důvod, proč mluvíme o evangeliu o Boží milosti. To je také důvod, proč apoštol nazývá Boží slovo „slovem milosti“, když se loučí s efezskými staršími: „Nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás proměnit a dát vám podíl mezi všemi, kdo jsou posvěceni“ (Sk 20,32). Chcete znát Boží milost? Jděte do Písma. Chcete znát pravdu o Kristu? Jděte do Písma. Chcete vidět, jak se milost stala skrze Ježíše? Jděte do Písma.

Moji milovaní, víme toho velmi málo o Boží milosti. Víte, co bylo důvodem, proč byla první církev tak horlivá v šíření evangelia? Protože chápali, že:

Milost je přehojná

V řeckém originále je slovo, které se překládá jako bohatství. Znamená hojnost, nadbytek, plnost. V šestém verši jsme viděli slávu Boží milosti. Nyní nám apoštol odhaluje její hojnost. Boží milost je bohatá, přehojná.

Opravdu se mi moc líbí to české slovo přebohatá, protože vyjadřuje absolutní míru. Přebohatá znamená nejvyšší míru bohatství, hojnosti. Taková je Boží milost. Podle jejího bohatství je nám odpuštěno. Nejenom, že je nám odpuštěno z milosti Boží, ale jsme vykoupeni a naše hříchy jsou nám odpuštěny **podle** bohatství Boží milosti. Jaký je v tom rozdíl? Pomůže nám jednoduchý příklad: Představte si dva bohaté muže, které požádáte, aby podpořili nějaké dobré dílo. Oba dávají ze svého bohatství. Ale jeden z nich dá jenom drobný příspěvek, mnohem menší než by se od něj očekávalo. Dává sice ze svého bohatství, ale nedává **podle** svého bohatství.

Bůh dává podle bohatství své milosti. Jeho milost je přebohatá. David tvrdí, že „u Hospodina je milosrdenství, hojné je u něho vykoupení“ (Ž 130,7). Boží milost je přebohatá. Pavel chce, abychom viděli, jak veliký je Bůh a mohutná je Jeho milost. Její sláva vychází z jejího bohatství. „Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval...“ (Ef 2,4). Boží milost je větší než jak ji známe. Boží milost je tak veliká, jak veliká je cena, která byla zaplácena za naše vykoupení. Tou cenou byl Boží Syn. Nekonečný Bůh, který se stal člověkem. To je bohatství Boží milosti. V Ef 3,8 Pavel mluví o tom, že byl poslán, byla mu dána milost, aby pohanům zvěstoval nevystižitelné Kristovo bohatství. V Něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání (Ko 2,3), v Něm je vtělena plnost Božství (Ko 2,9). Proto se Pavel modlí:

„Proto klekám na kolena před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil ‚vnitřní člověk‘ a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží. Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků! Amen.“ (Ef 3,14-21).

ZAHRNUTI MILOSTÍ (EF 1,8)

Vykoupení k moudrosti a prozíravosti

Pokračujeme ve výkladu listu Efezským a jsme v osmém verši první kapitoly: „...pro přebohatou milost,] kterou nás zahrnul ve vši moudrosti a prozíravosti...“ Máme před sebou krátký, ale velmi bohatý verš. Není to ani samostatný celek, přesto je tak plný významu, že se mu musíme věnovat samostatně. Je to tak s celým listem Efezským. Jde o list, který je nabitý učením, doktrínami a to nikoliv okrajovými, ale naprosto zásadními, klíčovými otázkami křesťanské víry.

Nacházíme zde takové fundamenty, základy, jako je spasení z milosti skrze víru, klíčovou roli církve v Božím plánu, fungování církve a její místo v tomto světě, vztah obrácených Židů a pohanů, vztah zákona a evangelia. V listu Efezským je obsáhlá pasáž věnovaná plnosti Ducha svatého – jak v osobním životě, tak také v rodině a ve společnosti a pasáž, která se týká duchovního boje, což je další oblast, v níž se plnost Ducha svatého projevuje.

List Efezským je listem modliteb. Text, který nyní studujeme, je modlitbou. Je to vyjádření úžasu, vděčnosti a chvály nad učením Božího slova. V listu Římanům je rozebrané učení evangelia, v listu Efezským je toto učení předmětem chvály. Nejinak je tomu i v našem verši. „[Pro přebohatou milost,] kterou nás zahrnul ve vši moudrosti a prozíravosti...“ (Ef 1,8). Hned první věc, na kterou musíme upřít svou pozornost, je:

JAK TO SOUVISÍ S PŘEDCHOZÍMI VERŠI

Apoštol Pavel vzdává od třetího verše chválu Bohu za jeho vykupitelské dílo, které pro nás udělal v Kristu Ježíši. Už jsme společně prošli čtvrtým až šestým veršem, v nichž je popsáno dílo Boha Otce a v nichž je za toto dílo oslavován. Zmínili jsme vyvolení, předurčení, přijetí za syny, tedy adopci. To je dílo Boha Otce, které můžeme shrnout tím slovem **vyvolení**. Bůh Otec nás vyvolil.

Vykoupení

Od sedmého verše pokračujeme chválou Bohu Synu za dílo vykoupení. Boží Syn nás svou vlastní obětí, za cenu své krve, vykoupil z hříchu a ze smrti. Vykoupil nás z otroctví, z moci ďábla a dal nám nový život. A právě o tomto životě je osmý verš. Vykoupení neznamena jenom odpuštění hříchů (v. 7). Minule jsme si už vysvětlili, že vykoupení znamená mnohem více než odpuštění hříchů. Ale odpuštění hříchů je první a z pohledu křesťana skutečně zásadní věcí. Odpuštění hříchů z nás snímá

břemeno viny. Odpuštění hříchů, což je z Boží strany ospravedlnění, nám umožňuje přístup k Bohu. Odpuštění hříchů znamená konec nepřátelství mezi námi a Bohem. Přesně jak píše apoštol Pavel: „Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši...” (Ř 8,1).

Odpuštění hříchů souvisí s naším očištěním. Je to tak, jako kdybyste levharta zbavili skrv. To je obraz, který přináší prorok Jeremiáš. „Může snad Kúšijec změnit svou kůži? Či levhart svou skvrnitost? Jak vy byste mohli jednat dobře, když jste se naučili páchat zlo?” (Jr 13,23). Kdybyste levharta zbavili skvrn, tak se může znovu zmazat a na jeho těle se objeví skvrny. Ale takové skvrny půjdou už vždycky očistit. Jeremiáš píše o nové přirozenosti, píše o znovuzrození. Znovuzrození předchází pokání a víru ačkoliv je od sebe nejsme schopni časově oddělit. Skrze víru je nám připočtena Kristova spravedlnost, jsme ospravedlněni, prohlášeni za spravedlivé – to je to, čemu říkáme ospravedlnění skrze víru, tedy jedno z reformačních solas – Sola Fide. Ospravedlnění znamená, že naše hříchy jsou nám odpuštěny, jsme očištěni a jako takoví můžeme vstoupit do Boží přítomnosti. Toto vše máme jenom kvůli tomu, že Kristus za nás zaplatil, že nás vykoupil svou krví, stal se smírnou obětí za naše hříchy. Ale vykoupení jde ještě dále – z Boží milosti jsme skrze víru proměňováni Božím Duchem (přijetí Ducha svatého je, jak ještě uvidíme, další důsledek vykoupení) – mluvíme o posvěcení. Posvěcení se týká našeho současného stavu, toho, jak žijeme nyní. A skrze víru a ve víře dojdeme také k oslavení – také to je důsledek vykoupení. Při vzkříšení dostaneme nová těla, která už budou věčná a nebudou podléhat žádné zkáze.

To je vykoupení. Takže odpuštění hříchů není ani zdaleka věcí jedinou. Osmý verš nás uvádí do další z těchto věcí: *Z Boží milosti jsme zahrnutí vší moudrostí a prozíravostí.* Vykoupení pro nás v tuto chvíli nekončí odpuštěním hříchů.

Posvěcení

Osmý verš tvoří takový přechod mezi veršem sedmým a devátým. Někteří překladatelé spojují osmý verš se sedmým, zatímco jiní s devátým. Už jsme si řekli, že verše 3-14 jsou jediným velkým souvětím. Pavel přechází od jedné věci ke druhé, navazuje na jednotlivé věci a rozvíjí je. Všechno se točí kolem Boží milosti, všechno souvisí s Pánem Ježíšem Kristem. Jednotlivá témata, jimiž se Pavel zabývá nelze nějak násilně oddělovat. Ale vidíme také, že v našem verši vychází z předchozího, protože staví na milosti a navazuje na následující – moudrost a prozíravost souvisí s tím, že nám dal poznat tajemství svého záměru.

Pavle navazuje na sedmý verš, protože mluví o milosti, která vedla k našemu vykoupení. Jistě si vzpomenete na to, že tato milost je přebohatá, že jsme vykoupeni **podle bohatství** této milosti. Náš verš nám říká, že touto milostí jsme zahrnuti. Je tady další dílo, které následuje po odpuštění hříchů. To stojí na začátku našeho vykoupení, ale hned po něm následuje zahrnutí moudrostí a prozíravostí. A to jsou věci, které patří k posvěcení, tedy k tomu, abychom nyní žili ve svatosti.

Podobně jako nás Bůh Otec vyvolil, když nás předurčil k přijetí za syny a ke chvále slávy Jeho milosti, tak nás Bůh Syn vykoupil, což vede k odpuštění hříchů a k tomu, že nám dal veškerou moudrost a prozíravost k životu s Ním. Brzy (ve v. 12) také uvidíme, že i toto nás má vést ke chvále Boží milosti a toto zvláštní dílo Pána Ježíše Krista, které udělal pro nás, si zasluhuje veškerou naši chválu. Oslavujeme Krista za to, že nás vykoupil a za to, že nám dal všechno potřebné k životu ve zbožnosti, k životu do Jeho druhého příchodu. „Všecko, čeho je třeba k zbožnému životu, darovala nám jeho božská moc, když jsme poznali toho, který nás povolal vlastní slávou a mocnými činy“ (2Pt 1,3). Tím vším, co potřebujeme ke zbožnému životu, jsme doslova zahrnuti (Ef 1,8).

ZAHRNUTI

První věc, kterou v této souvislosti chci zmínit, je skutečnost, že cílem všeho zahrnutí jsme my, tedy ti, kteří byli Kristem vykoupeni. Je důležité, abychom dobře rozuměli, komu je náš text určen – je to velmi důležité pokaždé, když otevíráme Písmo. Vždy, když jdeme do Písma, tak se ptáme – je tento text určen věřícím nebo nevěřícím, je o věřících nebo o nevěřících? V našem textu čteme:

...kterou NÁS zahrnul...

Pavel píše křesťanům, svatým v Efezu a na dalších místech a přeneseně také nám. Jste-li v Kristu, tak se toto slovo vztahuje i na vás. Od prvního verše této kapitoly je neustále řeč o křesťanech. Ve stínu velkých doktrín, které se týkají Boha a Jeho díla pro nás, trochu ustupují do pozadí veliké doktríny, které se týkají nás samotných. I když ne tak docela.

Už jsme si o křesťanech řekli hodně, ale jistě stojí za to, abychom si to trochu zopakovali. Kdo je to křesťan podle prvních sedmi veršů listu Efezským? Především je to ten, kdo je v Kristu (v. 1). Ten je nazván věřícím a je označen za svatého. Kdo je v Kristu je svatý a to je něco, co musí být nutně patrné na jeho životě. Je to také ten, kdo má milost a pokoj (v. 2). A můžeme dodat, že křesťan je také ten, kdo přináší milost a působí pokoj – šíří evangelium pokoje (Ef 6,15).

Viděli jsme, že křesťan, kdo je obdařen vším duchovním požehnáním nebeských věcí v Kristu (v. 3). Všimněte si, že to jsou duchovní a nikoliv tělesná požehnání, ačkoliv s těmi duchovními **někdy**, ale nikoliv vždycky, přicházejí také ta tělesná, fyzická požehnání. Ale ne všem křesťanům jsou dána fyzická požehnání, a pokud některým ano, tak zdaleka ne všechna. Ale všem křesťanům patří všechno duchovní požehnání duchovních věcí. To jsou věci, o nichž se mluví od čtvrtého verše až do konce listu Efezským. To všechno jsou duchovní požehnání nebeských věcí. Nenajdete je nikde jinde mimo Krista.

Čtvrtý verš nám přináší další charakteristiku křesťanů – křesťané jsou vyvolení a cílem jejich vyvolení je svatost a bezúhonnost. To nám ukazuje, že vyvolení není nějakým spekulativním učením, ale jedná se o velmi praktickou doktrínu. Vyvolení je Boží věcí a Bůh zná své vyvolené. Svatost a bezúhonnost je naší věcí a dílem Ducha svatého v Božích vyvolených. S vyvolením úzce souvisí pátý verš, kde čteme, že křesťan je ten, kdo byl předurčen k přijetí za Boží dítě, byl adoptován do Boží rodiny. Křesťané, jste součástí Boží rodiny, Bůh je váš Otec a vy jste Jeho milované děti! Z této úžasné pravdy vyplývá prostá skutečnost, která je popsána v šestém verši – že život křesťana je chválou slávy Boží milosti. Nejenom ústa, ale celý život.

Sedmý verš nám pak připomíná, že křesťan je ten, kdo byl Kristem vykoupen a komu byly odpuštěny hříchy. Což mimochodem znamená, že křesťan je ten, kdo hodně miluje Boha, protože komu bylo hodně odpuštěno, hodně miluje, jak to Pán vysvětlil farizeovi Šimonovi v Lk 7,36-50. Čím více rozumíme tomu, kolik nám bylo odpuštěno, tím více milujeme Boha a toužím Mu sloužit.

Je to pouhých sedm veršů, ale jaké množství ohromných pravd o nás je v nich obsaženo! A rozhodně to sedmým veršem nekončí. V 8. verši nechal Duch svatý zaznamenat další duchovní požehnání, která se týkají křesťanů, vás, milovaní.

ZAHRNUL nás moudrostí a prozíravostí

Znovu se tady opakuje pravda, kterou vidíme od začátku kapitoly a která se opakuje stále dokola – křesťan je ten, kdo žije svůj každodenní život jako Boží dítě, tedy ve svatosti a prozíravosti. Nejde jenom o odpuštění hříchů, ale jde o každodenní chození před Boží tváří. Boží požehnání se neomezuje jenom na začátek křesťanského života, na uvěření, ale pokračuje dále a je součástí celého křesťanského života. A stejně jako je vykoupení záležitostí minulosti, je to něčím, co už se stalo na kříži Golgoty, je něčím, co je dokonáno, tak také toto zahrnutí je v Písmu popsáno jako událost minulá.

V osmém verši je trochu obtížné rozpoznat, kdo nás zahrnul a čím, ale nechci vás unavovat gramatickými a syntaktickými detaily. Myslím, že české překlady tohoto verše jsou naprosto jasné a srozumitelné a dobře odpovídají originálu. Bůh nás zahrnul svou milostí. Milost je tady Božím prostředkem nebo Božím způsobem, který Bůh použil k tomu, aby nám něco dal, aby nás zahrnul.

Stejně jako v předchozím verši je to Bůh, kdo jedná a důvodem jeho jednání je jeho přebohatá milost. Všimněte si té souvislosti v textu – mezi sedmým a osmým veršem – zahrnul nás přebohatou milostí. Milost sama o sobě je něčím bohatým, je to něco navíc. Milost je ničím nezasloužená přízeň. Milost může dát jenom větší menšímu – v tomto případě Bůh svému stvoření, Svatý hříšníkům. Sedmý verš tuto Boží milost popisuje slovem přebohatá, nebo jak je to v originále – mluví o bohatství milosti. Osmý verš se k této myšlence znovu vrací a mluví o tom, že tímto bohatstvím jsme zahrnuti, zaplaveni. Překlad Petřů nám říká, že Bůh svou milost k nám „bohatě projevil“, kraličtí mluví o rozhojnění a B21 o štědrém zahrnutí. Apoštol Jan říká, že „z Jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí“ (J 1,16). Mluví tu o plnosti Ježíše Krista, v němž je vtělena všechna plnost Božství (Ko 2,9). To je stejná myšlenka, jakou nacházíme v Ef 1,3 – veškerá plnost požehnání je v Kristu, jenom v NĚm a skrze NĚj.

Jak nás Bůh touto milostí zahrnul? Především musíme říct, že touto milostí nás zahrnul tím, že poslal svého Syna, aby se stal Spasitelem světa. Boží Syn, věčný Bůh, stvořitel světa, zdroj a dárce života, světlo světa, král králů a Pán pánů se na věčnosti dlouho před stvořením světa dobrovolně rozhodl a sám sebe nabídl Otci, že se vzdá vší své nebeské slávy a stane se jedním z lidí. „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů“ (1Pt 1,18-20).

Jan v úvodu svého evangelia říká, že Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi (J 1,14). Byli jsme zahrnuti Boží milostí, protože Bůh v podobě člověka přišel mezi nás. To je ta událost, kterou popisuje Lukáš ve druhé kapitole svého evangelia a kterou známe jako vánoční příběh – narození Spasitele. To je zázrak nad zázraky, protože Bůh se stal člověkem. Kromě hříchu – což je rozdíl jako mezi černou a bílou – byl úplně stejným člověkem jako vy a já. Cele Bůh a cele člověk. Boží přirozenost spolu s lidskou přirozeností dohromady v jednom těle, v těle jako má člověk. Proč to

udělal? Aby nás vykoupil (Ef 1,7)! „A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži“ (Fp 2,7-8).

Kristovo vtělení, ten vánoční příběh o narození děťátka, má jediný cíl – a tím je kříž! Ošklivý, surový, potupný, brutální římský kříž! Na kříži vidíme, jak moc jsme zahrnuti Boží milostí. Jsme vykoupeni podle bohatství Boží milosti – toto bohatství můžeme vidět právě na kříži. Kristus tam vzal všechny naše hříchy na sebe a spolu s nimi také trest za ně. Kvůli nim musel snášet strašlivý Boží hněv. Kvůli nim musel snášet odloučení od Otce. Jako člověk byl oddělen od společenství s Bohem a proto slyšíme z Jeho úst ta známá slova: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mt 27,46). Právě toto je důvod, proč může apoštol napsat – vaše hříchy jsou vám odpuštěny. Jsou odpuštěny, protože někdo jiný za ně zaplatil. Jsou odpuštěny, protože už byly potrestány. Jsou odpuštěny, protože Boží hněv už byl usmířen. Z bohatství Boží milosti, pro Kristovu prolitou krev, jsou nám hříchy odpuštěny a v Kristu je nám darován pokoj – pokoj s Bohem i pokoj s lidmi a se sebou samým. Ale tím se Boží milost rozhodně nevyčerpává.

Tady se dostáváme k našemu verši. Touto milostí jsme zahrnuti a to tím, že nám Bůh dává skrze tuto milost moudrost a prozíravost. Není to tak, že by nás Bůh ve své moudrosti a prozíravosti zahrnul moudrostí – On to tak udělal a On jediný je skutečně moudrý a prozíravý, ale to není to, o čem mluví tento text. Náš text mluví o tom, že po odpuštění hříchů Bůh do našeho života vkládá moudrost a prozíravost. A to je něco, u čeho se musíme zastavit.

MOUDROST A PROZÍRAVOST

Jeden z největších darů Boží milosti je dar Ducha svatého, kterého Ježíš zaslíbil dát těm, kdo věří. Duch svatý je třetí osobou Boží trojice. Skrze Ducha svatého máme společenství s Bohem a s Ježíšem Kristem. Ježíš řekl, že „jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít“ (J 16,13).

Duch Boží je Duchem moudrosti (Iz 11,2). On je ten, kdo nás zahrnuje moudrostí a prozíravostí. Je to nekonečný Bůh, takže mluvíme o plnosti Boží milosti. Moudrost, kterou nám Duch svatý dává, je opravdu hojnou moudrostí. Co je to moudrost? Čím nás to Bůh zahrnuje? Čím nás obdarovává?

Moudrost

Král Šalamoun v knize Přísloví říká, že „moudrost dává Hospodin, poznání i rozumnost pochází z jeho úst“ (Př 2,6) a „začátek moudrosti je bázeň před

Hospodinem a poznat Svatého je rozumnost“ (Př 9,10). Moudrost jsou informace, je to pravda, která je od Boha. Je to pravda Božího slova. Ale moudrost nejsou jenom samotné informace – jsou to pravdy Božího slova použité v konkrétním jednání v našich životech.

Moudrost znamená, že to, co čtete v Božím slově, používáte ve svém životě. Je to proměna mysli do podoby Boží mysli. A Boží mysl můžeme maličko poznat, protože známe Jeho zapsané Slovo, Písmo, slovo, které je přímo od Boha, jsou to slova, která vyslovil Bůh, jsou to Jeho vlastní slova.

„Nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží. My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom poznali, co nám Bůh daroval. O tom i mluvíme ne tak, jak nás naučila lidská moudrost, ale jak nás naučil Duch, a duchovní věci vykládáme slovy Ducha“ (1K 2,11-13). Duch Boží nás uvádí do veškeré pravdy a pomáhá nám tuto pravdu používat ve svém vlastním životě. To je moudrost, Boží moudrost. To je moudrost shůry, o které Jakub říká, že „je především čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, plná slitování a dobrého ovoce, bez předsudků a bez přetvářky“ (Jk 3,17).

Prozíravost

Spolu s moudrostí úzce souvisí prozíravost. Mohli bychom říci, že to je skoro jedno a totéž. Není to úplně tak, ale rozhodně se moudrost a prozíravost do určité míry prolínají.

„Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou půjdeš, budu ti radit, spočine na tobě mé oko“ (Ž 32,8). Prozíravost je kázní a sebeovládání, je o rozumnosti, je o ochotě naslouchat, přijmout radu i napomenutí a zařídit podle toho svůj život. Prozíravý život není podle žalmisty Davida životem tvrdohlavého mezka nebo bujného koně, který potřebuje uzdu na zkorocení. Je to o pokorném následování Božího slova. Zatímco moudrost je o principech, na nichž stavíme a které aplikujeme do svého života, prozíravost souvisí více s rozlišováním, s rozvážností, s pozorností, obezřetností, bdělostí.

„Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno“ (Joz 1,8a). To je moudrost. Kdo je moudrý, tak dbá na to, co říká Boží slovo. Staví na něm. Rozjímá nad Božím slovem bez přestání, je rozhodnutý a odhodlaný plnit vše, co je v něm psáno. Poslouchejte, jak to pokračuje: „Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě“ (Joz 1,8b). Když Boží slovo plní mysl křesťana, když je křesťan odhodlaný se stavět na Písmo a nikoliv na okolnosti nebo na své pocity, případně na to, o čem se

domnívá, že by to mohlo být vedení Ducha, když je Boží slovo pevným základem, do něhož je křesťan zapuštěn a zakořeněn, tak je jako muž, který staví na skále. Když přijde bouře a zvedne se vichr, tak jeho dům obstojí a nepadne. To je prozíravost, kterou dává do života křesťana Ducha svatý na základě Kristova vykupujícího díla. Ale je tu ještě jeden detail, který by nám neměl uniknout – jak o moudrosti, tak o prozíravosti je řečeno, že je nám dána:

Veškerá

„...kterou nás zahrnul **ve vši** moudrosti a prozíravosti...“ (Ef 1,8). Moudrosti i prozíravosti dostává každý křesťan plnost. Vychází z bohatství Boží milosti, vychází z nekonečné hodnoty Kristova díla, vychází z plnosti Ducha svatého, který nám byl dán, jehož pečeť neseme pro den vykoupení. Musíme tomu samozřejmě rozumět ve dvojitě slova smyslu.

Duch svatý je dán každému křesťanovi a je mu dán v plnosti. Nikdo nemá méně Ducha, zatímco jiný by ho měl více. Nikdo nedostává menší porce moudrosti a prozíravosti než někdo jiný. Přesto nás Bůh vyzývá, abychom se naplňovali Duchem svatým, abychom se stále více podřizovali Jeho vládě a Jeho vedení. Co to znamená, vidíme ve druhé polovině páté kapitoly a v šesté kapitole listu Efezským, kde je popsána plnost Ducha v osobním životě, v manželství, v rodině, v práci a duchovní práci, v duchovním boji.

Z Písma víme, že Bůh uděluje každému určitou míru víry (Ř 12,3) a podle této míry zahrnuje každého veškerou hojností moudrosti a prozíravosti. A samozřejmě tak, jak křesťan roste, tak mu Bůh přidává moudrosti. Míra plnosti tedy souvisí s duchovní zralostí člověka a ta není dána ani věkem člověka ani tím, jak dlouho je křesťanem. Je daná tím, zda rozjímá nad Božím slovem a podřizuje mu svůj život. Jsou křesťané, kteří jsou mladí ve víře, ale z Boží milosti jsou zralí ve víře. Takový byl například Elíhů, nejmladší z Jóbových přátel – a zdaleka nejmoudřejší. A vedle nich jsou lidé, kteří jsou křesťany dlouho, ale v duchovních věcech jsou stále jako děti. Jejich duchovní smýšlení a duchovní rozpoznání je dětské, místo aby bylo zralé a mužné, dospělé.

Tyto věci nás vedou k samotnému závěru dnešního kázání. Bůh nás ze své milosti zahrnuje veškerou plností moudrosti a prozíravosti. Tato plnost vychází:

Z BOŽÍ MILOSTI K BOŽÍ SLÁVĚ

Hlavním důvodem, samotnou příčinou toho, proč nás Bůh zahrnul moudrostí a prozíravostí, je Boží milost, tedy ničím nezasloužená Boží přízeň. Z toho vyplývá, že

na tyto věci nemáme žádný nárok. Bůh by nás mohl klidně nechat na pospas sobě samým! Ale neudělal to. Ze své milosti nás zahrnul moudrostí a prozíravostí. Bůh nečeká, až se zlepšíme, až se budeme lépe chovat nebo Ho více uctívat, ale společně s vykoupením nás zahrnul svou milostí, v níž nám přináší všechno potřebné pro život v tomto světě – až do Kristova druhého příchodu.

Moudrost a prozíravost jsou praktické věci, které nám Bůh dal, jimiž nás zahrnul. Podívejte se do následujících veršů, k čemu nás má vést moudrost a prozíravost: „...když nám dal poznat tajemství svého záměru, svého milostivého rozhodnutí, jímž si předsevzal, že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,9-10). Moudrost a prozíravost vedou k poznání Božích záměrů. Vrcholem, cílem, účelem Božích záměrů je Kristus. Moudrost nemáme proto, abychom oslavovali sami sebe, nebo abychom vyvyšovali sebe, ukazovali na sebe nebo prezentovali sebe, aby nás druzí obdivovali. Nic takového. Moudrost a prozíravost znamená, že budeme poznávat Krista.

Apoštol Pavel říká: „Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: ‚Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu‘“ (1K 1,30-31). Toto je skutečná moudrost. Poslechněte si ještě slova proroka Jeremjáše, kterými to uzavřeme: „Toto praví Hospodin: ‚Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí, ať se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou, ať se boháč nechlubí svým bohatstvím. Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne; neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost; to jsem si oblíbil, je výrok Hospodinův“ (Jr 9,22-23). To je Boží moudrost – znát Hospodina a Jeho milovaného Syna, který dal sám sebe za nás, abychom mohli žít k Boží slávě, abychom oslavovali Boha, abychom byli chválou slávy jeho milosti.

Amen.

HLEDÁNÍ BOŽÍ VŮLE? (EF 1,9)

Oznámil nám tajemství své vůle...

Před námi je dnes další verš, další věta z toho ohromného souvětí, kterým Pavel začíná svůj dopis efezským křesťanům. Přečteme si nyní prvních čtrnáct veršů první kapitoly, abychom si připomněli celý kontext dnešního textu.

BOŽÍ VŮLE

Před námi je verš, který je asi nejlépe přeložen Pavlíkem: „...vedl nám v známost tajemství své vůle podle své blahé libosti, již si v sobě předsevzal...“ (Ef 1,9). Tento verš mluví o Boží vůli. Boží vůle je docela kontroverzní téma. Je to něco, v čem panuje dost velký zmatek. Jak mají křesťané poznávat Boží vůli? Měli by křesťané hledat Boží vůli? Jak poznáme, co Bůh chce pro naše životy? Můžeme nějak poznat, jak se máme rozhodovat v našem každodenním životě s Bohem? Jak mohu vědět, co je dobré pro můj život a co nikoliv? To všechno jsou otázky, které se točí kolem Boží vůle.

Boží vůle je něco, s čím jsme se již v našem studiu listu Efezským setkali – a to hned dvakrát. V prvním verši, kde jsme četli, že Pavel je z Boží vůle apoštolem a potom v pátém verši, kde je v ekumenickém překladu ‚vůle‘ volněji přeložena jako ‚rozhodnutí‘. Z Boží vůle, což znamená z Božího rozhodnutí, jsme byli předurčeni k synovství, k adopci. S Boží vůlí se ještě v listu Efezským setkáme – a hned několikrát. „[Bůh], který všechno působí **rozhodnutím své vůle...**“ (Ef 1,11). „Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, **co je vůle Páně**“ (Ef 5,17). „...[jednejte] jako služebníci Kristovi, kteří **rádi plní Boží vůli...**“ (Ef 6,6). Když ale mluvíme o Boží vůli, potřebujeme nejprve porozumět, o čem je řeč.

Co je to Boží vůle?

Dříve než půjdeme dále, si musíme některé věci vyjasnit. Jsou to věci, které útočí na naši mysl a naše porozumění, nejsou vůbec jednoduché, ale je nezbytné, abychom jim rozuměli. Když mluvíme o Boží vůli, tak v Písmu nacházíme toto slovní spojení ve dvou sice jasných, ale různých a naprosto odlišných významech. Porozumění oběma věcem nám pomůže lépe pochopit některé velmi těžké věci, jako například to, že Bůh je svrchovaný, tedy že se nic nestane bez Jeho vědomí a Jeho dopuštění, a přesto některé věci neschvaluje. Znamená to, že Bůh zakazuje některé věci, které sám způsobuje a přikazuje jiné, jimž sám brání. Takže tatáž věc může být v jednom slova smyslu Boží vůlí, zatímco v jiném slova smyslu Boží vůlí není.

Takovým příkladem může být třeba Samson. Zcela nepochybně nebylo Boží vůlí, aby si vzal za ženu Pelištejku. Bůh ve svém Slově zakazuje věřícím brát si pohanské ženy. Ale skutečnost, že se Samson s Pelištejkou oženil, byť nakonec jeho ženou nebyla, ukazuje, že Bůh dovolil, aby se to stalo. A nemůžeme si představovat, že by si Bůh zakryl oči a řekl: „Teď je to Samsone na tobě, já teď nechám věcem volný průběh...“ To bychom se dostali k představě Boha, který je neosobní, neaktivní, nezasahující, nepůsobící – a to je přesný opak toho, co nacházíme v Písmu. Když Bůh svolil, aby se Samson oženil s Pelištejkou, tak to znamená, že On to zapříčinil. K dosažení Božích cílů, bylo Boží vůlí, aby měl Samson svatbu s pelištejskou ženou.

Boží svrchovaná vůle (Boží výnos, dekret)

Na jedné straně tedy stojí Boží svrchovaná, teologové říkají **dekretivní** vůle – to je to, co se vždy, za všech okolností stane. Neexistuje nic, co by mohlo Bohu zabránit v naplnění této Jeho vůle. Když se první církev modlila, tak vyznávali: „Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila.“ (Sk 4,27-28). Boží vůlí bylo, aby Ježíš zemřel. To byl Boží plán, výnos, používá se také slovo ‚úradek‘. Nebylo možné cokoliv na tomto plánu změnit. To je svrchovaná Boží vůle. Tato Boží vůle zahrnuje také lidský hřích – hřích Heroda, Piláta, vojáků, velekněží a farizeů. Ti všichni zhřešili, když naplňovali Boží vůli, aby byl Kristus ukřižován. Je tedy Boží vůlí, aby se uskutečnily i věci, které Bůh nenávidí.

Boží vůle je Boží svrchované rozhodnutí o všem, co se stane (Ef 1,11). V Bibli je mnoho míst, které ukazují, že Bůh je v celém vesmíru i nad těmi nejmenšími detaily přírody a nad každým lidským rozhodnutím. Mluvíme o Boží prozřetelnosti, tedy o tom, že Bůh všechno působí rozhodnutím své vůle. „Člověku je dáno pořádat, co má na srdci, ale **na Hospodinu záleží**, co odpoví jazyk“ (Př 16,1). „Los se vytahuje ze záňadří, ale **každé rozhodnutí je od Hospodina**“ (Př 16,33). „Královo srdce je v Hospodinových rukou jako vodní toky; **nakloní je, kam se mu zlíbí**“ (Př 21,1). To je svrchovaná (dekretivní) Boží vůle. Král David to vyjádřil slovy: „Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve všech propastných tůních.“ (Ž 135,6, viz také Ž 115,3; Da 4,32). To je něco, co se vždy stane a čemu se nelze nijak vzepřít ani se tomu protivit. Vedle toho je zde něco, čemu říkáme:

Boží přikázaná vůle (Boží nařízení, deklarace)

Boží vůlí je také to, co nám Bůh nařizuje nebo zakazuje udělat. V případě Samsona to byl zákaz vybírat si manželku mezi pohanskými, tedy nevěřícími ženami. Tuto

Boží vůli – jak je zjevné z příkladu Samsona – můžeme neposlechnout. Boží svrchovanou (dekretivní) vůli vykonáváme, ať chceme či nechceme, ať tomu věříme nebo nevěříme. Ale Boží přikázanou (deklarativní, vyhlášenou) vůli mohou lidé úplně ignorovat. Ježíš říká: „Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“ (Mt 7,21).

Mnozí nevejdou, protože nečiní Boží vůli, tedy nečiní pokání, nevěří evangeliu, dokonalé oběti a cele dostatečným zásluhám Ježíše Krista. Přesně v tomto smyslu můžeme potom také rozumět takovým výrokům jako například, že „[Bůh] chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu“ (1Tm 2,3-4) nebo že „Pán ... má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2Pt 3,9).

Ne všichni lidé poznávají pravdu a zdaleka ne všichni lidé činí pokání. Není to proto, že by byl Bůh slabý nebo nemohl prosadit svou vůli, ale je to tak proto, že Boží svrchovaná vůle je, že „kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího“ (J 3,18).

Vidíme tedy dva způsoby, jak musíme rozumět Boží vůli – oba jsou pravdivé a správné a je potřeba, abychom oběma věřili, učili se je rozlišovat a rozumět jim.

V našem textu je řeč o svrchované Boží vůli – o té, která se týká věčných Božích záměrů, které se naplní, protože Bůh je takto připravil. Všimněte si, v jaké souvislosti je to řečeno – v souvislostech vyvolení (v. 4), adopce (v. 5), vykoupení (v. 7) a zahrnutí moudrostí a prozíravostí (v. 8). Naplnění Boží vůle se vztahuje ke Kristu – je o tom, jak On bude vyvýšen nade vše a my v tom hrajeme svou roli, protože jsme chválou Jeho slávy. Jsme součástí tohoto velkého a nepohnutelného Božího plánu.

To jsme už v našem devátém verši. Tento verš mluví o Boží vůli. A úplně první věc, kterou nám o ní říká, je, že:

BŮH NÁM JÍ DAL POZNAT

„Ve své laskavosti nám dal poznat tajemství své vůle...“ (Ef 1,9 B21). Moji milí, ať už budeme mluvit o svrchované Boží vůli nebo přikázané Boží vůli, v obou případech budeme mluvit o stejném zdroji, ze kterého čerpáme poznání Boží vůle a o stejném způsobu, jak Boží vůli poznáváme.

Bůh to už udělal

Devátý verš nám jasně říká, že Bůh nám dal poznat svou vůli (oznámil – ČSP). Toto je první a zásadní informace, kterou musíme uchopit a ve víře se na ní postavit. Boží vůle není něco tajemného, něco, co bychom neznali, co bychom měli hledat a

nalézat. Přesto tomu právě takto dnes rozumí mnoho křesťanů – kladou si otázky, zda mají dělat to, či ono, zda se teď mají modlit nebo si raději číst Bibli nebo se koukat na televizi, řeší, zda je Boží vůle, zda si mají vzít modré triko nebo červené, zda si mají pořídit kočku nebo psa, zda... A způsob, jakým to obvykle řeší, je, že něco cítí. Cítí, že by měli udělat to, cítí, že je „Bůh“ vede, aby udělali ono, atd. Ale co říká náš text? **Bůh nám oznámil tajemství své vůle!**

Tady je něco, co se už stalo. Je to stejné, jako v předchozích věcech – vyvolení, předurčení, vykoupení i zahrnutí milostí – to vše je věcí minulosti, Bůh už to udělal. Bůh nám oznámil, jaká je Jeho vůle, co je Jeho vůlí. „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky“ (Žd 1,1-2). Můžeme říci, že Ježíš Kristus je tím definitivním, konečným Božím Slovem. On je tím posledním, finálním výrokem, který Bůh řekl. Ježíš Kristus je zjevením samotného Boha. Už nelze říct nic víc. V Něm nám Bůh oznámil všechno. Oznámení – to jsou informace. Všimněte si, jak to souvisí s moudrostí a prozíravostí v předchozím verši – moudrost jsou informace, které jsou správným způsobem použité, aplikované do konkrétních oblastí života.

Bůh nám oznámil svou vůli – to je něco, co potřebujeme přijmout svou myslí, to je Boží pravda, která potom zapálí také srdce a vede k jednání. Odkud se tedy můžeme dozvědět, jaká je Boží vůle?

Zdroj Boží vůle

Bůh nám řekl všechno, co potřebujeme ke zbožnému životu. A Jeho slovo máme – je to Písmo. To je Boží slovo, vlastní Boží slovo. Tady nám Bůh oznámil, co přesně je Jeho vůlí. Tady, v Bibli, a nikde jinde, se dozvídáme, co je Božím plánem pro náš život. Tady se dozvíte pravdu o svém životě. Tady najdete tu nejlepší cestu pro svůj život. To vám neřeknou psychologické studie, to vám neřeknou vaše pocity, to vám neřeknou vaši přátelé, vaše zážitky nebo zkušenosti. To se nedozvíte z žádných jiných zjevení.

Můžete mít různá duchovní zjevení, ale jestli chcete znát Boží vůli, musíte jít do Písma. Pokud svůj život postavíte na nějakém jiném zjevení, můžete si být stoprocentně jistí, že se mýjíte s Boží vůlí – tedy s onou nařízenou Boží vůlí. Neexistuje žádný jiný zdroj pro poznání Boží vůle, než je svaté Písmo. Proto může Pavel napsat Timoteovi: „Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše“ (2Tm 3,15). Proto Pavel zdůrazňuje korintským křesťanům, aby se na jeho příkladu „naučili, co znamená ,ne nad to, co je psáno““ (1K

4,6). Proto Petr píše křesťanům rozptýleným po celém světě, že v evangeliu „se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte“ (2Pt 1,19). A proto také mluví o něvěřících, že „přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu!“ (1Pt 2,8). Proto může žalmista o sobě prohlásit, že je moudřejší nad své učitele: „Jsem prozíravější než všichni moji učitelé, neboť přemýšlím o tvých svědectvích“ (Ž 119,99).

Kdo chce znát Boží vůli, musí jít do Božího slova a zůstat v něm, protože tady Bůh oznámil svou vůli. Poznávat Boží slovo, studovat ho a aplikovat ho do svého života. **To je činění Boží vůle.** To je také to jediné, k čemu nás Písmo vyzývá – abychom byli činiteli Boží vůle, nikoliv těmi, kdo ji usilovně hledají. Bůh nás tedy nevolá k tomu, abychom hledali Boží vůli, ale abychom se obnovovali ve své mysli, tedy proměňovali svou mysl Boží slovem, abychom „mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Ř 12,2).

Pár obecných praktických věcí k rozpoznání Boží vůle:

1. Boží vůlí nikdy není **kompromis nebo dokonce hřích**. Pokud stojíte před rozhodnutím, a vidíte, že z takového rozhodnutí poplynou nějaké morální ústupky nebo to povede k pokušení či dokonce k hříchu, můžete si být jistí, že takové rozhodnutí není Boží vůlí. Znamená to ale, že víme, co je to hřích – a to víme jenom z Božího slova. Pro mnoho křesťanů dnes není hříchem sex mimo manželství – ale Bůh to stále nazývá cizoložstvím nebo smilstvem a nenávidí takové jednání. Pro řadu křesťanů je dnes hříchem říci, že něco je falešné učení. Ale Písmo jasně rozlišuje mezi pravým a falešným učením a vede nás k tomu, že to máme dělat také.

2. Boží vůlí nebude nikdy to, co vás povede **dál od Boha, k menší zbožnosti** nebo vydanosti Bohu – jinými slovy věci, které nás budou odvádět od modlitby, od Božího slova, od společenství Božího lidu. Pokud takové věci jsou, není to Boží vůle. A odkud se dovídáme, jak žít zbožně? Zase jen z Písma.

3. Boží vůlí není nic, co by nás vedlo **k zapření naší víry**, k zapření Krista. Nedávno se mě jeden bratr ptal na to, co si myslím o práci ve veřejnoprávních médiích, která se mu nabízela. Problém byl v tom, že asi nebude moci svobodně mluvit s lidmi o Kristu, protože etický kodex zaměstnavatele mu nedovolí svobodně zastávat svou víru a stanoviska, která jsou postavená na Písmu.

4. Boží vůlí nikdy není to, co je **v protikladu k tomu, co zjevuje Písmo**. Je to v podstatě takové shrnutí předchozích bodů, které nás znovu vede do Bible. Právě tady musíme rozlišit mezi oběma druhy Boží vůle – obojí nám Bůh zjevuje v Písmu a to znamená, že obojí je pro nás závazné. Ale vždycky platí, že to, co je vyřčeno v Písmu jasně a konkrétně má přednost před tím, co je řečeno obecně.

Někdo by si třeba mohl říci, že když je svrchovanou Boží vůlí zachránit vyvolené a spravedlivě odsoudit zavržené, a je to něco, co se nepochybně a nezvratitelně stane, tak vlastně není třeba dále lidem říkat evangelium. Ale musíme si uvědomit, že Boží vyhlášenou, přikázanou vůlí je, aby Boží lid kázal evangelium a vydával svědectví o Kristu. Nebo jiný příklad: Náš text mluví v 10. verši o tom, že Bůh sjednotí všechno na nebi i na zemi v Kristu. Takže někteří lidé kvůli tomu říkají, že je v pořádku, když se křesťané modlí k zemřelým křesťanům, protože ti už jsou u Boha a je Boží vůlí, že všechno bude nakonec sjednoceno v Kristu. Naprosto tak opomíjí jasné texty Písma, které zakazují obracet se k mrtvým a modlit se ke komukoliv jinému, než k samotnému Bohu.

Pojďme zpátky do našeho textu. Bůh nám oznámil svou vůli. Jak to Bůh udělal? Jak nám ji dal poznat?

Způsob poznání Boží vůle

Slovo, které se tady používá, má širokou škálu významů. Oznámit, poznat, všimnout si, rozpoznat, zpozorovat, zjistit – tak se toto slovo podle kontextu překládá na různých místech v českých Bibliích. Když jde o Boží vůli, tak je tady ještě jedno slovo, které najdeme v Písmu – je to slovo odhalit, zjevit. Takto se dá také přeložit slovo, které tady máme – dal nám poznat, odhalil nám, zjevil nám. Bůh nám zjevil svou vůli.

My sami totiž nejsme schopni se Boží vůle dopátrat. My sami nejsme schopni nalézt Boha. Tma nemůže najít světlo. Smrt nemůže najít život. Ale do tmy může světlo zazářit a duchovně mrtvé v hříších a vinách může Bůh probudit k životu (Ef 2,5). Bůh to dělá tak, že nám zjeví své slovo. Krásným příkladem je vyznání Šimona Petra u Cesareje Filipovy, když se Ježíš ptal svých učedníků, za koho ho lidé a potom také oni samotní pokládají. „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, **protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích**“ (Mt 16,16-17).

Poznání toho, kdo je Kristus a poznání toho, co je Boží vůle, nepochází z přirozeného pochopení věcí, ale věcí nadpřirozenou, je věcí Boží milosti, je to Boží zjevení. Je to něco Bůh odhaluje svým dětem. „Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo“ (Mt 11,25-26). Přestože Bůh oznámil svou vůli, tak vidíme, že některým lidem skryl její poznání, zatímco jiným ho odhalil. V předchozím textu Ježíš pokračuje: „Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“ (Mt 11,27).

S tím velice úzce souvisí další slovo, jímž je Boží vůle popsána – Bůh ji zjevuje:

SKRZE TAJEMSTVÍ

Tady je další často špatně pochopený pojem – **tajemství** Boží vůle (záměru). Tajemství v Písmu znamená něco, co bylo skrytého a nyní je to odhalené. Nemá to nic do činění s něčím tajemným, zahaleným, přístupným jenom některým zasvěceným jedincům. Tajemství v Písmu souvisí s evangeliem. Někdy se mluví o tajemství Božího království (Mt 13,11), o tajemství Kristovu (Ko 4,3) nebo tajemství víry (1Tm 3,9) či tajemství zbožnosti (1Tm 3,16). To všechno spolu souvisí a mluví to o jedné jediné věci: o evangeliu, které bylo v době Starého zákona zahalené, skryté a v Kristu bylo odhaleno. Dokonce Pavel řekne, že chce, „abyste povzbuzeni v srdci a spojení láskou hluboce pochopili a **plně poznali Boží tajemství, jímž je Kristus!**“ (Ko 2,2). A na jiném místě říká – a poslouvejte, jak se nám pěkně spojuje zjevení, Písmo a tajemství Boží vůle, jak jdou tyto věci dohromady: „Sláva tomu, který má moc upevnit vás ve víře podle mého evangelia a podle zvěsti Ježíše Krista: v ní je odhaleno tajemství, které od věčných časů nebylo vysloveno nyní je však zjeveno prorockými Písmy a z příkazu věčného Boha stalo se známým mezi všemi národy, aby je poslušně přijali vírou“ (Ř 16,25-26).

V listu Efezským apoštol Pavel podrobně vysvětluje Boží tajemství v první polovině třetí kapitoly. Pro tuto chvíli to můžeme shrnout velmi jednoduše – Boží proroci zkoumali svá vlastní proroctví (1Pt 1,10-12), aby odhalili tajemství Boží vůle, tajemství evangelia, ale nebylo jim zjeveno. Místo toho čteme, že jim bylo „zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i andělé touží spatřit“ (1Pt 1,12). To, co Písmo nazývá tajemstvím, si můžeme představit jako takovou skládačku, puzzle, které se skládaly od pádu člověka v Edenu až do příchodu Ježíše Krista. Postupně se odhalovalo stále více, ale dokud nepřišel Kristus, Bůh v těle, vůbec nebylo jasné, co z toho bude. Bylo to zahalené, bylo to tajemství.

Před narozením Krista nikdo z lidí netušil, že se Bůh stane člověkem, že na sebe vezme trest za hříchy svého lidu, že otevře cestu spásy pro pohany a že vytvoří něco nevídaného – nové stvoření, nového člověka, svou Nevěstu, Církev! To je tajemství, které bylo po staletí skryto, ale nyní je nám odhaleno v evangeliu, v Božím slově, v Bibli. Nyní můžeme vidět Krista na každé stránce Písma, můžeme rozumět Božímu záměru, Boží vůli, vidíme cíl Božího plánu, který nebyl lidem v době Starého zákona znám. To je tajemství, které je dané všem křesťanům bez rozdílu. Každý, kdo zná Krista, zná Boží tajemství. Každý, kdo uvěřil evangeliu, je strážcem tohoto tajemství

víry a povolán k tomu, aby toto Boží zjevení chránil, uchovával ho v dobrém svědomí a šířil skrze svědectví o Kristu.

Bůh se rozhodl, že nám zjeví tajemství své vůle a my máme v textu jedno slovo, které nám vysvětluje, proč se Bůh rozhodl to udělat:

PODLE SVÉHO ZALÍBENÍ

Pavlíkův překlad říká, že to Bůh udělal podle své blahé libosti, B21 ve své laskavosti, ČEP mluví o milosti. Je tam stejné slovo jako ve v. 5 a jako v Mt 11,26, kde se mluví o tom, že Bůh zjevil tyto věci maličkým – tak se mu zalíbilo (to je to slovo). Ef 1,5 ČEP mluví o rozhodnutí Jeho dobroty. Toto je skutečně asi nejlepší vyjádření toho, co stojí za zjevením Boží vůle – Boží dobrota.

My víme, že Bůh je dobrý, vyznáváme to a věříme tomu, ale obávám se, že tomu jenom málo rozumíme. Často spojujeme Boží dobrotu se svou vlastní představou o tom, co je dobro. Dokonce máme dobrotu spojenou s určitou naivností a trochu i hloupostí. Slovo dobrák, tedy ten, kdo je dobrý, vnímáme s určitou mírou zlehčení. Ale Bůh je dobrý. On jediný je dobrý a my musíme usilovně přemýšlet o tom, co to znamená. Aiden Tozer napsal: *„Boží dobrota je to, co vede Boha k tomu, aby byl vůči lidem laskavý, srdečný, vlídný a plný dobré vůle. Je milosrdný a soucitný a Jeho neustálý postoj ke všem morálním bytostem je otevřený, upřímný a přátelský. Svou povahou je nakloněn k tomu, aby udílel požehnání a má svaté potěšení ze štěstí svého lidu.“*²

To, co čteme zde, v devátém verši Ef 1, je podle mého názoru nejvyšším vyjádřením toho, co to znamená, že Bůh je dobrý. Protože je dobrý, tak se rozhodl, že nám zjeví tajemství své vůle, že se nám dá poznat. Kdyby Bůh nebyl dobrý, tak bychom všichni skončili v pekle. Žádný hříšník není schopen poznat Boha, ale Bůh, protože je dobrý, se nám dává poznat. Dokonce nám zjevil tajemství své vůle, abychom Ho mohli znát, abychom byli ubezpečeni jeho dobrými úmysly s námi, abychom Ho mohli uctívat, chválit Ho a sloužit Mu.

Dal nám své svaté Slovo, Bibli, abychom se mohli učit o tom, jaký je a zjevil nám své vtělené Slovo, svého milovaného Syna, abychom zakusili, že je opravdu takový, jak se nám dává poznat. Co víc bychom si mohli přát? Existuje něco, co by bylo lepší? Co by lépe vyjádřilo Jeho dobrotu, Jeho zalíbení, Jeho dobrou vůli, Jeho potěšení? Ježíš ve své velekněžské modlitbě říká, že *„život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíš Krista“* (J 17,3).

---

² A. W. Tozer, Poznání Svatého, s. 119-120

Bůh udělal všechno, moji milí. Vyvolil nás, vykoupil nás a zahrnul nás svou milostí v moudrosti a prozíravosti, když nám dal poznat tajemství své vůle.

APLIKACE

Co z toho pro nás vyplývá?

Chvála a vděčnost

Když vidíme, jak je Bůh dobrý a jak se nám dává poznat, tak musí být naše srdce naplněna radostí a chválou. Nadarmo se třikrát v celém tomto oddílu neopakují slova „ke chvále Jeho slávy.“ Vidíme všechno duchovní požehnání nebeských věcí, které je nám odhaleno, a my se z něj už nyní můžeme těšit a řadu požehnání užívat a radovat se z nich. Jedinou vhodnou odpovědí je vděčné díkůvzdání, chvála a uctívání našeho dobrého Vykupitele.

Studium Božího slova

Bůh nám zjevil svou vůli, zjevil nám všechno, co potřebujeme vědět, všechno, co je nám k užitku, všechno, co potřebujeme k tomu, „aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu“ (2Tm 3,17). Všechno tohle najdeme na jediném místě – v Písmu. To je Boží zjevení. Lidé dnes touží po různých jiných nadpřirozených zjeveních. Chtěli by, aby jim Bůh zjevoval svou vůli nejlépe osobně, nebo nějakými zázraky nebo mystickými zkušenostmi. Ale dnes, stejně jako před 2000 lety zní slova Pána Ježíše: „Mají Mojžíše a Proroky [=Písmo], ať je poslouchají! (Lk 16,29).

Jednání podle Boží vůle

Bůh nám říká, že můžeme snadno oklamat sami sebe. Jak? Tím, že budeme jenom posluchači a nebudeme podle Božího slova, podle Boží zjevené vůle také jednat (Jk 1,22). Mluvili jsme dnes o Boží vůli a ukázali jsme si, že není nejasná, nedostupná nebo neuchopitelná. Nic takového. Bůh nám ji zjevil. To nejtěžší tedy není poznat Boží vůli, ale jednat podle ní. To jediné je také spojené se zaslíbením Božího požehnání. „Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí Hospodinův zákon“ (Ž 119,1). Amen.

JEDNOTA V KRISTU (EF 1,10)

Nezměnitelný Boží plán

Pokračujeme v našem výkladu listu Efezským a před námi je další verš: „...že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,11). Jednota církve to je dnes velmi populární téma. Ale není to jenom věc současnosti - úsilí o jednotu - ale nakonec vždy především o tu formální, můžeme vidět v průběhu celých církevních dějin. Formální jednota je pak často prosazována na úkor duchovní jednoty, která je založená na pravdě Božího slova. A to je problém úsilí o jednotu i v současnosti. Mnozí vám řeknou, že to nejdůležitější je láska a Boží slovo musí jít až na druhé místo. Co se ale stane, když to takto uděláme? Ztratíme Boží slovo! Dříve nebo později k tomu dojde - stačí se podívat do historie církve. Tam, kde nastal tento proces - a nastal mnohokrát v průběhu posledních dvou tisíc let - tam vždycky skončil stejně. Nemáme žádný případ, který by ukazoval něco jiného. Dejte Písmo na druhé místo a ztratíte všechno.

Dnešní text ale není tak úplně o jednotě církve. Je o mnohem širší jednotě - je o jednotě všeho. Desátý verš je o vyvýšenosti Krista, o Jeho nadřazenosti nade vším, je o Jeho prvenství ve všem, je o Jeho velikosti, o Jeho slávě. Ukazuje nám, že Kristus (a my uvidíme - a v listu Efezským je to zdůrazněno - že spolu s Kristem je to také Jeho nevěsta, církev), je Božím plánem číslo jedna. Vyvýšit Krista a učinit ho Hlavou všeho je věčným Božím záměrem, plánem, který Bůh měl již před stvořením světa a který se nám rozhodl odhalit. Vykoupení z verše sedm je významným krokem k naplnění tohoto plánu.

NEPOHNUTELNOST BOŽÍHO PLÁNU

Mluvíme o Božím plánu. Minule jsme si řekli o Boží vůli a ukázali jsme si, že musíme rozlišit mezi dvěma druhy Boží vůli: Jednak jde o svrchovanou Boží vůli - to je ta, která se vždy a za všech okolností uskuteční a jejíž rámec nám v hrubých obrysech, nikoliv v detailech, zjevuje Boží slovo. Tuto vůli vždy a za všech okolností naplňujeme a nelze se jí vzepřít. Vedle ní je tady přikázaná Boží vůle - to je to, co Bůh přikazuje ve svém Slově. To je to, co máme dělat a to, čemu se tak často vzpíráme. Bůh nám zjevil svůj plán, svou vůli. To, o čem je řeč na tomto místě, je ona svrchovaná Boží vůle - to je plán, který nám Bůh odhalil. Tento plán je nepohnutelný. Podívejte se do našeho textu, jakými slovy nás Bůh ujišťuje o neměnnosti Jeho plánu.

Předsevzal si (v. 9)

Bůh si předsevzal. Toto sloveso je svázáno se slovy „přivede k jednotě“, doslova „sjednotí pod jednu hlavu“. Vychází to z toho, co je řečeno v devátém verši – že Bůh odhalil svou vůli, svůj záměr, své rozhodnutí, ale směřuje to k plánu, k ekonomii, ke správě – v níž sjednotí všechno pod vládu Krista.

Bůh učinil rozhodnutí, předsevzal si. To je Boží závazek. Bůh se zavázal sám v sobě a sám při sobě. Už toto samo je naprosto dostatečné. Jestliže se Bůh zavázal sám v sobě, jestliže si předsevzal, potom svůj závazek také splní. Bůh není jako člověk se svým předsevzetím. Znáte to – typická novoroční předsevzetí... Kde a kdy končí? Obvykle velmi brzo. Ale Bůh není jako my. On je věrný – a to na prvním místě znamená, že je věrný sám sobě. Nikdy neuhne. Bůh nikdy nelže, v Bohu není žádná záludnost, temnota, dokonce ani stín. Takže to, co si předsevzal, také naplní.

Naplánoval

Přesto Boží slovo zdůrazňuje Boží naplnění dalším slovem – v ekumenickém překladu máme výraz „podle svého plánu“. V originále je tam slovo, které známe dobře z našeho vlastního slovníku – je tam slovo OIKONOMIA – ekonomie.

Toto slovo má v Písmu trochu jiný význam, než jak mu obvykle rozumíme dnes. V Novém zákoně je toto slovo jenom osmkrát a překládá se hned několika výrazy. Nejčastěji znamená správcovství nebo správu, tedy to, co dělá správce. Tak je to například v Lk 16, kde je příběh o nepoctivém správci nebo v 1K 9,17, kde čteme: „Nemohu se chlubit tím, že kážu evangelium; nemohu jinak, běda mně, kdybych nekázal. Kdybych to činil ze své vůle, mám nárok na odměnu; jestliže jsem byl povolán, plním **svěřený úkol**.“ Ten svěřený úkol je OIKONOMIA.

Na dalších čtyřech místech (2x Ef, 1x Ko, 1x 1Tm) se potom toto slovo překládá slovem plán nebo záměr. Tak je to také v našem případě. „Slyšeli jste přece o milosti, kterou mi Bůh podle svého plánu udělil kvůli vám...“ (Ef 1,10). Na místech jako je toto, znamená OIKONOMIA Boží plán – plán spásy, vedení ke spáse, Boží spasitelný záměr. Takže nám dává smysl ekumenický překlad, kde je napsáno, že si Bůh předsevzal **podle svého plánu**.

Také toto slovo přináší další ohromnou jistotu. Všimněte si, že je tady předsevzetí, je tady také plán, to znamená, že tady jsou konkrétní kroky, je tu vyznačená cesta. Nejsme ponecháni napospas sami sobě, svým dohadům, smyšlenkám, pocitům. Je tady Boží plán, podle kterého se vše děje. Je zde předsevzetí, a je tady i plán, ale musí tu být ještě síla, která tento plán:

Vykoná!

A tak to je! O velikosti této moci budeme číst v závěru první kapitoly: „Sílu svého mocného působení prokázal přece na Kristu: Vzkřísil ho z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích“ (Ef 1,20). Ale i z našeho verše vidíme, že Bůh svůj plán dokoná. Mluví o tom s absolutní jistotou a slovy, která jsem teď rozebral, chce tuto jistotu zdůraznit.

Na tomto místě si musíme položit otázku, proč Bůh chce, abychom rozuměli tomu, že Jeho plán je naprosto jistý? Proč Pavel takto zdůraznil tyto věci Efezským? Myslím, že odpověď je jednoduchá a směřuje nejen k efezským křesťanům, ale přímo k nám – Pavel na tomto místě ukazuje, jak velký je náš Bůh. Chce, abychom viděli velikého, mocného a slavného Boha. Pavel nepíše: „Bůh je všemohoucí“, ale říká: „Náš Bůh se rozhodl, předsevzal si, připravil plán a tento plán také naplní.“ To je jeho popis Boží moci. „Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve všech propastných tůních“ (Ž 135,6). Pojdme dál a podívejme se na to, co se z našeho textu dozvídáme o:

DOKONALOST BOŽÍHO PLÁNU

Apoštol Pavel popisuje Boží plán těmi nejvznešenějšími slovy. Už jsme si několikrát řekli, že tento úvod do listu Efezským je jako symfonie. Je to jako mohutné burácení velkého orchestru, je to strhující proud, který vás vtáhne svou silou a nutí vás, abyste se nechali unášet a vést – tento proud Božího slova vás táhne k nebeským výšinám, přitahuje nás k Božímu trůnu, abychom před Božím majestátem stáli v úžasu a bázni a naše srdce aby byla proměněna už jenom tou skutečností, jak veliký je náš Bůh.

Devátý a desátý verš ukazují velikost Boží moci, která je zde popsána v kontextu Božího plánu. Ale nejenom to – odhalují nám také mnoho věcí o tomto Božím plánu. Tento plán je naprosto dokonalý – musí takový být – je to Boží plán a Bůh neplánuje nějaké zmetky. Bůh nedělá záložní plány, kdyby náhodou plán „A“ selhal, aby nasadil plán „B“. Nic takového. Bůh má vždycky jenom plán „A“. A my si můžeme být naprosto jistí, že to je vždy ze všech variant to nejlepší. O Božím plánu je zde kromě toho napsáno, že přijde:

Ve správný čas

Doslova tady čteme „v plnosti časů“ – podtrhuji dlouhé „ů“ na konci. Jedná se tedy o plurál. Co to znamená? Jak si máme představit plnost časů? Podobná slova použil Pavel na jiném místě: „Když se však naplnil stanovený čas [když přišla plnost času - ČSP], poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu...“ (Ga

4,4). Na tomto místě se mluví o určitém vyvrcholení dějin – došlo k události, ke které směřoval celý Starý zákon. Došlo k tomu, k čemu nedošlo nikdy předtím – Bůh se stal člověkem a vykoupil padlé lidstvo. Boží syn se narodil jako člověk Ježíš a stal se Kristem, tedy Spasitelem a Králem. Toto je skutečně událost, která rozlomila dějiny vedví. Doba zaslíbení a doba naplnění. Doba očekávání a doba příchodu. Doba otroctví a doba milosti.

Minulý týden jsme z 1Pt mluvili o tom, že Kristus přišel kvůli nám na konci časů (1Pt 1,20). To je přesně ten okamžik. Od příchodu Krista, od Jeho vtělení a ukřižování už mluvíme o poslední době, o posledním čase, apoštol Jan dokonce říká, že přišla poslední hodina. Oč to tedy mluví apoštol Pavel, když říká, že Bůh dokoná svůj plán, až se naplní čas, v plnosti časů? O jaké plnosti je tady řeč? Je tady ještě druhá událost zaslíbená Starým zákonem, potvrzená Novým zákonem, očekávaná od okamžiku Pánu – a to je definitivní obnova padlého stvoření, včetně padlého člověka. „Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých; po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke spáse těm, kdo ho očekávají“ (Ž 9,28). Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy – to je ta první událost – Kristovo vtělení. Až přijde plnost časů, zjeví se Kristus podruhé – ke spáse těm, kdo ho očekávají. Plnost časů, o které je tady řeč, je Kristův druhý příchod, který bude znamenat dokonalou obnovu všeho padlého.

Bůh Otec si nechal přesné načasování této události zcela ve své moci, ale Boží slovo nás ujišťuje, že „už jen docela krátký čas, a přijde ten, který má přijít, a neopozdí se“ (Žd 10,37). Boží načasování je naprosto dokonalé. Proto může apoštol mluvit o plnosti časů. Čas se naplní, dospěje ke svému konci, skončí. Potom už žádný čas nebude, bude jenom věčnost. Boží plán je přesný a do puntíku přesně načasovaný. „Abyste nespolehali na svou vlastní moudrost, chtěl bych, bratří, abyste věděli o tomto tajemství: Část Izraele propadla zatvrzení, avšak jen do té doby, pokud nevejde plný počet pohanů. Pak bude spasen všechen Izrael, jak je psáno: „Přijde ze Sióna vysvoboditel, odvrátí od Jákoba bezbožnost; to bude má smlouva s nimi, až sejmu jejich hříchy.““ (Ř 11,25-27). Ovšem dokonalost Božího plánu netkví jenom v jeho načasování, ale také:

Ve správném uspořádání

Tady se znovu dostáváme ke slovu OIKONOMIA, o kterém už jsme mluvili. Je to plán – a plán znamená, že každá věc má své přesné a předem určené místo. Proto je to plán. Není to chaos. Není to, jako když kocourkovští postavili krásnou radnici, ale neudělali v ní okna. A potom byli překvapení, že uvnitř není žádné světlo a chtěli

v pytlích nanosit dovnitř. Kocourkov je dobrým synonymem toho, co **neznamená** plán. Je to opak plánu. Plán znamená řád. Plán znamená soulad. Plán znamená harmonii. Znamená to, že každá věc ladí spolu s ostatními. Jednotlivé části zapadají do sebe a navzájem se doplňují a navazují na sebe. To je plán. To je správné uspořádání.

Právě takto je popsán Boží plán. Je to dokonalý plán, protože jeho tvůrcem je dokonalý Bůh. Nezapomněl na žádný detail. Nezapomněl by udělat okna. „Hospodin učinil vše k svému cíli, i svévolníka pro zlý den“ (Př 14,6). Bůh není Bohem zmatku, ale Bohem řádu. A Jeho plán ukazuje na dokonalé uspořádání všech věcí. Boží plán je o tom, že všechny věci jsou na svém místě – jsou přesně tam, kde je chce Bůh mít, jak je tam chce Bůh mít a kdy je tam chce Bůh mít. To je dokonalé. To je Boží plán, nad kterým my můžeme jenom žasnout.

CÍL BOŽÍHO PLÁNU

Nyní se dostáváme k samotnému jádru desátého verše, k tomu, co je tím vlastním Božím plánem. V desátém verši je to vyjádřeno jedním slovesem v infinitivu, který je do češtiny přeložen slovy „přivede k jednotě“. Některé překlady uvádějí „přivést pod jednu hlavu“, ale význam skutečně zvláštního slova, které tam v originále je, odpovídá onomu sjednocení nebo přivedení do jednoty v Kristu. To je cíl Božího plánu – vyvýšení Ježíše Krista, sjednocení všech věcí v Něm. Toto je nejdůležitější Boží plán, který nám Bůh odhalil. Na prvním místě se to týká Krista a Jeho církve, ale náš verš jde ještě dále – jde ke všemu na nebi i na zemi.

Vyvýšení Krista je to nejdůležitější o co Bohu jde. Pokud si tohle budeme uvědomovat, zjednoduší nám to spoustu věcí a pomůže nám to vyřešit celou řadu otázek. Vyvýšení Krista, sjednocení všech věcí v Něm, je cílem celého stvoření, cílem celé historie. Všechno bylo stvořeno proto, aby byl nakonec Kristus vyvýšen, aby byl oslaven tím, že všechny věci do Něj budou zahrnuty.

Podívejme se na několik věcí, které vysvětlují toto Kristovo vyvýšení a sjednocení všeho na nebi i na zemi v Kristu. Nejprve si musíme připomenout, že:

Kristus je zdrojem všeho stvořeného

Kristus stvořil všechny věci – věci duchovní i tělesné, svět viditelný i neviditelný. Hmotný svět, který dobře známe a nebeský, duchovní, nehmotná svět, o němž toho víme mnohem méně. Obojí je stvořeno Kristem, je to stvořeno v Něm, skrze Něj a pro Něj. Vytvořil jak svět andělů, tak svět lidí. Jinými slovy – všechny věci, jak na zemi, tak v nebesích, mají svůj původ u Krista a závisí na Něm. Paralelní pasáž Písma

nacházíme v listu v listu Koloským, kde o Kristu čteme, že „předchází všechno, všechno v něm spočívá“ (Ko 1,17). Ježíš Kristus má přednost přede vším a není závislý na ničem, ale všechno závisí na NĚM, všechno spočívá v NĚM. Ale nejen to:

Kristus již je hlavou všeho stvoření

Znovu v listu Koloským čteme, že „On jest hlavou těla – totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých – takže je to on, jenž má prvenství ve všem“ (Ko 1,18). Hlava jednoduše znamená autoritu, vládu, řízení. Zde je řeč o církvi, která je tělem Ježíše Krista. Církev je cele podřízená Kristu. Je tady řeč také o zmrtvýchvstání Krista – *je prvorozený z mrtvých*. Ježíš Kristus vstal z mrtvých jako první ze všech. Vstal z mrtvých jako ten, kdo překonal smrt, takže smrt již nad Ním nepanuje a tak se stal počátkem zmrtvýchvstání. Má prvenství úplně ve všem. Církev také spojuje tělesný a duchovní element. Kristus je hlavou církve, těla, které je fyzické a zároveň cele duchovní.

„Všechno podrobil pod jeho nohy“ a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve“ (Ef 1,22). Kromě toho o Kristu je také řečeno, že „je hlavou všech mocností a sil“ (Ko 2,10). Je jejich autoritou a Jemu jsou podřízeny. Je mu dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18). Pán vládne nad duchovním i fyzickým světem. Již nyní se nic nevymyká Jeho vládě a až se naplní čas, bude všechno přivedeno ke:

Sjednocení v Kristu

Před námi se objevuje otázka – co to znamená toto sjednocení? Všimněte si toho, že spojení „v NĚM“, „do NĚJ“, „skrze NĚJ“ tvoří refrén celé první kapitoly listu Efezským. Na konci třetí kapitoly Efezským je chvála Bohu, který všechny věci dělá ke své slávě: „Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému **buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši** po všechna pokolení na věky věků! Amen.“ (Ef 3,20-21). Toto je část sjednocení, o němž je řeč – v církvi a v Kristu Ježíši.

Ale už jsem říkal, že nejde jen o církvev – jde o celé stvoření. Proto jsme si připomněli, že Kristus je zdrojem, počátkem všeho a hlavou všeho. A musíme si připomenout ještě jednu věc – dosud je tady stvoření, které je vzpouře proti Bohu, tedy stvoření, které s Bohem nemůže být v jednotě. Celé stvoření se vzdálilo svému Stvořiteli. Satan se ve své pýše chtěl rovnat svému Tvůrci. Byl smeten, a strhl s sebou třetinu nebeského zástupu.

Ovšem andělská vzpoura se ale neomezila jenom na nebe, ale satan v podobě hada svedl Evu a s ní i Adama, aby odepřeli poslušnost Bohu a jednali podle jeho vůle. Pýcha jim zatemnila úsudek a došlo k hříchu. Od té chvíle se každý člověk rodí jako

hříšník. Ale nejenom to – došlo k porušení celého stvoření, které bylo svěřeno člověku, aby ho spravoval a staral se o něj. Hřích zasáhl stvoření na nebi i na zemi. Všechno bylo porušeno. Proto apoštol Pavel říká, že „celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti.“ (Ř 8,19-20). Celé tvorstvo bylo vydáno zkáze a marnosti. V celém stvoření vládne smrt, a její zbraní je hřích. Proto celé tvorstvo potřebuje smíření a proto můžeme také říct, že celé tvorstvo bude sjednoceno v Kristu.

Sjednocení veškerého stvoření

„...že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). V originálním textu je zdůrazněno ono **všechno**, a potom je to rozvedeno slovy – to na nebi a to na zemi. Sjednocení se týká všeho, co jest. Tak, jako je Kristus Stvořitelem všeho, co jest, tak, jako je zdrojem všeho, co jest, tak, jako je hlavou všeho, co jest, tak jako je v Něm smířeno všechno na nebi i na zemi (Ko 1,20), právě tak to bude také sjednoceno v Kristu.

Musíme ale projít tuto kapitolu ještě jednou od začátku, protože jenom tak dobře uvidíme, co všechno je zde míněno. Ve čtvrtém verši čteme o vyvolených, kteří byli vyvoleni před stvořením světa. Ti byli předurčení Bohem k synovství – k tomu aby oslavovali Boha a dělali mu čest. I oni byli kdysi Božími nepřáteli. „...v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné.“ (Ř 5,6). „Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy.“ (Ef 2,4). Byli jsme bezbožní, mrtví ve vinách a hříších, ale Kristus nás mocí svého kříže a skrze práci Ducha svatého proměnil – dal nám novou přirozenost, a s ní také víru, milost k pokání, dar synovství, zapečetění Duchem svatým, atd.

Nyní je tady nové stvoření. A až se naplní ten stanovený čas, tak bude proměněno – budou nám dána nová těla. To je chvíle, na kterou se těší příroda, která byla vydána marnosti. Všechno staré stvoření bude vydáno plamenům společně s anděly, kteří padli, společně se všemi, kteří nejsou zapsáni v knize života.

K tomu dojde v den Kristova druhého příchodu. To je ten vrcholný okamžik. To je Boží plán. To je Boží cíl. V onen den přijde Kristus s desetitisíci svatými anděly a vezme si svou církev. V onen den bude svatba Beránkova, kdy se Kristus a Jeho nevěsta stanou jedním tělem. Spolu s církví budou do Krista zahrnuti také svatí andělé – vše, co je na nebi. Už nyní se od církve učí Boží mnohotvaré moudrosti – potom ji budou na věky chválit a oslavovat. Nic nesvatého, nic nečistého, nic bezbožného zde nebude mít místo – to vše bude odděleno, to vše bude vybráno jako

koukol z pšenice a spáleno ohněm. To, co zbyde – jak na zemi, tak v nebesích – to všechno bude navěky sjednoceno s Kristem a v Kristu.

ZÁVĚR

To nás vede k samotnému závěru. Chtěl bych, abychom si řekli dvě věci – jedna je o nás a ta druhá je o Kristu. Ta první je vlastně otázkou:

Jsi v Kristu?

Je to otázka, kterou jsme si kladli hned v prvním verši epištoly a je to otázka, kterou si musíme klást neustále. Boží slovo nám přináší jistotu a v dnešním textu jsme viděli velikou míru jistoty – ta jistota není z nás – je to jistota velikého a věrného Boha, kterého máme. Vedlo toho nám Bůh znovu a znovu – a dnes také tímto textem – klade stále stejnou otázku: Jsi v Kristu? Apoštol Pavel napsal Korintským křesťanům následující slova: „Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi?“ (2K 13,5). Na jiném místě napsal: „Kdo stojíš, hled', abys nepadl!“ (1K 10,12). Apoštol Jan napsal křesťanům celý list, v němž je ujišťuje a utvrzuje ve víře, ale zároveň také nastavuje jejich víře zrcadlo, aby si uvědomili, zda je to skutečně pravá víra.

Jak je to s vámi, moji milí? Jste v Kristu? Je to osobní otázka pro každého z nás – každý z nás se jí musí zabývat a ptát se: Jsem v Kristu? Budu konci věků sjednocen s Pánem a budu trávit věčnost v Jeho nádherné a svaté přítomnosti? Spoléhám se cele na Kristovo dílo na kříži? Věřím tomu, že je dostatečné, takže je schopné přenést před Boží tvář? Pokud tomu tak je, tak se radujte a vzdávejte Pánu chválu za dar jeho milosti. Vyvyšujte Ho, padněte před Ním – před tím, který je:

Kristus je počátek i konec

On sám je středem toho všeho. Od začátku až do konce je v našem textu Kristus středem. On je vrcholem, je vyvrcholením všeho, co kdy bylo, je a bude. Skrze Něho, v Něm, skrze Jeho oběť... V Něm bylo stvořeno všechno, co jest. On je hlavou toho všeho. V Něm bude sjednoceno všechno – to na nebi i to na zemi. V poslední knize Bible čteme o Kristu: „Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec.“ (Zj 22,13). Od začátku až do konce jde o Krista. Proto o Něm prorok mluví jako o úhelném kameni – je to skutečně klíč. Proto může Pán říci, že veškerá Písma mluví o Něm, proto může otevřít Písma a vykládat učedníkům od Mojžíše, přes proroky všechno, co se vztahuje na Něj. Je skutečně klíčem, bez Něj se nedostaneme nikam dál. Bez Krista, který je vrcholem všeho, nemá nic smysl. Nám nezbyvá, než mu

vzdát chválu a radovat se z Jeho velikosti a z toho, že nám odhaluje tyto vzácné a ohromná pravdy o sobě.

Amen.

PŘEDURČENÍ K DĚDICTVÍ (EF 1,11)

Chvála Boží svrchovanosti

Pokoj vám a milost, milí v Kristu. Před námi je dnes jeden z nejúžasnějších a největších veršů, které nacházíme v celém Písmu. Je to text, který je doslova nabitý významem, učením, doktrínami. Přetéká, doslova kypí, vře. Na druhé straně také mnohé, kteří tento text čtou, dovádí k varu – a to jak v pozitivním, tak i v tom negativním slova smyslu. Verše 11-14 jsou vyvrcholení první Pavlovy modlitby, jeho díkůvzdání Bohu za to, jaký je a jak veliké věci dělá. A v 15. verši začíná další modlitba. Toto vyvrcholení, tyto čtyři verše jsou skutečnou chválou Boží svrchovanosti.

Minule jsme mluvili o Boží moci, když jsme si ve verši deset ukazovali, jak Bůh nakonec dovede všechny věci na nebi i na zemi do jednoty v Kristu. Bůh je ten, kdo má moc to takto učinit. V našem dnešním verši jdeme ještě dále – tento verš kromě jiného ukazuje na Boží svrchovanost. Ukazuje nám Boha, který je nade vším, Boha, který vládne, Boha, který je nezávislý na čemkoliv, včetně člověka. To je Bůh, kterého nám představuje Boží slovo, Bůh, který se tak odlišuje od představ dnešních lidí, ty, kteří si říkají křesťané, nevyjímaje.

„Kdo změřil Hospodinova ducha a byl mu rádce a vedl ho k poznání? Kohopak o radu žádal, aby rozumnosti nabyl, aby ho poučil o stezce práva, naučil poznání a seznámil ho s cestami rozumnosti?“ (Iz 40,13-14). Tyto otázky jsou řečnické – odpověď na ně, je každému jasné: Nebyl **nikdo**, kdo by byl Božím rádčem, **není nikdo**, koho by Bůh musel žádat o radu. Přesto se tomu stále mnoho lidí vzpouzí – chtěli by poučovat Boha a tak se Mu staví na roveň, často dokonce nad Něj. Je to stará satanova lež, kterou svedl Evu v zahradě Edenu: „Budete jako Bůh.“ (Gn 3,5). Přesně to chce hříšná lidská přirozenost. Přesně k tomu se vztahuje a upíná.

Ale tento jediný verš z Božího slova, moji milí, je schopen zavřít každá taková ústa, která se v marné pýše pozvedají proti Bohu. Tento jediný verš je mocným mečem v Boží zbrojnici, mečem, který je ostrý na obě strany a rozsuzuje touhy a myšlenky lidského srdce. Pojdme tedy do našeho textu:

PŘEDURČENÍ

Máme před sebou verš, který je dost obtížný, co se týče překladu. Pokud srovnáte všechny české překlady, tak uvidíte, že všechny sice směřují jedním směrem, ale mají širokou škálu významového rozpětí v jednotlivých nuancích.

První věc, u které se musíme zastavit, je předurčení. V ekumenickém překladu čteme o podílu na **předem daném** poslání. Kralický překlad mluví o předzřízení, zatímco ČSP a B21 mluví o tom, že „jsme byli předurčení“, což je nejpřesnější překlad originálu. Už jsme o předurčení mluvili ve verši 5: „Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny...“

Podobně jako ve v. 5 je i ve v. 11 sloveso předurčit ve tvaru přechodníku. Ukazuje na slovo „být dědici“ nebo „být dědictvím“, „stát se majetkem“, jak je to v překladu Petřů (v osnovách). V ekumenickém překladu se vyhnuli napětí, které tady je, a dali sem slovo poslání – předem dané poslání. Ale je tady řeč o předurčení k dědictví. Slovo předurčit je v příčinném vztahu k řídicímu slovesu. A nejlépe to vyjadřuje Petřů a ČSP.

A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak to předem určil... (Petřů)

V něm jsme se stali i dědici, když jsme byli předurčení... (ČSP)

Je tady Boží určení, které předcházelo přede všemi ostatními věcmi. Boží určení předem, předurčení, je tady velmi silně zdůrazněno v druhé polovině verše, v ekumenickém překladu v té prostřední části, kde je řeč o tom, že jsme byli předurčení „Bohem, který všechno působí rozhodnutím své vůle.“ To je velmi silné vyjádření, které nám ve spojení s předurčením nedává příliš mnoho manévrovacího prostoru. Zdůrazňuje a vysvětluje, co to předurčení doopravdy znamená. Než půjdeme přímo do textu, musíme si zopakovat rozdíl mezi vyvolením a předurčením. Vyvolení se týká osob, mluví o konkrétních lidech, zatímco předurčení se více soustředí na dění, na stav, na výsledek. Co nám tedy o předurčení říká jedenáctý verš?

K dědictví

Tou největší věcí, kterou tady čteme, je, že jsme předurčení k dědictví. Ekumenický překlad říká, že se nám dostalo podílu. Je to překlad jednoho zvláštního řeckého slova, které je v celém Novém zákoně použito jenom na tomto jediném místě. To slovo najdeme v řeckém překladu Starého zákona a v řecké literatuře ve dvou významech – ve významu losovat, určit losem nebo také vyvolit a druhý význam je být učiněn dědicem, být vyvolen nebo dostat dědický podíl. V českých překladech najdeme všechny možnosti.

Právě v něm se i nám dostalo podílu na vyvolení; byli jsme předurčení podle předsevzetí... (B21)

V něm, pravím, v kterémžto i k losu přípuštění jsme, předzřízení byvše... (K)

Tady překladatelé použili ten první význam – být připuštěn k losu, být vyvolen. Není to nemožné, ale nedává to úplně smysl – zvlášť patrné je to na překladu B21, kde čteme, že máme podíl na vyvolení a vzápětí na to, že jsme byli předurčení. Ta dvě různá slova, která tam jsou, fungují jako synonyma a nepřinášejí nám žádný další význam, nedávají tomu verši jiný smysl, než že jsme byli vyvoleni. Ale to je něco, co už Pavel vysvětlil ve čtvrtém a v pátém verši.

Druhý význam nacházíme v ostatních českých překladech – jde o dědictví, jde o to být učiněn dědicem nebo dostat dědický podíl. Tento význam je na tomto místě daleko lepší. Ale ani zde to není úplně bez komplikací. Z gramatického tvaru toho slova totiž nelze zcela jednoznačně určit, kdo dědictví obdrží.

Jsou tady možné dva výklady. Prvnímu z nich – že dědictví obdržíme my, že jsme předurčení k tomu, abychom získali dědictví – dává přednost většina zbylých českých překladů.

V něm jsme se stali i dědici... (ČSP, Žilka)

...v tom, v němž jsme také nabyli dědictví... (Pavlík)

Mnoho učenců se přiklání k tomuto překladu. Dělají to s ohledem na širší biblický kontext, protože Bible skutečně mluví o tom, že jsme dědicové Boží. Takovou paralelu bychom našli třeba v Galatským 3,29: „Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.“ Nebo v Římanům 8,17: „A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi...“ Byli jsme předurčení k adopci, k synovství (v. 5) a jako synové dostaneme podíl na dědictví. To je souvislé učení Nového zákona. Ale nemyslím si, že to je to, co chce říci apoštol Pavel v Ef 1,11.

Je tady ještě druhá možnost – **byli jsme učiněni dědictvím**, byli jsme předurčení k tomu, **abychom se stali dědictvím**. Tento význam nalezneme jenom v jednom jediném českém překladu a to je překlad Petru:

A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak to předem určil...

Tvar řeckého slova více ukazuje na tento význam. Také v souvislosti s předurčením je toto porozumění lepší. Dává větší smysl říci, že Bůh nás předurčil k tomu, abychom byli Jeho dědictvím (podobně jako ve v. 5, kde nás předurčil k tomu, abychom se stali Jeho dětmi) než že nás předurčil pro naše vlastní dědictví. Kromě toho skutečnost, že jsme se stali Božím dědictvím, mnohem lépe zapadá do kontextu následujícího verše, který mluví o tom, že tak se stáváme chválou Jeho slávy. Předurčil nás, abychom byli Jeho dědictvím a chválou Jeho slávy. Skrze vykoupení a zapečetění Duchem svatým jsme se stali Božím majetkem, Božím

dědictvím. K tomu nás Bůh předurčil. To je důvod k Jeho chvále. Apoštol Pavel to opakuje jak v následujících verších první kapitoly, tak o něco dále, kde čteme: „...aby jste věděli ... jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých...“ (Ef 1,19 ČSP). Ve druhé kapitole potom rozvíjí myšlenku jednoty v Kristu aplikovanou na Židy a pohany a říká, že Bůh spojil toto dvojí v jedno - z Žida a pohana utvořil jednoho nového člověka v Kristu. To jenom ukazuje na to, co řekl již předtím: „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši...“ (Ef 2,10). Jsme Božím dílem. Jsme Božím dědictvím. Jsme Jeho vlastnictvím, Jeho majetkem. Byli jsme přece Kristem vykoupeni a čtrnáctý verš říká, že si nás „Bůh vydobyl k chvále své slávy“ (Ef 1,14). To nás vede k další věci, která se týká našeho předurčení k dědictví:

V Kristu

V Kristu jsme předurčení k tomu, abychom se stali dědictvím. Toto je učení, které je určené na prvním místě především křesťanům, protože mluví především o tom, co Bůh dělá se svým lidem.

Celá první kapitola je soustředěná na Boží dílo v Kristu Ježíši a skrze Něj. Ukazuje nám, jak se Bůh chce vyvýšit ve svém Synu. Věřícím v Ježíše Krista (v. 1), milost a pokoj od Pána Ježíše Krista (v. 2). V Kristu jsme obdařeni vším duchovním požehnáním (v. 3), v Něm jsme byli vyvoleni před stvořením světa (v. 4) a skrze něj jsme byli předurčení k adopci, k přijetí za syny (v. 5), byla nám udělena milost v Božím Nejmilejším (v. 6), v Kristu je vykoupení (v. 7), v Něm bude sjednoceno všechno na nebi i zemi (v. 10), v Něm jsme předurčení k tomu, abychom byli Božím dědictvím. Kristus je tím, na koho se musíme soustředit!

Mimo Krista není nic. Všechno, co máme, všechno, co získáváme od Boha, co k nám od Boha přichází, všechno, co znamená spasení je spojené s Kristem. On je tím ústředním bodem celého Božího plánu. Kristus je úhelným kamenem. Je také kamenem úrazu pro všechny náboženské lidi. Kristova výlučnost, Jeho nárok na jedinečnost totiž uráží lidskou pýchu.

Před námi je definice křesťana, definice toho, kdo je Božím dědictvím. Je to každý, kdo je v Kristu. Nikdy nebyl, a nikdy nebude nikdo spasen mimo Krista. Nikdy se nikdo nestane Božím dítětem bez Krista. Bez Krista není žádné duchovní požehnání, mimo Krista není žádné předurčení, bez Krista není žádné Boží dědictví.

A to před nás staví otázku, kterou si musí položit jeden každý z nás, jak tady jsme: **Jsem v Kristu?** Odpověď na tuto otázku je klíčem k tomu, kde strávíme věčnost - zda jako Boží dědictví, nebo ve věčném odloučení od Něj. Jste v Kristu, milí přátelé? To je otázka života nebo smrti! Být v Kristu znamená život, být bez Něj znamená nemít

nic. Nenechte, prosím, tuto otázku jen tak projít kolem sebe. Neodkládejte ji, nenechte jí zapadnout. Musíme na tuto otázku znát odpověď. Ptát se Boha, ptát se Krista, ptát se sebe.

Co to znamená být v Kristu? Velmi jednoduše to znamená ve víře v Něj. V Kristu je ten, kdo věří, že Ježíš je dostatečnou cenou za jeho hříchy, že to, co Kristus udělal na kříži, úplně uspokojilo Boží hněv, který byl namířený proti našim hříchům. Bůh nás vyzývá k tomu, abychom činili pokání a věřili evangeliu. Nemůžeme dojít ke spasení bez víry v Ježíše Krista. Nikdo nemůže být v Kristu, jestliže nepřijde ke Kristu a nepokoří se před ním – to znamená vyznat svou nevěru, prosit Boha o odpuštění a litovat života v bezbožnosti. Nikoho z těch, kdo ke Kristu přijdou, nevyžene ven (J 6,37). Každý, kdo vzývá Jeho jméno, bude spasen (Ř 10,13). To je evangelium. To je význam toho, co to znamená být v Kristu.

Bůh naplánoval spasení skrze Krista. Předurčil a vyvolil ty, kdo skrze Krista uvěří, Kristovu nevěstu, která bude Kristovou obětí na kříži vykoupěna, očištěna a Jeho krví bude posvěcena pro svého ženicha a **tak se stane slavným Božím dědictvím**. To je ohromné poselství, které je pevně zakotvené v Bohu.

Podle záměru

Jde totiž o to, že Bůh takto předurčil podle svého záměru. Jedná se o něco, co Bůh předem připravil, naplánoval, co si předsevzal (v. 9).

Věci, o nichž mluvíme, nejsou nahodilé. Bůh není jako božstva vymyšlená lidmi, která jsou daleko od lidí a čas od času se podívají na to, co to vlastně ti lidé dělají a jak se jim vede. Bůh jedná podle svého záměru, nebo podle předsevzetí, jak to překládá B21 a ČSP. V ekumenickém překladu se nám toto slovo úplně rozplynulo mezi těmi ostatními. Ale v překladu Petřů čteme, že „skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak to předem určil **ze svého vlastního rozhodnutí...**“

Myslím, že překladatelé ekumenické Bible tady neodvedli dobrou práci a zlomili ostří tohoto verše. Ten verš v ekumenickém překladu sice pořád mluví o Boží svrchovanost, ale celkový důraz, který je v tom originálním textu se skoro úplně ztrácí.

...jak to předem určil ze svého vlastního rozhodnutí! To jsou silná slova a zvláště v dnešní době s nimi potřebujeme být konfrontováni. Žijeme v době, která je velmi silně – jako nikdy v historii – zaměřená na člověka, na jednotlivce. Je to doba, která vyvyšuje individualismus, svobodu a nezávislost jednotlivce. Dnes se lidé nechtějí vázat ani tím nejpřirozenějším způsobem – jako muž a žena. Tento týden jsem mluvil s jednou ženou, která má dospělého syna, který už několik let žije se svou

partnerkou. Ale nechce si jí vzít. A hlavní důvod – nechce se vázat, nechce se omezovat. Z hloubi své hříšné přirozenosti nesneseme, že bychom něco neměli pevně ve svých rukou, nesneseme nic, co by nějak omezovalo naše sobectví a naši touhu po nezávislosti.

Proto se nám tak těžkou čtou slova, že Bůh něco o nás určil ze svého vlastního rozhodnutí. To ne, to nechceme slyšet. Moji milí, je tolik křesťanů, kteří dnes tato slova odmítají. Jeden muž mi tento týden položil otázku, zda o tom, jestli bude někdo znovuzrozen, rozhoduje jen Bůh?

Co k tomu tedy říká Bůh? Odpověď je v Jeho slově, v Bibli: „**Z jeho rozhodnutí** jsme se znovu zrodili slovem pravdy...” (Jk 1,18). „...který nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž **ze svého rozhodnutí** a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy...” (2Tm 1,9). „Ti se nenarodili z krve ani z vůle těla ani z vůle muže, nýbrž z Boha.” (J 1,13 ČSP). Je to naprosto jasné! Přesně toto totiž znamená, že spasení je z milosti, že je Božím darem a znovuzrození je z Ducha svatého (tedy shůry – J 3,3).

Dokonce i překlad Petru je v Ef 1,11 trochu nepřesný, protože doslova tam stojí, že Bůh to předem určil **podle** svého rozhodnutí nebo záměru. Předložka podle znamená „v souladu se“ svým záměrem. Bůh měl záměr a podle tohoto záměru předurčil, že ti, kdo jsou v Kristu, se stanou Jeho dědictvím. To je důvod, proč jsme Božím dědictvím – protože to Bůh předurčil podle svého záměru.

Ale je tady něco, co je možná ještě těžší pro naši přirozenou mysl – něco, co nás vede do druhé poloviny našeho verše, kde je nám představen:

SVRCHOVANÝ BŮH

Bůh není hodinář, který sestrojil hodiny, natáhl je a potom už se jen dívá, jak všechno běží. Přesto si to takto mnozí představují. A to teď nemluvím o nevěřících lidech, ale o věřících. Jsou lidé, kteří tvrdí, že Bůh sice ví, jak všechno dopadne, ale je toho mnoho, co neví o jednotlivých detailech.

Na internetových stránkách Zápasu o duši položil v jedné diskusi někdo otázku, jestli byl Adamův pád součástí Božího plánu. Někdo další tam odpověděl, že rozhodně nebyl. Podle autora té odpovědi Bůh sice věděl, že k pádu dojde, ale nebylo to součástí Jeho plánu. Musím se přiznat, že nerozumím tomu, jak by něco takového mohlo jít dohromady. A už vůbec tomu nelze rozumět ve světle našeho dnešního verše, který říká, že Bůh je ten „jenž všechno působí rozhodnutím své

vůle“. Bůh věci nejenom začal podle svého záměru, nejenom je předurčil dávno před tím, než se stanou – On je také působí podle své vůle. Co to znamená?

Všechno působí

Pavel mluví o Bohu, který předurčil a zdůrazňuje, že to udělal podle svého záměru, v souladu se svým plánem. Ovšem jedním dechem k tomu dodává, že ten, kdo to takto udělal, je také tím, kdo působí úplně všechno. Přesně tak to v našem textu stojí: *Ten, to všechno působící...* Slovo působit je řecky ENERGEÓ – z toho máme české slovo energie. V řečtině to znamená „působit, být účinný, projevovat se“ nebo také „způsobovat“. Často je toto slovo spojené s mocí. Milí přátelé, toto není představa Boha, jak ji běžně nacházíme mezi současnými křesťany.

Dnes sice můžete slyšet často o Boží moci – o Boží moci v uzdravování, o Boží moci při činění zázraků, o Boží moci v evangelizaci atd, ale když se zmíníte o Boží moci, která působí všechny věci, tak se vši pravděpodobností narazíte. Lidé chtějí mít boha, který bude jednat podle jejich představ a bude respektovat jejich rozhodnutí, jejich hranice, jejich svobodu. To je ale bůh (s malým „b“) lidských představ nikoliv Bůh, který se nám dává poznat v Bibli.

Bůh, o kterém je řeč v Ef 1,11 není loutkou v lidských rukou. Je to skutečně svrchovaný Bůh, který je nezávislý a který dělá všechno, co chce.

Náš Bůh je v nebesích a všechno, co chce, koná. (Ž 115,3)

Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve všech propastných tůních. (Ž 135,6)

On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum. (Dn 2,21)

Královo srdce je v Hospodinových rukou jako vodní toky; nakloní je, kam se mu zlíbí. (Př 21,1)

Tohle je Bůh Písma. Častou reakcí na takové učení je, že potom jsme jenom loutky. Tak to například napsala jedna sestra po konferenci, kterou jsme měli minulý týden. Radek Kolařík tam mluvil o Boží svrchovanosti a vykládal Ř 9,20-23, kde je řeč o Bohu, který je hrnčářem a o nás, kteří jsme nádobou v Božích rukou. Radek řekl: „*Bůh má moc určit, kdo bude nádobou k záhubě a kdo k Boží slávě. Je potřeba si uvědomit rozdíl mezi hrnčářem a hlínou. Hrnčář ví, co je moudré, hlína ne.*“

Zmiňovaná sestra napsala: „*Hlína nemá srdce, vůli, nepřemýšlí, necítí, nemůže mít vztah s hrnčářem. Hrnčář si s ní dělá, co chce. Pokud je člověk srovnáván s hlínou, potom je opět staven do role loutky, která nemá srdce, vůli, nepřemýšlí, necítí... tedy jen naplňuje OSUD, který jí hrnčář = Bůh předem připravil?*“

Ale všimněte si, že je to Bůh, kdo řekl, že jsme hlína a on je hrncíř. Ř 9,20-23 jsou slova, která Duch svatý řekl skrze apoštola Pavla. Opakoval tak to, co o osm století dříve Bůh řekl skrze proroka Izajáše (Iz 29,16). Bůh také věděl, že se nám to nebude líbit. Věděl, jaké si budeme klást otázky, a proto nám na ně dal ve svém Slově odpověď: „Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Řekne snad výtvar svému tvůrci: ‚Proč jsi mě udělal takto?‘“ (Ř 9,20). Právě toto je Bůh, který se nám dává poznat v Božím slově. Je to jiný Bůh, než ten, který je mezi křesťany obecně vzýván, takže nás může šokovat ten rozdíl. Ale není pochyb o tom, že Bůh chce, abychom Ho právě takto poznávali.

Obraz z Ř 9,20-23 nám neříká, že člověk je „*loutka, která nemá srdce, vůli, nepřemýšlí, necítí...*“ – není zde nic takového. Místo toho to ukazuje na rozdíl mezi Bohem a člověkem a na vztah mezi nimi. Říká nám to, kdo je Bůh a kdo je člověk. Nikde zde není řečeno, že člověk je loutka. Je to přesně naopak. Je zde zdůrazněno, že člověk je zodpovědný za své činy a bude po právu souzen za své hříchy. A to i přesto, že Bůh působí všechny věci.

Skutečnost, že Bůh všechny věci působí svou mocí, z nás nijak nesnímá naši zodpovědnost. Nevěřící v Krista bude Bůh soudit podle jejich činů a to není nic hezkého. Podstatou jejich problému je jejich nevěra v Krista.

Člověk není loutkou, a to i přes to, že Bůh působí všechno, co sám chce. Hrnčíř není neosobní OSUD, ale nanejvýš milující, moudrý, spravedlivý a svatý Bůh. Je-li to tak – a Písmo říká, že ano – potom to, co naplňujeme, je to nejlepší, co může být. Neexistuje nic lepšího. Existuje jenom ďábelská lež, která říká, že nás Bůh chce okrást o to nejlepší a že my sami jsme schopni vymyslet a udělat to, co je pro nás nejlepší.

Pojďme zpátky do Efezským. Pavel pokračuje a vysvětluje křesťanům, jak Bůh působí všechny věci. Je to:

Podle rozhodnutí Boží vůle

Tady nám konečně ekumenický překlad zůstal úplně věrný originálu. Bůh všechno působí podle rozhodnutí své vůle. Boží dílo, Boží působení, Boží moc, nejsou jakýmsi jednáním neosobní síly. Ale všechno, co se děje, děje se podle rozhodnutí, nebo ještě lépe podle **rady** Boží vůle. Není nic, co by se Bohu nějak vymklo z rukou, co bylo pro Boha překvapením, co by se dělo s Jeho souhlasem, ale ne podle Jeho vůle. Bůh nehledal radu u někoho jiného, neohlížel se na člověka, neohlížel se na okolnosti, neohlížel se na něco v nás, ale rozhodl se podle své rady, v souladu se svou vůlí. Vždy se rozhoduje podle své vlastní moudrosti a na základě své dobroty. To je Boží dílo. To je Boží působení.

Dnes mnozí falešní učitelé (jako je např. Joyce Meyer, Benny Hinn, Joel Osteen, jejichž knihy vycházejí i v češtině) bez ostychu vyhlásují satanskou lež, kterou satan svedl Evu v zahradě Edenu: „Budete jako Bůh“, nebo dokonce: „Jste bůh s malým ‚b‘“. Mnoho křesťanů je touto lží svedeno a nedělají rozdíl (nebo dělají jen minimální rozdíl) mezi člověkem a Bohem. Ale Bůh je neskonale větší, než jsme my. On působí všechny věci podle rozhodnutí své vůle, v souladu s rozhodnutím, radou své vůle.

Křesťané, tohle je jedna z nejlepších věcí, kterou můžete slyšet. Často jsme totiž překvapeni, zaskočení nebo dokonce šokováni tím, co se to kolem nás nebo přímo v našich životech děje. Tento text Božího slova nám může pomoci získat pokoj a jistotu. Neděje se nic, o čem by Bůh nevěděl. Neděje se nic, co by nebylo v Božím plánu. Na jiném místě to Bůh vyjadřuje slovy: „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí.“ (Ř 8,28).

Moji milí, toto je místo, na kterém nacházíme jistotu a pokoj dokonce i v těch nejtěžších chvílích našeho života. Všechno napomáhá k dobrému... Jak je to možné? Protože Bůh působí všechny věci rozhodnutím své vůle. „Ve své laskavé vůli nás předurčil...“ (Ef 1,5 B21). Ekumenický překlad na tomtéž místě mluví o rozhodnutí Jeho dobroty. Jenom díky Boží dobrotě můžeme mluvit o spasení. Díky Boží dobrotě přišel Boží syn, Ježíš Kristus, aby zachránil hříšníky. To je milost, kterou dostáváme. Bůh je dobrý a proto zachraňuje – zachraňuje podle své vůle. Bůh je dobrý, proto se rozhodl zachránit některé hříšníky – zachránit všechny, kteří uvěří tomu, že Ježíš Kristus je dostatečnou cenou za naše hříchy, za moje hříchy, za tvoje.

Toto je svrchované Boží dílo, Boží působení. Byli jsme určeni k tomu, abychom se stali Božím dědictvím jako Boží majetek, protože nás k tomu Bůh předurčil podle svého záměru. Takto to učinil ten, kdo činí všechny věci nikoliv podle svého rozmaru, ale v souladu s nanejvýš dobrým rozhodnutím své vůle.

Amen.

...ABYCHOM BYLI CHVÁLOU JEHO SLÁVY (EF 1,12)

Vyvýšenost Krista nade vším

Dnes máme před sebou dvanáctý verš první kapitoly. Je to vyvrcholení druhé části Pavlovy modlitby, která je od třetího do čtrnáctého verše. Verše sedm až dvanáct jsou chválou apoštola Pavla, chválou, která je inspirovaná Duchem svatým, chválou, která je oslavou díla Pána Ježíše Krista. My jsme těmito verši prošli krok za krokem a dnes se na ně podíváme znovu z trochu většího nadhledu – podíváme se na ně jako na celek, který vrcholí dvanáctým veršem. Budeme se na ně dívat optikou tohoto verše a z perspektivy tohoto verše. Takže se podíváme na to, kdo jsme, kdo je to křesťan, ukážeme si, co je cílem křesťanova života nyní i na věčnosti a nakonec uvidíme, jak je v tom všem vyvýšen Pán Ježíš Kristus. Shrňme to do tří jednoduchých otázek: Kdo jsme? Proč tady jsme? Kvůli komu tady jsme?

Než ale dospějeme k těmto otázkám, musíme si zopakovat, co jsme si už řekli o našem textu. Modlitba apoštola Pavla je trojiční. V první části (v. 4-6) vzdává chválu Bohu Otci, za dílo vyvolení. V dalších verších oslavuje dílo vykoupení – to je dílo Božího Syna, Pána Ježíše Krista a nakonec, jak uvidíme příště, děkuje za dílo Ducha svatého, kterým jsme zapečetěni. To dílo Boží trojice, o němž Pavel říká: Pochválen buď Bůh...

Dovolte mi pár poznámek, než půjdeme dále: Bůh Otec vyvolil, před stvořením světa, Bůh Syn vykoupil, když se naplnil stanovený čas, a Bůh Duch svatý zapečetěuje, když přijde chvíle, kdy je člověk přiveden ke Kristu a stává se křesťanem. Tohle je Boží dílo. Souvislé, účinné a kompaktní Boží dílo. „Které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy“ (Ř 8,30). Není tu žádný zmatek, žádný chaos. Boží dílo je jednotné, souvislé, účinné. Nejsou tady žádní vyvolení, kteří by nebyli vykoupeni nebo zapečetěni Duchem. Nejsou tady nevyvolení, kteří by naopak byli vykoupeni a zapečetěni. Nejsou zde vykoupení, kteří by nebyli dovedeni až do cíle, tedy vyvolení, kteří by odpadli. Boží dílo je spolehlivé, jisté a pevné. Duch svatý nepřitahuje ke Kristu ty, kteří ho nakonec odmítnou, ani Pán Ježíš neplatí cenu za ty, kteří nakonec skončí v pekle a budou platit cenu za své hříchy sami. Bůh rozhodně nejedná zmateně a oddíl, který je před námi, na to velmi dobře ukazuje. Co tedy tento oddíl říká o nás?

KDO JSME? KDO JE TO KŘEŠŤAN?

První věcí, kterou se musíme v našem textu zabývat, je otázka, kdo jsme. Kdo jsou lidé, o nichž se v těchto verších mluví? Co je zde o nich řečeno?

V listu Efezským patří tato otázka skutečně k těm zásadním. Je to něco, s čím se setkáváme stále dokola od prvního verše první kapitoly, až do posledního verše kapitoly šesté. Je toho skutečně hodně, co je v tomto listu řečeno o tom, kdo to jsou křesťané. A musíme si uvědomit, že to něco skutečně životně důležitého. My musíme vědět, co Bible říká o tom, kdo je to křesťan. Jsou to obecné věci, ale zopakujme si je. Musíme se učit rozumět slovům podle toho, jak jejich význam vysvětluje Duch svatý v Písmu. Tohle je jeden z velkých problémů současných křesťanů – používají slova jako je láska, víra, hřích nebo slovo křesťan, ale jejich význam vysvětlují podle toho, jak ho vysvětluje svět kolem nich. Ale vzpomínáte na to, co říká Ježíš, když se modlí za učedníky: „Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda“ (J 17,17).

Stále znovu se setkávám s tím, že lidé používají slova, která jsou v Písmu, ale nepoužívají význam, který je těmto slovům v Písmu dáván. Moji milí, tohle je něco velmi, skutečně velmi nebezpečného. To není něco, co bychom mohli brát jen tak na lehkou váhu. A u slova křesťan toto platí dvojnásob. Pro spoustu lidí v naší společnosti je křesťan prostě ten, kdo věří v Boha. Pohled společnosti se pomalu mění s tím, jak se k nám dostává stále více lidí z různých náboženských skupin, ale v zásadě platí obecné rozlišení, že jsou ateisté a jsou věřící. A když řeknete věřící, tak to obvykle znamená křesťan s tím, že toto slovo je spojováno s římsko-katolickou církví. To je způsob, jak věcem všeobecně rozumí nevěřící společnost.

Tragické je, že takto rozumí slovu křesťan také stále více těch, kteří jsou součástí církvi. Tito lidé jsou schopní rozlišit, že někdo věří v Alláha a tudíž není křesťan, ale tam často jejich rozlišovací schopnosti končí. Často potom stačí, když člověk vyzná, že věří v Boha, že souhlasí s nějakým souborem učení nebo že odříkal tzv. modlitbu spasení a je prohlášen za křesťana. Následně je ujišťován o tom, že to má s Bohem dobré a že bude spasen. Ale je takový člověk skutečně křesťan? Je to to, co o křesťanovi říká Písmo? Je to to, co o křesťanovi říká náš text? Podívejme se na to, co je zde řečeno od sedmého verše – je to opakování, ale uvidíme, jak nás dovede k vyvrcholení, které je ve dvanáctém verši. Křesťan je ten, kdo je:

Vykoupen Kristovou krví (v. 7)

Křesťan je ten, za koho bylo zapláceno výkupné. Byl vykoupen podobně, jako se vykupovali otroci, kteří byli potom propuštěni na svobodu. Také evangelium nám přináší svobodu. Ale je to jiný druh svobody, než jakou si lidé obvykle představují. Svoboda, kterou máme v evangeliu, není svobodou k hříchu. Je to svoboda ke svatosti. Je to dané dvěma věcmi: Jednak je to tím, že za nás byla zaplácena cena,

takže už nepatříme sami sobě. Protože nepatříme sami sobě, nemáme svobodu dělat, co se nám zlíbí, ale jsme vázáni zákonem Kristovým.

Jednak je to tím, že jsme byli osvobozeni pravdou: „Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (J 8,32). Kdo je vykoupen Kristovou krví, poznal pravdu o svém hříchu, o otroctví hříchu a o svobodě, kterou přináší Kristus. Takový člověk už dál nemůže pokračovat v tom, co Písmo nazývá hříchem – a to se týká na prvním místě nevíry v Krista. Ale následně také všech dalších věcí, které Písmo nazývá hříchem. Kdo je vykoupen, už nežije v otroctví. Křesťan je také ten:

Jeho hříchy jsou odpuštěny (v. 7)

Křesťan není obtížen vinou. Mohli bychom říci, že křesťan je ten, kdo může v přeneseném slova smyslu klidně spát. Jeho svědomí není zatížené vinou, protože Jeho hříchy byly odpuštěny.

Když hříšník přijde ke kříži Kristovu a pohlédne na něj s vírou, že také za něj bylo zapláceno výkupné, břemeno jeho hříchů z něj spadne, a je smeteno pryč. Bůh už nikdy tyto hříchy nepřipomíná, protože za ně byl potrestán Boží Syn. Křesťan je ten, jehož hříchy jsou odpuštěny. Milí přátelé, jak je to s břemenem vašich hříchů? Stále vás tlačí a tíží? Stále je vaše srdce neklidné, protože zatížené mnoha hříchy? Co vaše svědomí? Usvědčuje vás a obviňuje? Nebo máte jistotu a pokoj, protože víte, že na kříži Golgoty byly vaše hříchy odpuštěny? Právě toto znamená být křesťanem. Komu byly odpuštěny hříchy, ten:

Poznal Boží milost (v. 7-8)

Tady mluvíme o samotných základních kamenech křesťanství. Jde o porozumění tomu, co je to hřích a s tím souvisí také pochopení toho, co je to milost. Kde není pochopení hříchu, tam nemůže pochopení milosti.

Kde si lidé myslí, že hřích se týká jenom něčeho, co dělají nebo nedělají, tam spasení není o milosti, ale o zásluhách. Jak mi to napsala tento týden jedna paní, která psala o daru spásy: „Pokud člověk neučiní pokání, na žádný dar nemá nárok.“ Pokud je spasení darem, na který má člověk nárok, potom není z milosti, ale je Boží povinností člověku takové spasení dát. Ale je-li z milosti, potom je darem a na dar nemá nikdo a za žádných okolností nárok.

Křesťan je ten, kdo pochopil, že jeho jedinou spravedlivou odměnou je věčné odsouzení v pekle. To je to, co si skutečně zasloužíme. A vždycky se máme lépe, než jak si to zasloužíme. Milost je v tom, že Bůh poslal svého Syna, aby zachránil hříšníky. S tím souvisí další charakteristika křesťana:

Poznává Boží plán o Kristu (v. 10)

„Že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). Křesťan vidí, že za všechno vděčí jenom Kristu a tomu, co Kristus udělal. Stále více rozumí tomu, že od začátku až do konce jde o Ježíše Krista – On je počátek i konec, Alfa i Omega. On je ten, kolem koho se všechno točí a k Němuž všechno směřuje. Takže také křesťanův život se začíná stále více točit kolem Krista.

Pokud je tady někdo, jehož život se stále točí kolem něj samotného, potom musím říci slova varování: Takový člověk možná ještě nepochopil, kdo je v životě nejdůležitější a to znamená, že takový člověk s velkou pravděpodobností stále ještě není křesťanem. Může nábožensky smýšlet, může nábožensky jednat, ale dokud nevyšší Krista, nelze mluvit o tom, že je křesťanem. Ježíš řekl Nikodémovi, že „jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný“ (J 3,14-15). Pohleďte na Krista a dojdete spásy. Právě tak jednoduché je spasení. A vede nás to k tomu, co čteme ve dvanáctém verši – křesťan je ten, kdo:

Upnul svou naději na Krista (v. 12)

Vidíte to, jak to všechno spolu souvisí? Jak ty věci jdou ruku v ruce? Vykoupení, odpuštění hříchů, poznání milosti i vyvýšení Krista. Nakonec tedy Pavel může říci: „...my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději...“ (Ef 1,12). To je úžasná definice křesťana. Křesťan není ten, kdo zachovává dlouhý seznam pravidel sestavený z ‚musíš‘ a ‚nesmíš‘. Křesťan není ten, kdo dovede odříkat nějaké vyznání víry. Křesťana z vás neudělá křest ani chození do církve. Křesťana z vás neudělají modlitby ani čtení Bible. Neříkám, že tyto věci nemají své místo v křesťanském životě – patří tam a nelze si bez nich křesťana představit, ale nejsou tím, co z člověka křesťana dělá. Tím jediným je totiž Ježíš Kristus. Na Krista jsme upnuli svou naději. Nikam jinam. Na nikoho jiného. Na nic jiného.

Právě řekl Ježíš Nikodémovi, když mu říkal, že musí vyvýšit Ježíše a pohledět na něj, aby byl spasen. Není jiná cesta, jak toho dosáhnout. Pohledět na Krista znamená věřit v Něj. Věřit tomu, že Kristus je Božím prostředkem k naší záchraně. Právě to je to, co Pavel nazývá ‚vložit všechnu svou naději v Krista‘.

Milí přátelé! K čemu se upíná vaše naděje? Vložili jste ji na Krista? Nebo ji vkládáte do jiných věcí? Do majetku, do práce, do peněz, do vztahů, do zdraví, do zábavy? To nejsou špatné věci, ale žádná z nich vás nepřivede ke spasení.

Podívejme se pro ilustraci na jedno velmi známé místo. Otočte si v Písmu do Matouše sedm, kde Ježíš říká ta tvrdá slova o lidech, kteří za Ním v onen den přijdou

a budou říkat: „Pane, Pane!“ (Mt 7,21nn). Poslouchejte, co tito lidé říkají: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ (Mt 7,22). Velmi jednoduchá otázka, kterou si zde můžeme položit, zní: Na co tito upnuli svou naději? Podívejte se na ně! To nejsou žádní posměvači nebo rouhači, to nejsou lidé, kteří by se stavěli proti Kristu. To jsou lidé, kteří Mu říkají: „Pane.“ Oni mu říkají – my víme, kdo jsi. Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého. Ty jsi jednorozený Boží syn. K čemu ale upínají svou naději? My jsme prorokovali, my jsme vymítali, my jsme činili mocné činy! My, my, my... Naše služba, naše práce, naše skutky, naše zásluhy. A pozor: „Ve Tvém Jménu, Pane!“ Tito lidé staví jenom a jenom na sobě. Nepřijde jim trapné říkat Pánu, že ho používali jako nástroj ke svému vlastnímu uspokojení, ke svému vlastnímu vyvýšení. Víte co? Oni se tím dokonce chlubí a předkládají to Pánu jako nějakou zásluhu, kvůli které by je měl přijmout do svého království. To je odporné! Tady můžeme vidět, co to znamená upnout svou naději ke Kristu. Je to přesný opak toho, co říká apoštol Pavel v listu Římanům: „Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho! ... Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši...“ (Ř 7,24-25; Ř 8,1).

Upnout svou naději na Krista, znamená říci spolu s apoštolem Petrem: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“ (J 6,68). A s apoštolem Pavlem: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Ga 2,20).

Křesťané! Jaké věci vyznáváte? Co je vaší chloubou? Co je srdcem vaší naděje? Co nebo ještě lépe **kdo** stojí v centru vaší víry a naděje? Je to Ježíš Kristus? Vložili jste všechnu svou víru v Něj? V dílo kříže? Je to skutečně to, na co spoléháte nebo se před Pánem chcete chlubit svými skutky? Apoštol Petr to ve svém prvním listě vyjádřil velmi podobně: „Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte střízliví a **celou svou naději upněte k milosti**, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista“ (1Pt 1,13). Právě toto znamená být křesťanem. „...my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději...“ Jsi to také ty? Pokud je to tak, potom tvůj život přestává být prázdným životem, ale stává se životem, který má ten nejhlubší smysl a cíl:

PROČ TADY JSME?

Jaký je cíl křesťanského života? Co nám k tomu může říci Boží slovo? Co nám na to říká náš dnešní text? Co konkrétně o tom říká dvanáctý verš Efezkým 1?

Boží slovo nás nenechává na pochybách ohledně toho, proč jsme tady. Nejsme tady náhodou. Naše existence není nesmyslná. Není to nic předtím – tedy než jsme se narodili, něco uprostřed – tedy potom, co jsme se narodili a nic potom – tedy potom,

co zemřeme. To by bylo nikam nevedoucí **něco** zavěšené na dvou odnikud nikam nevedoucích **nic**. To je naprosto bezúčelné.

To je skutečně marný způsob života, jak o tom mluví apoštol Petr, když říká, že jsme byli vykoupeni z „prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců“ (1Pt 1,18). Moji milí, Boží slovo vás ujišťuje, že váš život není prázdný, není marný, není zbytečný. Přestože se možná lopotíme den za dnem, přestože možná vzdycháme a úpíme, protože na nás doléhá všechna ta prázdnota a s ní spojená bolest života kolem nás, tak sám Bůh nás ujišťuje, že život těch, kdo byli vykoupeni Kristovou krví, takový není.

Váš život má cíl (v. 10)

„Přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). Boží slovo říká, že cílem života křesťana je jednota s Kristem a jednota v Kristu. Zamysleme se na chvíli nad tím. Kristus je hlavou celého stvoření. Kristus je Bůh, který přišel v těle. Je to plně a cele Bůh. On je ten, který se ve Starém zákoně dával poznat jako JHVH, Jahve, Hospodin, všemohoucí Bůh. To je Kristus.

A Boží slovo nám říká, že s ním budeme sjednoceni. Apoštol Jan připomíná křesťanům, že v onen den, až se Pán se zjeví s desetitisíci svých svatých, tak „mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest“ (1J 3,2). Rozumíte tomu? Už nyní jsme v Něm – a to je mimochodem asi to nejsilnější vyjádření toho, co to znamená být křesťan: být v Kristu. Už nyní jsme v Kristu, ale jsme tak trochu cizorodým prvkem. Jsme v těle, které je stále propadlé hříchu. Jednoho dne ale toto tělo odložíme – buď tak, že toto tělo podlehne smrti, ale podlehne jí jenom toto tělo, protože jí je poddáno, ale nikoliv vy, křesťané. Nebo se dočkáme druhého Pánova příchodu a budeme rázem proměněni – dostaneme tělo nové. Jedním nebo druhým způsobem o toto fyzické tělo přijdeme. Ale duchovně už jsme **nyní** v Kristu. Duchovně jsme napojeni na Krista, jsme naroubováni jako větvička na kmen. Už nyní jsme s Ním spojeni.

Už to tady je, takže apoštol Pavel může jasně a pokojně prohlásit v listu Korintským, že „neklesáme na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme“ (2K 4,16). Už jsme nová stvoření, protože jsme se narodili z Boha. Už došlo k duchovnímu narození, k tomu, co Jan nazývá prvním vzkříšením: „Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu, které chce“ (J 5,21). Byli jsme mrtví ve svých vinách a hříších, ale zazářil nám Kristus. Bůh nás ze své milosti probudil k životu spolu s Ním. Ježíš to komentuje slovy: „Amen, amen, pravím vám,

kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a neopodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života“ (J 5,24).

Ale to je jenom začátek, milovaní. Představte si semínko, které zasadíte do země. Praskne a začne klíčit. Právě tak klíčíme i my. Kdybyste to semínko sledovali, tak můžete vidět, jak prasklo, jak z něj roste klíček – na jednu stranu roste kořínek a na druhou stranu rostou výhonky. Docela dlouho přitom můžete vidět původní semínko, ale přijde okamžik, když toto semínko zmizí. Najednou je tady kořen a je tady rostlina.

Právě tak je to s námi. Nyní zapouštíme kořeny do Krista, nyní rosteme v Kristu a neseme duchovní ovoce – lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání. To je ovoce Ducha svatého podle Gal 5,22-23. Ale přijde okamžik – a Boží slovo ho spojuje s druhým příchodem Ježíše Krista, kdy budeme v jediném okamžiku proměněni a z toho semínka – z našeho pozemského těla, které je propadlé hříchu, už nezbyde vůbec nic.

A podle Ef 1,10 to bude ještě lepší – protože v tu chvíli budeme cele – duchovně i tělesně – sjednoceni s Kristem. Dojde k tak těsnému a hlubokému propojení, že se s Kristem staneme jedním tělem. To je cíl křesťanského života. Ale dvanáctý verš nám ukazuje také na smysl, na náplň:

Váš život má smysl (v. 12)

„...abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy“ (Ef 1,12). Toto je refrén první poloviny první kapitoly listu Efezským: „...abychom se stali chválou Jeho slávy.“ Znovu je to něco, co mluví jak o věčnosti, tak také o časnosti. Budeme chválou Jeho slávy v plném slova smyslu, ale teprve tehdy, až budeme plně sjednoceni s Kristem. Ale viděli jsme, že už nyní zakoušíme jednotu s Kristem – jsme v Něm, v Kristu, a proto můžeme – musíme! – říci, že už nyní jsme chválou Jeho slávy. Tohle je přímý důsledek toho, o čem jsme mluvili minule – že jsme předurčení, abychom byli Božím dědictvím a stali se chválou Jeho slávy.

V šestém verši už jsme mluvili o tom, co to znamená být chválou Boží slávy. Není zde napsáno chválit Boží slávu, ale být chválou. Je to důležitý rozdíl. Je rozdíl mezi tím něco dělat a něčím být.

V dnešní společnosti tento rozdíl můžete vidět velice jasně. Je mnoho lidí, kteří dělají svou práci. Ale přitom nejsou tím, kým by měli být. Jsou lidé, kteří pracují jako lékaři, ale jde jim o to, aby si udělali svou práci, dostali za ní zaplacení a mohli jít domů. Jsou policisté nebo soudci, kteří dělají svou práci – lépe nebo hůře. Nějak si

odbydou své pracovní povinnosti a tím vše končí. Ale být křesťanem, to znamená se stát se něčím jiným. Policista může odložit svou uniformu, lékař svůj plášť, soudce svůj talár, ale křesťan nemůže odložit své křesťanství. Proto zdůrazňujeme, že být křesťanem znamená být něčím, nikoliv dělat něco. Dělat něco vyplývá z toho, být něčím.

Nemůžete přestat být křesťanem. Pokud se něco takového stane, potom si můžete být jistí, že jste křesťanem nikdy nebyli. Nemůžete si vzít dovolenou ze svého křesťanství, ze svého křesťanského života. Někdy se mluví o nedělním křesťanství – tedy o tom, že jsou lidé, kteří jdou v neděli do církve, ale přes týden žijí úplně stejně jako všichni pohané kolem nich. Musíme si udělat jasno v tom, že něco takového **není** křesťanstvím.

Proto když Ef 1,12 říká, že se máme stát chválou Jeho slávy, tak to znamená, že naše životy budou proměněné a budou ukazovat na to, o čem jsme mluvili před chvílí – budou ukazovat na to, kdo jsme: že jsme vykoupeni Kristovou krví, že naše hříchy jsou nám odpuštěny, že jsme poznali Boží milost, vyvyšujeme Krista a upínáme svou naději jenom k Němu. Právě to znamená být chválou Jeho slávy.

To není o tom, jak se cítíme, to není o tom, jestli zpíváme, to není o tom, jestli prožíváme nějaké hluboké emoce. Tyto věci mohou být součástí, ale nestojí na prvním místě. Na prvním místě stojí poslušnost v následování Krista. „Mne oslaví ten, kdo přinese oběť díků, ten, kdo jde mou cestou; tomu dám zakusit Boží spásu“ (Ž 50,23).

Jste chválou Jeho slávy? Jdete Jeho cestou? Následujete Krista? Nebo je křesťanství spíš něco jako vaše zaměstnání? Teď jsem křesťan a teď zase ne... Jak to je ve vašem životě? Tohle nás vede k poslední otázce – o ní bylo nakonec všechno, o čem jsme dosud mluvili:

KVŮLI KOMU TADY JSME?

Dvanáctý verš bychom mohli doslova přeložit takto: „...abychom se stali chválou jeho slávy, my, kteří jsme svou naději upnuli na Krista“ (Ef 1,12). Kristus je na úplném konci dvanáctého verše. Sedmý verš začíná slovy ‚v Něm‘ a dvanáctý končí zase Jím. Těchto šest veršů je cele věnovaných jenom Ježíši Kristu. V Něm jsme vykoupeni. On je ten, v Němž bude přivedeno všechno na nebi i na zemi k jednotě. V Něm se stáváme Božími dědictvím. K Němu se upíná naše naděje. A je to On, kdo je vyjádřením Boží slávy (Žd 1,2), proto je také Tím, kdo z nás činí chválu Boží slávy.

Kristus je tím důvodem, proč jsme tady. Kristus je také tím důvodem, proč jednoho dne budeme v nebi s Bohem. Není to naše rozhodnutí, co z nás činí křesťany, ale je to kříž Ježíše Krista, není to, co jsme udělali my, ale je to to, co udělal On. Nejsou to naše skutky, co z nás dělá křesťany, ale je to Jeho skutek, Jeho poslušnost Otci, Jeho ochota vytrvat až do konce a jít na kříž. Proto apoštol říká, že „kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu“ (1K 1,31).

Křesťané, toto musí být naprosto jasné – bez Krista nemáme vůbec nic. S Kristem získáváme úplně všechno. S Kristem dostáváme všechno nebeské požehnání duchovních věcí. S Kristem máme život, zatímco bez Něj čeká lidi jenom prázdnota života a na konci věčné odloučení od Boha.

Kéž bychom si přivlastnili vyznání apoštola Pavla z listu do Filipis: „A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v něm...“ (Fp 3,8-9).

Amen.

SLOVO A DUCH (EF 1,13)

Jedinečný prostředek spasení

Pokoj vám a milost, milovaní svatí. Před námi je dnes text z Božího slova, z Pavlovy modlitby v listu Efezským. Jsou zde dva verše, které tvoří mohutný závěr celé této Pavlovy modlitby: verše 13-14.

Před sebou máme první modlitbu z listu Efezským. V Bibli máme knihu modliteb a to je kniha Žalmů. Kdybychom chtěli označit nějakou knihu v Novém zákoně jako knihu modliteb, tak to bude právě list Efezským. První modlitba, která tady je, ta která je nyní před námi, je mohutnou oslavou trojjediného Boha – je to oslava Boha Otce, Boha Syna a Boha Ducha svatého. To je Boží trojice – Otec, Syn a Duch svatý.

V našem studiu už jsme viděli dílo Boha Otce, dílo vyvolení, dílo adopce, mluvili jsme také o díle Božího Syna – dílo vykoupení a posvěcení – uvedení do Boží moudrosti a do poznání Božího díla a plánu spásy skrze Ježíše Krista. Poslední dva verše této modlitby potom mluví i díle Ducha svatého. Tyto dva verše v následujících týdnech trochu prozkoumáme.

Dnes se podíváme na první část třináctého verše – na jeho podstatnou část. Minulý týden jsme si více říkali o tom, kdo je to křesťan podle této modlitby apoštola Pavla a končili jsme ve dvanáctém verši tím, že křesťan je ten, kdo upnul svou naději na Krista. Ve třináctém (i ve čtrnáctém) verši Pavel pokračuje v popisu toho, kdo je to křesťan a vysvětluje ty nejdůležitější věci, které se týkají našeho spasení – vysvětluje způsob spasení – skrze víru – když jste uslyšeli a uvěřili, vysvětluje jedinečný Boží prostředek spasení – Boží slovo, slovo pravdy, evangelium a nakonec vysvětluje, kdo je agentem, tedy činitelem, tím, kdo působí spasení – a to je právě třetí osoba Boží trojice, Duch svatý. To jsou tedy věci, jimiž se budeme dneska zabývat a na které se podíváme trochu podrobněji, protože toto je skutečně základní, nejdůležitější učení Božího slova.

První věcí, kterou se dozvídáme ze třináctého verše a kterou tento verš navazuje na verše předchozí, je:

ZPŮSOB SPASENÍ – SKRZE VÍRU

Dva listy v Písmu nejlépe a nejkomplexněji vysvětlují evangelium – je to jednak list Římanům, který popisuje evangelium v jeho šířce a vedle něj je to právě list Efezským, kde je evangelium popsáno do hloubky. Mohli bychom také říci, že v listu Římanům je popis evangelia, zatímco v Efezským najdeme spíš rozjímání nad

evangeliem. Ale v obou případech se jedná o totéž evangelium: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit“ (Ef 2,8-9). Je to známý verš z tohoto listu – jeden z mnoha, které stojí za to naučit se z listu Efezským z paměti. Podobně napsal apoštol Pavel v listu Římanům, že se nestydí „za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: ‚Spravedlivý z víry bude živ.‘“ (Ř 1,16-17). To jsou jednoduchá a stručná vyjádření evangelia, která nám v obou případech ukazují na způsob spasení – spasení jsme milostí skrze víru.

Třináctý verš listu Efezským evangelium rozebírá trochu důkladněji. Celá Pavlova modlitba z první kapitoly se ve své podstatě zabývá evangeliem, a to hned z celé řady rozličných důrazů. Ale třináctý verš jde k jádru věci. Jde přímo do srdce spasení, k podstatě toho, co to znamená být křesťan.

Uslyšeli

„Když jste uslyšeli...“ – to jsou slova ze 13. verše, která těsně navazují na to, co bylo řečeno ve verši dvanáctém, v němž byli křesťané charakterizováni jako ti, kdo „upnuli svou naději na Krista“. To, co je řečeno nyní, jde k jádru toho, co to znamená „upnout svou naději na Krista“. Především to znamená slyšet, uslyšet zvěst evangelia. Apoštol Pavel tady mluví o tom, jak se člověk může stát křesťanem, a první věcí, kterou říká, je, že musí slyšet evangelium.

Křesťanem se člověk nemůže narodit – třeba tak, že se narodí do křesťanské rodiny. Děti poslouchejte – i když jste se narodily do křesťanské rodiny, tak z vás to nedělá křesťany. Člověk se také nestane křesťanem tím, že změní své chování, své postoje nebo své názory. Tyto věci sice souvisejí s křesťanstvím, ale není to způsob, jak se někdo může stát křesťanem.

V dnešní době se šíří mezi křesťany názor, který říká, že nejprve je potřeba člověka zapojit a jaksi ho pokřesťanštit navenek, aby se mohl stát křesťanem. Takže církve dělají různá setkání, aktivity, aby přitáhly nevěřící lidi k sobě – dělají se např. noci kostelů, nebo církve pořádají filozofická či umělecká setkání – jenom aby lidé přišli a zapojili se. Myšlenka je asi taková, že když jim bude s námi dobře, tak budou brzo ochotní věřit v Boha a stát se křesťany. Poslechněte si například, jak se jeden sbor prezentuje na svých internetových stránkách: *Vytváříme volnočasové aktivity pro co nejširší spektrum obyvatel – vyučujeme angličtinu a Bibli v rámci našich kurzů, pořádáme Alfa kurzy, manželské kurzy a další aktivity, které vedou ke*

*zkvalitnění lidského života a pomáhají lidem najít naději v dnešním zmateném světě.*³

Moji milí, nejsem proti aktivitám, které pomohou zkvalitnit lidský život – je vždycky dobré, když takové aktivity ve společnosti jsou, ale co říká náš text o tom, kde najdeme naději v dnešním zmateném světě? Jenom v Kristu. Na Krista jste upnuli svou naději! Kdy? Když jste uslyšeli... Proto zásadní úkol církve není vytvářet aktivity pro zlepšení života lidí, ale vyhlášovat dobrou zprávu o našem spasení, kázat evangelium, svědčit o naději v Kristu.

Lidé se nestanou křesťany tím, že se zapojí do nějaké aktivity. Nestanou se křesťany tím, že budou nějaké věci dělat, nestanou se křesťany tím, že budou mít nějaké zkušenosti, že zažijí nějaké věci, že uvidí nějaké věci – např. zázraky. Nestanou se křesťany tím, že budou chodit do církve nebo dokonce sloužit v církvi. Je jenom jeden jediný způsob, jak se člověk může stát křesťanem a ten je popsán právě v tomto verši – není to nijak jinak, než že **uslyší** a **uvěří**. „Víra je tedy ze slyšení zprávy a tou zprávou je slovo Kristovo“ (Ř 10,17 B21).

Uvěřili

Víra je ze slyšení a proto čteme v Efezským 1,13, když jste uslyšeli a uvěřili. To je ten jediný způsob, jak se člověk může stát křesťanem – uslyší evangelium a uvěří. Bez víry to prostě nepůjde. Nepůjde to ani bez slyšení – tyto dvě věci jdou ruku v ruce. My to můžeme dokonce říci takhle – že kdo slyší, kdo skutečně slyší zvěst evangelia, která je mu přinášena v moci Ducha svatého, ten také věří. Kdo ale poslouchá evangelium a nevěří, tak o tom můžeme říci, že ve skutečnosti ani doopravdy neslyší. To je to, o čem mluví Pán Ježíš, když se ho učedníci ptají na to, proč mluví k lidem v podobenstvích. On jim řekl: „Vám je dáno znát tajemství Božího království; ale těm, kdo jsou vně, děje se všechno v podobenstvích, aby ,hleděli a hleděli, ale neviděli, poslouchali a poslouchali, ale nechápali, aby se snad neobrátili a nebylo jim odpuštěno.“ (Mk 4,11-12). Stejná slova, ale nikoliv o podobenství, ale o jasně vysvětleném evangeliu, řekl apoštol Pavel Židům, kteří za ním přišli, když byl jako vězeň převezen do Říma: „Duch svatý dobře pověděl vašim předkům ústy proroka Izaiáše: ‚Jdi k tomuto lidu a řekni mu: Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět, a nevidíte. Neboť srdce tohoto lidu otupělo, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže očima nevidí a ušima neuslyší, srdcem nepochopí a neobrátí se – a já je neuzdravím.‘“ (Sk 28,25-27).

---

³ <http://cb.cz/skalka/o-nas/> (15. 2. 2014)

Co bylo těmto lidem kamenem úrazu? Ježíš Kristus. Co jim chybělo? Víra v Něj, víra v evangelium. V listu Židům čteme, že bez víry není možné zalíbit se Bohu. Víra je nutná. Na prvním místě – jak je to v Žd 11,6 – kdo přistupuje k Bohu, musí věřit, že Bůh je. Kdo nevěří, že je Bůh, nemůže se stát křesťanem. Bůh ale stvořil tento svět tak, aby lidé věřili, že je Bůh, který je Stvořitelem světa – stačí, když se budou dívat kolem sebe. Proto může Bible říct, že kdo nevěří, že je Bůh, kdo popírá Boží existenci, kdo říká: „Bůh tu není“ (Ž 14,1), je hlupák, bloud, pošetilec. To není člověk, ve kterém by Bůh našel zalíbení.

Základem našeho vztahu k Bohu je víra. Ale není to jen tak ledajaká víra – spasitelná víra není prostou vírou, že Bůh je. Víra, skrze kterou jsme spaseni, je mnohem jasnější, konkrétnější – je to víra v dokonané dílo Ježíše Krista. Je to spolehnutí se na to, že Kristus udělal všechno. Abychom měli takovou víru, abychom byli spaseni, ustanovil Bůh prostředek, v němž k nám tato víra přichází. Už jsme o tom slyšeli v Ř 10,17 – víra je ze slyšení zvěsti a tou zvěstí je:

PROSTŘEDEK SPASENÍ – SLOVO PRAVDY

Nebude zachráněn nikdo, kdo by neuvěřil. Bez víry není žádné spasení. Skrze víru – to je způsob, jak jsme zachráněni. Detailně je to rozebráno v listu Římanům, kapitoly 3 a 4. „Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost **skrze víru v Ježíše Krista** pro všechny, **kdo věří**. ... jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, **kdo věří**.“ (Ř 3,21-22.24-25).

Abychom mohli věřit, potřebujeme prostředek, kterým budeme přivedeni k víře. Znovu – stejně jako v případě slyšení a víry – chci zdůraznit, že se jedná o naprosto jedinečný a jediný prostředek. Tím prostředkem je:

Slovo Pravdy

Když jste uslyšeli slovo pravdy... a uvěřili mu. Apoštol Pavel mluví o tom, co máme nyní před sebou – a to je Písmo. V době, kdy napsal tento list, to byl ještě jenom Starý zákon, ale je to totéž – Boží slovo, Písmo. Není to nic jiného. Musíme to zdůraznit a zvláště v dnešní době to nemůžeme nikdy zdůraznit natolik, že by to bylo zdůrazněno příliš. Písmo je naprosto nutným, jedinečným a zásadním prostředkem spasení a nejenom ke spasení, ale k celému křesťanskému životu.

Čtěte katechismus Charlese Spurgeona – je to hned druhá otázka, čtěte Komenského, stará reformační vyznání víry – všude shodně zní slovy Londýnského

baptistického vyznání víry z roku 1689: *Pouze Písmo svaté je jediným dostatečným, spolehlivým a neomylným pravidlem a měřítkem všeho poznání o spasení, víře a poslušnosti.* Jak svědectví Božího slova, tak svědectví věrných svědků minulosti, kteří nás předešli ve víře, říkají totéž: Potřebujete se postavit na Slovo pravdy.

Milí křesťané, toto je dnes hrubě popíráno. Teď nemluvím o katolické církvi, která sama sebe a svou tradici nadřadila nad Písmo nemuvlím o různých sektách nebo popíračích Písma. Mluvím o lidech, kteří se nazývají evangelikální – tedy evangeliu věřící – křesťané. Dnes je v kurzu stavět na všem jiném jen ne na Písmu! *Máte psychické problémy – jděte za psychiatrem. Máte problémy v manželství? Tady je dobrá psychologická poradna. Chcete, aby vaše církev rostla – učte se od manažerů. Chcete vědět, jestli mají být ženy kazatelky? Rozhlédněte se kolem sebe – jsou ženy hornice, hutnice, jeřábnice, policistky, premiérky – proč by nemohly být kazatelky? Chcete vědět, jestli je homosexualita hřích? Zeptejte se odborníků – lékařů, nebo samotných homosexuálů...* Kam se podělo hlavní heslo reformace ‚Sola Scriptura‘? Kde je víra v Písmo? Skutečně věříme Božímu slovu? **Znamená tohle, že vážně věříme Slovu pravdy?** Apoštol Pavel napsal Timoteovi známá slova: „Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven **ke každému dobrému činu.**“ (2Tm 3,15-17).

Boží slovo je křesťany neustále snižováno, ale 2Tm 3,17 nám říká, že jestli chcete být připraveni k nějakému dobrému činu, tak k tomu potřebujete... Boží slovo! Všimněte si, že: 1. Bez Božího slova se z vás nestane **Boží člověk.** Z Písma pochází moudrost ke spasení. 2. Bez Božího slova nemůžete poznat, zda něco je či není **dobrý čin.** Jistě jsou některé věci, které poznáváme i ze své zkušenosti, o nichž můžeme říci, že jsou dobré – přesto, abychom si byli jistí, potřebujeme Boží slovo. 3. Bez Božího slova nemůžete být **náležitě připraveni** dělat dobré činy. Náležitě připravený znamená plně vybavený, dokončený, vycvičený. Není možné žít křesťanský život k Boží slávě a odsunout stranou Boží slovo.

Ale nejde jenom o křesťanský život. Náš verš v Efezským 1,13 mluví o samotném začátku křesťanského života. Křesťan je ten, kdo uslyšel slovo pravdy a uvěřil mu. A my potřebujeme v tuto chvíli zdůraznit ještě ono slovíčko „pravdy“. Boží slovo je „Slovo pravdy“.

Ježíš se ve své velekněžské modlitbě modlí za učedníky a prosí Otce, aby je posvětil pravdou. A potom k tomu dodává: „Tvoje slovo je pravda.“ (J 17,17).

Nedávno jsme dočetli Žalm 119 – skoro pokaždé, když jsme ho četli, zaznělo, že to je slovo pravdy (v. 43, 86), pravda (v. 75), naprostá pravda (v. 138). A skoro v samotném závěru zaznělo: „To hlavní v tvém slovu je pravda.“ (Ž 119,160). Moji milí, toto je důvod, proč stavíme na Božím slově – protože je to pravda. Je to také důvod, který odlišuje křesťanství od jiných náboženství a Bibli od jiných náboženských knih – je to slovo pravdy.

Ježíš říká, že když „poznáte pravdu, pravda vás učiní svobodnými“ (J 8,32). Jestli chcete být zachráněni, potřebujete poznat pravdu. A tu můžete poznat jedinečně skrze slovo pravdy, skrze Bibli. Ano, může přijít anděl z nebe a zvěstovat vám evangelium – a dějí se občas takové věci, např. mezi muslimy. Ale stejně tak může přijít anděl z nebe, anděl světla, a zvěstovat vám falešné evangelium. Bude prokletý, tak to říká Písmo, ale pokud nebudete mít Písmo, nepoznáte, že se jedná o falešné evangelium a budete věřit lži. A můžete si být jistí, že právě tak jako se děje to první, děje se stejně jistě a stejně často (možná dokonce i častěji) to druhé.

V našem textu apoštol používá ještě jedno vyjádření pro slovo pravdy:

Evangelium o našem spasení

Slovo pravdy je evangelium. Toto celé – celé Písmo – je evangelium. To je evangelium v celé jeho plnosti. To je dobrá zpráva o naší záchraně. Evangelium je o naší záchraně – říká nám, že potřebujeme zachránit, že jsme v bryndě, ze které se sami nemůžeme dostat. Evangelium nás zachraňuje před přicházejícím Božím hněvem. Je to dobrá zpráva o tom, že Ježíš Kristus se narodil proto, aby na sebe vzal tento hněv namířený proti nám.

Ale tady jsme zpátky u slova pravdy – bez pravdy Božího slova jen obtížně dojdeme k tomu, že jsme v takovém průšvih, v takovém postavení, že potřebujeme záchranu. Proto Ježíš mluví o tom, že nepřišel kvůli zdravým – a mluví o duchovně zdravých – nikdo takový sice neexistuje, ale každý člověk si to přinejmenším do určité doby sám o sobě myslí. Ježíš přišel uzdravit nemocné. „Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky“ (1Tm 1,15). To je evangelium, to je slovo pravdy. Jak by mohl být člověk spasený, když toto slovo neuslyší? Jak by mohl být někdo spasený, když nebude znát pravdu – pravdu o sobě, pravdu o Bohu, pravdu o Kristu?

Poslouchejte, jak to popsal Petr: „Vždyť jste se znovu narodili, nikoli z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a věčné slovo Boží. ...slovo Hospodinovo zůstává na věky – to je to slovo, které vám bylo zvěstováno v evangeliu.“ (1Pt 1,23-25).

„Když jste uslyšeli evangelium a uvěřili mu...“ To nás vede ke třetímu bodu dnešního kázání – viděli jsme jedinečný způsob spasení: skrze víru, viděli jsme jedinečný prostředek spasení, jímž je Boží slovo, evangelium, zbývá nám jedinečný:

AGENT SPASENÍ – DUCH SVATÝ

Tady se dostáváme ke klíčové věci v otázce spasení – a to je dílo Ducha svatého. Kontext Efezským 1 je v této věci velmi důležitý. V Efezským 1,4 je řeč o tom, že nás Bůh vyvolil před stvořením světa a v následujícím verši čteme, že jsme předurčeni k adopci. Ale vyvolení ještě není spasení. Vyvolení neznamená spasení. Rozumějte mi – bez vyvolení **není** spasení. Ale vyvolení samo o sobě ještě není spasením. Potřebujeme rozumět tomu, že v nebi nebude ani jeden spasený, který by nebyl před stvořením světa vyvolen a předurčen k adopci. A v pekle nebude ani jeden zatracený, který by byl před stvořením světa vyvolený. Bůh se neplete ani nejedná chaoticky. Boží dílo je naprosto jisté. Ale vyvolení samo o sobě ještě neznamená záchranu.

V sedmém verši první kapitoly se mluví o tom, že Syn vykoupil ty, které Otec vyvolil. I tady musíme říci, že zaplacení ceny ještě samo o sobě neznamená spasení. Znovu mi prosím rozumějte dobře – bez Kristovy oběti, bez vykoupení není žádné spasení. Žádný hříšník nemůže být zachráněn bez toho, že by za něj Kristus zaplatil svou krví. A ani jeden z těch, za které bylo zaplaceno Kristovou krví, už nebude muset platit za své hříchy. V tomto smyslu platí, že Kristova oběť skutečně vykupuje – účinně, efektivně, dokonale. Za koho Kristus zaplatil, ten bude zachráněn. A ten, kdo bude zatracen, je tím, za koho nebylo Kristem zaplaceno. To je ten, kdo musí za své hříchy zaplatit sám. Ale samotná Kristova dokonaná a dokonalá oběť ještě neznamená naše spasení jako takové.

Aby byl člověk zachráněn, musí slyšet evangelium a uvěřit mu. Teprve tehdy dojde spasení, které bylo již před stvořením světa připravené ve vyvolení a v plnosti časů Kristovou obětí dovedené k účinnosti. Teprve když člověk uvěří, tak je spasení v životě vyvoleného jednotlivce, za něhož bylo zaplaceno na kříži Golgoty dovedeno ke svému cíli.

Aby byl člověk zachráněn, musí být v Kristu. Slovní spojení „v Něm“ je v originále hned dvakrát ve třináctém verši. Ukazuje na místo, lokaci – na Krista. V Něm je hříšník zachráněn. Jak se tam hříšník dostane? Jak se to stane, že jsme „v Něm“? To je třetí část chvály apoštola Pavla – je to dílo Ducha svatého v konkrétním čase a při konkrétním hříšníkovi. Toto dílo je naprosto nezbytné. Toto dílo nakonec dovádí hříšníky ke spasení.

Nutnost Ducha svatého

Otec vyvolil před stvořením světa, Kristus zaplatil, když se naplnil stanovený čas a On se narodil z ženy a Duch svatý přivádí hříšníky ke spasení v konkrétní chvíli jejich pozemského života. Bez Ducha svatého není žádné spasení.

Pokud nepřijde Duch svatý, tak lidské srdce zůstane tvrdé, kamenné, zatvrzelé, nevěřící. I kdyby takový člověk znal Písmo od začátku do konce, nebude mu to vůbec k ničemu. Apoštol Pavel napsal křesťanům do Tesaloniky: „Víme přece, bratři Bohem milovaní, že patříte k vyvoleným, neboť naše evangelium k vám nepřišlo pouze v slovech, ale v moci Ducha svatého a v přesvědčivé plnosti“ (1Te 1,4-5).

Když Duch svatý nejedná v životě člověka, tak Boží slovo padá na tvrdou, udusanou půdu a potom hned přichází ďábel a krade to slovo, aby člověk nevěřil. Takhle to vysvětluje Pán Ježíš v podobenství o rozsévači. Je to jasné učení celého Písma. V 1K 2 Pavel vysvětluje, že tělesná mysl nemůže přijmout slova Ducha, slovo pravdy, evangelium. Pro přirozeného člověka je evangelium bláznovstvím. To je něco, co bylo vlastní nám všem předtím, než jsme se stali křesťany. Boží slovo, evangelium nám bylo k smíchu a stejně tak křesťané. Ale když Bůh změnil naše srdce, tak se všechno změnilo. Asi nejjasnější popis nutnosti práce Ducha svatého v životě člověka najdeme ve Skutcích apoštolských. Když Pavel poprvé kázal evangelium v Evropě, ve městě Filipis, „poslouchala i jedna žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, která věřila v jediného Boha. Pán jí otevřel srdce, aby přijala, co Pavel zvěštoval“ (Sk 16,14). Bůh jí otevřel srdce – Duch svatý pracoval v jejím srdci a současně Duch svatý použil slovo evangelia, které slyšela. To je dílo spasení. Proto je také řečeno, že spasení není z nás, je to Boží dar (Ef 2,8).

Bůh nijak neznásilňoval naši vůli ani na nás nečinil nátlak, aby nás obrátil. Ale svým Duchem v jediném okamžiku změnil naše srdce, takže tam, kde bylo nepřátelství a odpor proti evangeliu, se najednou objevila nenasytá touha po pravdě Božího slova. To je duchovní narození, znovuzrození z Ducha svatého.

„Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží“ (J 3,3). Bez nového narození není Boží království, není žádná víra, není pokání – nic. My ale nejsme schopni k tomu říci o mnoho více, než to, co jsem nyní řekl. Ježíš přirovnává dílo Ducha svatého k větru, jehož projevy jsou vidět. A tak to bylo i v našem životě. U někoho byl ten předěl jasnější, u jiného méně jasný. Ale každý křesťan vám řekne, že byla chvíle, kdy vzdoroval Bohu, kdy byl zjevně nevěřící – a to i přes to, že třeba mnoho věcí o Bohu svou myslí znal.

Podívejte se na svědectví apoštola Pavla. Je ve Skutcích hned třikrát – v 9., 22. a 26. kapitole. Pavel podrobně popisuje, co bylo před jeho obrácení, a ještě podrobněji, co bylo po něm. Ale samotné obrácení Pavla autor Skutků, Lukáš, shrnuje slovy Ananiáše, který mu zvěstoval Krista a řekl mu: „Nuže neváhej! Vstaň, vzývej jeho jméno a dej se pokřtít, abys byl obmyt ze svých hříchů (Sk 22,16).

To je vše! Žádně pozvání Ježíše do svého srdce, žádné vyprávění o kapitulaci před Pánem, žádné svolení s tím, aby Ježíš převzal vládu nad jeho životem, žádná modlitba hříšníka nebo něco podobného. Taková slova zní ve svědectvích o obrácení dneska. Ale v Písmu nic takového nenajdeme. Pisatelé Písma dobře rozuměli dílu Ducha svatého v lidském životě.

Nedokážeme ho chytit a přesně vysvětlit, ale jedno víme – byli jsme nevěřící, ale nyní jsme věřící. Nestalo se to tak, že by to vyplynulo z naší přirozenosti, nebylo to z našeho rozhodnutí, ani se to nestalo z naší vůle, ale bylo to dílo Ducha svatého (J 1,13), který nám dal novou přirozenost a s ní nové touhy, takže jsme se svobodně a radostně rozhodli, že budeme následovat Krista a obnovuje naši mysl a naši vůli, takže chceme dělat, co se mu líbí. On v nás působí, že chceme i činíme (Fp 2,13).

Slovo a Duch

Dostali jsme se na samotný závěr, v němž spojíme všechny tyto věci dohromady. Je tady slyšení, je tady víra v Boží slovo, je tu slovo pravdy a je tady dílo Ducha svatého.

Svatý Duch používá svaté Slovo, aby z hříšníků učinil svaté. Slovesa, která máme v našem textu – uslyšeli, uvěřili, byli zapečetěni – patří k sobě. V našem překladu to vypadá jako určitá časová posloupnost – když jste uslyšeli, a potom uvěřili, tak jste pak byli zapečetěni. Ale v originálním textu patří dohromady. Je to dobře vystižené pomocí přechodníků, kterým už dneska moc nerozumíme: „...slyševše slovo pravdy, ...i uvěřivše, znamenáni jste (Ef 1,13 KRAL). Všechny ty tři děje probíhají najednou, ve stejné chvíli. Duch svatý otevírá srdce, takže člověk doopravdy slyší evangelium, což je dobrá zpráva o jeho spasení, a to znamená, že nemůže nevěřit, tedy věří a je zapečetěn Duchem svatým, jako Boží dědictví, je adoptován do Boží rodiny, ke chvále Boží slávy.

Duch svatý je v Božím slově – on to Slovo inspiroval, vydechl, takže můžeme říci, že Boží slovo je plné Ducha svatého. „Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamená. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život“ (J 6,63).

V Ef 5,19 je výzva k tomu, abychom se naplňovali Duchem. Paralelní oddíl z listu Koloským nám pomáhá vysvětlit, co to znamená. „Nechť ve vás přebývá slovo

Kristovo v celém svém bohatství..." (Ko 3,16). Plnost Ducha je ekvivalentem k plnosti Slova.

Jestliže někdo o sobě prohlašuje, že je plný Ducha svatého, ale odmítá Písmo nebo svým jednáním jde proti Písmu, tak plný Ducha svatého rozhodně není. Slovo a Duch patří k sobě a nejdou od sebe oddělit.

Hlavním úkolem Ducha svatého je vydávat svědectví o Kristu. Celé Písmo svědčí o Kristu a ukazuje na Něj. Všechno, co dělá Duch svatý, ukazuje na Krista. Duch svatý nás uvádí do pravdy Božího slova. Boží slovo nám zjevuje pravdu o Kristu. Čím více v pravdě poznáváme Krista, tím více duchovního požehnání nebeských věcí zakoušíme - a to můžeme vztáhnout v první řadě právě na zaslíbeného Ducha svatého. Čím blíže jsme Kristu, tím více budeme plni Ducha svatého a tím více budeme také taženi do Božího slova. To je způsob, jak je Kristus oslavován v našich životech.

*V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.
(Ef 1,13-14)*

Amen.

ZAPEČETĚNÍ ZASLÍBENÝM ZÁVDÁVKEM (EF 1,13-14)

Dílo Ducha svatého v životě křesťana

Podruhé dnes otevíráme poslední dva verše první modlitby apoštola Pavla z první kapitoly jeho listu do Efezu. „V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupění těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.“ (Ef 1,13-14).

Je to poslední část Pavlovy první modlitby – od patnáctého verše je modlitba další. Tato první modlitba v listu Efezským je modlitbou, která oslavuje dílo Boží trojice. Víte, stále se setkávám s lidmi, kteří se označují za křesťany, ale zároveň popírají Boží trojici. Nemluvím teď o svědcích Jehovových – to je sekta, která má s biblickým křesťanstvím společného pramálo, ale mluvím o lidech, kteří o sobě prohlašují, že jsou křesťané, a přesto popírají Boží trojici. Tvrdí, že v Bibli není o Boží trojici vůbec nic. Skutečně – slovo trojice ve spojení s Bohem v Písmu nenajdeme. Ale najdeme tři rovnocenné osoby, které jsou označené slovem Bůh, a najdeme také jasné prohlášení, že Bůh je jenom jeden. To jsou skutečnosti, které nás vedou k jasnému učení o Boží trojjedinosti.

Když se podíváme do našeho textu, vidíme vděčnost Bohu Otci, který nás vyvolil a přijal za syny. Vidíme chválu Božímu Synu, který nás vykoupil svou krví a zahrnul moudrostí a poznáním Božího plánu. A nakonec je tady velebení zaslíbeného Ducha svatého, který nás zapečetil a je závdavkem našeho dědictví. To je dílo trojjediného Boha. Dnes máme před sebou dílo Ducha svatého – zapečetění zaslíbeným Duchem svatým.

Máme před sebou text, který popisuje dílo Ducha svatého, které se týká přítomnosti a budoucnosti, ale zároveň je zde řečeno, že Boží Duch je zaslíbeným Duchem. A to je důvod, proč se podíváme na náš text z chronologického pohledu – podíváme se nejprve na věci minulé – to je zaslíbení Ducha svatého a pak na věci přítomné – to je zapečetění a nakonec na věci budoucí – to je závdavek našeho dědictví.

ZASLÍBENÍ

Duch svatý je nejtajemnější a svým způsobem – jde-li to vůbec tak říci – také nejskrytější osobou Boží trojice. Ale musíme říci, že je jednak **zdánlivě** skrytý a jednak **cíleně** skrytý. Co tím myslím? K **cílenému** skrytí se ještě dostaneme, ale jde o to, že cílem Ducha svatého je oslavit Božího Syna a vydat o Něm svědectví.

Duch svatý je **zdánlivě skrytý** a to hned několika způsoby. Především je to Duch – to je něco, s čím nemáme jednoznačnou zkušenost. Kristus přišel v těle, stal se jedním z nás a tak se nám stal velmi blízkým, takže věřící ho mohou nazývat bratrem. Bůh Otec je otcem a to je něco, s čím máme důvěrnou zkušenost. Každý člověk má svého otce. A tak se nám představa Boha Otce zdá bližší než představa Ducha svatého. Ale nesmíme zapomenout na to, že „Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě“ (J 4,24).

Zcela nepochybně je tou nejskrytější osobou Boží trojice Bůh Otec. Jeho „nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl“ (J 1,18). „On jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světle; jeho nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět. Jemu patří čest a věčná moc“ (1Tm 6,16). Vedle toho musíme mít ale také na paměti, že Boha nelze rozdělit na oddělené osoby Boží trojice. Otec, Syn i Duch svatý se vždy podílejí na všem společně. Nejednají nezávisle, přestože se projevují samostatně.

Duch svatý ve Starém zákoně

Občas můžete od některých křesťanů slyšet, že ve Starém zákoně Ducha svatého skoro nenajdeme, a že hlavní dílo Ducha svatého vidíme v Novém zákoně. Tak to rozhodně není. Duch svatý je ve Starém zákoně možná tou nejvíce se projevující osobou Boží trojice. Všimněte si toho, když budete číst Starý zákon, jak se tam Duch svatý projevuje. Je skoro všude. Vidíme Ho hned od prvních veršů Bible: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1,1-2).

Duch Boží byl u stvoření. Duch Boží byl u vyvedení Izraele z Egypta a během čtyřiceti let na poušti (Neh 9,19-20), během stavění stánku. Duch svatý byl se soudci, kteří v Izraeli povstávali, se zbožnými králi, s proroky, byl s řemeslníky, kteří stavěli Hospodinův chrám za krále Šalamouna. Znovu a znovu nacházíme Ducha svatého ve Starém zákoně při plné práci. Krásný příběh najdeme v Nu 11, kde Bůh dává Ducha starším Izraele: „Dva muži však zůstali v táboře, jeden se jmenoval Eldad a druhý Médad. I na nich spočinul duch, ačkoliv nepřišli ke stanu; byli totiž mezi zapsanými. Ti prorokovali v táboře. Tu přiběhl mládenec a oznámil Mojžíšovi: ‚Eldad a Médad v táboře prorokují.‘ Nato se ozval Jozue, syn Núnův, který už jako jinoch přisluhoval Mojžíšovi, a zvolal: ‚Mojžíši, můj pane, zabraň jim v tom!‘ Ale Mojžíš mu řekl: ‚Ty kvůli mně žárlíš? **Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!**“ (Nu 11,26-29). Mojžíš chtěl, aby všichni Izraelci měli Ducha svatého. Jednou z jeho motivací možná bylo, že by mohl snáze

vést tento vzpurný lid, ale už tady vidíme začátek toho, co bylo naplněno v den letnic. A je to předzvěst zaslíbení.

Zaslíbení Ducha svatého

Boží duch je zaslíbeným Duchem. Co to znamená? Jak tomu rozumět? V Nu 11 je vidět Mojžíšovo přání. Ale tak, jak se Boží plán spásy krok za krokem odhaloval, vycházelo stále více najevo, že Boží Duch, Duch svatý, bude v budoucnosti hrát klíčovou roli. Podívejme se teď na několik textů ze Starého zákona, které nám pomohou pochopit, co to znamená, když apoštol Pavel píše v listu Efezským, že byli zapečetěni **zaslíbeným** Duchem svatým.

„Až bude na nás vylit z výše duch, poušť se stane sadem a sad bude mít cenu lesa. I na poušti bude přebývat právo a v sadu se usídli spravedlnost. Spravedlnost vytvoří pokoj, spravedlnost zajistí klid a bezpečí navěky.“ (Iz 32,15-17). Izajáš zaslubuje jaro. Poušť rozkvete. Suchá a vyprahlá poušť bude naplněna stromy, které ponese ovoce. Stane se sadem. Nebezpečná poušť, která sloužila za úkryt zločincům a banditům, se stane místem spravedlnosti. Tou pouští, o které je tady řeč, není poušť v Izraeli, není to ani Sahara nebo Gobi. Tou pouští je vyprahlé a prázdné, ztvrdlé a bezbožné lidské srdce plné nespravedlnosti, násilí a rouhání. Ale až bude vylit Duch, říká Izajáš, tak toto srdce změkne, promění se v sad, který ponese ovoce Ducha svatého – lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání (Gal 5,22-23).

„Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi. Já vyleji svého ducha na tvé potomstvo a své požehnání na ty, kteří z tebe vzejdou.“ (Iz 44,3). Zprahlé místo – to je prázdné srdce. Suchá země – to je místo bez života. Takové skutečně byly naše vlastní životy – žili jsme, ale nebyl v nás skutečný život, život věčný. Naše duše nebyly zavlažené zaslíbeným Duchem života. Byly mrtvé, pusté a prázdné. „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ (Ez 36,26-27). Toto je jasné zaslíbení, které je spojené s novou smlouvou, kterou Bůh uzavře se svým lidem – je to smlouva poslušnosti, smlouva zapečetěná Duchem svatým, smlouva věčná, smlouva věrnosti. Je to zaslíbení, které se týká výlučně Božího lidu, ale zároveň je to zaslíbení, které se týká úplně všech v Božím lidu.

„I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění.“

(Jl 3,1). To je asi nejznámější místo, které zaslubuje vylití Ducha svatého. Můžeme v něm slyšet dozvuky Mojžíšovy touhy – kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci. Na každé tělo v Božím lidu bude vylit Duch svatý. Toto jsou slova, která apoštol Petr citoval v den letnic. Pamatujte si, co řekl? „Ale děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele...“ (Sk 2,16).

Byl vylit zaslíbený Duch svatý. Zaslíbení se stalo skutečností, naplnilo se. Bůh dodržel své slovo a vylil Ducha života na vyprahlou poušť lidských srdcí. Ovšem toto zaslíbení Ducha svatého nestálo ve vzduchoprázdnu, ale muselo mu předcházet něco velmi důležitého – a tím byl příchod Mesiáše.

Mesiáš a Dar Ducha svatého

Zaslíbení vylití Ducha svatého je v Písmu spojené s příchodem Mesiáše. Ukazuje na to zase celá řada textů ve Starém i v Novém zákoně.

„I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy.“ (Iz 11,1-2). Poutek z pařezu Jišajova je potomek z rodu krále Davida. Tím potomkem je Ježíš Kristus. Proto nacházíme v evangeliích rodokmeny Ježíše Krista, proto apoštol Pavel připomíná Timoteovi: „Pamatuj na Ježíše Krista vzkříšeného z mrtvých, **původem z rodu Davidova**; to je moje evangelium.“ (2Tm 2,8).

Jedno z nejznámějších míst, které spojuje Mesiáše s darem Ducha svatého je z proroka Izajáše: „Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány...“ (Iz 61,1). To bylo kázání Ježíše Krista v Nazaretě. Jeho první kázání potom, co veřejně vstoupil do služby. Přišel, přečetl tento text z proroka Izajáše a potom řekl: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ (Lk 4,21). Ti lidé museli být nadšení, nemyslíte? Měli by volat: „Haleluja, sláva Bohu!“ Ale nebylo to tak. Když Ježíš pokračoval, že evangelium je tu i pro pohany, tak ho tito Židé, kteří čekali vylití Ducha svatého, chtěli shodit ze skály.

Ale Duch Boží skutečně na Kristu byl. Byl počat z Ducha svatého (Mt 1,18). Lukáš zapsal, že „anděl jí [Marii] odpověděl: ‚Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.‘“ (Lk 1,35). Ježíš vyrůstal pod vedením Ducha svatého – byla s ním moudrost a milost Boží (Lk 2,40). Když dospěl, tak šel za Janem Křtitelem, aby ho Jan pokřtil. Jan křtil vodou, ale ukazoval na toho, který přijde po něm a bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lk 3,17 jasně ukazuje, že to znamená – Duchem svatým ke spasení, zatímco oheň

odkazuje na Boží soud, který spálí plevy, tj. bezbožníky. Jan se bránil, když chtěl Ježíš pokřtít, ale Pán mu řekl: „Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.' Tu mu již Jan nebránil.“ (Mt 3,15). Co se stalo, když byl Ježíš pokřtěn? Sestoupil na Něj Duch svatý v podobě holubice a Otec z nebe promluvil: Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil (Mt 3,17). A potom? Naplněn Duchem svatým jde na poušť, kde je pokoušen od ďábla a v moci Ducha svatého se vrací a káže v Nazaretě.

Nejlepší a nejsouvislejší vyučování o Duchu svatém najdeme v Písmu v Janově evangelium. Je tam skutečně mnoho věcí, které by stály za to, abychom se jimi zabývali do hloubky, ale nemáme na to čas. Takže jen pár věcí:

„Ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť Bůh dává Ducha bez odměřování.“ (J 3,34 ČSP). Tento verš ukazuje, kdo je Ježíš Kristus. Je to Mesiáš, přišel, a mluvil Slova Boží. Jeho poslal Bůh. On přijal Ducha svatého od Otce a přijal ho bez odměřování. Tím se jednoznačně odlišuje ode všech, kdo byli před Ním, a zároveň se stává vzorem pro všechny, kdo přijdou po Ném. Ježíš vždy chodil v plnosti Ducha svatého. Ale my můžeme jít ještě dále. Petr ve svém kázání v den letnic říká o Kristu, že „byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte“ (Sk 2,33). Ježíš přijal Ducha svatého od Otce a seslal Ho na svůj lid. Právě k tomu směřovala Ježíšova slova, která řekl v den velkého svátku: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proud živé vody poplyne z jeho nitra', jak praví Písmo. [A Jan k tomu dodal vysvětlení:] To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.“ (J 7,37.39). Nikdo jiný, než Mesiáš by nemohl říci taková slova. Nikdo jiný než Bůh by nemohl slíbit něco takového, jako slibuje Ježíš na tomto místě. Kdo věří ve mne, proudy Ducha svatého poplynou z jeho nitra. Toto by nemohl prohlásit ani Mojžíš ani David ani žádný z proroků, králů nebo praotců. Takové prohlášení mohl udělat jenom Bůh, který se stal člověkem.

Jako křesťané vyznáváme spolu s ranou církví, že věříme v Ducha svatého, jak je to napsáno v apoštolském vyznání víry. Zároveň však z Písma vidíme, že přijímáme Ducha svatého nikoliv na základě víry v Ducha svatého, ale víry v Ježíše Krista. A to jsme u našeho verše z Ef 1,13. Když jste uslyšeli evangelium a uvěřili, tak jste byli zapečetěni Duchem svatým. Když jste uvěřili v Krista, tak jste se stali chrámem Ducha svatého a z vašeho nitra se nyní jako řeka mohou vylévat proudy živé vody, proudy Ducha svatého. Jak se budou vylévat? Už jsem to zmínil: láska, radost, pokoj,

trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, sebeovládání – to jsou ty proudy života. To je ovoce Ducha svatého – to všechno dohromady tvoří jediný plod, který se postupně ukazuje na životě křesťana. To jsou ty proudy, v nichž lidé kolem nás mohou naleznout život, protože tyto proudy ukazují na Krista, který proměňuje lidský život, váš život. Už není vyprahlou pouští, už není suchým a nebezpečným místem, ale je rozkvetlým sadem, který přináší dobré ovoce, přináší hojnost ovoce a zaplavuje vše kolem sebe úrodnou vláhou. To je život křesťana, to je život naplněný Duchem svatým, to je život, který je žitý ve víře v Pána Ježíše Krista.

Křesťane, je tvůj život vyprahlý a suchý? Křesťane, potřebuješ oživení a zavlažení Duchem Božím, aby tvůj život rozkvetl jako zahrada a byl naplněn ovocem jako sad? Pohleď na Krista! Na beránka Božího, toho ukřižovaného, který zemřel a vstal z mrtvých. Ve víře se spolehni na Krista. Všechnu svou důvěru slož u Něj – jen u Něj je život, jen u Něj je naděje, jen u Něj je záchrana, jenom od Něj přijde zavlažení Duchem svatým, jenom skrze Něj přichází plnost a ovoce, jenom ve víře v Něj poplynou proudy živé vody z vašeho nitra. Protože „v Něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého...“ (Ef 1,13).

ZAPEČETĚNÍ

Byli jste zapečetěni. Dostáváme se k dalšímu bodu našeho kázání – zapečetění Duchem svatým. Byla vám vtisknuta pečeť, byli jste zapečetěni. Co si pod tím máme představit? Asi všichni víme, co to je pečeť, ale co znamená v tomto kontextu? Ve starověku se pečeť používala celkem běžně. Je dochovaná řada pečetí, pečetních válečků nebo prstenů už z doby Abrahama. Možná si vzpomínáte, že v příběhu Jákoba jsme se v knize Genesis setkali s pečetí – vyžádala si ji Tamar na Judovi v Gn 38. Jak se tedy pečeť používala?

Zapečetění pro Boha

Obvykle – a to bylo nejčastější použití – pečeť znamenala **vlastnictví**. Jsme označeni, zapečetěni, jako Boží vlastnictví, jsme zapečetěni pro Boha jako ti, „které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.“ (Ef 1,14). Pečeť znamenala, že toto už někomu patří, má to svého majitele. Pečeť Ducha svatého znamená, že toto je Boží vlastnictví. Je tady vlastnictví, které je jednoznačně označené, zapečetěné.

„Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti“ (Ř 8,16). Zapečetění Duchem ve smyslu vlastnictví je vnitřním svěděním Ducha svatého, které je vlastní každému Božímu dítěti. Každý, kdo slyšel slovo pravdy a uvěřil, je Boží dítě a Duch

svatý mu tuto pravdu dosvědčuje. To je zapečetění – je to vnitřní, subjektivní ujištění o tom, že patříme Bohu.

Zapečetění ke svatosti

Pečeť také sloužila **k ověření pravosti**. V tomto smyslu ji známe pravděpodobně také my – takto se používala později v historii a my ji tak známe z historických filmů. Když někdo napsal dopis nebo nějaký dokument, tak ho zapečetil – což znamenalo, že ho označil takovým způsobem, aby nebylo možné zpochybnit jeho autorství. Pečeť se v tomto slova smyslu používala k označení oficiálních dokumentů. Panovník podepsal dokument a připojil k němu svou pečeť. Tak byla ověřena pravost dokumentu.

Takto jsme zapečetěni také my, kdo jsme uvěřili v Pána Ježíše Krista. Jsme zapečetěni Duchem svatým a to ukazuje, co bude v praxi sloužit k ověření naší pravosti – není to nic jiného než svatost. „V Něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom **byli svatí** a bez poskvrny před jeho tváří“ (Ef 1,4) a „pevný Boží základ trvá a nese nápis ‚Pán zná ty, kdo jsou jeho‘...“ (2Tm 2,19a). Ti jsou zapečetěni Duchem svatým, označeni jako Boží vlastnictví, což znamená, že ti, kdo jsou takto označeni budou prokazovat svou pravost tím, že „se odvrátí od nespravedlnosti každý, kdo vyznává jméno Páně“ (2Tm 2,19b).

Zapečetění pro věčnost

Konečně pečeť se používala také jako **ochranná známka, zabezpečení**. To mohlo souviset s vlastnictvím, ale nemuselo. V tomto slova smyslu známe zapečetění také my. Pilát nechal po ukřižování zapečetit hrob Ježíše a nechal ho hlídat svými strážemi. Takto měl být hrob chráněn před uředníky, protože velekněží a zákoníci se báli, že by uředníci mohli přijít a ukrást Pánovo tělo. Pilátova pečeť měla chránit hrob před neoprávněným vniknutím.

Pečeť Ducha svatého je pečetí pro den vykoupění, proto Pavel připomíná Efezským, aby nezarmucovali „svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupění“ (Ef 4,30). Pečeť Ducha svatého znamená, že toto Boží dítě bude chráněno až do dne příchodu Pána Ježíše Krista. A až přijde Pán, tak bude toto Boží dítě proměněno do Pánovy podoby. Jinými slovy to apoštol říká Filipským: „...a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Fp 1,6).

Kdo je označen pečetí majitele, kdo je autorizován, bude také majiteli předán. Něco podobného jsme už zmiňovali, když jsme mluvili o adopci, přijetí za syny. Všechno právo na přijetí je na straně toho, kdo adoptuje. Podobně je to tady. Majitelem byla vtisknuta pečeť. Jenom majitel může tuto pečeť sejmout nebo

odstranit. Kdokoliv jiný by se o to pokusil, bude obžalován a odsouzen jako zloděj. Na Božích dětech je Boží pečeť. A Bůh je ten, kdo říká: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu“ (Žd 13,5). Proto je pečeť Ducha svatého pro ty, kdo věří, ujištěním o jejich spasení. „V něm byla i vám ... vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako **závdavek našeho dědictví...**“ (Ef 1,13-14).

ZÁVDAVEK

Dostáváme se ke třetímu bodu našeho kázání – Duch svatý je závdavkem, zálohou našeho dědictví. Zapečetění Duchem svatým, samotný Duch svatý je platbou, kterou jsme dostali předem, jako záruku, že dostaneme slíbené dědictví.

Zatímco zapečetění bychom mohli formulovat slovy – zapečetění, **abychom byli...**, o závdavku můžeme říci: **že budeme...** Jsme zapečetění Bohem, abychom byli Božím vlastnictvím. Přijali jsme Ducha svatého jako závdavek toho, že nepochybně budeme trvalým Božím vlastnictvím. Jsme zapečetění, abychom byli svatí a bez poskrvny. Přijali jsme Ducha svatého jako závdavek toho, že nepochybně budeme svatí a bez poskrvny. Jsme zapečetění, abychom byli v onen den vykoupeni a strávili s Bohem věčnost. Přijali jsme Ducha svatého jako závdavek toho, že skutečně budeme vykoupeni i tělesně a budeme trávit věčnost s Bohem.

„On nám také vtiskl svou pečeť a do srdce nám dal svého Ducha jako závdavek toho, co nám připravil“ (2K 1,22). Moji milí, Duch svatý, který sídlí v srdci křesťanů, je jenom závdavek, záloha toho, co jednoho dne přijde. Představte si to! Všechny ty úžasné věci, o kterých jsme už dneska mluvili a které už v nějaké míře už zakoušíme, jsou jenom závdavkem, zálohou, zárukou.

Láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání – to je ovoce Ducha svatého, plod, jediný hrozen s mnoha kuličkami. Je to nádherné a mocné ovoce Ducha, které se projevuje v životech vykoupených. Ale je to jen záloha. Plné dědictví teprve přijde.

Svědectví Ducha svatého, kterým nám dosvědčuje, že jsme Božími dětmi – to je něco ohromného, co už nyní můžeme zakoušet, a čas od času – a vím, že ne vždy a plně – zakoušíme. Ale to je jen závdavek. Přijetí za syny se vším všudy je teprve před námi. Dočkáme se ho při vykoupení těla.

Ujištění Ducha svatého a posvěcení. To jsou úžasné věci. Život ve svatosti – to je nádhera. Ale je to jen závdavek. Podíl na Boží svatosti teprve přijde.

ZÁVĚR

Toto jsou věci, které nás vedou k samotnému závěru, v němž se podíváme na několik aplikací, které vyplývají z našeho dnešního textu.

Zapečetěný je každý křesťan

Kdo uslyšel a uvěřil, je zapečetěn. Křesťan bez Ducha svatého je protimluv. Není možné, aby se někdo stal křesťanem bez Ducha svatého. „Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho“ (Ř 8,9).

Dnes panuje v učení o Duchu svatém mnoho zmatku a jedno falešné učení říká, že člověk může být křesťanem a nemít Ducha svatého. Je to lež. Boží slovo je dost jasné na to, abychom viděli dílo Ducha svatého v křesťanech a měli jistotu, že každé Boží dítě při svém uvěření přijalo Ducha svatého.

Zapečetění je trvalé

Když Ježíš mluvil se svými učedníky o příchodu Ducha svatého, tak řekl, že „požádá Otce a on vám dá jiného Přímluvce, **aby byl s vámi navěky**“ (J 14,16). Pečeť, kterou křesťan dostane, už z něj nikdy nikdo nesejme. Duch svatý zůstává s křesťanem navěky. To je varování i povzbuzení. Varování je v tom, že když se vzdalujete od Boha, On vás přitáhne zpátky. Možná ta cesta bude dlouhá, možná bolestivá, trnitá, vyprahlá, ale On to udělá. Proto je to i povzbuzení, abychom se s radostí podřídili pod mocnou ruku Boží.

Zapečetění je ke slávě

Přijde den, kdy se závdavek stane plnou cenou. Dědictví bude naplněno. Kdy k tomu dojde? Při Kristově druhém příchodu. Na to ukazuje Duch svatý. To je Jeho dílo. Jeho hlavní úkol je vydávat svědectví o Kristu.

Viděli jste někdy večer, jak je osvětlený Střekov? Představte si, že přijedou manželé z Drážďan a uvidí to. A ten muž řekne – to je úžasné osvětlení, to jsou skvělá světla. Podívej se, jak září. Můžeš mě s těmi světly vyfotit? Takový člověk bude úplně mimo, protože ten hlavní důvod proč tam ta světla jsou, je hrad Střekov. Ta světla nejsou kvůli sobě.

Právě tak Duch svatý nepřišel kvůli sobě a kvůli tomu, aby svědčil o sobě, ale aby svědčil o Kristu, aby vyvýšil Božího Syna a oslavil Ho. To je to, co dělá s námi, co dělá v nás a co dělá skrze nás: Oslavuje Božího Syna, Pána Ježíše Krista. Proto jsme Jím zapečetěni – aby byl Kristus vyvýšen v našich životech, abychom byli zmocněni ke svědectví o Kristu, abychom byli uschopněni ke svatému životu a abychom byli zachováni ke slávě. Amen.

ZÁVDAVEK DĚDICTVÍ (EF 1,14)

...které si vydobyl ke chvále

Před námi je poslední verš Pavlovy první modlitby, kterou máme zaznamenanou v listu Efezským. Celá tato modlitba, včetně jejích posledních dvou veršů, je modlitbou trojiční. Oslavuje dílo Otce i Syna i Ducha svatého. Oslavuje každého zvlášť a zároveň všechny tři osoby Boží trojice dohromady. Krásně to můžeme vidět na posledních dvou verších této modlitby - v. 13-14.

Jsme na samotném konci Pavlovy první modlitby. Je to velmi vznešená modlitba - je to chvála, která vyvyšuje Boha. Rozhodně stojí za to, abyste se tuto chválu naučili z paměti a buď přímo slovy Písma, nebo vlastními slovy podle těchto slov oslavovali Boha. Už samotná tato modlitba nás usvědčuje z toho, jak málo se umíme modlit a vyvyšovat Boha.

Vyvrcholení této modlitby nás v posledním verši znovu vede ke chvále Boží slávy a zároveň shrnuje celé Boží dílo v tom, co Bůh udělal **pro nás** - závdavek dědictví, i v tom, co Bůh udělal **s námi** - vykoupení těch, které si vydobyl. Podívejme se ale ještě krátce zpátky - ve v. 13 vidíme dílo celé:

Boží trojice ve v. 13

„V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého...“ (Ef 1,13). Tady je Otec, Syn i Duch svatý na jednom místě, při jednom díle. Otec je tím, kdo to vše působí - On zapečetuje. Boží syn je tím, v kom jsou křesťané zapečetěni - je to jako fyzický prostor, místo - křesťané jsou v Kristu a jsou v Kristu zapečetěni. Duch svatý je nástrojem - On je tou vlastní pečetí, která je vtištěna každému křesťanovi, když slyšel evangelium a uvěřil mu. Otec pracuje skrze Ducha svatého v Kristu. *V Něm jsme zapečetěni...*

Dílo Ducha svatého

V Kristu jste zapečetěni zaslíbeným Duchem. Ale zapečetění není jediným dílem Ducha svatého. Už jsme to zmiňovali, ale já to ještě rychle zopakuji:

Duch svatý je především tím, kdo přivádí člověka ke Kristu, protože úkolem Ducha svatého je vydávat svědectví o Kristu. Jenom skrze Ducha svatého, Ducha pravdy, člověk doopravdy slyší evangelium, slovo pravdy. Duch svatý je tím, kdo dává člověku nové srdce, je tím, kdo způsobuje nové narození, takže člověk může věřit v pravdu evangelia.

Duch svatý nás přivádí ke Kristu, svědčí nám o Něm, usvědčuje nás, dává nám nové srdce, dar víry, pokání a Boží spravedlnosti. V okamžiku uvěření nás zapečetuje a také nás křtí do těla Kristova, posvěcuje nás, zmocňuje nás ke svědectví o Kristu a znovu a znovu nás naplňuje, jak je psáno: „...ale naplnění buďte Duchem svatým“ (Ef 5,18 KRAL). To vše se děje skrze Krista, v Něm, pro Něj a tím k Boží slávě.

Podívejme se tedy na první bod našeho kázání. Apoštol tady říká, že třetí osoba Boží trojice, Duch svatý, je:

ZÁVDAVEK NAŠEHO DĚDICTVÍ

Moji milí, musíme říci, že to je velmi zvláštní prohlášení. To není jen tak. Mluvíme tady o samotném Bohu. Mluvíme o Božím Duchu, o Duchu **svatém**. Ale než se do toho úplně ponoříme, musíme udělat ještě krok zpátky.

Apoštol Pavel v této modlitbě nepoužívá úplně jednoduchý jazyk. Už jsme si říkali, že celý tento oddíl od 3. do 14. verše je jediným mohutným souvětím. Způsob, který si Pavel vybral pro zapsání této modlitby, je velmi výjimečný. Jedná se o vznešený a vybroušený styl a jazyk. Jsem si skoro jistý, že když byl Pavel v Efezu a každý den během siesty kázal v pronajatém přednáškovém sále filozofa Tyranna, tak nepoužíval taková souvětí a taková slovní spojení a konstrukce, jaké nacházíme v této modlitbě (a jsou i dále v listu Efezským). Je to také důvod, proč je dost obtížné některá místa přeložit. Tak to je v např. v ekumenickém překladu – podívejte se na začátek našeho verše: „...byla vám ... vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví...“ (Ef 1,13-14). Když to takto přečteme, tak z toho můžeme vyrozumět, že tím závdavkem je ona pečeť.

My jsme si už ale minule vysvětlovali, že tou pečetí je Duch svatý, přesto to z toho překladu úplně nevyznívá. Podívejme se do téhož textu v překladu ČSP: „...v něm jste byli zapečetěni zaslíbeným Duchem Svatým, jenž je závdavkem našeho dědictví...“ (Ef 1,13-14). Zde to vidíme naprosto jasně. Zaslíbený Duch svatý, je:

Závdavek

To je ten nejpřesnější překlad tohoto místa (v. 14): *který (nebo jenž) je závdavkem*. Duch svatý je pečetí, kterou jsme zapečetěni, a Duch svatý je také závdavkem, který nám byl dán.

Co je to závdavek? Ti, kteří byli někdy zaměstnaní v nějaké firmě, mohou toto slovo znát jako zálohu. Byly doby v naší zemi, kdy bylo běžné, že lidé dostávali svou mzdu na dvakrát – dostali zálohu, to byla část jejich mzdy, obvykle to byla nižší

částka než polovina, a potom dobírali zbytek. Myslím, že dnes už tak běžné není, ale stále se s tím můžete setkat.

Asi nejčastěji se dnes můžete setkat se zálohou, nebo závdavkem – byť se to slovo závdavek už moc nepoužívá – když kupujete něco hodně drahého, třeba dům, nebo nakupujete na úvěr. Než dostanete zboží nebo než se můžete nastěhovat do domu, tak musíte nejprve složit určitou částku, která je zárukou toho, že doplatíte i zbytek.

Duch svatý je takovou zálohou pro křesťany. Každý křesťan byl označen Duchem svatým, byl zapečetěn. To znamená, že patří Bohu. Tou pečetí není nikdo jiný než Bůh sám. Je to Duch svatý, který ve vás přebývá. Proto Ježíš řekl svým učedníkům, že požádá Otce a On nám „dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi navěky“ (J 14,16). Proto apoštol Pavel říká, že tělo křesťanů se stalo chrámem Ducha svatého a proto by ho neměli znesvěcovat hříchem. „Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.“ (1K 6,19-20).

Křesťané, do vašeho těla byl vložen Duch svatý. Je to svatý závdavek svatých věcí, svatě budoucnosti, která je před námi. Čeho se tedy tento závdavek týká? Co bude tím doplatkem, tou dobírkou? V našem textu čteme, že Duch svatý nám byl dán jako závdavek našeho:

Dědictví

Duch svatý nám byl dán proto, aby byl zárukou našeho dědictví. Jistě si vzpomenete, že jsme o dědictví mluvili nedávno, ale bylo to z trochu jiné perspektivy – mluvili jsme o tom, že tím dědictvím jsme my sami. „A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak to předem určil ze svého vlastního rozhodnutí, protože on všechno koná tak, jak sám svobodně stanoví. (Ef 1,11 Petřů). Z Božího rozhodnutí jsme se stali Božím dědictvím. Bůh si nás získal sám pro sebe – a my to ještě dneska uvidíme v plné síle a slávě.

Ale dědictví, o kterém je řeč ve verši 14, není Božím dědictvím, ale naším. Boží slovo nám tu říká, že v Kristu jsme se stali dědici. Jsme-li v Kristu, jsme synové a tedy dědicové. Vzpomeňte si, že v pátém verši jsme mluvili o tom, že nás Bůh předurčil. K čemu předurčil ty, které vyvolil? Předurčil nás k synovství, k adopci – abychom rozhodnutím Jeho dobroty byli přijati za syny. Podívejme se na paralelní oddíl do listu Galatským – je to napsané do jiné situace, ale se stejným záměrem, a tím bylo ujistit křesťany, že v Kristu mají úplně všechno a není třeba – a dokonce to není ani žádoucí – aby jistotu svého spasení stavěli vedle víry v Krista ještě na něčem dalším.

„Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny.“ (Ga 4,4-5). To je přesně totéž, o čem jsme mluvili v Ef 1,7. V Něk jsme vykoupeni Jeho krví. Co to znamená? Viděli jsme to v Ef 1,13, kde jsme četli, že každý, kdo uvěřil v Ježíše Krista, byl zapečetěn Duchem svatým. Právě tak v Galatským 4,6: „Protože jste synové, poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna, Ducha volajícího Abba, Otče.“

A potom pokračuje dalším veršem úplně stejně jako Ef 1,14: „A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic“ (Ga 4,7). Apoštol tady jasně říká, že Duch svatý, který vám byl dán, když jste uvěřili, který si z vašeho těla učinil svůj chrám a který s vámi bude až navěky, je zárukou, zálohou, závdavkem vašeho nebeského dědictví!

Když toto slyšíme, tak se před námi objevuje otázka: Co je tímto dědictvím? Co si pod tím máme představit? Chci zmínit tři věci spojené s tímto dědictvím:

1. Toto dědictví je **totální**, absolutní, zahrnuje úplně všechno. Vždyť Bůh „neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním **nedaroval všechno**“ (Ř 8,32)?

V Kristu máme veškeré duchovní požehnání nebeských darů (Ef 1,3). Křesťané, v Kristu jste Božími dětmi a to znamená, že získáte úplně všechno, co je Boží. Už nyní je to vaše. Už nyní máte záruku toho, že to je vaše – tou zárukou je Duch svatý.

2. Toto dědictví je **věčné**. Apoštol Petr popisuje naše dědictví, které je pro nás připravené v nebesích. Je to „dědictví **nehynoucí**, neposkvřené a nevadnoucí...“ (1Pt 1,4). Jiné překlady říkají nezničitelné (ČSP, Žilka), a další nepomíjivé (B21), neporušitelné (KRAL), nezkazitelné (Pavlík). Právě takové je dědictví, které je pro vás připraveno v nebesích. Je to dědictví, které je trvalé, věčné. Jeho kvalita se nebude měnit s časem, ale bude stále stejná – naprosto a cele dokonalá.

3. Závdavkem našeho dědictví je **Duch svatý**. Co bude oním plným dědictvím? Moji milí, už jsme mluvili o tom, že až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). Naším dědictvím bude **Kristova plnost**. Bude to plné společenství s Kristem. Už nyní nám Kristovu přítomnost zprostředkovává Duch svatý, který s námi zůstane navěky. V den druhého příchodu Kristova budeme plně sjednoceni s Kristem jako nevěsta se svým ženichem. Boží Syn si viditelně podmaní úplně všechno – každé koleno před ním poklekne – na nebi, na zemi i pod zemí (Fp 2,10). To nemluví jenom o lidech, ale mluví i to o andělských a démonických mocnostech, mluví to i o neosobních mocnostech, jako je hřích nebo samotná smrt.

Celý výčet najdete v patnácté kapitole prvního listu do Korintu, kde nakonec čteme, že „až mu bude podřízeno všechno, pak i sám Syn se podřídí tomu, kdo mu všechno podřídil, a tak bude Bůh všechno ve všem“ (1K 15,28).

Chápete to? To je plné a dokonalé sjednocení s Bohem. To je přesně to, čemu říkáme nebe. Dokonalé a plné společenství každého člověka s Bohem. Neexistuje nic většího, neexistuje lepší dědictví, které byste mohli získat. Není nic na zemi ani nic na nebi, co by bylo lepší.

To nás dovádí k druhému bodu našeho kázání. Ukázali jsme si, co Bůh udělal pro nás, co pro nás připravil a co nám již daroval. Záruka byla složena – Bůh nám dal svého Ducha, takže se můžeme těšit na dědictví a radovat se z něj. Toto dědictví je naprosto jisté. Nyní se podíváme na to, kdy dojde k naplnění těchto věcí a s tím souvisí také to, co Bůh udělal, dělá a ještě bude dělat s námi. Budeme mluvit o:

VYKOUPENÍ VYDOBYTÝCH

„...závdavek našeho dědictví **na vykoupění těch, které si Bůh vydobyl** k chvále své slávy“ (Ef 1,14). Bůh pro nás připravil skvělé dědictví a jako záruku toho, že toto dědictví dostaneme, nám dal Ducha svatého. Svým Duchem nás zapečetil. Prostřední část čtrnáctého verše se vrací zpátky k zapečetění Duchem svatým a ukazuje nám, k čemu jsme zapečetěni. Úzce to také souvisí s naším dědictvím od Boha.

Čtrnáctý verš říká, že jsme Duchem svatým zapečetěni k vykoupění. A toto vykoupění, o kterém je zde řeč, bude také okamžikem, kdy vejdem do dědictví, kdy toto zaslíbené dědictví získáme. Takže je před námi otázka, kdy k tomu dojde? Na jaký čas se máme těšit? Jaký je:

Boží čas

Tento Boží čas souvisí s vykoupěním. Už jsme o vykoupění mluvili v sedmém verši, kde jsme četli, že „v něm jsme vykoupěni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost“ (Ef 1,7). Vykoupění, o kterém jsme na tomto místě mluvili, znamená vysvobození, vykoupění otroka z jeho otroctví a propuštění tohoto otroka na svobodu. Byli jsme vykoupěni Kristovou krví a tedy osvobozeni od moci hříchu a smrti. Vykoupění, o němž je řeč v sedmém verši, znamená odpuštění hříchů. Je to vysvobození z viny, a je to také záchrana před přicházejícím Božím hněvem. Tuto záchranu nalezneme jenom v Kristu a byla vykonána skrze prolitou krev. Tou krví jsme usmířeni s Bohem. Byla prolita krev, a proto byl Boží hněv usmířen a nám byla darována milost.

Ovšem vykoupení, o němž se mluví ve verši 14, je, jak se zdá, vykoupením trochu jiného druhu. I když bychom asi neměli mluvit o dvou druzích vykoupení, ale spíš o dvou fázích vykoupení. První fáze je ta minulá, která je popsána ve verši sedm. Vede k odpuštění hříchů a k vysvobození z moci hříchu a smrti. Je to něco, co je nám dáno pro tento čas.

Druhá fáze vykoupení je teprve před námi. Je to okamžik, kdy vstoupíme do dědictví, které nám Bůh připravil. Je to okamžik, kdy všichni, všichni do jednoho z těch, které si Bůh vydobyl pro sebe, budou už navždy s Bohem. Jinými slovy se jedná o okamžik druhého Kristova příchodu. To je Boží čas, to je naplnění časů. To je onen den, který popisují proroci. To je den, kdy bude definitivně poražena smrt – ona už je poražena, ale v onen den bude smetena z povrchu země do ohnivého jezera. To je den, který křesťané s touhou a s láskou vyhlížejí a nadějí na tento den se navzájem povzbuzují. „Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváćeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. **A pak už navždy budeme s Pánem.** (1Te 4,16-17).

Budeme proměněni. Dostaneme nová těla. Budeme podobní Pánu. V našem těle už nebude přebývat hřích, ale stále v něm bude, a to plně – tak jako to nebylo do té chvíle – a navěky přebývat Duch svatý. Ale kromě toho budeme mít přímé a fyzické společenství s naším vykupitelem, Pánem Ježíšem Kristem. To je den svatby Beránkovy. Je to den, kdy usedneme k hostině spolu s Ním. Je to den, kdy znovu – podle Jeho slov – bude pít z plodu vinné révy, a to znamená, že to je den, kdy přijde Boží království ve své plnosti. Ono zde už je – je mezi námi, je v nás, už pracuje a působí jako kvas v těstě, jako semínko, které je zasazené do země. Už klíčí a roste, ale v onen den přijde plnost.

To je okamžik, na který se ptali učedníci Pána těsně před Jeho nanebevstoupením (Sk 1,6), aby od Něj slyšeli, že není jejich „věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci“ (Sk 1,7). To je den, po němž volají duše mučedníků, které jsou už u Pána. Volají velikým hlasem: „„Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ Tu jim všem bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, aby měli strpení ještě krátký čas, dokud jejich počet nedoplní spoluslužebníci a bratři, kteří budou zabiti jako oni.“ (Zj 6,10-11).

Ale tento den je také dnem soudu, jak to čteme ve Zjevení 6 jen o několik veršů dále: „...přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?“ (Zj 6,17). Nebude moci

obstát nikdo, kdo není v Kristu. Neobstojí nikdo, kdo není označen pečeti Ducha svatého, neobstojí nikdo, z koho si Duch svatý už nyní neučinil svůj svatý chrám.

Obstojíte vy v onen den? Pokud ano, tak jenom kvůli krvi Kristově, která byla prolita za vaše hříchy, jenom kvůli tomu, že jste uslyšeli Slovo pravdy, evangelium o svém spasení a uvěřili mu. Není žádná jiná cesta, není žádná jiná možnost, jak by mohl kdokoliv obstát. Jenom Kristus – jenom On sám – je tou cestou, pravdou i životem (J 14,6). Jenom ti, kdo jsou v NĚm, budou těmi, kdo v onen den obstojí a budou se radovat u svého Pána. A to je:

Boží dílo

Mluvíme tady o těch, s nimiž už Bůh pracoval. Mluvíme o těch, kteří byli vykoupeni, jejichž hříchy byly odpuštěny.

V našem textu je velmi silně zdůrazněno Boží vlastnictví – které si Bůh vydobyl. Je tady řeč o boji, je tady řeč o moci, je tu řeč o vítězství, o kořisti vítěze. Tím vítězem je Kristus a tím Jeho bojem je dokonané dílo golgotského kříže. Tam na kříži Kristus zvítězil, tam porazil hřích i smrt, tam vás svou obětí vykoupil a jenom díky krvi, která na kříži byla prolita, jsou vám nyní vaše hříchy odpuštěny. Mocí kříže vás Bůh vydobyl pro sebe. „Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.“ (Ko 2,14-15).

Díky tomuto Kristovu dílu máme nyní dvojí statut – spolu s Kristem jsme vítězové a můžeme radostně volat slovy apoštola: „Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň? Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!“ (1K 15,55.57). Ale vedle toho – a platí to úplně stejně jako to první – jsme také dobytou kořistí. Jsme těmi, které si Bůh vydobyl ke chvále své slávy. Jsme těmi, které si Bůh vydobyl pro sebe.

Neobešlo se to bez boje! Ale nebyl to náš boj, ale Kristův boj. A ačkoliv jsme nyní vítězové spolu s Kristem, nebyli jsme v tomto boji na Kristově straně. Boží slovo velmi jasně říká, že jsme byli Božími nepřáteli. Aktivně jsme bojovali proti Bohu. Jak jsme bojovali? Tím, že jsme nechtěli slyšet evangelium, vysmívali jsme mu, nevěřili jsme Bohu, přestože nebesa vypravují o Jeho slávě a obloha hovoří o díle Jeho rukou (Ž 19,2). Vůbec jsme nevěřili, že nějaký Bůh je a Kristova oběť nám připadala jako bláznovství. Tohle je přesný popis naší vzpoury – a právě tak nás Bůh nazývá: vzbouřenci.

A to je také důvod, proč nás Ef 1,14 popisuje jako dobytou kořist. Byli jsme zajatci ďábla a bojovali jsme na jeho straně proti Bohu. Nebyli jsme žádné civilní

obyvatelstvo, protože tato válka nemá žádné civilisty. Na jedné straně stojí vzbouřenci – a mezi ně jsme patřili i my, a na druhé straně jsou vykoupení, tedy ti, které si Bůh dobyl ke chvále své slávy.

Když se apoštol Pavel loučil s efezskými staršími v Milétu, připomněl jim, „aby pásli Boží církev, kterou si [Bůh] získal vlastní krví“ (Sk 20,28 ČSP). Mimochodem to je docela důležitý text, protože ukazuje nejenom na způsob našeho vykoupení, ale ukazuje také na to, kdo je to Kristus – že to je Bůh. ...Bůh získal vlastní krví – v Ef 1,7 vidíme, že to byla Kristova krev.

Musíme rozumět tomu, že ti, kteří jsou vzbouřenci a zůstanou jimi, jsou těmi, kteří v onen den na soudu neobstojí. Za ně nebyl vybojován žádný boj – naopak, oni sami aktivně bojovali svůj boj proti Bohu. Za ně nebyla zaplácena žádná cena, nebyli získáni Kristovou krví.

Naproti tomu ti, kdo byli získáni jako kořist, kdo byli dobytí, jako se dobývá opevněné město, jsou ti, které Kristus vykoupil svou obětí na kříži Golgoty. Právě za ně tam byl tento boj dobojován. A ačkoliv byli Božími nepřáteli, když uslyšeli slovo pravdy, evangelium, uvěřili mu a byli zapečetěni Duchem svatým pro den vykoupení (Ef 4,30). Neobešlo se to bez díla Ducha svatého, o kterém jsme mluvili na začátku, který si podmanil naše srdce, proměnil ho, dal nám srdce nové. Zapečetil nás, zůstal v našich životech, aby byl pevnou zárukou toho, že dílo spasení, které bylo započato, bude dovedeno do konce.

To nás vede ke třetímu bodu našeho kázání. Bůh nás získal krví svého Syna, abychom byli jeho zvláštním vlastnictvím:

KE CHVÁLE JEHO SLÁVY

Tohle je úžasný závěr Pavlovy modlitby. Opakuje se už potřetí a vůbec to není na škodu. Ukazuje to, jak vznešené postavení nám Bůh určil. Když nás Bůh dobyl jako svou kořist, mohl z nás učinit zajatce a donutit nás ke chvále. Právě tak donutí celé stvoření, aby pokleklo před Kristem, a každý jazyk bude muset vyznat, že Ježíš Kristus je Pán (Fp 2,10-11).

Dokonce je to tak, že i kdybychom byli vykoupeni jenom jako Boží otroci, tak bychom přesto Bohu vzdávali chválu, protože bychom zachránili svůj život a utekli před přicházejícím Božím hněvem. Ale Bůh ve své milosti a dobrotě udělal něco, o čem se nám ani nesnilo. Ze vzbouřenců a nepřátel udělal své syny a dcery. Z těch, kteří se aktivně stavěli proti Němu, udělal členy své domácnosti – posadil je ke svému stolu. Udělal z nich nevěstu pro svého milovaného jednorozeného Syna.

Rozumíte tomu? On měl právo zašlápnout nás jako obtížný a otravný hmyz. Ale on z nás udělal chválu své slávy. Udělal z nás něco nádherného a vzácného, učinil z nás církev, o které říká, že „je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest“ (Ef 1,23).

Neexistuje důvod, proč bychom neměli Boha chválit. Celé stvoření musí chválit Boha už jenom proto, že to je Bůh, Pán, Vládce vesmíru a Stvořitel světa. To je naprosto dostatečný důvod. I kdyby nebyl žádný jiný, tak tohle stačí. Ale my jsme dnes viděli mnohem víc.

Vykoupil nás, jako se vykupují otroci. Daroval nám svobodu a život. Vybojoval nás a získal nás jako kořist. Učinil z nás své milované děti. Dal nám svého Ducha, kterým nás zapečetil pro den vykoupení. Tento Duch je také závdavkem našeho dědictví. Z nepřátel udělal své dědice. Je něco víc, co pro nás mohl udělat? Udělal úplně všechno. Udělal víc, než bychom si dokázali představit ve své nejbujnější fantazii.

A udělal to proto, abychom byli chválou Jeho slávy. Toto Boží dílo nám ukazuje, jak veliká Jeho sláva je. A naše chvála nikdy nebude moci obsáhnout velikost a nádhuru této Boží slávy. Ale o to větší máme důvod, abychom chválili toho:

...který působením své moci mezi námi může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků! Amen. (Ef 3,20-21)

MODLITBA, KTERÁ OSLAVUJE BOHA (EF 1,15)

Jak se modlit ke chvále Jeho slávy?

Motivem pro dnešní kázání je jedno jediné slovo – slovo, které stojí na začátku patnáctého verše. Je tam drobné, maličké slůvko s velkým významem – slovo „proto“. To slovo odkazuje zpátky do předchozích veršů, ale abychom mu porozuměli, musíme se zabývat také verši následujícími. Takže naším dnešním textem nakonec bude – bez dvou prvních veršů – celá první kapitola listu do Efezu. Celý tento text je totiž modlitbou a my si dnes ukážeme, co z této modlitby můžeme používat ve svém vlastním modlitebním životě – jak se máme modlit, aby naše modlitby byly skutečnou chválou Boží slávy.

DVĚ MODLITBY

Apoštol Pavel začíná patnáctý verš slovy: „Proto i já...“ – proto – kdykoliv čteme v Písmu toto slovíčko, tak by nám měla před očima – podobně jako řidiči červené světlo na semaforu – vyskočit otázka: „Proč?“ Na co odkazuje toto proto? Čeho se týká? Co spojuje? To jsou důležité otázky, které si musíme klást, kdokoliv studujeme Boží slovo.

Potřeba rozlišování

Kdykoliv otevíráme Písmo, tak jedna z další věcí, které bychom měli mít na mysli, se musí týkat charakteru textu, který je před námi. To je nesmírně důležitá věc, protože různost charakteru povede k různosti porozumění. Jinak rozumíme příběhu, který je třeba v knize Soudců nebo v evangeliích či v knize Skutků a jinak musíme rozumět podobenství. Podobenství není příběh, a to i přes to, že může mít podobu příběhu – třeba podobenství o rozséváči. Tím podobenstvím nás Ježíš neučí, jak máme sít obilí, ale učí nás duchovní skutečnosti, které se týkají našeho srdce a jeho vztahu k Božímu slovu.

Myslím si, že to je něco, co obvykle automaticky děláme, aniž bychom o tom vůbec nějak přemýšleli. Ale protože o tom moc nepřemýšlíme, tak se nám někdy může stát, že budeme třeba příběh – jako je například příběh boháče a Lazara v Lk 16 – považovat za podobenství. Potom z něj samozřejmě vyvodíme chybné závěry. Nebo budeme považovat modlitbu – jako je v Ef 1 – za vyučování. Zde ty důsledky nejsou tak tragické jako v předchozím případě, protože každá modlitba v Písmu je také vyučováním. Přesto – pokud budeme z modlitby čerpat jenom vyučování, tak budeme ochuzeni. Každá modlitba v Písmu je zapsaná nejenom kvůli jejímu obsahu

- každé slovo slovo Písma je vdechnuté Božím Duchem - ale také kvůli tomu, abychom se učili, **jak** se máme modlit. Že se modlitbě potřebujeme také učit, svědčí prosba učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan.“ (Lk 11,1).

Je tedy důležité, že náš text v listu Efezským je modlitbou, ze které se máme učit nejen o Bohu, jak jsme to udělali v předchozích měsících, ale můžeme se učit i modlitbě samotné. A není pouze modlitbou jednou, ale jsou to hned:

Dvě modlitby

Proč bychom měli uvažovat o tom, že se jedná o dvě modlitby? Důvody najdeme v textu samotném. Třetí verš začíná chválou: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ef 1,3). Celý následující oddíl až do verše 14. patří k tomuto dobrořečení, k této chvále. Je to patrné jak v obsahu tohoto oddílu - vzpomeňte si na verše 6,12 a 14 - abychom byli chválou Jeho slávy - které jsou refrénem této chvály, a je patrné také ze struktury tohoto oddílu - mluvili jsme o tom, že těchto dvanáct veršů je v originále jediným dlouhým souvětím. To celé je jedna souvislá chvála - za chvíli se jí budeme zabývat samostatně. Podobně to je také v tom následujícím oddíle.

1. První věc, které si musíme všimnout, je **spojka „proto“**. Je tady příčina a je tady důsledek. Něco je popsáno - příčina - **proto** - je popisováno něco dalšího - důsledek, tedy něco, co z toho předchozího vyplývá. Spojka proto je tím důvodem, proč můžeme tuto pasáž rozdělit na dvě části a říci - tady jedna část končí a tady druhá začíná.

2. Je tady **obsah následujícího oddílu**. Pavel zde říká: „Proto se nepřestávám za vás děkovat a stále na vás pamatuji ve svých modlitbách. Prosím...“ (Ef 1,16-17). To je modlitba. Jde o vyjádření vděčnosti a jsou to také přímluvy. Vidíme tedy, že obsah tohoto oddílu nás znovu vede k tomu, že se jedná o modlitbu, která se odlišuje od té předchozí (kvůli spojce „proto“).

3. Nakonec je také důvod, který stejně jako v předchozím oddíle vyplývá ze **struktury tohoto textu**. Celá první kapitola je tvořena jenom čtyřmi souvětími. První verš je první věta, druhý verš je druhá, třetí až čtrnáctý verš je třetí souvětí a patnáctý až dvacátý třetí je čtvrté souvětí. Od patnáctého verše do konce kapitoly tu v originále máme opět jedno jediné souvětí. Proto také můžeme říci, že se jedná o jednu ucelenou modlitbu, která se odlišuje od té předchozí z veršů tři až čtrnáct. V první kapitole Efezským tedy vidíme dvě souvětí, dvě modlitby a také:

Dva druhy modliteb

Máme tu chvalozpěv a přímluvu. První oddíl je chválou, dobrořečením. „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ef 1,3). Bud' pochválen, nebo – jak zní jiný překlad – požehnaný Bůh. Doslova bychom mohli to slovo, které tam je, přeložit jako „dobrořečený“ Bůh. Dobrořečení je chvála, je to díkyvdání. Tak to zpíváme v jedné písni: „Dobrořeč duše má Hospodinu“ – což jsou slova Žalmu 103. Význam díkyvdání, chvály, potom ještě podtrhuje trojice z veršů 6, 12 a 14 – abychom byli chválou Jeho slávy.

V druhé části kapitoly nacházíme přímluvu. Pavel tam říká, že nepřestává děkovat za efezské křesťany a modlí se za to, aby... a potom je tam celá řada věcí (nejméně sedm), za které se modlí, aby se těmto křesťanům, a spolu s nimi i nám, staly. Podívejme se nyní na obě tyto modlitby trochu blíže:

DÍKŮVDÁNÍ

Díkyvdání patří neodmyslitelně k modlitbě. Je to vlastně oslava Boha za to kým je a za to, co pro nás dělá. Když za Pánem Ježíšem přišli učedníci, aby je naučil modlit se, ukázal jim, že součástí jejich modliteb musí být také díkyvdání. „...neboť tvé je království i moc i sláva na věky.“ (Mt 6,13 ČSP). To nejsou slova, která se máme modlit – můžeme je použít, stejně jako k modlitbě můžeme použít další části Písma, ale nemáme je mechanicky opakovat, to rozhodně Pán nezamýšlel. Ale ukazuje, že součástí každé modlitby má být vyvyšování Boha a Jeho oslava. A právě to nacházíme v Ef 1,3-14 – je to vyvyšování a oslava Boha, chvála za Jeho veliké dílo a díkyvdání za to, kdo Bůh je a jaký je.

Alois Adlof ve výkladu Modlitby Páně říká: *Dítko Boží má vždy příčinu chváliti Boha. Kdo nemá příčiny chváliti ho, nepoznal ještě Boha, ba ani o něm nikdy nepřemýšlel.*⁴ Podívejme se tedy nejprve na to, co je základem uctívání:

Chvála Bohu za to, kým Bůh je

Základem díkyvdání je **vyjádření vděčnosti za to, kým je Bůh sám**. „Hospodine, Bože zástupů, kdo je jako ty? Jsi nepřemožitelný, Hospodine, a tvá věrnost tě provází všudy.“ (Ž 89,9). „Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, jenž tak vysoko trůní?“ (Ž 113,5). Musíme porozumět tomu, že toto je skutečný základ díkyvdání, vděčnosti, chvály. Tady začíná pravé uctívání – takové uctívání, které Bůh hledá, uctívání v Duchu a v pravdě (J 4,24). Je třeba, abychom se učili rozlišovat mezi tím, co uctívání – a s ním

---

⁴ Alois Adlof, Výklad modlitby Páně, s. 18

spojená chvála a dobrořečení – je a co není. Je to opravdu důležité, protože i modlitba může být mrtvá, prázdná, dokonce Bohu odporná – a to přes to, že bude obsahovat hezká a dokonce pravdivá slova. „Odvrací-li se někdo od slyšení Zákona, i jeho modlitba je ohavností.“ (Př 28,9).

Víte, je mnoho lidí, kteří děkují Bohu za to, co Bůh dělá – i to patří k díkůvzdání, ale není to základem skutečného uctívání. Lidé děkují za to, že měli hezký den, nebo že jim neujel autobus nebo za nejrůznější drobnosti, jimiž nás Bůh zahrnuje v našem životě. Je správné děkovat Bohu i za maličkosti, jimiž nás ve své dobrotě zahrnuje. Ale tyto drobnosti samy o sobě ještě nejsou známkou toho, že naše srdce bylo proměněno Duchem svatým a to znamená, že taková chvála nemusí být skutečným uctíváním. Bůh se totiž tímto způsobem stará o celé své stvoření – „...zvířatům potravu dává, i krkavčím mláďatům, když křičí“ (Ž 147,9). I krkavčí mládě může vzdávat chválu za to, že ho Bůh sytí, ale jenom znovuzrozené Boží dítě může vzdávat chválu Bohu za to, kým Bůh doopravdy je, protože jenom Duchem proměněné srdce ví, že nikdo není jako Bůh.

„Když se [prorok Daniel] dověděl, že byl podepsán přípis [o zákazu modlitby ke komukoliv jinému než k panovníkovi], vešel do svého domu, kde měl v horní pokoji otevřená okna směrem k Jeruzalému. Třikrát za den klekal na kolena, modlil se a vzdával čest svému Bohu, jako to činíval dříve.“ (Dn 6,11). Vzdával čest svému Bohu. Dobře znal svého Boha a chválil Ho za to, kým je.

Daniel byl kvůli tomu vhozen do jámy s hladovými lvy, ale Bůh ho vysvobodil a král vzdal chválu Bohu, kterého Daniel stále uctíval: „Vydávám rozkaz, aby se v celé mé královské říši všichni třásli před Danielovým Bohem a obávali se ho, neboť on je Bůh živý a zůstává navěky, jeho království nebude zničeno a jeho vladařská moc bude až do konce. Vysvobozuje a vytrhuje, činí znamení a divy na nebi i na zemi. On vysvobodil Daniela ze lvích spárů.“ (Dn 6,27-28). Tento rozkaz krále Darjaveše nás vede ke druhé věci, která se týká uctívání – když rozumíme tomu, kdo Bůh skutečně je, tak Mu vzdáváme chválu:

Chvála Bohu za to, co dělá

Moji milí, je skutečně velmi důležité, abychom rozuměli této posloupnosti – potřebujeme vědět, kdo je Bůh, abychom ho mohli v pravdě chválit za to, co dělá. Všechna náboženství světa se obracejí ke svým bohům, kteří bohové nejsou, ale jsou to němé a hluché modly, a děkují jim za nejrůznější věci, které se odehrají v jejich životech – za věci významnější i méně významné. Všechna náboženství děkují svým bohům za to, co pro ně tito bohové dělají. A pokud nerozpoznáváme, **komu**

vzdáváme chválu, jsme na tom stejně jako tito pohané a klidně se nám může stát, že budeme uctívat falešné modly místo Boha živého a pravého.

Toto je mimochodem jeden z důvodů, proč se nechceme účastnit ekumenických modlitebních setkání – protože tam budou lidé, kteří se budou obracet k falešnému Ježíši a nikoliv k Bohu, který se nám dává poznat ve svém Slově. Jak bychom mohli říci své Amen k takovým modlitbám? Vždyť bychom spojovali Krista s Beliálem!

Proto potřebujeme nejprve vědět, koho uctíváme a potom můžeme děkovat za to, co Bůh dělá. Právě tak začíná Pavlova chvála: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů.“ (Ef 1,3). Víme-li, koho uctíváme, potom se můžeme soustředit na to, abychom Mu vzdávali chválu za to, co v našem životě dělá. Podle modlitby, kterou máme před sebou, bychom měli začínat těmi nejdůležitějšími věcmi.

Všimněte si, za co děkuje Pavel: Na prvním místě je to vyvolení, dále je to předurčení, adopce, posvěcení, je to vykoupení skrze Kristovu krev, je to odpuštění hříchů, jsou to dary milosti, jimiž nás Bůh ve své dobrotě zahrnul, je to poznání Božích tajemství, je to zapečetění Duchem svatým, je to víra v evangelium. Milování svatí, toto jsou věci, za které bychom měli vzdávat Bohu chválu bez přestání.

Jedním z důvodů, proč to takto neděláme příliš často, je, že přistupujeme k modlitbě nesprávným způsobem. Máme pocit, že modlitba musí být spontánní a musí být tady a teď, bez přerušování, bez přemýšlení, bez zápasu a bez úsilí. Kdyby nás to mělo stát nějaké úsilí, už bychom měli pocit, že to není správná modlitba. Ale to je obrovská mýlka. V zahradě Getsemane „Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.“ (Lk 22,44).

Když apoštol Pavel psal efezským tuto modlitbu, byla velmi promyšlená modlitba. Jsem přesvědčen o tom, že strávil hodně času přemýšlením o tom, jaká slova zvolit a co přesně vyjádřit. Podobně i my máme přemýšlet o Bohu a chválit Ho. Můžeme použít Písmo a tak čteme – zvláště některé pasáže, např. Ef 2, Ko 1, Ř 8 – můžeme se u každého verše zastavit a vzdávat Bohu chválu za všechno, co pro nás udělal a dělá.

Alois Adlof říká: *Mnozí lidé nedají si žádné práce, aby přemýšleli o tom, co pro ně Bůh udělal. Ovšem takoví nemohou chválit ho, ani vyvyšovati říkajíce: tvé jest království, tvá jest moc, tvá jest sláva na věky. Nemohou připomínati Hospodina ani slavných skutků jeho, nezakusivše jich na srdci svém.*⁵

---

⁵ Alois Adlof, Výklad modlitby Páně, s. 18-19

Když jsme přemoženi velikostí Boží slávy a hloubkou díla Pána Ježíše Krista, naše srdce samo přetéká chválou a dobrořečením. Velebíme Boha a Jeho Syna, děkujeme za spasení a všechno, co s ním souvisí a radujeme se z něj. To je nejlepší chvíle, kdy jsme připraveni jít v našem textu dál – jít k té druhé modlitbě, kterou zde máme zapsanou:

PŘÍMLUVY

Chtěl bych na tomto místě znovu zdůraznit první slovo patnáctého verše – ono slůvko **proto**. Apoštol Pavel přechází k přímluvám, k modlitbám za efezské křesťany, ale tyto modlitby jsou postavené na podstavci uctívání Boha. Bůh je tak velký a udělal velké věci s lidmi v Efezu, a **proto** Pavel nyní může děkovat přímo za tyto křesťany. Jeho vděčnost není založená v křesťanech samotných, ale v samotném Bohu. Jeho přímluvy za křesťany v Efezu vyvěrají z vědomí toho, kým je Bůh, který je zachránil. Jeho prosby jsou zakotvené v díle Pána Ježíše Krista.

Přímluvy jsou součástí modliteb Božího lidu. Apoštol Pavel napsal svému milovanému synovi ve víře, Timoteovi (do Efezu): „Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi, za vládce a za všechny, kteří mají v rukou moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti.“ (1Tm 2,1-2).

Křesťané jsou povoláni k tomu, aby se přimlouvali za druhé. Na prvním místě by to měli být bratři a sestry v církvi za koho se budeme přimlouvat, a spolu s nimi také ti, kdo kážou slovo Boží, evangelium. V listu Efezským jsou dvě přímluvné modlitby apoštola za efezské křesťany – kromě této z první kapitoly ještě ve třetí kapitole (v. 14-21) a v závěru listu apoštol vyzývá křesťany – a spolu s nimi také nás: „V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne, aby mi bylo dáno pravé slovo, kdykoliv promluví.“ (Ef 6,18-19). Apoštol volá křesťany k přímluvné modlitbě a sám jim dává dobrý příklad. Ovšem není to jenom nějaká výzva – je to přímo příkaz. Křesťané jsou těmi, kdo se za sebe navzájem modlí. Starší se modlí za Boží lid a Boží lid se modlí za své starší a všichni se modlí jedni za druhé. To je církev, která se přimlouvá.

Na přelomu 16. a 17. století žil ve Skotsku kazatel John Welch. K jeho každodenním zvykům patřilo se alespoň několik hodin modlit. Mnohdy strávil na modlitbách osm až deset hodin. Často vstával uprostřed noci a modlil se. Jeho ženě se nelíbilo, když ho v noci nalézala, jak leží na zemi a pláče. On jí odpovídal: „Ach,

ženo, odpovídám za tři tisíce duší a nevím, jak na tom mnohé z nich jsou!“⁶
Podívejme se ještě zpátky do našeho textu a všimněme si:

Za co se máme přimlouvat?

Obvykle, když se mluví o přimlouvách, tak nám vytanou na mysli především dvě věci – modlitby za spasení nevěřících a modlitby za různé praktické věci lidí kolem nás – nejčastěji se přimlouváme za uzdravení druhých, v dnešní době se hodně lidí modlí za to, aby oni nebo lidé kolem nich našli práci, a potom můžeme pokračovat k dalším věcem, jako jsou významnější nebo méně významné drobnosti každodenního života.

Musím říct, že vůbec není špatné, když se modlíme za nejrůznější věci v našich životech. Bůh je skutečně věrný a bdí nad každým – i tím nejmenším – detailem našich životů. Tak se Izák dvacet let přimlouval za svou ženu Rebeku, která byla neplodná, až nakonec porodila Ezaua a Jákoba (Gn 25,21). Mojžíš se modlil za to, aby mohl vejít do zaslíbené země (Dt 3,23-26). Chana se dlouhé roky modlila, aby otěhotněla (1S 1,11). Král David se modlil za to, aby dítě, které zplodil s Batšebou v cizoložném vztahu nezemřelo (2S 12,16). Nehemjáš se modlil za to, aby mohl jít do Jeruzaléma (Neh 2,4-5). Ježíš říkal svým učedníkům, že o cokoliv požádají v Jeho jménu, to jim Jeho Otec dá (J 15,16)... Jinde nám Boží slovo říká: „Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu.“ (Fp 4,6). Pán nás povzbuzuje k tomu, abychom všechny věci vkládaly na něj. S prostou důvěrou – jako malé děti, máme přicházet k Pánu a vkládat své starosti na Něj.

Ale vedle toho, a jde o jeden z důrazů listu Efezkým, máme růst ve víře a ve zralosti a to znamená, že se musíme také učit prioritám v modlitbách. Podívejte se do našeho textu – za co se Pavel přimlouvá? Mohli bychom to shrnout jednoduše – za duchovní růst věřících. To je hlavní téma veršů 15-23. Najdeme tam také řadu věcí z předchozí modlitby, která nám ukazovala, jaký Bůh je. „Prosím ... abyste ho poznali ... a viděli ... jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme.“ (Ef 1,17-19). Hlavním tématem přimluvných modliteb by měl být duchovní růst křesťanů – bratří a sester. To je hlavní téma Pavlových přimluvných modliteb. To bylo hlavní téma modlitby Pána Ježíše Krista, kterou se modlil večer před svým ukřižováním v horní místnosti, kdy neprosil za svět, ale za své učedníky. Ježíš se modlil: „Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. Posvěť je

---

⁶ E. M. Bounds, *Moc modlitby*, s. 32

pravdou... Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli v pravdě posvěceni.“ (J 17,15.17-18).

Podívejte se na modlitby apoštola v jeho listech – právě tak, jako se modlil Ježíš, se modlí také apoštol Pavel. Modlí se, „aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil ‚vnitřní člověk‘ a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích...“ (Ef 3,16). Moji milí, tohle musí být priorita našich přímluvných modliteb. Ať již se modlíte za své blízké, za své děti nebo rodiče, za své partnery, za své bratry a sestry v Kristu, za své starší – je třeba se modlit za jejich duchovní růst. Když se ale podíváme zpátky do našeho textu, tak vidíme ještě jednu věc:

Kam mají vést naše přímluvy?

Naše přímluvy budou mít určitý směr – díkyvdání i přímluvy spolu spojuje jedno veliké téma – to největší téma Božího slova – Pán Ježíš Kristus. Jeho dílo tvoří základ našich modlit, je hlavním předmětem našeho uctívání a je tím, co určuje směr našich přímluvných modliteb. Právě tak se modlil Pavel a to vidíme i na jeho přímluvě z Efezským 1. „Sílu svého mocného působení prokázal přece na Kristu: Vzkřísil ho z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích.“ (Ef 1,20). V Kristově vyvýšení vidí Pavel dobrý důvod pro přímluvné modlitby. V Kristově velikosti vidí příčinu duchovního růstu věřících. Vyvýšenost Krista je konečným cílem Pavlových přímluv – za růstem věřících vidí Pavel slávu Krista a Jeho nevěsty, církve. A právě sem musíme při svých přímluvách směřovat také my.

To nás přivádí k samotnému závěru – mluvili jsme dnes o tom, co je to:

MODLITBA KŘESŤANA

Pro křesťana je modlitba totéž jako dýchání. Patří k našemu životu. Křesťan nemůže být bez modlitby. A modlitba – to znamená především díkyvdání a přímluvy. Tak to vidíme v Božím slově, tak to vidíme v životě apoštola Pavla. Je to dobrořečení Bohu za to, kým je. Je to chvála za to, co Bůh udělal a dělá v životech křesťanů. Bez poznání toho, kým je Bůh, není žádné skutečné uctívání a žádná opravdová chvála.

Teprve z tohoto poznání Boha vycházejí skutečné přímluvy Božího lidu. Když víme, kdo nás zachránil, jak a z čeho, tak je snadné se přimlouvat za druhé lidi, protože rozumíme tomu, že potřebují totéž, co my. Potřebují vykoupení skrze Kristovu prolitou krev, potřebují odpuštění hříchů, protože jsou stejnými hříšníky, jako jsme my, potřebují přebohatou Boží milost, protože bez ní nemůžou ani žít, ani věřit, ani uctívat Boha. Když víme, kdo nás zachránil, tak se modlíme s radostí,

protože v modlitbě přicházíme až před Jeho tvář, v modlitbě jsme ve společenství s tím, který je cesta, pravda i život. Proto je tak důležitá, aby naše chvála a naše uctívání předcházely naše přímluvy.

Pak už totiž modlitba není obtížnou povinností, jako je to u náboženského člověka, který nepoznal Boží milost, ale sladkou radostí. To neznamena, že bude jednoduchá nebo snadná. Často to bude těžká a usilovná práce.

Metodistický kazatel z druhé poloviny devatenáctého století, Edward Bounds, napsal: *Modlitba, skutečná modlitba vyžaduje velké množství opravdové pozornosti a času, což pro tělesného člověka není přitažlivé. Pokud má do našeho ducha proudit Boží vanutí v plné síle, vyžaduje to opravdu mnoho času.*⁷

Ale vidíme, že takto strávený čas má skutečně smysl. Je to čas, který oslavuje Ježíše, našeho Pána. Ať už se modlíte v soukromí nebo ve společenství. Chci vás povzbudit, abyste využili čas, který máme, když se jako církev sejdem – ať už v neděli nebo v úterý. Pokud je tady ta možnost – modlete se. „V modlitbách buďte vytrvalí, bděte a děkujte Bohu“ (Ko 4,2) a „...v modlitbách neustávejte“ (1Te 5,17).

Chceme být sborem, který svou sílu hledá u Pána – a to nepůjde jinak, než že se budeme modlit. Že využijeme každou příležitost, kterou nám Bůh dává, abychom se spolu modlili, abychom v modlitbách uctívali našeho Pána a přimlouvali se jedni za druhé.

Jako starší sboru vám musím vyznat, že vám mnoho dlužím na modlitbách. A jako ten, kdo káže Boží slovo, vám chci říci, že jsem opravdu hodně závislý na vašich modlitbách. Prosím vás, milí v Kristu, modlete se za mě, modlete se za Honzu, modlete se za Pavla. Potřebujeme vaše modlitby. A když nebudete vědět, za co se máte modlit, nebo už nebudete moci, tak vezte, že „Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. Ten, který zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha; neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle.“ (Ř 8,26-27).

Amen.

---

⁷ E. M. Bounds, *Moc modlitby*, s. 71

VÍRA A LÁSKA (EF 1,15)

Základy křesťanského života I.

Minule jsme se podívali z takového nadhledu na dvě velké modlitby, které tvoří první kapitolu. Dneska budeme pokračovat a podíváme se na první verš druhé z těchto modliteb. „Proto i já, když jsem uslyšel o vaší víře v Pána Ježíše a lásce ke všem bratřím...“ (Ef 1,15).

Musím se přiznat, že jsem chtěl původně projít patnáctý verš společně se šestnáctým a mluvit o více o modlitbě, ale čím více jsem studoval patnáctý verš, tím bylo jasnější, že ho nelze rychle přejít, ale že je potřeba v něm zůstat a důkladně ho vysvětlit. Apoštol slyšel o víře efezských křesťanů v Pána Ježíše a o jejich lásce ke všem svatým. To jsou ohromná slova a my se nad nimi musíme zastavit, protože tady je v jediné větě shrnutý celý křesťanský život.

V předchozích verších bylo velmi jednoduše shrnuté evangelium a základy víry, na kterých musí evangelium stát. „V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.“ (Ef 1,13-14). V prvních čtrnácti verších Pavel postavil dobrý základ – ukázal na to, kdo je Bůh a co pro nás udělal. Apoštol ukazuje na trojjediného Boha – na Otce, který zapečeťuje ve svém Synu prostřednictvím a mocí Ducha svatého.

Od třetího do čtrnáctého verše máme jedno z nejlepších vyjádření, které najdeme v Písmu o tom, kdo je to Bůh a co je Božím dílem, co všechno zahrnuje dílo spasení v životě člověka. Otcovo dílo vyvolení před stvořením světa a předurčení k adopci, Synovo dílo vykoupení krví kříže a odpuštění hříchů na základě Kristovy oběti, která usmiřuje Boží hněv. A konečně dílo Ducha svatého, který se stává pečetí křesťanů pro věčnost. Označuje Boží děti jako Boží vlastnictví a je jim ochrannou známkou pro den vykoupení.

Chtěl bych vás povzbudit, abyste si často připomínali tato slova, protože vám pomohou porozumět tomu, kdo je Bůh, jehož uctíváme, kdo je ten, který si nás připravil, abychom byli chválou jeho slávy. Pojdme nyní do našeho textu – do verše patnáct. Ukážeme si v něm tři věci, které se týkají víry: Jednak je to svědectví o víře, dále uvidíme, co to je víra, která zachraňuje, a nakonec se podíváme na víru, o které můžeme nejenom slyšet, ale která je i vidět.

SVĚDECTVÍ O VÍŘE

„Proto i já, když jsem uslyšel o vaší víře...“ (Ef 1,15). Apoštol Pavel tady píše o tom, že slyšel o víře Efezských. Je to zajímavé svědectví. Možná si vzpomenete, že apoštol strávil v Efezu tři roky. Copak neviděl víru mnohých? Nyní jim tak neosobně píše, že slyšel o jejich víře? Jak tomu rozumět?

Viděli jsme, že během působení apoštola Pavla v Efezu došlo v celé tamní oblasti k masivnímu probuzení a mnoho lidí uvěřilo. Bylo jich tolik, že obchodníkům s modlami rapidně klesly zisky, takže vzbudili velký rozruch a volali: „Vidíte a slyšíte, že tenhle Pavel přemluvil a svedl mnoho lidí nejen z Efezu, nýbrž skoro z celé provincie.“ (Sk 19,26).

Pavel sám říká v dopise křesťanům do Říma, že v moci Ducha svatého „celý okruh od Jeruzaléma až po Illyrii naplnil Kristovým evangeliem“ (Ř 15,19). Illyrie je západní část balkánského poloostrova – tam, kde je dneska Chorvatsko a Slovinsko. Řecko bylo jen částí celé té oblasti, kde Pavel kázal evangelium. Ale v Efezu a v širokém okolí bylo skutečně probuzení a uvěřilo velké množství lidí. Bylo by absurdní si myslet, že Pavel znal všechny tyto lidi osobně. Kromě toho už to bylo minimálně pět, možná dokonce deset let, kdy se s Efezskými viděl naposledy. Za tu dobu jistě uvěřilo mnoho dalších lidí, bývalých uctívačů Artemis efezské.

Nemůžeme se tedy divit, že Pavel volí neosobní jazyk. Bylo jistě mnoho těch, které osobně neznal a o jejichž víře nyní slyšel. Proto vyjadřuje svou vděčnost za jejich víru. Když přemýšlíme o tomto svědectví, o tom, jak Pavel slyšel o jejich víře, tak si musíme položit dvě otázky:

Co je to víra?

Boží slovo nám trochu pomáhá, když říká, že víra znamená „spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme“ (Žd 11,1). Může to být také ale trochu matoucí. Charles Spurgeon v knize Vše jen z milosti říká, že *existuje mnoho způsobů, jak popsat víru, ale téměř všechny definice, se kterými jsem se setkal, mě jen zmátly tak, že jsem jí rozuměl ještě méně než předtím, co jsem je uslyšel*. Hned ale dodává, že *víra je jednou z nejjednodušších věcí na světě a snad právě kvůli své jednoduchosti se tak těžko vysvětluje*. Verš, který jsem citoval z listu Židům, popisuje tři věci, které dohromady tvoří víru. Jednak je to **poznání** – jsou zde věci, ve které doufáme a přitom je nevidíme. Kralický překlad tohoto verše říká, že víra je *důvod věcí neviditelných*. Je to něco, o čem víme, co tedy musíme znát – jinak bychom nevěděli, že to je. Nelze věřit v Krista, když jste o Kristu nikdy neslyšeli.

Druhou součástí víry je **přesvědčení**, tedy jistota. Jsme si jisti tím, co nevidíme. Nikdo z nás neviděl Krista, přesto v něj věříme. Petr říká, že „ač jste ho neviděli,

milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte“ (1Pt 1,8). Tyto dvě části dohromady – poznání a přesvědčení, tvoří společně – řekli bychom – něco jako „obecnou víru“. Tato víra může být i vírou v Boha. Je to víra, jakou mají i démoni. Je to mrtvá víra – takto ji popisuje apoštol Jakub. Takovou víru mají neobrácení lidé, kteří věří v Boha. Takovou víru měli Židé v době Pána Ježíše Krista. Přesto je to základ víry a tato „obecná“ víra je nutná. Autor listu Židům napsal, že „bez víry však není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají“ (Žd 11,6).

Teprve třetí část víry vede ke skutečné víře – a pokud jsou splněny ještě nějaké další předpoklady, tak také ke spasení. Tou třetí součástí víry je **spolehnutí se, důvěra**. Můžu vědět o nějakých věcech – mohu vědět o Kristu, mohu být o Něm přesvědčen. Mohu si být jistý tím, že Kristus žil, zemřel, vstal z mrtvých a žije. Ale pokud se na to nespolehnu, tak to není skutečná víra.

Jak můžeme slyšet o víře?

Dneska vám mnoho lidí řekne, že víra je jejich soukromou záležitostí a nikomu není nic do toho, čemu a komu věří. Můžete mít víru, ale neměla by se nijak projevat ve vašem životě? Ale je to skutečně víra?

Na podzim loňského roku jeden muž na internetu prohlašoval, že každému, kdo mu pošle korunu až tisíc korun, pošle zpátky dvojnásobek. Jak se pozná víra? Během měsíce se na jeho účtu sešlo 2,5 milionu korun. Víra se pozná podle toho, že jedná. V případě tohoto podvodníka nejprve pošle peníze a potom podává žalobu. V prvním případě je to víra v podvodníka, zatímco v druhém víra v soudní systém. Ale v obou případech je to něco, co se projevuje navenek a veřejně.

Vedle toho byla řada lidí, včetně novinářů, kteří říkali, že tomuto muži věří, že mu jde o reklamu, ale žádné peníze mu neposlali, např. s tím, že tisíc korun je nevytrhne apod. Skutečně říkali pravdu? To odhalí Bůh až při posledním soudu, ale jejich jednání svědčilo o tom, že nikoliv. A stejně tak je to s křesťanskou vírou. Mnoho lidí prohlašuje, že věří v Boha. Africký kazatel Conrad Mbewe zmiňuje kazatele, který vyměnil manželku třikrát v průběhu jednoho roku a stále je apoštolem. A kvůli takovým příběhům nemusíme chodit do Afriky.

O víře můžeme slyšet, když o ní lidé mluví – a je správné o ní mluvit, ale ještě více o ní uslyšíme, když jí budeme žít. Dobrým příkladem nám může být církev v Tesalonice: „Lidé sami vypravují, jak jste nás přijali a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému a očekávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu.“

(1Te 1,9-10). O víře uslyšíme, když bude žitá a následně také vyhlašovaná. Viděli jsme, jaká musí být křesťanská víra – že se skládá z poznání, přesvědčení a důvěry. Jenom toto je a jen za určitých podmínek bude:

ZACHRAŇUJÍCÍ VÍRA

Zmínil jsem už mrtvou víru, kterou mají démoni a náboženští lidé. Ale vedle ní je také živá, zachraňující víra. To je víra, kterou měli křesťané v Tesalonice, to je víra, za kterou Pavel děkoval v listu Efezkým. To je víra, která se skládá z poznání, přesvědčení a důvěry, ale kromě toho nebo spíš v rámci toho naplňuje ještě nějaká další kritéria. Především o této zachraňující víře můžeme – musíme říci, že to je:

Osobní víra

Když mluvím o tom, že zachraňující víra musí být osobní vírou, tak zdůrazňuji onen prvek důvěry, spolehnutí se. V našem textu čteme, že apoštol uslyšel o **jejich** víře, o víře jednoho každého z nich. Víra, která zachraňuje, je osobní přinejmenším ve dvojnásobném slova smyslu:

1. Jednak jde o to, že každý **člověk musí věřit sám za sebe**. Nelze mluvit o nějaké kolektivní, obecné víře. To by byla ta mrtvá víra, o které jsem se zmiňoval. Toto je jeden z důvodů, proč nelze víru zdědit po rodičích, proč se křesťanem nestává člověk proto, že se narodil do křesťanské rodiny, nebo proto, že byl jako novorozeně pokřtěn, nebo proto, že chodí do církve nebo se chová určitým způsobem a vyznává nějaké konkrétní hodnoty.

Nic z toho člověka nezachrání, nic takového z člověka neudělá křesťana. Ale člověk musí slyšet slovo pravdy, evangelium a uvěřit mu. Musí to udělat on sám a musí to udělat sám za sebe. Jde o srdce jednoho každého člověka a jde o vyznání víry jednoho každého člověka. „Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen“ (Ř 10,9). Vy osobně, moji milí, každý z vás musí věřit sám za sebe. Děti, poslouvejte, nestačí, že věří vaši rodiče – vy musíte věřit samy za sebe. A vy všichni, jak jste tady: Věříte slovu pravdy, evangeliu o našem spasení? Je to vaše osobní víra?

2. **Člověk musí vztáhnout předmět víry na sebe sama**. To je druhý aspekt osobní víry. I zde je patrný onen prvek důvěry, spolehnutí se. Jsou lidé, kteří věří, že Ježíš Kristus je beránek Boží, který snímá hříchy světa. Ale když se jich zeptáte na to, jak je to s jejich vlastními hříchy, tak na to nemají žádnou odpověď. Jejich jedinou odpovědí je ono obecné – Ježíš zemřel za hříchy světa. Nebo oblíbený refrén, že „Bůh

tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16).

Ale takto obecná víra nestačí. Takto obecná víra nevede ke spasení. Víra, která zachraňuje, musí být velmi konkrétní a osobní. Je třeba věřit ve svém srdci a je třeba také věřit tomu, že to, co Bůh udělal, udělal zcela konkrétně pro tebe. Právě v tomto smyslu musí být křesťanská víra osobní vírou.

Jde o to, že já jsem byl otrok hříchu, že já jsem byl mrtvý ve svých vinách a přestoupeních, já jsem byl vzbouřeneц proti Bohu, já jsem byl Božím nepřitelem a Boží hněv byl namířen zcela konkrétně přímo na mě. Ale za mě zemřel Boží Syn na kříži, za moje viny tekla Jeho krev, já osobně jsem byl usmířen Jeho obětí. Místo mě konkrétně visel na kříži Golgoty a snášel Boží hněv. Jeho Bůh potrestal za mé vlastní hříchy. Proto mohu nyní říci, že On je mým osobním Spasitelem. Proto mohu říci, že moje hříchy byly odpuštěny, protože On za ně zemřel - vymazal můj vlastní dlužní úpis a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Teď nejde o úpis celého světa, teď jde o tom můj vlastní. A právě toto je osobní spolehnutí se, to je osobní víra - víra, která vztahuje předmět víry na sebe sama. Jenom taková víra zachraňuje. Je to víra, která může vyznat spolu s apoštolem Pavlem: „Já však, odsouzen zákonem, jsem mrtev pro zákon, abych živ byl pro Boha. Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ (Ga 2,19-20).

Otázka, kterou vám musím položit, zní: Věříte právě takto? Věříte tomu, že Ježíš Kristus zemřel za vaše hříchy? Věříte tomu, že nepodléháte Božím soudu, protože Ježíš Kristus byl náhradou právě a jedinečně za vás?

Mluvil jsem o předmětu víry a o nutnosti vztáhnout ho konkrétně na sebe - nyní se k tomuto předmětu naší víry dostáváme:

Víra v Ježíše Krista

Apoštol ve svém listě vyjadřuje vděčnost za křesťany v Efezu, protože uslyšel o **jejich víře v Ježíše**. Existuje mnoho různých druhů víry, ale jenom jedna jediná víra zachraňuje - a to je víra v Ježíše. Petr před židovskou veleradou radostně a odvážně vyznal, že „Ježíš je ten úhelný kámen... V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“ (Sk 4,11-12).

Víra v Ježíše v mnoha ohledech souvisí s tou první součástí víry, kterou je poznání. Je několik věcí, které musí člověk poznat, musí být o nich přesvědčen a musí se na ně spolehnout, aby byl zachráněn před Božím soudem. Musí věřit, že je Bůh, musí věřit, že to je Bůh, který má určité vlastnosti - tedy je to zcela konkrétní

Bůh, ne *nějaký bůh* – dává se poznat těm, kteří ho usilovně hledají. Člověk také musí poznat pravdu o sobě – tedy to, že je před Bohem hříšníkem, na kterém spočívá Boží hněv a který si zaslouží jenom odsouzení. Musí být o této pravdě přesvědčen a musí se na ní spoléhat. A konečně musí člověk poznat pravdu o Ježíši Kristu.

Ježíš je tím prostředkem, který Bůh ustanovil k našemu spasení. Je to Boží syn, který je cele Bohem a cele člověkem, Boží syn, který byl zaslíben, který byl počat Duchem svatým a narodil se z panny Marie, takže byl bez hříchu a od svého početí byl a zůstal svatý, Ježíš Kristus, který byl ukřižován, zemřel a třetího dne vstal z mrtvých.

Duše, která má být zachráněna před plameny věčného ohně, musí z Božího slova poznat pravdu o Ježíši a na tohoto Krista vložit všechnu svou důvěru ohledně svého spasení. Poznání pravdy o Kristu je nesmírně důležité.

Můžete být stoprocentně přesvědčeni o tom, že máte pravdou bankovku, ale pokud budete mít padělek, tak si za něj nic nekoupíte. Přestože bude vypadat důvěryhodně, nebude to fungovat.

Právě tak jsou křesťané varováni před tím, aby si dali pozor na **jiného** Ježíše (2K 11,4), nebo jiné evangelium (Ga 1,9) – protože takové evangelium, takový Ježíš nedovede nikoho ke spáse, ale k věčnému odsouzení. Jenom pravda má moc člověka osvobodit od hříchu a od přicházejícího hněvu. Proto také Pavel v Efezským 1,13 zdůraznil, že uvěřili slovu pravdy, evangeliu o své záchraně.

Víra, která vede k záchraně, musí být osobní vírou a musí to být víra v Pána Ježíše Krista, jehož zjevuje Boží slovo. Ale je zde ještě jeden krok k tomu, aby to byla opravdu zachraňující víra – taková víra musí být:

Poslušná víra

„...když jsem uslyšel o vaší víře v **Pána** Ježíše...” (Ef 1,15). Pavel záměrně napsal o víře v Pána Ježíše. Pro efezské křesťany to bylo důležité a je to právě tak důležité i pro nás. Je tady podstatná část zachraňující víry a tou je podřízení se Kristu, poslušnost víry. To souvisí s přesvědčením, které tvoří součást víry a je spojené s naší vůlí, s rozhodnutím a neméně to souvisí také s důvěrou, kterou vkládáme do Krista. Víra, která není poslušná, není vírou, která by cele důvěřovala Ježíši Kristu. Víra, která není poslušná, není vírou, která by stála na jistém a pevném přesvědčení. A v tomto smyslu můžeme říci, že to není ani víra jako taková a už vůbec to není víra, která zachraňuje od věčného trestu. Apoštol Petr napsal vyvoleným, kteří „byli předem vyhlédnuti od Boha Otce a posvěceni Duchem, aby se poslušně odevzdali Ježíši Kristu a byli očištěni pokropením jeho krví“ (1Pt 1,2).

Bez poslušného odevzdání se Kristu nelze mluvit o víře. Křesťan, který nežije v poslušnosti Bohu a Jeho slovu, je protimluv! V takovém případě nelze mluvit o křesťanovi. Dnes je populární učení o tělesných křesťanech, které staví na překrouceném výkladu 1K 3 – jde o to, že podle tohoto učení můžete uvěřit v Krista jako svého Spasitele, ale nemusíte se mu podřídít jako svému Pánu. Ale to není učení Písma! To není křesťanské učení! Proč myslíte, že Ježíš odmítne ty, kteří k Němu v den soudu přijdou a budou mu říkat: „Pane, Pane...?“ Jeho slova jsou naprosto jednoznačná a ukazují nám, že zachraňující víra je víra, která se podřizuje Boží vůli: „Jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti“ (Mt 7,23).

Je to pro nás trvalým pokušením, že budeme jako špatný správce z Ježíšova podobenství a řekneme si, že Pán dlouho nejde, tak si můžeme žít, jak chceme, a stačí, když budeme věřit, že nás Kristus zachrání. Dokonce dnes můžete slyšet to, že Kristus má povinnost vás zachránit, když vyznáte Jeho jméno! Jaký blud! Moji milí, spasení jsme z milosti – tedy ne z povinnosti – a jenom skrze víru. Skrze opravdovou víru, která je osobní, spoléhá na zásluhy Ježíše Krista zjeveného Božím slovem a podřizuje se Mu. Taková víra bude:

VIDITELNÁ VÍRA

Dostali jsme se ke třetímu bodu dnešního kázání – je to svědectví o víře, která je vidět. Pavel byl vděčný za křesťany v Efezu, protože věřili v Pána Ježíši. Nešlo jenom o to, že kdysi uvěřili v Krista, ale oni také pokračovali v životě víry – nezůstali jenom u počátečního uvěření slovu pravdy, ale víra v Pána Ježíše byla i nadále charakteristickým znakem jejich křesťanského života. Něco takového nezůstane skrytého, ale bude se to také projevovat v životech věřících. Mohli bychom dokonce mluvit o důkazu víry. Místem, kde to můžeme vidět velice jasně je jedenáctá kapitola listu Židům. Jako refrén se tam opakuje „věřil, a proto ...něco udělal.“ Ábel věřil, a proto přinesl lepší oběť než Kain. Noe věřil, a proto připravil koráb. Abraham věřil, a proto vyšel z Uru Kaldejského. Mojžíšovi rodiče věřili, a proto ukrývali svého syna, atd. Jak se bude víra projevovat v životě křesťana? Jak se pozná, že někdo uvěřil v Krista a tedy miluje Boha? Pavel napsal Efezským, že slyšel o jejich „víře v Pána Ježíše a lásce ke všem bratřím...“ (Ef 1,15).

Víra, která se projevuje láskou

Několik let předtím, než Pavel napsal list do Efezu, napsal dopis církvím do Galácie. Je to varovný list napsaný křesťanů, kteří začali svou víru stavět na vnějších, tělesných věcech – především na židovské obřízce. Proto museli slyšet, že „v Kristu Ježíši nezáleží na tom, je-li někdo obřezán či ne; rozhodující je víra, která se uplatňuje

láskou“ (Ga 5,6). Kraličtí mluví o víře „skrze lásku dělající.“ Je tady jednoduchá a jasná posloupnost – na začátku stojí slovo pravdy, poznání pravdy o Bohu, o sobě a o spasení. Z něj vyrůstá víra a tato víra se projevuje láskou. Láska je prvním a největším plodem opravdové křesťanské víry. Ne nadarmo ji Pavel uvádí v seznamu ovoce Ducha svatého na prvním místě.

Apoštol Jan o tom napsal ve svém listě velmi přímá slova: „Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“ (1J 4,20). V Janových spisech můžeme mnohdy lásku k Bohu zaměnit za víru v Boha. Pokud to uděláme v tomto verši a místo „milovat Boha“ si do něj dosadíme „věřit v Boha“ – potom dostaneme: „Řekne-li někdo: „**Já věřím v Boha**“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže **věřit v Boha**, kterého nevidí.“ Láska a víra jsou v tomto slova smyslu pojmy, které jsou vzájemně zastupitelné. Láska je důsledkem víry. Musíme dát ale pozor na to, že láska není náhradou víry. Spasen nebude ten, kdo miluje, ale ten, kdo doopravdy věří, protože „evangelium je moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří“ (Ř 1,16). Ale láska je důkazem zachraňující víry. A zcela konkrétně je to:

Láska ke svatým

V ekumenickém překladu máme napsáno „láska k bratřím“. Už jsem o tom mluvil v úvodu listu Efezským – ekumenický překlad často v Novém zákoně překládá slovo „svatí“ slovem „bratři“. Na tomto místě to nemá tak velký význam, protože v kontextu verše je opravdu jedno, zda budeme mluvit o lásce k bratřím nebo ke svatým. Je to celkem jedno – jedná se o totéž: Je to láska k ostatním křesťanům, jak jsem to již zmiňoval z prvního Janova listu. Podívejme se ještě na jiné místo – Pán Ježíš řekl svým učedníkům: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (J 13,34-35).

Vzájemná láska je poznávacím znakem křesťanů. Vyrůstá z kořenů víry, je ovocem víry, která je zakotvená v pravdě Božího slova. Tato posloupnost musí být nutně zachovaná. Bez pravdy Božího slova nelze mluvit o víře a bez víry zde nebude skutečná láska. Tato láska je namířená do společenství Božího lidu. Jedná se o vzájemnou lásku mezi učedníky.

Mezi učedníky je totiž pouto, které je mocnější než jakékoliv pokrevní pouto. Pán Ježíš říká, že nepřišel zemi dát pokoj, ale rozdělení. „Budou rozdělení otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha

proti tchyni“ (Lk 12,53). Dokonce i mezi manželi může nastat taková situace, že nevěřící partner bude chtít kvůli víře odejít od toho druhého a Bůh takový důvod uvádí jako důvod pro legální rozvod. Ale mezi těmi, kteří jsou v Kristu, musí být zjevná Kristova láska.

To není o pocitech, to není o sympatiích. Bůh dal dohromady nejrůznější lidi a vytvořil z nich svou církev, učinil je svými dětmi. Nyní je spojuje bratrská láska, spojuje pouto Kristovy prolité krve. To není přetékajících emocí, ale o tom mít druhého přednějšího než sebe. To je křesťanská láska – není třeba říkat víc, protože toto stačí. Přesto musím k našemu textu dodat ještě jednu věc – láska, o které mluvíme, a která je důkazem pravé víry, je:

Láska ke všem svatým

Křesťanská láska se neomezuje jenom na některé křesťany, ale je namířena na všechny svaté, na všechny, kdo patří do rodiny víry. Souvisí to s tím, co jsem právě řekl o povaze této lásky – je to postoj služby, pokorné rozhodnutí dávat druhým přednost kvůli Kristu.

Znamená to lépe smýšlet o druhých než o sobě – kvůli tomu, že Kristus nás vykoupil svou krví – On dal sám sebe za mě. Znamená to lépe mluvit o druhých a s druhými než o sobě – protože On z nás učinil chválu své slávy a všechny naše hříchy odpustil. Znamená to jednat s druhými lépe, než jak vyžadujeme, aby jednali oni s námi – protože Bůh nás v Kristu zapečetil svým Duchem a učinil z nás svůj chrám.

To je víra v Ježíše Krista a láska ke všem bratřím. To je víra, která se projevuje láskou. To je charakteristický rys Kristovy církve. Zakončím slovy jedenácté kapitoly Židům. Potom co autor vypsál všechny možné příklady víry, zakončuje tuto galerii svědků slovy: „A ti všichni, ačkoliv osvědčili svou víru, nedočkali se splnění toho, co bylo zaslíbeno, neboť Bůh, který zamýšlel pro nás něco lepšího, nechtěl, aby dosáhli cíle bez nás. Amen.“ (Žd 11,39-40).

VDĚČNÁ PŘÍMLUVA (EF 1,16)

Základy křesťanského života II.

Budeme pokračovat ve výkladu listu Efezským a dnes bude v centru naší pozornosti šestnáctý verš první kapitoly listu. Abychom ale zůstali v kontextu, přečteme také verš předchozí.

Máme před sebou druhou modlitbu apoštola Pavla z listu Efezským. První modlitba je ve verších 3-14 a je to modlitba, která chválí Boha za to, kým Bůh je a co pro nás udělal. Je to modlitba naplněná úžasem nad velikostí našeho Spasitele i celého Jeho díla. Je to modlitba, která oslavuje Otce i Syna i Duchu Svátého – celou Boží trojici v díle spásy. Je to modlitba, která je v originále tvořena jediným ohromným souvětím.

Druhá modlitba apoštola Pavla začíná ve verši 15. a je až do konce první kapitoly. Tato modlitba je modlitbou vděčnosti a je přímluvou za efezské křesťany. Také tato modlitba oslavuje Boha za dílo, které koná v životech křesťanů, ale na rozdíl od té předchozí vyvyšuje především Pána Ježíše Krista. I tato modlitba je tvořena jediným souvětím. A nakonec – tato modlitba vychází z té předchozí a je na ní závislá. Ukazuje nám to první slůvko patnáctého verše, kde Pavel říká: „**Proto** i já...“ Bůh je tak velký a udělal s námi veliké věci, proto se i já modlím za vás a nepřetržitě za vás Bohu děkuji.

Verš, který je dnes před námi, je velice prostý. Není v něm nic složitého, není v něm žádná hluboká teologie, jako jsme to viděli v některých verších v předchozím oddíle. Šestnáctý verš je velmi praktickým veršem. Dává nám nahlédnout do srdce apoštola Pavla a ukazuje nám něco z Pavlových modlitebních návyků.

Minule jsme mluvili o základech křesťanského života – mohli bychom dodat, že se jednalo o základy v otázce spasení. Šlo o to, co je základem pro to, abych měl křesťanský život, abych byl spasen. Z patnáctého verše jsme viděli, že to je víra v Pána Ježíše Krista, osobní víra, pravdivá víra – víra založená na pravdě o Kristu a poslušná víra. Z této víry pramení láska ke všem svatým, k bratrům a sestrám v Kristu. Bratrská láska je praktickým projevem naší víry, ukazuje, že tady spasitelná víra doopravdy je. Dalším projevem této víry – a tím také dalším základním kamenem křesťanského života je modlitba. A o tom je šestnáctý verš. Tento verš mluví o tom, jaká je křesťanská modlitba – především je to nepřetržitá, vytrvalá modlitba. Je stejně vytrvalá jako víra, o které byla řeč. Je to také vděčná modlitba a nakonec uvidíme, že to je přímluvná modlitba.

Je důležité si všimnout, že ze 155 veršů, které má list Efezským, Pavel věnuje 32 veršů modlitbě (skoro celá první kapitola, část třetí a tři verše v šesté kapitole). To je víc než jedna pětina. Ukazuje nám to, jak důležité místo hrála modlitba v životě apoštola Pavla. Bylo to tak důležité, že i když psal své listy církví, tak psal modlitby, modlil se. Vidíme, že modlitba patřila k základům Pavlova křesťanského života.

Křesťanský život nemůže být bez víry. Pokud někde není víra, nemůže být ani řeči o křesťanském životě. Víra je kanálem spasení. Víra je potrubím, skrze které k nám prodí duchovní život. Láska je projevem víry – je to projev víry vůči bratřím, vůči církvi. Podobně je to s modlitbou. I modlitba je projevem víry – ale je projevem víry vůči Bohu. Proto bude stěžejní část modlitby tvořena modlitbou, která probíhá ve skrytosti, za dveřmi modlitebního pokojíku. Pokud bude doopravdy tam, tak to nebude dlouho trvat a uvidíme ji i veřejně, na společných shromážděních Božího lidu.

Pojďme se tedy nyní podívat na to, jaká by měla modlitba být podle Ef 1,16.

NEPŘETRŽITÁ MODLITBA

Proto i já „...nepřestávám za vás děkovat...“ (Ef 1,16). Pavel chválil Boha za to kým Bůh je a co pro nás udělal a přemýšlení o těchto věcech ho vedlo k další chvále. Viděl, co Bůh udělal s křesťany v Efezu. Slyšel o jejich víře v Pána Ježíše a o jejich lásce ke všem svatým – a to ho znovu vedlo ke chvále a k vděčnosti. Ovšem šestnáctý verš nám ukazuje ještě něco více – Pavel děkoval nejenom tehdy, když slyšel o víře a lásce efezských křesťanů – děkoval za ně bez přestání. Co to znamená?

Podstata takové modlitby

V našem textu čteme „nepřestávám“ – sloveso, které je tam použité znamená „přestat, skončit, utiřit se“. Toto sloveso je ve tvaru, který ještě zdůrazňuje význam slovesa – mluví o intenzitě, o úsilí, o vytrvalé snaze. Pavel tedy děkoval nejenom tehdy, když slyšel o víře a lásce, ale děkoval za církve v Efezu a za jednotlivé křesťany bez přestání. Ať již slyšel o jejich víře či nikoliv. Jeho modlitební život nebyl postavený na okolnostech, nebyla to záležitost okamžitého nápadu nebo rozpoložení, ale jednalo se o zvyk, o něco pravidelného, trvalého. Tak jako každý den jedl, tak jako každý den spal, tak se také Pavel každý den modlil – a modlil se za církve.

Když mluvíme o modlitby bez přestání, tak se nám jistě vybaví Pavlova slova, jimiž říká tesalonické církvi: „V modlitbách neustávejte“ (1Te 5,17). Podobným způsobem Pavel povzbuzuje křesťany v Efezu: „V každý čas se v Duchu svatém modlete a proste, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte...“ (Ef 6,18).

Máme tedy všeho nechat a nedělat už nic jiného než se modlit? Chce po nás Boží slovo právě tohle? Dělal to apoštol Pavel? Z toho, co víme o Pavlovi, můžeme celkem jasně říci, že netrval svůj čas zavřený ve své modlitební komůrce, kde by se jenom modlil. Vzpomeňte si, co se odehrávalo v Efezu, když tam přišel apoštol Pavel. Každý den celé dva roky strávil čtyři hodiny vyučováním Božího slova v přednáškové síni filozofa Tyranna. Efezským starším připomíná, jak je učil ve shromážděních i v rodinách, a ve dne v noci každému z nich neustále ukazoval cestu. Kázání, vyučování, vedení, pastorační návštěvy – to byl život apoštola Pavla.

Pavlův život byl velmi aktivní, ale k tomu všemu dodává, že se bez přestání modlí za efezské křesťany. A nejen za ně. V druhém listu Korintským píše, že na něj denně doléhá starost o všechny církve (2K 11,28). Ležely mu na srdci i další církve, jako byla církev v Laodikeji a v Hierapolis. A nejenom jemu – poslechněte si svědectví o věrném modlitebníkovi: „Pozdravuje vás Epafras, váš krajan, služebník Krista Ježíše, který o vás stále zápasí modlitbami, abyste stáli pevně a věrně plnili Boží vůli. Mohu dosvědčit, že pro vás i pro Laodikejské a Hierapolské vynakládá mnoho námahy.“ (Ko 4,12-13). Epafras byl z Kolosis a pravděpodobně byl jedním ze starších a nejspíš byl také zakladatelem tamní církve. Slyšíte, co o něm Pavel říká? **Stále o vás zápasí modlitbami!** Vytrvalost modliteb tedy můžeme vidět daleko více v postoji a v návyku než v tom, že by člověk nedělal nic jiného. Naprosto jedinečným vzorem je pro nás Pán Ježíš Kristus.

Pamatujme na to, že nikdy nepřestal být Bohem – ani tehdy, když se stal člověkem. Ale jako člověk byl člověkem v plném slova smyslu toho, co to znamená. Dokonce můžeme říct, že to je obráceně – teprve díky Němu můžeme správně rozumět tomu, co je to člověk. Ve své lidské přirozenosti toužil být bez přestání ve spojení a ve vztahu se svým nebeským Otcem. Ale pokud jen trochu znáte evangelia, tak víte, že jeho pracovní den byl nabitý k prasknutí. Dokonce i tehdy, když odešel s učedníky na klidné místo, aby si odpočinuli a strávili čas spolu, veliký zástup šel za Ním. „On je přijal, mluvil jim o Božím království a uzdravoval ty, kteří to potřebovali“ (Lk 9,11). To je typický obrázek ze služby Pána Ježíše. Pracoval neustále, přesto čteme, že „odcházival na pustá místa a tam se modlil“ (Lk 5,16). Obvykle velmi brzo ráno, někdy dokonce strávil na modlitbách celou noc. Proto můžeme říci, že Ježíš se trvale modlil, i když to neznamena, že se modlil v každém jednotlivém okamžiku svého života. Totéž platí pro nás.

Dobrym příkladem nám v tom může být prorok Daniel, který vykonával funkci jednoho ze tří vládců nad 120 královstvími médské říše, a přesto každý den „tříkrát

za den klekal na kolena, modlil se a vzdával čest svému Bohu“ (Dn 6,11). To je pravdu vynikající zvyk – třikrát denně poklekat před Bohem a modlit se. Můžeme se modlit ráno, než odcházíme z domu, můžeme se modlit odpoledne, když se vrátíme a měli bychom se modlit večer, než jdeme spát.

V historii církve byli lidé, kteří věnovali modlitbám velkou část každého dne. Martin Luther říkával: „Mám tolik práce, že se neobejdu bez toho, abych se denně tři hodiny modlil.“ Český reformátor, Milíč z Kroměříže, se podle svědectví svých žáků modlil velmi často, i celé hodiny. K jeho zvykům patřilo několikrát za noc vstávat, a modlit se. Když se pomodlil sám, potom vzbudil některého ze svých žáků a modlil se s ním. To byl ostatně zvyk celé řady reformátorů. Ale neustálá modlitba není o délce modliteb, ale o celkovém nasměrování k Bohu. Charles Spurgeon řekl, že se nikdy nemodlil déle než půl hodiny, ale nepamatuje se na žádnou půlhodinu, kdy by se nemodlil.

Jde o to učinit z modlitby svůj zvyk. Naučit se neustále se obracet k Bohu – s vděčností, s prosbou, v přímlově, v chvále.

Intenzita takové modlitby

Když ale mluvíme o vytrvalosti v modlitbě, tak musíme zmínit ještě jeden aspekt – a to je vytrvalost nebo ustavičnost modlitby za něco nebo někoho. Někdy si totiž klademe otázku, jak dlouho se máme za nějaké věci nebo za nějaké lidi modlit. Máme se dál modlit za svoje přátele nebo příbuzné, i když vytrvale odmítají naše svědectví o Kristu? Pán Ježíš nám na to dává celkem jasnou odpověď. Podívejme se spolu do Lukáše 18,1-8: „Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal. V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: „Zastaň se mne proti mému odpůrci.“ Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: „I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám, dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit a nakonec mě umoří.““ A Pán řekl: „Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce! Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá?““

Celkem jednoduchá odpověď, která plyne z našeho textu, zní: Máme se modlit tak dlouho, dokud Bůh neodpoví! Někdy nám budou stačit tři modlitby jako Pavlovi, který se modlil za to, aby ho Bůh zbavil ostnu v těle. „Kvůli tomu jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ale on mi řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.““ (2K 12,8-9). Jindy to bude trvat celý život, jako to bylo v případě Simeona – když se narodil Pán Ježíš a rodiče ho přinesli do chrámu, přišel

také zbožný Simeon, který očekával Boží království, což jinými slovy znamená, že se za to modlil a Duch svatý mu dal odpověď, že nezemře, dokud nespatří Mesiáše. Proto volá: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova...“ (Lk 2,29).

Nebo to bude jako v životě modlitebníka George Müllera, který se za jednoho svého přítele modlil dlouhých šedesát tři let. Müller se dožil devadesáti dvou let, ale nedožil se obrácení tohoto svého přítele. Ten totiž vydal svůj život Kristu až několik měsíců po Müllerově pohřbu.

V listopadu 1844 jsem se začal modlit za obrácení pěti jednotlivců. Modlil jsem se každý den bez jediného přerušení – ať už jsem byl zdravý nebo nemocen, na pevnině nebo na moři, bez ohledu na to, co se dělo v mém životě. Uplynulo osmnáct měsíců, když se obrátil první z těch pěti. Děkoval jsem Bohu a modlil jsem se dál za ostatní. Přešlo pět let a obrátil se druhý z nich. Děkoval jsem Bohu za něj Bohu a modlil jsem se za zbývající tři. Den za dnem jsem pokračoval v modlitbách a za dalších šest let se obrátil třetí. Děkoval jsem Bohu za ty tři a modlil se za zbývající dva, kteří byli stále neobrácení. O třicet šest let později Müller napsal do deníku o zbývajících dvou: „Doufám v Boha, modlím se a vyhlížím Jeho odpověď. Stále ještě nejsou obrácení, ale budou.“ V roce 1897, padesát dva let poté, co se začal denně a bez přerušování modlit za tyto muže, se obrátil poslední z nich.

Ježíš nám říká, jak se máme stále modlit a neochabovat a George Müller tomu rozuměl. Moji milí, chci vás povzbudit k vytrvalosti na modlitbách. Víím, jak je snadné rezignovat, když brzo neslyšíme nebo nevidíme Boží odpověď. Ale Boží čas je jiný než náš a Jeho smýšlení je jiné než naše. Připomínejte si Pánova slova, která jsme četli: „Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá?“

Pojďme zpátky do Ef 1,16. Pavlova modlitba je vytrvalá a kromě toho je to:

VDĚČNÁ MODLITBA

„Nepřestávám za vás děkovat...“ (Ef 1,16). Pavel děkoval za církve. Už jsme si ukázaly, že mu ležely na srdci všechny církve a u řady z nich to vííme přímo z jeho listů. Modlil se za církve ve Filipis, která mu byla obzvláště drahá. Není divu, že za tuto církev byl vděčný. „Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás...“ (Fp 1,3). Společně se Silvanem a Timoteem byl také vděčný za tesalonickou církev: „Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny...“ (1Te 1,2). Děkoval Bohu i za ty církve, které sám nezaložil a za křesťany, které znal jenom z doslechu, jako byli křesťané v Kolosis, Laodikeji a Hierapolis: „Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu...“ (Ko

1,3). Dokonce i takové církvi jako byla církev v Korintu, která dělala Pavlovi velké starosti, a musel jí psát velmi přísné listy, napsal: „Stále za vás Bohu děkuji pro milost Boží, která vám byla dána...“ (1K 1,4). Pavel bez přestání děkuje za církev. Vždycky začíná vděčností. To je známka zralého křesťanství. To je také známka veliké víry.

Důvod vděčnosti

Za co konkrétně děkuje Pavel v Ef 1,16? Je to napsané v předchozím verši: „Když jsem uslyšel o vaší víře v Pána Ježíše a lásce ke všem bratřím...“ (Ef 1,15). Důvod Pavlovy je skoro ve všech případech stejný jako zde – děkuje Bohu za víru v Pána Ježíše Krista a za lásku ke svatým. Není pochyb, že Pavel věděl o problémech jednotlivých církví, kterým psal. Znal situaci v Korintě a ve svém listě Korintským ukazuje jasná řešení problémů, které korintští křesťané měli. V listu Efezským nahlédneme také pod povrch církve v Efezu – alespoň dva verše, které ukazují, že všechno nebylo úplně ideální – podívejte, co musel křesťanům napsat: „Kdo kradl, ať už nekrade, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, aby se měl o co rozdělit s potřebnými. Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost.“ (Ef 4,28-29).

To nevypadá úplně ideálně a možná jste si museli při návštěvě sboru dobře hlídat peněženku a museli jste počítat s tím, neuslyšíte jenom laskavá slova. Nemělo by nás to překvapit, protože jsme hříšníci – každý z nás, jak tady jsme, a všech těchto věcí jsme schopní (i dalších, které najdeme v listu Efezským). Přesto Pavel začíná vděčností. Jeho pohled je totiž pohledem víry – nedívá se jenom k viditelným věcem, jako byla víra, která se projevovala láskou, ale dívá se k neviditelným – k tomu, co už popsal ve verších 3-14. Vidí na křesťanech Boží dílo v Kristu Ježíši a to je pro něj nejdůležitější. „V Něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny.“ (Ef 1,4-5).

Moji milí, když se budete takto dívat na bratry a na sestry ve sboru, nezbude vám nic jiného než chválit Boha a bez přestání mu děkovat za Jeho veliké dílo. Budete chválit Otce za dílo vyvolení, Božího Syna za dílo vykoupení krví kříže a Ducha svatého za Jeho zapečetění. Důvod naší vděčnosti musí být více než jasný – Bůh a dílo Jeho milosti. Když se touto perspektivou budeme dívat na bratry a sestry, tak to bude znamenat, že je vždycky budeme mít přednější než sebe. To jednak znamená, že jim budeme prokazovat opravdovou Kristovu lásku a jednak to znamená, že za ně budeme neustále vděční.

Znovu tedy můžeme vidět důležitost toho, o čem jsme mluvili nedávno – že vždycky musíme začínat u Boha – u toho, kým je a co dělá a teprve potom pokračovat k člověku. To nás vede k tomu, jaký je:

Cíl vděčnosti

To je téma celé první kapitoly Efezským – oslava Boha. Vděčnost vede k tomu, že Bůh je vyvýšen a lidé jsou zachraňováni pro věčnost. Poslouchejte, co napsal apoštol Koloským (list Koloským je takový mladší sourozenec listu Efezským – je tam mnoho paralelních pasáží): „A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční. Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.“ (Ko 3,15-16).

S vděčností v srdci oslavujte Boha. Můžeme to říct ještě jinak – slovy první kapitoly Efezským: Jestliže máte být chválou Boží slávy, potom budete vděční. A opačně – kdykoliv prokazujete Bohu svou vděčnost, jste skutečně chválou Jeho slávy. Vidíte, že Pavel neučí nic, co by sám nedělal.

Závěr první kapitoly Efezským nás vede k tomu, že Bůh je nejvíce oslaven v Kristu a Kristus je nyní oslavován ve své nevěstě, v Církvi. Proto se Pavel modlí za křesťany, aby viděli velikost svého dědictví, které je v Božím lidu. Bůh, který je oslaven ve svém lidu – to je list Efezským, to je Církev – Kristova církev. To je téma vděčnosti křesťanů. Vděčné srdce oslavuje Boha, ale nevděčné srdce je srdce nevěřící. A to nás vede k tomu, jaké jsou:

Důsledky vděčnosti

Vděčnost nebo nevděčnost se bude projevovat na životě člověka. „Poznali Boha, ale nevzdali mu čest jako Bohu, ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě.“ (Ř 1,21). Tam, kde je nevděčnost, je také nevěra a spolu s ní duchovní temnota. Spolu s nevděčností jde myšlení, které je propadlé marnosti a zkáze. Je to převrácené myšlení, scestné. Nevděčné srdce mluví o pokřivené mysli.

Naopak vděčné srdce je známkou srdce, které je plné víry a Božího slova. Koloským 3,16 také říká, že Boží slovo je prostředkem, skrze který se učíme vděčnosti. Pokud v nás přebývá Slovo Kristovo ve své plnosti, výsledkem bude vděčnost. Vděčnost Bohu za Jeho milost, vděčnost Bohu za Jeho dary, vděčnost Bohu za Jeho lid. Z vděčného srdce nakonec tryská:

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

„Nepřestávám za vás děkovat a stále na vás pamatuji ve svých modlitbách.“ (Ef 1,16). Pavel nepřestává být vděčný a zároveň se neustále přimlouvá. Stále pamatuje na křesťany ve svých modlitbách. Vidíte tu vyváženost – na jedné straně vděčnost a na straně druhé přimluva. Vděčnost Bohu za křesťany a přimluva za tytéž křesťany. Když mluvíme o přimluvné modlitbě, musíme si položit dvě zásadní otázky:

Kdo?

Kdo se tady modlí a za koho se modlí? Jak se podle toho máme modlit my?

Apoštol Pavel se přimlouvá za ty, kdo věří v Pána Ježíše a milují svaté. Modlí se velice konkrétně – modlil se za jednotlivé křesťany i za celou církev v Efezu. Musíme si znovu připomenout, že přimluvná modlitba je nejdůležitějším a nejprvnějším projevem křesťanské lásky. Benjamín Palmer říká,⁸ že přimluva vyplývá ze skutečnosti, že my lidé jsme od přirozenosti společenské bytosti.

Druhé největší přikázání zní, milovat svého bližního jako sebe samého (Mk 12,31). Křesťané, jestli chcete poslouchat toto Kristovo přikázání – a každý opravdový křesťan ho touží poslouchat, potom je vaší povinností se na prvním místě přimlouvat za svaté, tedy za bratry a sestry v církvi.

To je zodpovědnost každého z nás. Ve světě lhostejnosti a individualismu je přimluvná modlitba pevným poutem, které stmeluje společenství Božího lidu. Nechceme být jako Kain, který troufale Bohu řekl: „Cožpak jsem strážcem svého bratra?“ (Gn 4,9). Bylo to troufale, protože chvíli předtím svého bratra Ábela zabil. Jeho srdce nebylo naplněné vděčností a radostí z toho, že Bůh přijal oběť jeho bratra – místo toho ho naplnila hořká žárlivost a závist, což ho dovedlo až k vraždě.

Ale u křesťanů to bude naopak. Jejich srdce je naplněné vděčností, a proto se s radostí přimlouvají za své bratry a sestry. Boží lid je královským kněžstvem a úkolem kněží je kromě jiného, přimlouvat se za Boží lid. Vidíme, že to je úkol každého z nás.

A za koho se máme modlit? Především za svaté. Souvisí to s tím, o čem jsme mluvili minule – se vzájemnou láskou. Kristova krev pojí křesťany pevněji než jakékoliv jiné pouto a to znamená, že se jejich láska bude směřovat na prvním místě ke svatým, tedy k bratrům a sestrám v církvi, a stejně tak jejich přimluvné modlitby budou mít nejprve na srdci svaté.

Co?

---

⁸ T. Goodwin & B. Palmer, Co se děje, když se modlím, s. 30

Druhá otázka, kterou si musíme položit v souvislosti s přímluvnou modlitbou, je, za co se máme modlit. O tom je zbytek první kapitoly a my ho společně důkladně probereme. Ale kdybychom to měli shrnout, tak bychom řekli, že je třeba se modlit především za to, abychom lépe znali Boha. A to je něco, co se nakonec týká jak věřících, tak nevěřících – všichni potřebujeme lépe znát Boha a poznat ho můžeme skrze Ježíše Krista.

Čím lépe budou bratři a sestry kolem nás znát Krista a čím více mu budou podobní, tím lépe bude nám samotným ve společenství Božího lidu. A čím lépe budeme my sami znát Pána a čím více mu budeme podobní, tím lépe bude ostatním v naší přítomnosti a tím větší radost budou mít ze společenství s námi. Tím více bude také patrná naše víra v Pána Ježíše i láska k druhým.

Samozřejmě že nic není vyňato z našich modliteb, ale každá věc – časná i věčná v nich má své místo. Máme se modlit za věci všedního dne i za veliké věci Boží, které teprve přijdou – ale to obojí musí vést k tomu, že budeme více poznávat Toho, který přišel, aby zachránil hříšníky, Pána Ježíše Krista. Lidé, věřící i nevěřící, budou poznávat evangelium – že Ježíš Kristus byl ukřižován, zemřel kvůli našim hříchům na kříži Golgoty a byl pohřben, ale třetího dne slavně vstal z mrtvých. Nyní se přikazuje všem lidem, aby činili pokání, litovali svých hříchů a věřili v jednorozeného Syna Božího, který byl vydán za nás.

ZÁVĚR

Pavel bez přestání děkoval za křesťany a přimlouval se za ně. Ve druhé kapitole listu jasně vysvětluje evangelium – je zde jasná souvislost mezi přímluvou a porozuměním evangelium. Svými modlitbami Pavel vyjadřoval svou naprostou závislost na Bohu – svou vděčností i svými přímluvami. Křesťan, který se nemodlí, svým postojem říká, že Pána Boha nepotřebuje. Modlitbou říkáme, že Boha potřebujeme, že bez Něj nemůžeme dělat vůbec nic. A je jednou zda se to týká díkůvzdání nebo přímluvy – obojí je stejně důležité a obojí musí mít své místo v našich životech.

„V každý čas se v Duchu svatém modlete a proste, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne, aby mi bylo dáno pravé slovo, kdykoliv promluví. Tak budu moci směle oznamovat tajemství evangelia...“ (Ef 6,18-19).

Amen.

OBSAH I CÍL MODLITEB – POZNÁNÍ BOHA (EF 1,17)

Základy křesťanského života III.

Dneska svou pozornost zaměříme na sedmnáctý verš první kapitoly listu do Efezu, kde čteme: „Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali...“ (Ef 1,17)

Musíme zastavit na konci tohoto verše a zůstat pouze u tohoto jediného verše. Před námi je totiž nejdůležitější modlitba na světě, nejzávažnější modlitba, jakou můžeme najít v Božím slově, modlitba, která se týká života a smrti. Je to modlitba za poznání Boha. Než ale půjdeme k výkladu tohoto textu, pojďme se nejprve sklonit před Bohem – můžeme před Ním pokleknout jako apoštol Pavel – a vyprosít si Jeho milost a požehnání.

Když se Pán Ježíš modlil za své učedníky v horní místnosti, ten večer před svým ukřižováním, pronesl následující slova zaznamenaná apoštolem Janem: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby tvůj Syn oslavil tebe, tak jako jsi mu dal pravomoc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal život věčný. A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (J 17,1-3 ČSP)

Ježíš se modlil za své učedníky. V této modlitbě se modlil jenom za své učedníky – On sám to později říká: „Nemodlím se za svět, ale za ty, které jsi mi dal“ (v. 9). Jenom o nich říká, že jim dá věčný život. A také vysvětluje, co to věčný život je – je to poznání Boha. V ČSP je to lépe přeloženo, když tam používají nedokonavý slovesný vid – tedy **poznávání** Boha. Nejde jenom o poznání, které by bylo dílem jediného okamžiku, ale jde o trvalé, neustálé, nekončící poznávání Toho, který jediný je zdrojem života, Boha a Jeho syna.

Je naprosto nezbytné, abychom dobře rozuměli tomu, co to věčný život je a nepletli si to s něčím jiným. Jde o poznávání Boha a poznávání Toho, kterého poslal – jeho věčného jednorozeného Syna, Pána Ježíše Krista. Tady musíme začínat a tomu musíme rozumět. Boha můžeme poznat jenom v Kristu a skrze Něj. Kdo vidí Krista, vidí Otce (J 14,9). Nikdo nemůže přijít k Otci, než skrze Syna (J 14,6). On je jedinou a naprosto výlučnou cestou. Těmito svými slovy Ježíš odsuzuje všechna ostatní lidská náboženství na smetiště. Jsou naprosto neúčinná a k ničemu. Není v nich naprosto žádné poznání pravého Boha, není v nich věčný život. Ten je jenom v Kristu.

Podobná slova napsal apoštol Pavel křesťanům do Efezu. Od samého začátku svého listu oslavuje Boha skrze Ježíše Krista. „Pochválen buď Bůh a Otec našeho

Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů.“ (Ef 1,3). Říká totéž, co říkal Kristus. V následujících verších ukazuje, co pro nás Bůh v Kristu udělal. Začíná vyvolením, pokračuje vykoupením, jde k zapečetění pro věčnost. Bůh udělal všechno. Přesto stále něco zbývá. Pavel ve své první modlitbě oslavuje Boha, a hned v zápětí pokračuje přímluvami za křesťany. Nestací jenom začít s Bohem, ale je potřeba jít dál a vytrvat až do konce.

Proto také mluvím o tom, je v mnoha směrech skutečně nejdůležitější modlitbou, kterou nalezneme v Písmu. Je to modlitba za věčný život. Týká za jak věřících, tak nevěřících. Jak křesťané, tak ti, kteří ještě nejsou křesťany, potřebují poznat Boha, protože to znamená získat věčný život. A potřebují poznávat Boha, protože to je jeden z důkazů věčného života. Jestliže poznáváte Boha skrze Ježíše Krista, je to ujištění o tom, že jste byli zachráněni pro věčnost a že vaším údělem je nové nebe a nová země, které Bůh stvoří při příchodu Pána Ježíše Krista na konci tohoto věku.

Dnes se podíváme na tři důležité věci, které v této Pavlově modlitbě nacházíme. Jde jak o obsah této modlitby, tak také o cíl této modlitby. Na tomto místě se obojí spojuje dohromady. Především se tedy podíváme na to, že poznání a poznávání Boha, tedy život věčný je darem od Boha. Dále potom na to, že poznat Boha můžeme jenom tehdy, když se nám Bůh dá poznat, tedy když se nám zjeví a dá nám svou moudrost. A nakonec uvidíme, že tato moudrost k poznání Boha je dílem Ducha svatého, který nám byl dán. Pojdme se tedy podívat na první bod:

DAR

Poznání Boha a věčný život jsou Božím darem. V našem textu čteme: „Prosím, aby vám Bůh ... **dal**...“ (Ef 1,17). Text, který je před námi, je svým způsobem velmi jednoduchý. Má jednoduchou strukturu - modlím se za to, aby **Bůh dal Ducha**. Je tady jedno prosté významové sloveso a to je sloveso dát. Je tady dárce, který dává, je tady předmět, který má být dán, jsou zde obdarovaní, a je zde popsán jak dar samotný, tak jeho účel. V tomto je ten verš skutečně jednoduchý. Není v něm nic složitého. Ale způsob, jakým jsou tyto jednotlivosti rozvedené, nás vede do duchovních hloubek a výšin. Proto se budeme v následujících týdnech tímto veršem zabývat podrobněji. Dnes je před námi druhá polovina tohoto verše, která zdůrazňuje dar. Pavel se modlil za křesťany, aby jim Bůh **dal**...

Je to něco, co nás vrací úplně na začátek křesťanského života k nejdůležitější křesťanské doktríně, k učení o spasení, které je darem Boží milosti:

Spasení je dar

„Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar...“ (Ef 2,8-9). Moji milí, toto je něco, co si potřebujeme neustále připomínat. Jak snadno na to zapomeneme. Jak snadno přestaneme být vděční za dar Boží milosti. Jak rychle a snadno začneme považovat spasení za něco normálního, přirozeného, samozřejmého. Odtud už jen krůček k tomu, že začneme přemýšlet o spasení jako o něčem, co nám patří, na co máme vlastně právo nebo nárok, co nám prostě Bůh musí dát. Proces, který k tomu vede, je rychlý a neúprosný. Stačí jen chvilka a už jsme na cestě. Proto si to potřebujeme neustále opakovat a připomínat. Spasení je Boží dar. Život věčný i poznání Boha je Božím darem – je to dar Boží milosti.

Dar je něco, na co nemá nikdo nárok. Dar si nelze nárokovat. Skutečný dar si také nelze zasloužit. Dar není zásluha. Není to ani protislužba – to by byl úplatek. Dar nijak nezávisí na obdarovaném, ale cele na dárci.

Někdy lidé říkají, že dar je třeba přijmout. V určitém slova smyslu to tak je a musíme s tím souhlasit. Ale obvykle tím lidé chtějí ukázat, že spasení nezávisí jenom na Bohu, ale také na člověku – na člověku je, zda spasení přijme, či nikoliv. S takovým názorem ale souhlasit nemůžeme, protože Bible s ním nesouhlasí. „Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece **jeho dílo...**“ (Ef 2,9-10). Jsme Jeho, tedy Boží dílo. Nikoliv dílo člověka a Boha dohromady. Spasení je dar – dar Boží milosti. Je to dar, který přijímáme, a dokonce s radostí, s dychtivostí, s touhou a nadšením, v bázni a s pokorou, ale děje se tak v okamžiku, kdy nám Bůh dá nové srdce, které schopné porozumět tomu, co tento dar znamená: Tedy že jde o záchranu před věčným zahynutím, vysvobození z hříchu a ze smrti, vysvobození z tohoto zlého věku. Srdce, které rozumí, takový dar nikdy neodmítne – nechce ani nemůže. I to je Boží dílo, které souvisí s darem Boží milosti.

Jde o zaslíbení nové smlouvy: „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; **učiním, že se budete řídit mými nařízeními**, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ (Ez 36,26-27). Neznovuzrozené srdce nikdy nemůže porozumět, co znamená dar Boží milosti, proto ho nikdy nechce přijmout. Nehledá Boží způsob spasení, ale lidský, netouží po spasení od Boha, ale po spasení, které je ze zásluh a za dobré skutky. Ale Bůh nám dal spasení. Je to Jeho milost a Jeho dar.

Ovšem Pavlova modlitba v Ef 1,17 není modlitbou, která by se týkala spasení. Pavel se modlí za věřící lidi, za křesťany, kteří už jsou znovuzrození, už přijali dar Boží milosti, dar spasení. Přesto jsem chtěl, abychom si připomněli, jak to se

spasením je. V tomto smyslu se totiž naše modlitba za nevěřící přátele nebo příbuzné nebude v ničem lišit od této modlitby apoštola Pavla. I to je jeden z důvodů, proč je tato modlitba jednou z nejdůležitějších a nejzávažnějších modliteb v celém Písmu.

Máme se modlit za to, aby Bůh dal našim přátelům Ducha svatého, aby jim dal svou milost, aby proměnil jejich srdce, protože to je jediná možnost, jediný způsob, jak mohou dojít k věčnému životu, jak mohou poznat Boha. Jak je to ale s věřícími?

Pro věřící

Pavel se modlí za svaté v Efezu. Modlí se za ty, kteří již dostali Boží milost, kteří přijali dar spasení. Přesto se modlí za to, aby jim **Bůh dal...** Musíme si uvědomit, že celý křesťanský život je darem Božím milosti. „Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se chlubiš, jako bys to nebyl dostal?“ (1K 4,7). O něco dále v témže listě píše Pavel o sobě: „Milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo; více než oni všichni jsem se napracoval - nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou.“ (1K15,10).

Celý křesťanský život stojí na Boží milosti, tedy na daru! Nejenom naše spasení je darem, ale také naše posvěcení je darem Boží milosti, naše oslavení bude zase darem Boží milosti. Nemáme nic, co by nám Bůh nedaroval. A přece jenom je v našem životě něco, co nám Bůh nedaroval, co jsme nepřijali od Boha jako dar Jeho milosti, tak bychom se toho měli co nejdříve zbavit, protože to bude něco, co nás bude od Boha a od následování Ježíše Krista jenom více odtahovat a dříve nebo později se taková věc stane překážkou v našem vztahu s Bohem. Takovou věc musíme předložit Pánu, vydat mu jí.

S tím úzce souvisí Pavlova modlitba. Modlí se za to, aby byli křesťané nově a znovu obdarováni Duchem svatým, Jeho moudrostí a zjevením. Duch svatý nás pak vede k poznání Boha, tedy k tomu, že slovy apoštola Petra „upevňovat své povolání a vyvolení“ (2Pt 1,10). Toto je modlitba, která by se měla stát každodenní přímlovou každého z nás v našich modlitbách za bratry a sestry a také za sebe sama. Poznání a poznávání Boha je darem. Duch Boží nechal skrze Pavla zapsat velmi konkrétně, co má být tímto darem - je jím:

MOUDROST A ZJEVENÍ

Poznat Boha můžeme jenom skrze moudrost od Boha a jediné skrze zjevení. Pavel se modlil za svaté v Efezu, aby jim „Bůh ... dal **ducha moudrosti a zjevení...**“ (Ef 1,17). Pavlovy myšlenky postupují v listu Efezským jako kruhy na vodě. Šíří se pomalu do stále větší dálky, rozšiřují se a také prohlubují. V jeho předchozí modlitbě

ve verších 3-14 jsme viděli, jak děkuje Bohu za to, že nám – věřícím – dal poznat svou moudrost a zjevil nám tajemství svého záměru (v. 8-9).

Moudrost a zjevení ve znovuzrození

Křesťané už přijali od Boha Ducha moudrosti a zjevení. Stalo se to, když jsme byli v Kristu vykoupeni Jeho obětí a naše hříchy nám byly odpuštěny (v. 7). Když jsme uslyšeli evangelium, slovo pravdy a uvěřili mu, byla nám vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého (v. 13). Bez Boží moudrosti bychom nebyli schopni porozumět evangeliu. Je to zaslíbení Boží. „Je psáno v prorocích: ‚Všichni budou vyučeni od Boha‘. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.“ (J 6,45). Jen ten, kdo je vyučen od Boha, přichází ke Kristu, ten přijal Boží moudrost.

Apoštol Pavel napsal křesťanům do Korintu, že člověk, tak, jak je, ve svém hříchu a ve své vzpouře proti Stvořiteli, není schopen porozumět duchovním věcem ani je pochopit. „Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem.“ (1K 2,14). A v listu Římanům to znovu opakuje (B21): „Tělesné smýšlení je Bohu nepřátelské, neboť není a ani nemůže být poddáno Božímu zákonu.“ (Ř 8,7). Ekumenický překlad na tom místě říká, že tělesný člověk je sobec, který je soustředěný sám na sebe a nechce se, ani nemůže podříditi Božímu zákonu.

Ale když se Bůh slitovává, dává lidem svou moudrost a odhaluje jim tajemství evangelia. To je začátek duchovního života křesťanů, to je nové narození, to je spasení, to je začátek našeho života s Bohem. Ovšem tímto to ani zdaleka nekončí – je to skutečně začátek. V poznání Boha je potřeba růst – a o tom je tato Pavlova modlitba. Jde o to, abychom **poznali Boha!**

Moudrost a zjevení

To je cíl této modlitby a to je i její obsah: *...abyste Ho poznali...* Neexistuje nic většího, k čemu bychom mohli směřovat, než je poznání Boha. Prostředkem k tomu je moudrost a zjevení. U těchto dvou slov se musíme na chvíli zastavit.

O moudrosti už jsme trochu mluvili v osmém verši. Moudrost je pravda, která je od Boha. Je to pravda Božího slova. Moudrost jsou pravdy Božího slova použité v konkrétním jednání v našich životech. Ale abychom rozuměli těmto pravdám, potřebujeme Ducha svatého. On je ten, kdo nás uvádí do veškeré pravdy Božího slova, On je ten, kdo osvětluje konkrétní texty Písma, takže jim rozumíme, a uvádíme je do svého života. Bez tohoto osvětlení Duchem svatým by slova Písma byla jenom literou, a my bychom je četli jenom ke své záhubě a ke svému odsouzení. Ale Duch

svatý nám dává porozumění a uschopňuje nás k tomu, abychom Boží slovo nejenom četli, ale také žili – abychom ho uváděli do svého života.

V našem textu se mluví také o zjevení. Zvláště tomuto slovu potřebujeme dobře porozumět. Mohli bychom ho přeložit také jako odhalení a možná by to byl lepší překlad, protože slovo zjevení má v češtině ještě trochu posunutý význam. Zjevení může znamenat, že se zde náhle objeví něco, co tady dříve nebylo, zatímco odhalení vždy mluví o něčem, co tu už bylo, ale bylo to zakryté, nebo skryté, nebylo to zjevné. A přesně o tom je řeč na tomto místě.

Jedná se o novozákonní zjevení – odhalení. Odhalení pravdy, která vysvobozuje a vede ke spasení, odhalení pravdy, která vede k růstu. Poslechněte, jak o tomto odhalení mluví apoštol, když mluví o Židech: „Až do dnešního dne zůstává onen závoj při čtení staré smlouvy a zůstává skryto, že je zrušen v Kristu. A tak až podnes, když se čte Mojžíš, leží na jejich srdci závoj. Avšak ,když se obrátí k Pánu, je závoj odstraněn‘.“ (2K 3,14-16). Když se obrátí ke Kristu, je odhalena pravda. A tak Židé docházejí spasení skrze víru v Pána Ježíše Krista. O kapitulu dále v témže listu píše Pavel velmi podobná slova o všech lidech – Židech i pohanech – a zároveň také vysvětluje pravdy spojené s osvícením Duchem svatým. „Je-li přesto naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří spějí k záhubě. Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím.“ (2K 4,3-4).

Těm, kdo spějí k záhubě, zůstává evangelium zahalené. Ale vyvoleným Božím ho Duch svatý odhaluje. Evangelium, dobrá zpráva o spasení pro Židy i pro pohany, tedy pro nás, je jednou z těch věcí, které byly skryté a nevěřícím lidem zůstávají i nadále, zatímco věřícím bylo odhaleno. S tím souvisí také pravda o Kristu. Vzpomeňte si, jak učedníci nechápali slova, která jim Ježíš říkal – o tom, že musí jít do Jeruzaléma, že musí trpět, že musí zemřít a že třetího dne vstane z mrtvých. Zůstávalo jim to zahaleno. Dokud o letnicích neseštopil Duch svatý a tyto pravdy jim nezjevil. Už po Kristově zmrtvýchvstání pochopili mnohé, ale teprve s příchodem Ducha svatého se to všechno spojilo a začalo to dávat dokonalý smysl, jak to vidíme na Petrově kázání v den letnic ve Sk 2.

Ještě jednu věc musíme zmínit – to je nevěsta Kristova, církev. Uvidíme to jasně ve třetí kapitole Efezským, kde Pavel říká o Kristově tajemství, že „v dřívějších pokoleních nebylo lidem známo, ale nyní je Duchem zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům: že pohané jsou spoludědicové, část společného těla, a mají v Kristu Ježíši podíl na zaslíbeních evangelia.“ (Ef 3,5-6). Takovou moudrost a takové odhalení nepotřebují

jenom nevěřící lidé, ale jak vidíme v Pavlově modlitbě, potřebují to také křesťané. Je to jediný způsob, jak můžeme růst v poznání Boha. ...*abychom Ho poznali...*

DUCH SVATÝ

Už jsme viděli, že celé toto dílo je prací Ducha svatého. To, co jsme řekli o moudrosti a zjevení nebo odhalení, ukazuje naprosto jasně, že se v tomto verši nemůže jednat o ducha člověka, ale že jde o Ducha svatého. To nás ale staví před důležitou otázkou – viděli jsme, že Pavel se modlí za ty, kteří už Ducha svatého přijali (v. 13). Musíme si tedy odpovědět na to, proč se nyní modlí za to, aby jim Bůh dal Ducha? Co to znamená? V jakém slova smyslu tomu máme rozumět?

Odpověď najdeme přímo v listu Efezským. První kapitola listu mluví o zapečetění Duchem svatým, ve druhé, třetí a polovině čtvrté kapitoly je život v jednotě Ducha svatého, druhá polovina čtvrté kapitoly a začátek páté kapitoly je o tom, jak nezarmucovat Ducha svatého a zbytek listu je o tom, jak chodit v plnosti Ducha svatého, jak žít pod Jeho mocí, jak žít z Jeho síly, jak žít na základě moudrosti a tajemství odhalených Duchem svatým.

Právě tak o tom mluví následující verš: „Neopíjejte se vínem (což vede k prostopášnosti), ale nechávejte se naplnit Duchem. (Ef 5,18 B21). Nechávejte se naplnit Duchem svatým. Právě to je způsob, jak se má naplnit modlitba apoštola Pavla ze sedmnáctého verše první kapitoly. Jak můžeme poznávat Boha? Jak můžeme žít ve stále těsnějším vztahu s Pánem Ježíšem Kristem? Jenom tak, že se budeme neustále naplňovat Duchem svatým.

Co to znamená prakticky? Je to prosté. Znamená to poslouchat Boží slovo, číst ho, studovat ho a především jednat podle něj, podřizovat se mu. To je prostředek, který Duch svatý používá k tomu, aby nás naplnil, aby nás uvedl do pravdy, aby nám dal moudrost, aby nám odhaloval hloubku i výšku, šířku i délku evangelia, aby nás seznamoval s bohatstvím, které je v Kristu, abychom „osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme.“ (Ef 1,18-19).

To je dílo Ducha svatého, který ve vás přebývá. To je Duch svatý, třetí osoba Boží trojice, zaslíbený Závďavek, který vám byl dán, když jste uslyšeli evangelium a uvěřili mu. To je ten jiný Přímluvce, který přišel místo Krista, aby s námi byl už navěky a umožňoval nám vztah s Ježíšem Kristem i s naším nebeským Otcem. To je Duch, který dává život. „Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedlněni. Jestliže ve vás

přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.“ (Ř 8,10-11).

Z Jeho moci žijeme. On dosvědčuje našemu duchu, že jsme Božími dětmi, On v nás volá: „Abba, Otče!“ On se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním, když my sami nevíme jak a za co bychom se měli modlit. On je tím, kdo způsobuje, že stále více poznáváme Boha.

ZÁVĚR

Všechno, co čem jsme dnes mluvili je spojené s osobou Pána Ježíše Krista. Všimněte si, mimochodem, že sedmnáctý verš je znovu veršem, kde se objevuje celá Boží trojice. Je zde Bůh Otec, je zde Boží Syn a je tady Duch svatý. Dnes jsme se více soustředili na dílo Ducha svatého. Ale Ducha svatého přijímáme jenom v Kristu a skrze Něj. V Kristu „byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého“ (Ef 1,13).

Jenom v Kristu dochází k naplnění starozákonních zaslíbení a přijímáme Ducha pravdy, Ducha moudrosti a zjevení, přijímáme dar spasení. A když jsme mluvili o daru, tak musíme znovu mluvit o Kristu – On je **tím** darem, který nám Bůh ze své lásky dal, aby „žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16). Ježíš Kristus je tím největším Božím darem. Proto přišel, aby zachránil hříšníky, nás! Jaký větší dar bychom mohli dostat, jaký větší dar bychom si jen mohli přát?

Ježíš Kristus je také naší moudrostí. Bůh se rozhodl zachránit nás bláznovskou zvěstí, zvěstí kříže – evangeliem, dobrou zprávou o smrti a vzkříšení Ježíše Krista, který na sebe vzal naše hříchy na sebe a svou smrtí nás vykoupil. Bůh to udělal proto, „aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením“ (1K 1,29-30).

A křesťanům v Kolosis Pavel připomínal, že v Kristu „jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání“ (Ko 2,3). Neexistuje opravdová moudrost nebo poznání, které by byly oddělené od Krista. Cokoliv se prohlašuje za moudrost a není to spojené s Kristem, je před Bohem a pro Boha bláznovstvím a nemá to žádnou hodnotu pro věčnost. Bude to sloužit jenom lidské pýše a oslavě člověka. Ale moudrost, která je od Krista a přichází nám skrze Ducha svatého, je „především čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, plná slitování a dobrého ovoce, bez předsudků a bez přetvářky“ (Jk 3,17). To je moudrost, která oslaví Boha, to je poznání, které vyvýší Krista.

Mluvili jsme také o zjevení, o odhalení věcí, které nám byly skryté. A znovu musíme říci, že zjevení je úzce spojené se samotným Kristem. On je vrcholem všeho zjevení. Čtyři tisíce let existence světa před Kristovým příchodem směřovalo jediným směrem – ke Kristu. Čtyři tisíce let historie světa popsané ve Starém zákoně bylo pouhým stínem – postavou, která tento stín vrhala, je Kristus. V Něm samotném vrcholí poznání Boha. On je ten, kdo odpověděl na touhu apoštola Filipa, aby jim ukázal Otce, slovy: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce?“ (J 14,9).

V Kristu se Bůh zjevil fyzicky, tělesně. Proto musíme trvat na tom, že Kristus je vrcholem celého zjevení. Není nic většího, než je On sám. Není žádné zjevení, které by převyšovalo Božího Syna. V Něm se nám dává poznat sám Bůh. A to je modlitba, kterou jsme dnes před sebou měli. Proto musíme učinit jediný závěr: Každý, kdo chce poznat Boha, musí jít ke Kristu. Musí hledat Krista samotného a prosit Boha, aby mu dal Ducha moudrosti a zjevení. Pán Ježíš řekl: „Proste, a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno“ (Mt 7,7). Proto vás, moji milí, prosím, poslechněte slova Pána. Hleďte Jeho samotného a Jeho království na prvním místě a najdete odpočinutí pro své duše. Amen.

OTEC SLÁVY (EF 1,17)

Oslavený Otec slavného Syna

Opět jsme se tohoto dne sešli, abychom si jako každý týden připomínali Kristovo vzkříšení a radovali se z něj. Dnešního dne je tato událost o to aktuálnější, že jsou velikonoce a to byl svátek, kdy byl ukřižován náš Pán, jak jsme o tom mluvili v pátek. Není to svátek jara, ale je to slavnost Kristova vzkříšení! Apoštol nám připomíná, že Pán Ježíš byl ukřižován podle Písem, zemřel a byl pohřben. Třetího dne vstal podle Písem (1K 15,3-4). Pavel zdůraznil, že to, co se stalo, stalo se podle Písem. Z Písma vycházejí základní fakta, která se týkají naší víry. Z Písma vycházejí **všechna** fakta, na nichž stojí naše víra.

Kristovo vzkříšení bylo tou nejslavnější událostí v dějinách světa. A je to něco, k čemu se dostaneme i dnes v našem textu. I dnes budeme pokračovat v našem výkladu listu Efezským. Jsme v sedmnáctém verši, kde čteme: „Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali“ (Ef 1,17). Než se pustíme do výkladu tohoto textu, vyprosme si od Boha požehnání.

Minule jsme se zabývali druhou polovinou tohoto verše. Mluvili jsme o nejdůležitější modlitbě na světě, které je zde zapsaná. Připomínali jsme si nutnost a naprostou nezbytnost poznání Boha. Poznání Boha má totiž těsnou souvislost s věčným životem. „A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista“ (J 17,3 ČSP). Poznávat Boha a poznávat Ježíše Krista znamená mít věčný život. Má to ale jednu důležitou podmínku – je třeba poznávat Boha v pravdě.

Kazatel Erwin Lutzer v knize „Doktríny, které rozdělují“ vypráví, jak se setkal s jednou kazatelkou z církve, kde se vyučuje, že bůh přebývá v každém člověku. Zeptal se jí, jestli věří, že Kristus je jedinou cestou k Bohu. Bez váhání odpověděla, že ano a ptala se, proč si myslí, že by tomu nevěřila. Ale on pokračoval další otázkou: Věříte, že všechna náboženství jsou stejně hodnotná? Znovu její odpověď zněla, že tomu věří. „Jak to jde dohromady s Vaším vyznáním, že Kristus je jedinou cestou k Bohu?“, zněla další otázka. Ta žena upřímně odpověděla: „Když mluvím o Kristu, tak nemám na mysli Ježíše z Nazaretu.“⁹

---

⁹ Erwin Lutzer, The Doctrines That Divide, Kindle 141-144

Pro tuto ženu byl Kristus univerzální osobou, která se v nějaké podobě objevuje ve všech náboženstvích: židovský Mesiáš, muslimský Imám Mahdí, hinduistický Krišna, pátý Buddha buddhistů atd. Přesně to je důvod, proč potřebujeme znát a poznávat Boha a Jeho Syna v pravdě. To je také důvod, proč se Pavel modlil za to, aby Bůh dal křesťanům Ducha moudrosti a zjevení, tedy Ducha pravdy, Ducha, který uvádí křesťany do veškeré pravdy. Bez poznání pravdy není skutečné poznání Boha a to znamená, že také není věčný život.

Dnes můžete často slyšet mezi křesťany, že na učení nezáleží. To si Bůh nějak vyřeší. Důležitá je praxe, zkušenosti, jednání. Důležitá je láska. Ano, láska je bezesporu důležitá – viděli jsme to v předchozích verších, ale viděli jsme také, že láska vychází z víry, která je založená v pravdě. Bez poznání pravdy tu nebude žádná skutečná láska, ale jenom pokřivená karikatura Boží lásky. Záleží na tom, jak známe Boha – záleží na tom, jestli je to Bůh, kterého zjevuje Boží slovo, jestli je to Kristus, který se nám dává poznat prostřednictvím Písma, protože pokud naše poznání Boha nepochází z Jeho zapsaného slova, tak budeme mluvit o falešném bohu lidských představ, o jiném Ježíši, který nezachraňuje, o jiném evangeliu, které vede k prokletí!

Poslechněte si, co apoštol Pavel kladl na srdce svému milovanému žákovi a synovi ve víře Timoteovi: „Dávej pozor na své jednání i na své učení. Buď v tom vytrvalý. Tak posloužíš ke spasení nejen sobě, ale i svým posluchačům (1Tm 4,16). Zcela zjevně záleží jak na jednání tak také na učení. Obojí je životně důležité. Jak jednání tak učení může znamenat rozdíl mezi věčným životem a věčným odsouzením. A v případě lidí, kteří vyučují, je to ještě závažnější, protože v jejich případě jde také o jejich posluchače. Pokud znají Boha v pravdě, slouží jim k jejich spasení, pokud ale v pravdě Boha nepoznávají, nezáleží jim na tom, co učí o Bohu Boží slovo, potom sami nejdou po cestě spásy a ještě za sebou vedou jiné. Jsou jako farizeové, o nichž Pán řekl: „Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna. Nechte je: slepí vedou slepé. A když vede slepý slepého, oba spadnou do jámy“ (Mt 15,13-14).

V Efezským 1,17 se Pavel modlí za to, aby čtenáři jeho listu poznávali Boha, a hned jim k tomu ve stejném verši dává dobrou příležitost. A všimněte si, že mluví jak o Bohu Otci, tak také o Pánu Ježíši Kristu. Protože je to tak důležité znát Boha v pravdě, musíme důkladně prozkoumat všechno, co tady apoštol Pavel říká jak o Otci, tak také o Jeho Synu. První věc, kterou tady vidíme, je:

BŮH NAŠEHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA

Toto je naprosto jedinečné vyjádření – takto to najdeme jenom na tomto místě. Již předtím jsme četli podobné vyjádření: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ef 1,3, viz také 2K 1,3). Vyjádření v sedmnáctém verši je skoro stejné, akorát je jinak poskládané. A zatímco ve třetím verši Pavel vzdává Bohu chválu, v sedmnáctém verši se k tomuto Bohu přimlouvá a prosí Ho, aby dal Ducha moudrosti a zjevení.

Před námi je první osoba Boží trojice – Bůh Otec, který je zde nazván také Bohem našeho Pána Ježíše Krista. Jak máme rozumět tomuto vyjádření? Co nám tím Boží slovo říká? Jakého Boha na tomto místě představuje? Jaké pravdy o Bohu se z tohoto spojení máme naučit? Je to především:

Bůh Ježíše

Svědkové Jehovovi a jiní ariáni, tedy ti, kdo popírají Božství Pána Ježíše Krista, by jistě zaplesali a hned by řekli, že když má Ježíš Boha, tak sám nemůže být Bohem. Ale to není to, co nám říká tento text!

Musíme si uvědomit několik věcí. Jednak musíme mít na paměti, že v mezi osobami Boží trojice jsou určité, zcela konkrétní vztahy. Vždycky budeme a musíme mluvit o vztazích lásky. Ale v kontextu této lásky budeme mluvit také o podřízenosti. Není to nic, co bychom neznali z našeho vlastního života. V páté kapitole Efezským se mluví o naplňování se Duchem svatým. Plnost Ducha svatého se v životě křesťanů bude projevovat určitým jednáním. „V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým“ (Ef 5,21).

Následující verše potom detailně rozebírají, co to znamená. Ale důležité je, abychom při výkladu toho oddílu začínali u tohoto dvacátého prvního verše, který nám říká, že se máme podřizovat jedni druhým. Co to znamená? Chce snad Písmo říci, že někdo je důležitější a máme se mu podřizovat, zatímco jiný je méně důležitý a má poslouchat? To rozhodně ne! Bible říká, že jsme bratři a sestry a v. 21 říká „jedni druhým!“ Tedy navzájem. Jinými slovy to znamená, že máme mít druhého za přednějšího než sebe, což je největší vyjádření vzájemné lásky. Ale potom je stanovena ještě další a jasná struktura – žena se má podřizovat muži a děti mají poslouchat své rodiče. Neznamená to, že muž je víc než žena nebo že žena je méně člověk než muž nebo že děti jsou něco jako majetek svých rodičů. Vůbec ne. Jenom to uvádí řád do našich vztahů, které mají být charakteristické tím, že se podřizovat jeden druhému. Něco podobného, nikoliv totožného, nacházíme také mezi osobami Boží trojice. Boží Syn se poddává Otci a Duch svatý vychází z Otce a ze Syna. Jsou zde vztahy poddanosti, ale není zde nerovnost mezi osobami ani hierarchie. Je zde

funkční vymezení, jak jsme to viděli také v předchozím oddíle (v. 3-14) v díle spasení člověka: Otec vyvoluje, Syn vykupuje, Duch svatý zapečetuje. V prostředí vzájemné lásky a poddanosti můžeme tedy mluvit o Bohu Pána Ježíše Krista.

Právě tak to čteme na začátku listu Židům, kde je citován Starý zákon: „O andělích je řečeno: ‚Jeho andělé jsou vanutí větru a jeho služebníci plápolající oheň.‘ O Synovi však: ‚Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království. Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.‘ (Žd 1,7-9). Proto tě, Bože, pomazal Bůh tvůj... Toto je jasné vyjádření, které nám ukazuje, jak máme přemýšlet o Božím Synu – je to plně Bůh.

Vedle toho, a to je druhá věc, kterou musíme vzít v úvahu, je Ježíš Kristus také plně člověk. Slovo se stalo tělem, Bůh se stal člověkem. Je tady člověk Ježíš, narozený z ženy, který ale nebyl počat mužem, ale Duchem svatým. „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu...“ (Ga 4,4). Mluvíme tady o vyslání Pána Ježíše Krista je Prostředníka, jako toho, kdo usmiřuje Boží hněv proti hříchu. Ježíš je Bůh, ale v Jeho službě vykoupení se Bůh zjevuje v Něm, Bůh Ho posílá, Bůh Ho vyvyšuje (Fp 2,9), Bůh Ho přijímá zpět do slávy (1K 15,24). Takže s ohledem na Jeho poslání, s ohledem na Jeho službu, na dílo smíření, můžeme mluvit o tom, že Bůh je Jeho Bohem, že je Bůh našeho Pána Ježíše Krista.

A v listu Efezským se dostaneme k tomu, že tento člověk Ježíš je obrazem dokonalého lidství, mírou lidství a jeho plností (Ef 4,13). Na Ježíši Kristu tedy můžeme vidět, jak by měl vypadat člověk. V tomto smyslu je pro nás Ježíš tím nejlepším vzorem a příkladem k následování. Ježíše v Jeho lidství nacházíme bez ustání v dokonalém vztahu s nebeským Otcem. Odchází časně ráno, ještě za tmy, na pustá místa a tam se modlí. Učí své učedníky modlit se k nebeskému Otci. Mluví o Bohu jako o svém Otci a o svém Bohu. Marii Magdaléně říká po svém vzkříšení: „Nedotýkej se mne, dosud jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratřím a pověz jim, že vystupuji k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu“ (J 20,17). To je důvod, proč apoštol může napsat „Bůh našeho Pána Ježíše Krista.“

Mocný Bůh

Ale je tady ještě další, jak máme rozumět tomuto prohlášení. Svědkové Jehovovi a ti, kdo popírají Kristovo Božství, říkají, že tento náš text musí znamenat, že Ježíš Kristus je člověk a nikoliv Bůh, protože je tady napsáno: „Bůh Pána Ježíše Krista.“

Ale je to skutečně tak? A je to přesně to, co chce říct náš text? Podívejme se na jiné místo v Písmu.

Při jedné příležitosti se Ježíš dostal do sporu se saduceji, kteří popírali vzkříšení z mrtvých. Tehdy jim řekl: „A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil: ‚Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?‘ On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých“ (Mt 22,31-32). Bůh říká, že je Bohem Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým. Chce tím říct, že Abraham, Izák a Jákob jsou lidé? Ne, nic takového. Ježíš vysvětluje, co tím Bůh chtěl říct – že je Bohem živých, že je tím, kdo dává život, že je tím, kdo křísí mrtvé. A i když Abraham, Izák a Jákob zemřeli, Bůh je vzkřísí v poslední den a oni budou navždy s Bohem.

Úplně stejně, když v Ef 1,17 čteme o Bohu Pána Ježíše Krista, se musíme ptát, co tím chce Písmo říci. I zde je nutné podívat se na kontext. Nejdřív ale udělejme srovnání s Abrahamem, Izákem a Jákobem. Ježíš už byl vzkříšen – ten text tedy nemůžeme chápat stejně jako Mt 22,32. Na co tedy ukazuje? „Sílu svého mocného působení prokázal přece na Kristu: Vzkřísil ho z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím. ‚Všechno podrobil pod jeho nohy‘ a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest (Ef 1,20-23).

Bůh Pána Ježíše Krista, je Bůh, který prokázal svou moc na vzkříšení Krista. Přesně o tom je toto vyjádření. Pavel se modlil, aby ten mocný Bůh, Bůh Pána Ježíše Krista, dal křesťanům Ducha moudrosti a poznání, aby tohoto mocného Boha poznali. Když ho poznají, budou osobně znát také toho, který křísí z mrtvých a který jednoho dne vzkřísí i jejich smrtelná těla. Tohoto mocného Boha máme, bratři a sestry, poznávat. Právě takto. To je Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Krista, který je cele Bohem a cele člověkem. Víím, že je to trochu složité, ale Bůh není jednoduchý. Bůh není někdo, koho bychom mohli zavřít do krabíčky a říct – tohle je Bůh. Bůh je větší než jakákoliv naše největší myšlenka o NĚm. Bůh je větší a mocnější než jak si jen dokážeme pomyslet. Přesně to chce říct apoštol Pavel tímto svým vyjádřením. A aby ho ještě umocnil, tak přidává další charakteristiku: Tento Bůh je:

OTEC SLÁVY

Zatímco ve třetím verši Efezským 1 je Bůh a Otec našeho Pána, což bychom mohli také číst jako Bůh, který je Otec našeho Pána, tak v sedmnáctém verši je Bůh našeho Pána, který je Otec slávy.

Oč jednodušší nám toto vyjádření připadá, o to je složitější než to předchozí. Bůh je Otec slávy. Co to znamená? Jak tomu rozumět? Tato věta je opakování předchozí věty. Můžeme tomu tedy rozumět tak, že Bůh z předchozího vyjádření je Otec v tomto vyjádření a Pán Ježíš Kristus je tou slávou, která je zde? Myslím, že je to možné, ale není to jediný způsob, jak můžeme výrazu „Otec slávy“ rozumět. Podívejme se na to postupně:

Bůh Otec

Moji milí, kdykoliv v Písmu narazíte na to, jak je Bůh popsán slovem Otec, tak by mělo vaše srdce zaplesat a rozechřát se radostí. Bůh je **náš** Otec. Bůh je Otec Pána Ježíše Krista (Ef 1,3). Jeho Otec a náš Otec – to jsou Pánova vlastní slova. Smíme přistupovat k Bohu jako ke svému Otci. K tomu jsme ostatně byli předurčeni: „Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny...“ (Ef 1,5). Skrze Pána Ježíše Krista máme doširoka otevřený přístup do svatyně svatých – na nejsvatější místo, kde v nepřístupném světle přebývá Bůh, náš Otec. Kdo není v Kristu, musí na takovém místě zemřít. Ale v Kristu jsme dostali práva Božích dětí a přistupujeme k Otci. On si nás zamiloval.

Také v Ef 1,17 je obsažena tato pravda. Křesťan je ten, koho Bůh nazývá svým dítětem – a to je jenom ten, kdo je v Kristu. A jenom ten může nazývat Boha svým Otcem. Ten smí prosit Otce, aby nám dal Ducha, abychom Ho znali víc a poznávali jak Jeho, tak také Jeho Syna. V Ježíši Kristu má skrze Ducha svatého každý křesťan vztah se svým nebeským Otcem.

Ovšem vedle této pravdy je zde zvýrazněna ještě jedna jiná – Bůh je Otec slávy. Toto vyjádření by mohlo pocházet z hebrejštiny. V hebrejštině, tedy ve Starém zákoně najdeme podobná vyjádření o Bohu: Bůh slávy (Ž 29,3) nebo Král slávy (Ž 24,10). V hebrejštině to může znamenat také slavný Bůh nebo slavný Král. Mohli bychom také mluvit o slavném Otci. Bůh je slavný Otec. Ten nejslavnější. Jeho sláva naplňuje chrám, a jednoho dne Jeho sláva naplní nebe i zemi.

Ovšem v našem textu je daleko lepší rozumět výrazu Otec slávy v jeho řeckém slova smyslu, nikoliv jako něčemu, co bylo přeneseno z hebrejštiny. Neznamená to, že by Bůh nebyl slavný Otec. Rozhodně je. Bůh je slavný Otec, ale je také Otec slávy. Znamená to původce, rodič, ten, od něhož veškerá sláva pochází, u něhož má všechna sláva svůj původ. Neexistuje žádná čistá, svatá a vznešená sláva, která by neměla svůj původ v Otci samotném. On je Otec slávy. Znamená to ale také, že všechna sláva, která je, patří Otci. „Já jsem Hospodin. To je mé jméno. Svou slávu nikomu nedám, svou chválu nepostoupím modlám“ (Iz 42,8). Bůh je Otec slávy.

Svou slávu nikdy nikomu nedá. Veškerá sláva patří Jemu. Ale když toto takto řekneme, musíme samozřejmě vysvětlit, co to Boží sláva je.

Sláva

Bůh je Otec slávy. Jak už jsem zmínil, někteří mají za to, že tou slávou zde je Kristus. Bůh našeho Pána Ježíše Krista by tak zdůrazňoval Kristovo lidství, zatímco vyjádření Otec slávy by více ukazovalo na Jeho Božství. Skutečně by to tak mohlo být, vždyť Kristus je „odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokonal očištění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje jménem, které mu bylo dáno“ (Žd 1,3-4). Kristus je nejvlastnější Boží slávou, je září Boha Otce. Když Pavel mluví o mocných tohoto světa, tak vysvětluje, že Boží „moudrost nikdo z vládců tohoto věku nepoznal; neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy“ (1K 2,8).

Kristus je Pán slávy. Je to tak. Je také Synem svého nebeského Otce. Proto můžeme mluvit o Bohu jako o Otci Pána Ježíše a v tomto smyslu také o Otci slávy. Ale myslím, že to není přesně to, co náš text znamená. Bůh je zdrojem. On je podstatou a základem slávy. Sláva, o které je tady řeč, je tím, co z Boha vychází. Může to být záře, nebo odlesk, může to být vznešenost nebo velebnost. Je to nádhera, která je v samotném Bohu. Sláva je to, co Boha jednoznačně charakterizuje. Je to součást Jeho svatosti. Úzce souvisí s tím, že Bůh je světlo – odtud také ta záře. Jakub říká, že Bůh je Otec nebeských světél – i ta z něj vychází.

A toto je způsob, jak máme Boha poznávat. Je Otec slávy. A to je něco, co jsme viděli v celém předchozím oddíle (Ef 1,3-14). Obdaroval nás požehnáním, vyvolil nás, předurčil k adopci, vykoupil, odpustil hříchy, zahrnul moudrostí a milostí, zapečetil svým Duchem, vydobyl nás jako své dědictví. To všechno učinil ke „chvále své slávy“. To všechno ukazuje na to, že Bůh je Bohem slávy, Otcem slávy. Ukazuje to na to, že všechna sláva patří Jemu.

Ale ani v první polovině první kapitoly Efezským, ani v samotném sedmnáctém verši nemůžeme úplně oddělit Slávu od Pána Ježíše Krista. V sedmnáctém verši tím, o čem jsem už mluvil nebo tím, že toto vyjádření těsně navazuje na Pána Ježíše Krista a v těch předchozích verších je zcela konkrétně řeč o díle Pána – o vykoupení Jeho krví a odpuštění hříchů kvůli Jeho oběti na kříži. A to nás vede k poslednímu bodu dnešního kázání:

VRCHOL SLÁVY

Celá tato druhá modlitba apoštola Pavla má své vyvrcholení v závěrečných verších první kapitoly, kde se velmi jasně mluví o vzkříšení Pána Ježíše Krista. Jeho vzkříšení je skutečným vrcholem Boží slávy. Víte, stvoření světa bylo nesmírně slavnou událostí. Stvoření člověka bylo plné Boží slávy. Vtělení Božího Syna, narození Pána Ježíše Krista bylo doprovázeno projevy Boží slávy – andělé na nebi a Boží sláva, která ozářila celé nebe. Ale vrcholem toho všeho je zmrtvýchvstání.

Zmrtvýchvstání

Ukřižování Krista byla úžasná událost. Nejtragičtější v dějinách světa, protože Pán slávy byl zabit. Ale také nejúžasnější v lidské historii, protože náš dlužní úpis byl přibit na kříž a naše hříchy byly odpuštěny. Ale i přes ty ohromné věci, které se odehrály na kříži, to byl temný den plný bolesti a zármutku.

Ale neděle vzkříšení je jiná. To je den slávy. To je den, kdy Pán přemohl smrt, den, kdy byla zlomena moc ďábla, den, kdy bylo potvrzeno naše spasení. To je den, kdy učedníkům byly otevřeny oči, takže porozuměli Písmům, je to den jejich slavného setkání se vzkříšeným Pánem. Neděle vzkříšení je dnem radosti a dnem naděje. Pátek ukřižování byl dnem temnoty, protože Pán slávy byl zabit, ukřižován a pohřben. Uprostřed toho dne byla tři hodiny tma a ten den končil tmou, protože ten, který je světlem světa, byl položen do temného a studeného hrobu. Ale neděle vzkříšení je den slávy. Je to den světla. Byl to den, kdy z nebe sestoupili andělé, den, kdy se strach obrátil v radost a beznaděj v nadšené očekávání. Co slavnějšího bychom mohli chtít a očekávat?

Toto je nejdůležitější důvod, proč se každou neděli scházíme – vzkříšení Krista. To je vrchol Boží slávy. To byl způsob, jak se Otec oslavil na Synu. Tady je jádro toho, proč máme mluvit o Bohu jako o Otci slávy. Je tady slavné spasení, které nám připravil a které Boží syn dokonal.

Večer před svým ukřižováním se Ježíš modlil v horní místnosti: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe“ (J 17,1). Zmrtvýchvstání bylo odpovědí na tuto modlitbu. Otec oslavil Syna a Syn oslavil Otce. Bůh se v každém ohledu prokazuje jako Otec slávy. Moji milí, tohle je náš Bůh, toto je Bůh, kterého uctíváme.

Důsledky

Co to znamená pro naši víru? Na začátku jsme mluvili o tom, že musíme znát pravdu o Bohu a musíme si být jistí, že Bůh, kterého uctíváme, je Bohem, který se nám dává poznat skrze Písma. Mluvili jsme o Boží slávě a přímým důsledkem toho, že Bůh je Otec slávy, je, že musíme odmítnout všechno, co si činí nárok na slávu.

Musíme se vyvarovat a stranit se každého jednání a každé myšlenky, která vyvyšuje člověka a tak snižuje Boha. Bůh je Bohem slávy a On svou slávu nikomu nedá, s nikým se o ni nebude dělit. Nebude se o ni dělit s modlami a nebude se o ni dělit ani s námi. Jemu patří sláva. Tak to vyznáváme a tak se modlíme. Kéž je to také součástí našeho každodenního chození s Ním.

Třikrát Pavel opakuje, že máme být chválou Boží slávy kvůli tomu, co Bůh pro nás a s námi udělal. A potom k tomu dodává ještě další důvod – Bůh je Otec slávy.

Velice konkrétně to znamená, že se budeme soustředit na Krista, který je vrcholem Boží slávy. Že budeme čerpat sílu z moci Kristova zmrtvýchvstání. Ale to znamená, že budeme zapírat sami sebe, aby se na nás oslavil Kristus. „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne“ (Ga 2,19-20).

To je život k Boží slávě. To je život, který vyvyšuje Boha a který ukazuje na to, že On je Otec slávy. Pavel se modlil za to, abychom skrze Ducha svatého poznávali Boha našeho Pána Ježíše Krista, Otce slávy. To je On – to je ten, o němž jsme dnes mluvili, Hospodin Král slávy. „A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: ‚Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!‘“ (Zj 5,13).

Amen.

KE KOMU SE MODLÍŠ? (EF 1,17)

Oslavený Syn Otce slávy

Pokračujeme v našem výkladu listu Efezským a dostáváme k poslední frázi sedmnáctého verše. Tento verš samotný je modlitbou apoštola Pavla, ale nejenom tento verš. Kromě úvodních dvou veršů první kapitoly, je celá tato kapitola modlitbou, resp. dvěma modlitbami. Verš sedmáct říká: „Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali.“ Pojdme se nejprve sami pomodlit a vyprosít si Boží milost a požehnání, než se pustíme do výkladu poslední části tohoto verše.

Ze všeho nejdříve potřebujeme zdůraznit skutečnost, že náš text je modlitbou. Je to něco, na co bychom neměli zapomínat. Často v našem sboru zdůrazňujeme důležitost zdravého učení, mluvíme o tom, že musíme vědět, čemu věříme a na čem stojí naše víra. A to je skutečně základ, bez kterého se nedostaneme dál. Ježíš řekl, že musíme poznat pravdu, a bude to pravda, která nás osvobodí (J 8,32). Je to pravda o Bohu - že Bůh, Stvořitel světa, je svatý a nesnese žádný hřích, je to pravda o nás samotných - že jsme hříšníci a vzbouřenci proti Bohu, kteří si nezaslouží nic jiného, než věčné odsouzení do ohnivého pekla, a je to pravda o Kristu, který přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo. „Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě“ (1Tm 1,15).

Zdravé učení je nezbytné. Pokud uvěříme lži, nebudeme zachráněni. Pokud budeme věřit tomu, že Bůh je nějaký strejda, který nad námi přimhouří oko, budeme smeteni smrtí Jeho hněvu. Pokud budeme věřit - a každý neznovuzrozený člověk tomu rád věří! - že jsme dost dobří na to, aby nás Bůh musel přijmout do nebe, setkáme se s Božím spravedlivým soudem, pokud Boží Syn pro nás bude pouhým, byť třeba velkým, učitelem, nebo jenom příkladem k následování, nebudeme mít žádného přímluvce a zachránce před Boží svatostí.

Ale v našem křesťanském životě musí být tyto pravdy zalévány vodou modlitby. Modlitba je něco, co rozněcuje život uvnitř nás. Modlitba sama o sobě je něčím neutrálním - není ani dobrá ani špatná. Může se stát dobrou nebo špatnou, podle toho, zda je založena na pravdě Božího slova, na zdravém učení, či nikoliv. Ale aby zdravé učení neslo ovoce v našem životě, tak musí **být rozpalováno ohněm modlitby**. Je to, jako když nacpete kotelnou kvalitním uhlím. Pokud nerozdmýcháte oheň, tak bude

kotel jenom doutnat, čoudit, ale nebude z něj žádné teplo. Právě tak je to s modlitbou a s Božím slovem. Musí jít spolu ruku v ruce.

Apoštol Pavel nás v Efezským 1 učí, jak se máme modlit. Potřebujeme především nejprve poznat, kdo Bůh je a co dělá a potom se teprve můžeme k tomuto Bohu modlit a přimlouvát se za svaté, tedy za křesťany. Pavel nejdřív vzdává chválu trojjedinému Bohu (Ef 1,3-14) a děkuje Mu za všechno, čím Bůh je a co pro nás dělá (verše 15-23) a potom se přimlouvá za křesťany. Tento vzor bychom měli ve svých modlitbách následovat také my. V sedmnáctém verši Pavel ve své přimluvě za poznání Boha popisuje, k jakému Bohu se modlí – a všimněte si – modlí se za Ducha svatého k Bohu Otci skrze Ježíše Krista. A tím se dostáváme přímo k našemu tématu – fráze, kterou se dnes budeme zabývat, obsahuje pouhé čtyři slova. Ale tato čtyři jsou shrnutím a **zkratkou celého evangelia**. Jedná se o něco, čemu potřebujeme dobře porozumět, co si musíme přivlastnit, na čem budeme stavět a z čeho budeme žít.

Apoštol Pavel mluví o Bohu **našeho Pána Ježíše Krista**. Náš Pán Ježíš Kristus – to je naše evangelium. To je evangelium, které kážeme, to je cesta spásy, to je pravda, která osvobozuje. Pavel se modlil k Bohu našeho Pána Ježíše Krista, a abychom my mohli udělat totéž co on, a modlit se ke stejnému Bohu jako on, musíme vědět, kdo tento náš Pán Ježíš Kristus je. Podívejme se tedy blíže na tato čtyři slova:

NÁŠ – OSOBNÍ VZTAH S KRISTEM

První slovo, které zde je, je slovo náš. **Náš** Pán Ježíš Kristus. Jak bychom tomu měli rozumět? Co to znamená, že Ježíš je *náš*? V jakém slova smyslu můžeme mluvit o tom, že Boží syn je náš?

Mohli bychom mluvit o tom, že jsme si Ho nějak přivlastnili nebo že nám dokonce nějak patří? Pozor! Moji milí, mluvíme o Božím synu, o Bohu, který přišel v těle. On je nezávislý, nestvořený, neomezený, má život sám v sobě – všechno ostatní je závislé na Něm. My jsme závislí, stoření, omezení a potřebujeme život od Něj. Rozhodně tedy nemůžeme mluvit o tom, že by byl náš v tom smyslu, že by nám nějak patřil.

Ovšem i takoví lidé se najdou. Ježíš sám o nich mluví. Říká, že v onen den za ním přijdou lidé, kteří budou říkat, ty se k nám musíš přihlásit, ty jsi ten **náš** Ježíš, ve tvém jménu jsme dělali velké věci, ve tvém jménu jsme uzdravovali a vymítali démony. My jsme si Tě přivlastnili, takže Ty se teď musíš přihlásit k nám. Známe ten příběh a je tragický. Ježíš jim řekne: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravostí“ (Mt 7,23).

Je zcela zjevné, že nemluvíme o tom, že bychom mohli nějak vlastnit Pána Ježíše Krista. Nemluvíme o majetnickém slova smyslu, Ježíš není náš jako naše auto, nebo náš dům. Přesto je náš, ale způsobem, kterému musíme dobře porozumět.

Mohli bychom říci, že Kristus je náš podobným způsobem, jako je naše tato země, do které jsme se narodili a jejíž jsme občany. Nepatří nám jako jednotlivcům, není naším majetkem, takže bychom s ní mohli nakládat, jak se nám zlíbí, ale přesto je naše, protože my patříme do této země. Podobně je to s Kristem. Je náš, když patříme do Něj.

Být v Kristu, to je ta nejlepší definice toho, co to znamená být křesťanem. Lidem, které jsem před chvílí zmínil, Ježíš řekne, že je nikdy neznal a vyžene je od sebe, ale ti, kdo jsou v Něm, uslyší: „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa“ (Mt 25,34). Tohle znamená, že On je náš! A ti, kdo toto uslyší, řeknou: Toto je **náš** Pán, toto je **náš** Ježíš, toto je **náš** Král. Haleluja, sláva Jemu.

Moji milí, tohle platí jenom o těch, kteří mají skutečný vztah s Ježíšem Kristem. Mluvíme tady o zvláštní věci, protože mluvíme o vztahu s někým, koho jsme neviděli, ale věříme, že žije, věříme, že zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, věříme tomu, že přijde den, kdy se s velikou slávou zase vrátí a vezme nás k sobě. A potom už budeme navždy s Ním.

Pán Ježíš řekl Tomášovi, který pochyboval o tom, že Ježíš vstal z mrtvých, protože ho neviděl, když se po svém vzkříšení setkal s ostatními učedníky: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili“ (J 20,29). Věříte v Krista, i když jste ho neviděli? Potom jste blahoslavení. Jste na tom mnohem lépe než Tomáš, který mohl vložit svůj prst do Kristových ran a svou ruku, do díry, kterou v Jeho boku nechalo římské kopí. „Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí, a tak docházíte cíle víry, spasení duší“ (1Pt 1,8-9).

Milí přátelé, mluvíme tady o vztahu – právě o tom je slovo náš v textu náš Pán Ježíš Kristus. Mluvíme o hlubokém, osobním, intimním a nanejvýš důvěrném vztahu. A to znamená, že si musíme položit dvě závažné otázky: 1. Máme takový vztah s Kristem? Moji milí, tohle je otázka života a smrti. Buď máme takový vztah s Kristem a to znamená, že jsme v Něm, s Ním a spolu s Ním budeme také trávit věčnost, nebo nemáme takový vztah s Kristem a to znamená věčné odloučení od Krista, který je život, který je světlo, který je pokoj, v němž je naděje i všechna radost. Znamená to věčné trápení v ohnivém jezeře. Zvažte dobře odpověď na tuto otázku. Buďte upřímní sami k sobě. A pokud nemáte vztah s Kristem, volejte k Bohu a prostě

Ho, aby se nad vámi smiloval a dal vám nové srdce, abyste věřili v Krista, abyste poznali Krista a abyste byli v Kristu. Tohle je modlitba, na kterou Bůh odpovídá. Někdy dříve a někdy později. Proto vytrvejte a prostě Boha o milost.

Druhá otázka vychází z té první. Jak mohu budovat takový vztah s Kristem? Odpověď je celkem jednoduchá. Je to stejné jako v každém jiném vztahu. Potřebuji pravdivě poznávat toho druhého, což v případě Krista znamená, že budu studovat Jeho slovo, potřebuji trávit čas jenom s Ním, tedy na modlitbách. Modlitba je něco jako rozhovor s Bohem. Obsahuje chválu, uctívání, přímlyvy i díkůvzdání. Na modlitbách vylévám své srdce před Bohem a říkám Mu o všech svých starostech, trápeních, obavách, radostech, úspěších, neúspěších – mluvím s Ním o všem. Budování vztahu také znamená praktickou oddanost té druhé osobě – tedy že jedním tak, aby se to tomu druhému líbilo a aby z toho měl radost a potěšení. Z čeho má Bůh největší potěšení na křesťanovi? „Nemám větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě“ (3J 4). Bůh se neraduje z ničeho tolik, jako když se podřizujeme Jeho slovu.

A to nás dovádí přímo k druhému slovu z našeho textu:

PÁN – PODDANOST A POSLUŠNOST KRISTOVĚ VLÁDĚ

Náš **Pán** Ježíš Kristus. Slovo Pán, řecky KYRIOS, je velmi silné slovo. Abychom si skutečně uvědomili jeho sílu a hloubku, musíme se podívat do třetího století před Kristem, kdy vznikl řecký překlad Starého zákona.

Starý zákon je napsaný hebrejsky (a maličko také aramejsky). Ve třetím století před Kristem vznikl překlad tohoto Starého zákona do řečtiny (Septuaginta). Řečtina byla angličtinou tehdejší doby (a několika násl. století) – pokud jste se chtěli na cestách domluvit, museli jste ovládat řečtinu. Byl to také jazyk Římské říše v době Ježíše a apoštolů. Řečtinou byly v prvním století napsány všechny knihy Nového zákona.

A tady je ten důležitý bod – všichni lidští autoři Nového zákona znali řecký překlad Starého zákona. A protože znali Septuagintu, používali také její slovník. Právě zde je to důležité místo, které se týká slova kyrios, Pán. V řeckém SZ se toto slovo používá k překladu Božího jména – JHVH, které Bůh zjevil Mojžíšovi (nejde úplně o jméno – je to spíš popis, který znamená „Jsem, který jsem“). Takto se Bůh představil Mojžíšovi v hořícím keři. Někdy se písmena JHVH doplňují o samohlásky a pak se používá slovo Jahve. V češtině tato čtyři písmena (JHVH) tradičně překládáme slovem Hospodin. Skoro všude, kde je v hebrejském textu slovo Hospodin, tak v řeckém překladu bylo slovo Pán, Kyrios. V Novém zákoně se totéž

slovo používá o Ježíši Kristu. Takže když říkáme, že Ježíš Kristus je Pán, říkáme tím, že On je Bůh, který se nám dává poznat na stránkách Starého zákona.

Toto je velmi důležitá věc – mluvíme o tom, že musíme vědět, koho uctíváme, ke komu se modlíme, kdo je náš Spasitel. Slovo Pán jasně ukazuje, kdo Ježíš Kristus je – On je Bůh. I kdybychom v Písmu neměli žádný další doklad Kristova Božství (jako že jich je mnoho!), tak slovo Pán by nám mělo úplně stačit. Když tedy řekneme, že Ježíš Kristus je Pán, tak tím říkáme, že On je Stvořitelem vesmíru a celého světa, že je vládcem celého světa, což ostatně sám potvrzuje: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18).

To znamená, že On je Pán. Co z toho vyplývá pro nás? Zmíním jenom dvě věci – první z nich se týká spasení. Mezi křesťany se v posledních desetiletích šíří falešné učení, které říká, že můžete uvěřit v Krista jako ve svého Spasitele, ale nemusíte se mu poddat jako svému Pánu. Je to o jakési formulce, rádoby modlitbě, kterou řeknete svými ústy – něco jako: „Vyznávám své hříchy a věřím v Ježíše, že mě jeho kříž zachránil“ a to prý stačí k tomu, aby byl člověk spasen. Moji milí, toto je jenom magie s křesťanským nátěrem. Dokud Bůh nedá člověku nové srdce, dokud se člověk nenarodí z Ducha svatého, nemůže vejít do Božího království.

Toto učení naplňuje sbory lidmi, kteří ve skutečnosti nejsou spaseni, vede k tomu, že církev se stává společenstvím neznovuzrozených, kteří se ale považují za křesťany. Dává to lidem falešnou naději, takže místo aby hledali Krista a měli ujištění od Ducha svatého, že jsou v Kristu, tak mají pocit, že jsou v pořádku a budou spaseni. Jak tragické pomýlení! Co o tom ale říká Boží slovo?

„Vyznáš-li svými **ústy Ježíše jako Pána** a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen“ (Ř 10,9). Vyznat Krista jako Pána znamená podřídit mu svůj život. Bez toho nelze mluvit o spasení. A je to nakonec přece dílo Ducha svatého, který dává křesťanům nové srdce schopné věřit a ochotné s radostí poslouchat.

To je ta **druhá věc**, kterou chci zmínit – křesťanský život bude charakterizován poslušností, podřízeností a poddaností Kristu a Jeho slovu. Opravdová víra se vždy projeví – projeví se ve skutcích poslušnosti, věrnosti a oddanosti Božímu slovu. Ježíš říká: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova.“ (J 14,23-24). Víte, kdy tato slova Ježíš řekl? Tato slova byla odpovědí na otázku Judy (J 14,22) – a ta otázka zněla: Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, ale ne světu? Rozumíte tomu? Kde je Kristus Pánem, tam bude poslušnost a tam bude

také spasení. Ale kde není poslušnost Jeho slovu, tam není Kristus Pánem a tam také není spasení. Otázka spasení nás vede k dalšímu slovu v našem textu:

JEŽÍŠ – SPASITEL, KTERÝ ZACHRAŇUJE

Dostáváme se k vlastnímu jménu našeho Spasitele. Není to jméno Jehova, jak říkají Svědkové Jehovovi. Písmo nám dává jasnou odpověď: „Ježíš je ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. V nikom jiném není spásy; **není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.**“ (Sk 4,11-12).

Mluvili jsme o vztahu s Božím synem, který musíme mít, abychom byli spaseni, mluvili jsme o tom, kdo je Boží syn – že to je Bůh, který přišel v těle, Pán, kterému se podřizujeme a jehož Slovo posloucháme. Nyní je před námi jméno Božího syna – jméno Ježíš. Je to jméno, které nám přináší spasení. Nikoliv kvůli jménu samotnému, ale kvůli osobě, která toto jméno nese. Ale i toto jméno ukazuje na cestu – ukazuje na spasení a vede ke spasení. Když se měl Ježíš narodit, tak čteme:

Narození Ježíšovo událo se takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi, ale dříve, než se sešli, shledalo se, že počala z Ducha svatého. Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; proto se rozhodl propustit ji potají. Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: „Josefe, syny Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Mt 1,18-21).

Jméno Ježíš – hebrejsky Jozue nebo Ješua – znamená Hospodin (JHVH) vysvobozuje nebo Hospodin vysvoboditel. On vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. Ježíš vysvobozuje z hříchů. Ježíš vysvobozuje z přicházejícího Božího hněvu (1Te 1,10). Ježíš vysvobozuje z tohoto zlého věku (Ga 1,4). To všechno stojí za jménem Ježíš. Bůh, Pán se stal člověkem. Bůh Otec, otec slávy, poslal svého Syna, aby byl Spasitelem světa (1J 4,14).

Boží syn šel ochotně, dobrovolně. Šel z lásky k nám. Šel z lásky ke své církvi, která je Jeho nevěstou. Přišel, aby si vybojoval svou nevěstu, aby ji vyvedl z temnoty, vyrval jí z moci hříchu, smrti a ďábla. „Kristus si zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná.“ (Ef 5,25-27).

To je Ježíš, který se stal člověkem, aby na lidském těle odsoudil hřích. Jeden z nejslavnějších textů z Písma, který popisuje dílo Božího syna, říká (a poslouchejte dobře a uslyšíte, že to je přesně to, o čem mluvíme): „Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“ (Fp 2,6-11). Náš Pán Ježíš Kristus. Náš, protože je náš ženich a my mu patříme. Náš Pán, protože on je náš Bůh a vládce, náš Ježíš, protože on je náš Spasitel. Vykoupil nás vlastní krví na kříži Golgoty. To nás dovádí k poslednímu slovu, které je před námi:

KRISTUS – MESIÁŠ, VĚČNÝ BOŽÍ SYN

Náš Pán Ježíš **Kristus**. Slovo Kristus není příjmení, ale titul Božího syna. Je to řecký výraz pro hebrejské slovo mesiáš, což znamená pomazaný. Máme tomu rozumět tak, že Ježíš je pomazaný, Ježíš je Kristus. Tento titul nás odkazuje do Starého zákona, odkazuje nás k zaslíbením, která dostával Boží lid - byla to zaslíbení toho, že si Bůh povolá mesiáše, který vysvobodí Boží lid.

Slovo pomazaný má trojí význam - má význam náboženský, má význam prorocký a má význam politický. Byly zde tři úřady, které vyžadovaly pomazání - úřad kněze, úřad proroka a úřad krále. Když byl kněz, král nebo prorok uváděn do svého úřadu, tak byl pomazán - obvykle olejem, kněz olejem a krví a prorok Duchem svatým. Pomazání znamenalo oddělení pro Boha, posvěcení, nedotknutelnost. Král byl v Izraeli nazýván „Hospodinovým pomazaným“ a mělo to ukazovat na jeho ustanovení samotným Bohem.

V Ježíši Kristu dochází ke spojení všech tří úřadů do jednoho jediného. Ježíš je pomazaným Králem - zaslíbeným králem z davidovské dynastie, který je od Hospodina a který bude vládnout navěky. Je to král, který přináší pokoj, stabilitu, bezpečí, prosperitu. Jeho království je věčné. To je něco, co k nám přichází v evangeliu, v Ježíši, který je Kristus, pomazaný.

Ježíš je pomazaným prorokem. Je Hospodinovým prorokem. Je prorokem, o kterém mluvil Mojžíš, že ho Bůh povolá z prostředku Izraele: „Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáži. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám

budu volat k odpovědnosti.“ (Dt 18,18-19). Tímto zaslíbeným prorokem je Ježíš. Vzpomeňte si, jak začíná svou službu – Ježíš citoval proroctví proroka Izajáše:

„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ (Lk 4,18-19). A potom prohlásil: „Dnes se naplnilo toto slovo“ (Lk 4,21). Ježíš je ale zároveň i tím prorockým slovem, které bylo vyřčeno, slovem, které se stalo tělem a přebývalo mezi námi. To je Hospodinův pomazaný prorok, Kristus.

Ježíš je také pomazaným knězem. Je jediným prostředníkem mezi námi a Bohem. Jeho kněžství je kněžstvím jiného řádu – není to áronovský kněz, ale je to kněz podle řádu Melchisedechova. Je o něm řečeno, že „je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoben Synu Božímu zůstává knězem navždy.“ (Žd 7,3).

Kněz přináší oběti a tak usmírjuje Boží hněv a očišťuje od hříchů. Přesně to udělal Ježíš – jako pomazaný kněz, Kristus, přinesl oběť, která byla čistá, svatá, dokonalá – přinesl sám sebe, aby nás mohl přivést před Boží tvář. Touto svou dobrovolnou a ochotnou obětí nás vykoupil. To byl důvod, proč přišel.

Ježíšův život směřoval ke kříži a na kříži dosáhl naplnění. Na kříži byl Kristus vyvýšen jako Král – byl také označen jako král. Pilát nechal na tabulku napsat nápis ve třech jazycích – latinsky, řecky a hebrejsky: Ježíš Nazaretský, král židovský. Na kříži Kristus porazil Boží nepřátele, spoutal duchovní mocnosti, porazil hřích i smrt a tak byl uveden na královský trůn. Jeho slavnostní inaugurace bude při Jeho druhém příchodu, ale již nyní je Králem a vládne nade vším stvořením.

Na kříži byl také potvrzen jako Hospodinův prorok – jeho slovo došlo dokonalého naplnění. Potvrdilo se všechno, co řekl a tak byla potvrzena jeho pravost jako proroka. Jeho slovo bylo Božím slovem a nám je teď přikázáno, abychom tomuto slovu věřili a toto slovo cele poslouchali a řídili se podle něj. Bůh podle něj bude soudit tento svět.

Na kříži dochází k naplnění Ježíšova služba velekněze, který obětoval sám sebe, aby nás očistil od hříchu a přivedl před Boha svaté a neposkvrněné. „To je ten velekněz, jakého jsme potřebovali: svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a vyvýšený nad nebesa, který nemusí jako dřívější velekněží denně přinášet oběti napřed za vlastní hříchy a pak teprve za hříchy lidu. Ježíš to učinil jednou provždy, když obětoval sebe sama.“ (Žd 7,26-27). Jeho kněžská služba byla na kříži naplněna, když s posledním výdechem zvolal velikým hlasem: Je dokonáno! Spasení

je dokonané, hotové, už k němu není, co přidat. Ježíš udělal všechno. Náš Pán Ježíš Kristus. Vychutnejte si ta slova. Přemýšlejte často nad jejich významem. Ta slova jsou evangeliem. Ta slova nás vedou na kolena, k modlitbám, před Boží trůn. Ta slova nám ukazují, ke komu se modlíme. Ta slova nám ukazují, kdo je náš Spasitel, kdo je náš Vykupitel, kdo je náš Pán a Vládce, kdo je naším Králem.

Milí přátelé, slyšeli jste evangelium. Vykreslil jsem vám před očima našeho Pána Ježíše Krista a teď vás prosím, prosím vás, abyste šli k Němu. Spolu s apoštolem vám chci říct, že Bůh vám domlouvá mými ústy a tak vás na místě Kristově prosím, dejte se smířit s Bohem (2K 5,20). Pojd'te ke Kristu. Jenom u Něj vaše duše nalezne odpočínutí, odpuštění hříchů, pokoj i radost. Jenom v Něm je záchrana. Neodkládejte to na později, neříkejte si, že máte ještě dost času. Dneska je den spasení. Dneska je den Hospodinovy milosti. To je výzva jak pro křesťany, tak pro ty, kteří ještě křesťany nejsou. Všichni potřebujeme Krista. Všichni potřebujeme ujištění od Ducha svatého, že jsme v Kristu, že On je skutečně náš, že je naším Pánem a my jsme Jeho navěky a navždy. Proto „žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapuštěte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky.“ (Ko 2,6-7).

OSVÍCENÉ OČI SRDCE (EF 1,18-19)

Modlitba za pochopení učení

Pokračujeme v našem výkladu listu Efezským a budeme se dnes soustředit na verše 18-19, kde je zapsaná modlitba apoštola Pavla, kterou se modlil za křesťany - a to nejenom v Efezu. Modlí se za to „...[aby vám Bůh dal] osvícené oči srdce, abyste věděli, jaká je naděje v jeho povolání, jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých a jak nesmírná je velikost jeho moci vůči nám, kteří věříme v souladu s působením převahy jeho síly.“ (Ef 1,18-19 ČSP). Musíme dnes použít jiný překlad než je Ekumenický, protože ten v devatenáctém verši končí uprostřed verše a druhou polovinu tohoto verše překladatelé přiřadili až k verši následujícímu.

Před sebou máme druhou modlitbu apoštola Pavla v listu Efezským. Je to modlitba vděčnosti a přímluva za křesťany. V sedmnáctém verši jsme viděli, že se modlil za tu největší věc, za kterou je možné se modlit - aby jim Bůh dal Ducha svatého, aby tak poznali samotného Boha. To je modlitba, kterou je možné modlit jak za věřící, jako je to v našem textu, tak také za nevěřící. Bez Ducha svatého nemůže ani řeči o obrácení a spasení, ani o pravém poznání Boha. Jenom Duch svatý svým působením umožňuje člověku poznat pravdu o Bohu a o spasení. Proto je ta modlitba tak důležitá.

Je to také dílo Ducha svatého v křesťanovi, co způsobuje hlubší poznání Boha i jeho díla v nás. Vidíte, jak naléhavě se musíme modlit za to, aby nám Bůh dal Ducha moudrosti a zjevení, abychom Ho poznali. Skutečně ta nejhlubší touha každého znovuzrozeného srdce je poznávat stále více pravé světlo, pravého Boha, který je světlo, pravou lásku - a Bůh je láska, a dokonalou a ničím nefalšovanou pravdu - Ježíš Kristus je ta pravda!

Ale Pavlova modlitba nekončí u poznání Boha, ale jde dále. Pavel se modlí za to, co by velká část dnešního křesťanského světa odmítla - modlí se za to, aby křesťané porozuměli a do hloubky pochopili učení Božího slova, aby porozuměli velikým doktrínám, které v Písmu nacházíme. Doktríny, učení, teologie - to jsou slova, kterými dnes můžete řadu křesťanů urazit. Jsou považována za něco nepatřičného, za něco, s čím by křesťan neměl mít nic společného. Ale to jenom ukazuje, jak hluboko současné křesťanství kleslo a jak daleko od Božího slova se vzdálilo.

Druhá část druhé modlitby apoštola Pavla je modlitba, která je určená křesťanům. Ukazuje na to jak první fráze, která mluví o osvícených očích srdce - což je něco, co je vlastní jenom opravdovým křesťanům, tak také závěr našeho textu, který mluví o

tom, jak je Bůh veliký k nám, kteří věříme. Verše 17 až 19 nám jasně ukazují, že každý křesťan musí růst v poznání Boha a v porozumění učení Božího slova. Je to modlitba apoštola za věřící, je to touha skutečně znovuzrozeného srdce, je to norma, standard každého křesťana a proto je to také povinnost každého křesťana před Bohem. Křesťan nemůže zařadit neutrální na cestě růstu, neexistuje nic takového jako dovolená nebo odpočinek od křesťanského růstu a poznávání Boha. Jak tedy máme růst? Čemu máme z Božího slova rozumět? Co máme obdivovat a nad čím budeme žasnout? Podívejme se společně do našeho textu:

OSVÍCENÉ OČI SRDCE

„...[aby vám Bůh dal] osvícené oči srdce, abyste věděli...“ (Ef 1,18 ČSP). Mluví se tu o očích srdce, v některých rukopisech je tam dokonce místo srdce mysl. A to je první věc, u které se musíme v tuto chvíli zastavit.

Srdce (mysl)

Pavel se modlí za to, aby se něco stalo s naším srdcem. Co tím má na mysli? Je nám jasné, že mu nejde o ten sval, který nazýváme srdcem, o tu pumpu, která rozhání krev do celého našeho těla. Boží slovo používá slovo „srdce“ úplně jiným způsobem (a někdy používá stejným způsobem také slovo mysl). Srdce označuje vnitřního člověka. Je to místo, odkud vychází myšlení, cítění, kde se formují naše postoje, motivy, vůle, chtění, ale také žádosti. Je to místo, kde přebývá hřích a lidská zkaženost.

Veškeré hříšné jednání - činy, které nazýváme hříchem - krádeže, vraždy, smilstvo, cizoložství, rouhání, závist, žádosťivost atd. - to všechno má svůj původ v lidském srdci, tedy v nitru člověka, ve vnitřním člověku. Někdy v této souvislosti Bible mluví také o duchu nebo o duši člověka - a jde stále o totéž.

Proto když Ježíš říká svůj známý výrok (jaké je největší přikázání): „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své mysli a z celé své síly!“ (Mk 12,30), tak tím nemyslí až tak jednotlivé části lidské bytosti, jako bychom mohli oddělit mysl od srdce a od síly, ale říká tím, že máme milovat Boha celou svou bytostí, skrz naskrz tak, jak jsme, celým člověkem, vnitřním i vnějším.

Proto také, když proroci mluví o nové smlouvě, říkají, že Bůh nám dá nové srdce (Ez 36,26) - tedy obnoví našeho vnitřního člověka, který je kvůli hříchu mrtvý. Bůh ho neoživí! Ale vytvoří nového. „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními,

zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ (Ez 36,26-27). Tento text nás velmi přirozeně přivádí k druhé věci, a tím jsou:

Oči srdce

Fyzické tělo má svůj nástroj dívání se, jímž jsou fyzické oči. Podobně duchovní tělo, tedy ten vnitřní člověk, má svůj nástroj na duchovní dívání se, nástroj, kterým může vidět věci neviditelné. Mojžíš „věřil, a proto vyšel z Egypta a nedal se zastrašit královým hněvem; zůstal pevný, jako by Neviditelného viděl“ (Žd 11,27). To nám ukazuje, že „ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného“ (Žd 11,3). Víra je naším duchovním zrakem. A podobně jako jsme si sami nevytvořili oči, ale byly nám dány, abychom jimi hleděli, tak jsme si ani sami nevytvořili víru, ale byla nám dána, abychom věřili – abychom se duchovně dívali. Když se tedy Pavel modlí za oči srdce, mluví tady o nástroji, kterým hledíme na věci neviditelné – a tím je víra. A Pavel zde mluví o víře velice konkrétně.

Osvícené oči srdce

Abychom viděli fyzickými očima, potřebujeme světlo. Abychom se mohli dívat duchovně, tedy abychom věřili, potřebujeme osvětlení. Osvícení znamená seslání duchovního světla. Je to něco, co se děje na samotném počátku našeho křesťanského života a těsně to souvisí se znovuzrozením. Zjednodušeně bychom mohli říct, že znovuzrození znamená, že Bůh nám daruje víru, duchovní zrak, takže můžeme věřit, tedy duchovně vidět. Najednou vidíme věci, které jsme dříve neviděli. Najednou je nám naprosto jasné, že je tady Bůh, který se odměňuje těm, kteří ho usilovně hledají, najednou je jasné, že Ježíš Kristus zemřel nejenom za hříchy světa, ale především za moje vlastní hříchy a je také nad slunce jasné, že kdyby On nezemřel na mém místě, musel bych Boží hněv a s ním spojené odsouzení snášet kvůli svým hříchům sám.

Toto se děje v okamžiku, kdy Bůh probudí člověka, který byl duchovně mrtvý, dá mu světlo, víru, což neznámá nic jiného, než život věčný. Je to chvíle, kdy se slova Písma o tom, že „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16) stávají skutečností v životě hříšníka. Hříšník ví, že to je o něm samotném.

Ale osvětlení je také spojené s celým křesťanským životem. Už ne ve smyslu znovuzrození, ale v tom smyslu, který je popsán zde, v Ef 1,18. Bůh otevírá věřícím duchovní oči, takže rostou v porozumění učení Písma. Dává světlo našim duchovním očím, naší víře, takže rozumíme víc Božím slovu. Přesně toto je mimochodem

důvod, proč nemůžeme ke čtení a ke studiu a naslouchání Božímu slovu přistupovat bez modlitby. Vždy se potřebujeme modlit, aby nám Bůh otevíral své slovo a dával nám své světlo, své porozumění. Čeho konkrétně se toto porozumění týká v našem textu? Za co se apoštol Pavel modlí na prvním místě? Které věci z Božího slova jsou těmi nejdůležitějšími?

POROZUMĚNÍ DOKTRÍNĚ

Pavlova modlitba za porozumění doktrínám Písma se týká tří velkých oblastí křesťanského učení. Než se na ně podíváme, musíme si vysvětlit ještě dvě velmi důležité věci. Jednak to, co už jsem zmínil – že bez práce Ducha svatého, který nás uvádí do veškeré pravdy, bez osvícení Duchem svatým, nejsme sami ze sebe schopni opravdového duchovního porozumění. Ovšem když jsme uvěřili, tak jsme přijali Ducha svatého, náš duchovní zrak byl obnoven, nově vytvořen Duchem svatým, dostali jsme nové srdce, a jsme Boží děti. Než jsme uvěřili, neměli jsme vůbec žádnou schopnost pochopit a přijmout Boží pravdu. Nyní jsme tuto schopnost získali a s ní také srdce, které Boží pravdu radostně přijímá. A to nás vede ke druhé věci.

Stále se potřebujeme modlit za to, aby nám Bůh dával duchovní porozumění, ale již není o tom, že bychom ho buď měli, nebo neměli, ale je to o hloubce a výšce, šířce a délce tohoto porozumění. Jan to vysvětluje tak, že „zasvěcení, které jste vy od něho přijali, zůstává ve vás, takže nepotřebujete, aby vás někdo učil; jeho zasvěcení vás učí všemu, a je pravé a není to žádná lež; jak vás vyučil, tak zůstávejte v něm“ (1J 2,27). Jste-li v Kristu, už jste vyučeni. To znamená, že už jste Krista poznali a nyní potřebujete růst v poznání Jeho lásky, velikosti, dobroty a milosti. Zjednodušeně bychom mohli říci, že tím zasvěcením, nebo pomazáním, jak je to doslova v originálním textu, je právě Duch svatý. On nás uvádí do veškeré pravdy, On oslavuje Krista. Nejhlubší touhou Ducha svatého je osvětlovat ty, v nichž přebývá, aby více znali Božího syna, aby lépe a do hloubky rozuměli křesťanskému učení. Je to nadpřirozeně přirozené dílo Ducha svatého. V čem nás tedy bude Duch svatý vyučovat?

Naděje Božího povolání

Co si máme představit pod slovy „naděje Božího povolání?“ Povolání je slovo, které má hluboký teologický význam. Na jedné straně můžeme říci společně s Pánem Ježíšem, že „mnoho jest povoláných, ale málo vyvolených“ (Mt 22,14), neboť každý, kdo slyší evangelium, je volán k tomu, aby činil pokání a věřil. Je mnoho takto povoláných. Zdaleka ne všichni, ale mnozí ano. Mnozí jsou voláni k víře, ale jenom

vyvolení Boží jsou k víře skutečně povoláni samotným Bohem. O tom je Boží povolání.

Evangelium vždycky působí na ty, kteří mu naslouchají. Přináší dvojí reakci, dvojí užitek. Znovu to můžeme říct slovy Pána Ježíše: „Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího“ (J 3,18).

Jenom ti, kdo byli před stvořením světa vyvoleni k věčnému životu, jsou také Bohem se vši účinností povoláni k víře. Jsou povoláni skrze kázání evangelia – když slyší evangelium, Duch svatý je osvěcuje, dává jim nové srdce a oni z novoty života, který jim byl dán, radostně odpovídají na zvěst evangelia vírou a pokáním. To je Boží povolání. Resp. to je začátek Božího povolání. „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí“ (Ř 8,28). Boží povolání je postavené cele na Božím rozhodnutí – Bůh rozhoduje o tom, kdo bude nakonec povolán k víře a kdo nikoliv, přestože všichni nesou zodpovědnost za to, zda věří nebo zda jméno Božího syna odmítají. Text listu Římanům pak dále pokračuje slovy: „Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími; **které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil**, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy“ (Ř 8,29-30).

Když mluvíme o Božím povolání, mluvíme o díle spasení. Ale když se vrátíme do Ef 1,18, tak Pavel tam mluví o tom, že máme rozumět **naději** Božího povolání. Už jsme viděli, že je tady řeč o cestě spásy, o jistotě a nepochybnosti spásy a to ještě zesíleno slovem **naděje**. Víte, naděje v Písmu není nic nejistého nebo vrtkavého – jak slovu naděje obvykle rozumíme my. Naděje, o které mluví Písmo je naprosto jistá. Poslouchejte, jak o naději mluví sám Bůh ve svém zapsaném Slově: „A tak tyto dvě nezměnitelné věci, v nichž Bůh přece nemůže lhát, jsou mocným povzbuzením pro nás, kteří jsme našli útočiště v naději nám dané. V ní jsme bezpečně a pevně zakotveni, jí pronikáme až do nitra nebeské svatyně, kam jako první za nás vstoupil Ježíš...“ (Žd 6,18-20). Nalezli jsme útočiště v naději, jsme v ní bezpečně zakotveni, protože je cele a dokonale postavena na Ježíši Kristu a Jeho dílu na kříži Golgoty. To je celá naděje Božího povolání. Je to tom, co Bůh dělá, jak nás zachránil a jak nás dovede až do samotného konce, kdy se s ním setkáme v Božím království.

Moji milí, apoštol Pavel se modlil za to, aby křesťané rozuměli této naději, aby o ní věděli a cele s ní počítali. Naděje Božího povolání je jistá, tedy pevná, nepohnutelná a dokonalá naděje. Je to něco, co očekáváme – co zde ještě není, ale naprosto jistě se to jednoho dne uskuteční. Buď se Pán Ježíš ve své slávě s desetitisíci svých svatých a

my budeme proměněni nebo projdeme roklí šeré smrti a budeme už navždy s Pánem. Boží povolání dojde svého naplnění. To je učení, o němž Pavel mluví na tomto místě a za které se modlí, aby bylo křesťanům naprosto jasné. Není to žádná teorie – je to nesmírně praktické učení, které nám pomáhá pokojně žít křesťanský život a ve víře a s jistotou očekávat příchod našeho Pána Ježíše Krista. Druhé učení, o kterém se Pavel zmiňuje v Ef 1,18 s tímto prvním úzce souvisí:

Boží dědictví ve svatých

Opět je tady řeč o něčem, co patří Bohu. Doslova tam čteme o tom, jaké je „bohatství slávy Jeho dědictví ve svatých.“ To je o Božím pohledu na církev. Je tady něco velmi důležitého, čemu potřebujeme porozumět. A týká se to církve.

Milí přátelé, toto je téma, které by pro dnešní křesťany mělo být jedním z nejdůležitějších. Nejenom kvůli tomu, že to máme zde v Ef 1,18 – už to samo o sobě nám ukazuje, že to je velmi důležité téma. Ale v dnešní době a ve společnosti, v níž žijeme, ho musíme zdůraznit ještě více.

Západní společnost je postavená na racionalismu a humanismu. Tyto filozofie zdůrazňují individualitu a individualismus. Dnešní společnost tyto důrazy jenom podtrhuje a zvýrazňuje. Žijeme ve velmi individualistické době, kde vládne sobectví a lhostejnost, nezáměr o druhé, neochota podílet se na něčem společném, nedůvěra k čemukoliv, co má nějaký řád a strach z toho, někam se začlenit.

Církev, jak ji představuje Písmo – a to musím zdůraznit – je všechno jiné, než po čem touží moderní člověk. Říkám, že je potřeba zdůraznit, co říká Písmo o církvi, protože dnes jsme svědky mnoha lidských experimentů v oblasti církve. Lidé se snaží udělat církev přitažlivou pro nevěřící lidi, a tak se můžete například dočíst na pozvánce na shromáždění, že bude koncert, divadlo, povídání o víře, káva, neformální setkání atd. Není to nic nového – na konci 19. st., na počátku moderní doby a v době, kdy se prosazoval racionalismus a náboženství vědy, o tom kazatel Charles Spurgeon řekl: „Tento nový plán znamená přizpůsobit církev světu a zahrnout do ní mnohem větší oblast. Pomocí polodramatických představení se dělají z modliteben divadla. Mění se bohoslužby na hudební představení, kázání na politické projevy nebo filosofické přednášky. Ve skutečnosti zaměnili chrám za divadlo a z kazatelů evangelia učinili herce a baviče, jejichž úkolem je pobavit a rozesmát lidi.“¹⁰

---

¹⁰ Charles H. Spurgeon, Žádný kompromis, kázání č. 2047

Je pravda, že mnoho lidí se dnes nenechá pozvat na setkání, o kterém jim řeknete, že se tam bude vykládat Boží slovo a kde budeme zpívat Bohu chvále a lidem k duchovnímu růstu. Ale právě o tom je církev. Církev jsou lidé – nikoliv místo (!!!) – kteří uctívají Boha v Duchu a v pravdě. Uctívají ho tak, jak to Bůh nařizuje ve svém Slově a dělají tak, aby se to líbilo především Bohu, protože církev je tady na prvním místě kvůli Bohu a nikoliv kvůli lidem.

Pavel se modlí za to, abychom měli správný biblický pohled na církev. To znamená, že budeme rozumět tomu, že církev je Božím plánem číslo jedna od počátku věků. Před stvořením světa vyvolil Bůh ty, z nichž jednoho dne bude slavná, krásná, čistá a dokonalá nevěsta Jeho Syna. Tato nevěsta je Božím dědictvím. A podle Ef 1,18 máme porozumět, že tato nevěsta, která je reprezentovaná místním sborem, je místem, které zjevuje nesmírné bohatství Boží slávy. Boží sláva je v Kristově církvi, je ve svatých.

Církev je vrcholným Božím dílem. Nyní je toto dílo v procesu tvorby, ale blíží se den, kdy bude dovedeno k dokonalosti. Až vejde plný počet pohanů, až bude spasen poslední z těch, jejichž jména jsou od věčnosti zapsána v knize života, tak dojde ke vzkříšení a nádhera Kristovy nevěsty zazáří v celé slávě.

Ale nemyslete si, že v tuto chvíli zde ještě žádná sláva není! „Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církev dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost“ (Ef 3,10). Už nyní je vidět sláva Božího vrcholného díla. Nebeské mocnosti se na církvi učí o Boží moudrosti. A křesťané mají rozumět tomu, že církev, tedy oni sami, ti, kdo jsou v Kristu, Kristova vyvolená nevěsta je Hospodinovým dědictvím, zvláštním Božím vlastnictvím, vykoupeným lidem. „Vy však jste ,rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“ (1Pt 2,9). Ze tmy do svého podivuhodného světla. To je bohatství Jeho slávy. Jste ve světle, jste povoláni k životu ve světle, k životu ve svatosti, k životu ke chvále Jeho slávy. Jak by se na nás neodrážela slavná zář Páně. Pokud je církev tím, čím má být podle Božích představ a nikoliv organizací nebo sociálním klubem podle lidských představ, tak už nyní je na ní vidět bohatství Boží slávy.

To nás přivádí k poslední věci, za kterou se apoštol modlí. Je to v podstatě vysvětlení toho, jak je možné, že církev složená z těch, kdo byli tmou, kdo byli Božími nepřáteli, kdo byli vzbouřenci proti samotnému Bohu, je velikým a slavným dědictvím Božím. Pavel se modlí za to, abychom rozuměli, jaká je:

Nesmírnost Boží moci

Doslova v našem textu je (v. 19): „Jak nesmírně veliká je Jeho moc k nám.“ Víte, dnes panuje mezi křesťany naprostý zmatek ohledně toho, co je to Boží moc. Znovu je to tím, že lidé si pod Boží mocí představují to, co tento svět považuje za moc. Takže když řeknete Boží moc, valná většina křesťanů bude mluvit o zázracích, o uzdravení, o nadpřirozených věcech jako jsou ty, o nichž čteme v evangelích. Mnozí jsou doslova uchvázeni takovými věcmi a často jim pro ně uniká samotná podstata evangelia.

Všimněte si, že Pavel mluví o Boží moci k nám, k věřícím. Je to Boží moc, která je namířena na věřící, je nasměrována na ty, kteří věří v Pána Ježíše Krista. V kontextu první kapitoly listu Efezským musíme jednoznačně mluvit o proměně, která se děje ve věřících skrze Ducha svatého – to je Boží moc. Podívejte se na to se mnou. Hned na začátku kapitoly Pavel mluví o tom, že jsme byli vyvoleni k tomu, abychom byli svatí a bez poskvrny (v. 4). Byly nám odpuštěny naše hříchy pro Kristovu prolitou krev (v. 7) – to vše ke chvále Boží slávy. A v 15. verši mluví Pavel o víře a lásce, která charakterizovala křesťany v Efezu. To je Boží dílo. Toto je velikost Boží moci. To je také veliká sláva Kristovy nevěsty.

Mohli bychom také porovnat dvojí Boží stvoření. Když Bůh stvořil nebe a zemi i moře i všechno, co je v nich, tak to všechno stvořil z ničeho, jenom svým slovem. Řekl a stalo se. Stejným způsobem tvoří také **nové stvoření**, křesťany, jak to ještě uvidíme za malou chvíli. Ovšem veliký rozdíl je v tom, že v případě nebe a země Bůh tvořil z ničeho, mohli bychom říci z nuly k plusu, zatímco nyní je tady stvoření zkažené, převrácené hříšné a Bohu nepřátelské. Nyní jsme hluboko v mínusu. Je tady temnota, je tady zlo, které Bůh svou mocí mění v dobro, ve svatost, ve slávu. Tady můžeme vidět, jak veliký je Bůh ve své moci k nám. Toto je Boží moc. Toto je skutečná Boží moc. Proto také Pán Ježíš řekl svým učedníkům, když se vrátili ze své mise a s nadšením mu vyprávěli o tom, jak uzdravovali nemocné a jak se jim podřizovali démoni: „Ale neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích“ (Lk 10,20).

Zde se projevuje Boží moc, když se Boží nepřátelé stávají Božími dětmi. Právě o tom je durhá polovina devatenáctého verše. Překladatelé ekumenické Bible to spojili s veršem následujícím, ale originální text ukazuje na to, že to patří k nám, kteří věříme. Čteme zde o tom, jaké je:

BOŽÍ DÍLO VE VĚŘÍCÍCH

Pavel se modlí za to, abychom osvícenýma očima srdce věděli, jak „nesmínež veliký je Bůh ve své moci k nám, kteří věříme podle působení moci Jeho síly.“ Závěr devatenáctého verše říká, že věříme podle působení moci Jeho síly.

Milovaní, neexistuje jiný způsob, jak se někdo může stát křesťanem, než je působení moci Boží síly. Svou sílu Bůh prokazuje především svým slovem. Chcete vidět, jak? Podívejte se mnou na pár veršů:

„Není mé slovo jako oheň, je výrok Hospodinův, jako kladivo tříštící skálu?“ (Jr 23,29). To je Boží moc, když Bůh svým slovem rozbíjí srdce tvrdá a kamenná a místo nic dává srdce měkká, masitá, srdce věrná a věřící, poslušná a pokorná.

„Hospodinův hlas burácí nad vodami, zahřimal Bůh slávy, Hospodin nad mocným vodstvem. Hospodinův hlas je plný moci, Hospodinův hlas je plný důstojnosti“ (Ž 29,3-4). Chcete vědět více o tom, jak mocné je Boží slovo? Čtete tento žalm, naučte se ho zpaměti – Hospodin promlouvá svým slovem. To je Jeho hlas! I nyní ho můžeme slyšet, máme ho k dispozici každý den. Bible je Hospodinovo slovo, zde zní naprosto jasně a bezchybně Boží hlas a skrze něj se projevuje Boží moc.

Dokonce „dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny.“ „Týmž slovem jsou udržována nynější nebesa a země, dokud nebudou zničena ohněm; Bůh je ponechal jen do dne soudu a záhuby bezbožných lidí“ (2Pt 3,5.7). Vidíte tu velikost Boží moci? Uvědomujete si, jak mocné je Jeho Slovo? Bůh sám o něm říká: „Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal“ (Iz 55,11). Bůh pracuje svým Slovem. Pro jedny je to Boží dílo k životu – k těm, které povolává svým Duchem ke spasení, zatímco pro jiné je to k smrti. Jedni jako novorozenci přijímají Boží slovo – to jsou ti, v jejichž životě Duch svatý pracuje k životu, zatímco druzí sami zatvrzují svá srdce ve vzdoru a tak spějí k odsouzení a k věčné záhubě.

Boží slovo v Ef 1,19 zdůrazňuje velikost Boží moci, skrze kterou věříme. Pavel tam hromadí slova: působení, energie, moc, síla. Ukazuje křesťanům, jak velký je náš Bůh. A přesně o to, milovaní, jde. Jde o to, abychom věděli, jak mocného, velkého a silného Boha máme. Celý list Efezským ukazuje, jak je náš Bůh velký. To je způsob, jak je Bůh oslaven. Proto Pavel na konci třetí kapitoly (3,20-21) píše: „Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků! Amen.“

VYVÝŠENÍ KRISTA (EF 1,20-21)

Boží moc projevená na Kristu

Budeme nyní uctívat našeho Boha skrze Jeho slovo, proto obraťme svou pozornost do listu Efezským. Text, na který se dnes budeme soustředit je v závěru první kapitoly: „Sílu svého mocného působení prokázal přece na Kristu: Vzkřísil ho z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím“ (Ef 1,20-21).

Před námi je modlitba apoštola Pavla, je to přímluva, v níž prosí za křesťany. Pavel se modlil za to, aby nám Bůh osvětlil srdce, aby otevřel náš duchovní zrak, a modlí se celkem za tři věci, kterým máme dobře rozumět: 1. Naděje Božího povolání, 2. bohatství a sláva Božího dědictví v Jeho svatém lidu, a 3. nesmírná velikost Boží moci k věřícím. Tento text je součástí třetí prosby. Patří k té třetí prosbě, navazuje na ní a velice těsně s ní souvisí. Pavel se modlí, abychom věděli, jak veliký je Bůh ve své moci k nám, věřícím.

Minule jsme si ukazovali, že text, kterým začíná dvacátý verš v ekumenické Bibli, patří do předchozího verše, kde stojí, že věříme **podle** síly Božího mocného působení. Nebo bychom to mohli také přeložit tak, že věříme **na základě** síly Božího mocného působení nebo dokonce tak, že věříme **v důsledku** síly Božího mocného působení. Každý z těchto tří překladů je stejně závažný a stejně platný. Boží moc nás přivedla k víře. A právě o tuto moc v našem textu jde.

Ještě než se pustíme do vlastního textu, musíme si vyjasnit jednu důležitou věc – někteří lidé shrnují Pavlovu modlitbu do dvou věcí a tvrdí, že se Pavel modlí za poznání a za moc. Ale Pavel se modlí za to, abychom poznali Boží moc, aby nám Bůh otevřel oči srdce, a my jsme věděli o Boží moci, o Boží velikosti. Je to modlitba ujištění. Není to o tom, že tady budu já a Boží moc, kterou já budu disponovat, ale je to o tom, že tady bude Boží moc, která bude disponovat mnou, a o které já budu vědět, kterou budu poznávat a kterou budu zakoušet. Je to Boží moc k nám, v nás a skrze nás. Náš dnešní text dále rozvíjí, co přesně tato Boží moc znamená. Boží mocí jste se stali věřícími, Boží mocí věříte a Bůh chce, abyste více rozuměli tomu, jak velická tato moc je. A k tomu používá dvě prohlášení, která jsou ve dvacátém verši. Druhé z nich je potom rozvinuto ve verši jednadvacátém. Boží moc se ukázala ve vyvýšení Krista. O tom je celý dnešní text – Kristus byl vyvýšen.

Ze své slávy, kterou měl od věčnosti u svého Otce, přišel k nám na zem, ponížil se, stal se jedním z nás, stal se služebníkem, otrokem pro nás, na našem místě, místo nás nesl naše hříchy, sloužil do úplného vyčerpání, ale vždycky ve všem a v každé chvíli oslavoval svého Otce. Jak to pokračovalo? Byl zatčen, vyslýchán, zmučen, surově zbit, popliván, vysmívali se mu, rouhali se mu a nakonec **ho ukřižovali**. Nahý a zkrvavený visel na kříži, kde nesl nejenom lidský výsměch, ale především Boží hněv namířený proti našemu hříchu. Boží hněv, který se zjevuje z nebe proti mému hříchu, proti vašemu hříchu. „Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel“ (Iz 53,7).

Nebe se nemohlo dívat na toto ponížení Božího Syna a tak od poledne až do třetí hodiny nastala tma po celé zemi. Po hodinách agónie na kříži Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (Lk 23,46). Potom řekl: „Je dokonáno,“ (J 19,30) a zemřel. Země nemohla snést takovou potupu Krále králů a otřásala v základech. Skály pukaly a hroby se otvíraly. Půl metru tlustá opona v chrámu, která oddělovala svatyni od velesvatyně, se roztrhla od shora dolů. A setník, který stál pod křížem, když viděl, jak zemřel, vyznal: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží“ (Mk 15,39). Ježíš byl ukřižován, zemřel a byl pohřben. To je naprosté ponížení Božího syna. Ale náš text v Efezským 1,20 mluví o Jeho vyvýšení, protože Bůh prokázal v Kristu svou moc – stejnou moc, která vás dovedla k tomu, že těmto věcem věříte. Bůh touto svou mocí způsobil nebo učinil (je tam slovo *energeó*, ze kterého máme energii, sílu), Bůh něco udělal v Kristu:

VZKŘÍSIL HO Z MRTVÝCH

Apoštol Pavel se modlil za to, aby nám Duch svatý otevřel duchovní oči, doslova osvítil oči našeho srdce, abychom **věděli**, jak veliký je Bůh ve své moci k nám. Tuto moc Bůh prokázal v Kristu. Vzkřísil Ho z mrtvých.

Poražený nepřítel

Když se Adam s Evou vzbouřili proti Bohu tím, že neposlechli Jeho jasné příkazy – neposlechli Jeho slovo, vešla do světa smrt. „Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili“ (Ř 5,12). V páté kapitole listu Římanům je celý Pavlův argument postaven na skutečnosti, že jeden člověk – Adam – zhřešil a skrze něj smrt zasáhla všechny a jeden člověk – Ježíš – nezhřešil, a tak přinesl vykoupení a spravedlnost. Pamatujme na to, moji milí, protože dnes se jako lavina řítí evangelikálním světem evoluční učení, které tvrdí, že smrt zde musela být ještě před pádem Adama a Evy. Pokud by

to tak bylo, celý Pavlův argument z Římanům 5 o ospravedlnění v Kristu bychom mohli zahodit. Bibli nelze smířit s evoluční teorií!

Ale je zde ještě další důvod, proč nelze evoluci smířit s Písmem. Podle evoluční teorie je smrt nástrojem vývoje, je cestou k pozitivním, evolučním změnám. Ale podle Písma je smrt nepřítel, který není přirozený, nemá své přirozené místo na světě. Svět nebyl stvořen pro smrt, člověk nebyl stvořen pro smrt, nic živého nebylo stvořeno s úmyslem smrti. Smrt vešla do světa jako důsledek hříchu a právě tak, jako je hřích vzpourou proti Bohu, je smrt Božím nepřítelem. Bůh je život a světlo. Smrt je temnotou, nicotou, zkázou a prázdnotou. Není větší protiklad, než je Bůh a smrt.

Musíme si uvědomit, že smrt je jednou z nejmocnějších a nejviditelnějších sil v celém vesmíru. Všechno živé umírá a neživé spěje ke svému rozkladu, zániku. Smrt zasáhne všechny. Nikdo a nic před ní neuteče. Je to síla, která je 100% úspěšná. Je to naprostá, totální jistota každého člověka. Zároveň je to také největší nejistota každého člověka, protože nikdo kromě Boha samotného neví, kdy Jeho život skončí. Každý ví, že skončí, ale nikdo neví, kdy! Smrt bere všechny a zachránit se před ní nemůže vůbec nikdo. Před smrtí člověka nezachrání peníze, ani vzdělání, ani chytrost, ani lékaři, ani vychování, smrt dostihne všechny. Není před ní kam utéct, nedá se někam schovat, není možné něco udělat, aby se člověku vyhnula.

Přesto je tady moc, která přemáhá smrt. Smrt našla svůj konec – a víte, kde? Ve smrti Kristově. Smrt smrti ve smrti Kristově – to je název klasického puritánského díla, ve kterém John Owen popisuje důsledky Kristovy smrti. Je to velmi výstižný název. Smrt byla poražena. Kde? Na kříži Kristově! Jak? Kristovou smrtí. Jak to můžeme dokázat? Protože Kristus nezůstal mrtvý, ale slavně vstal z hrobu! Apoštol Petr kázal o letnicích o Kristu, že Ho Bůh „vzkřísil; vytrhl jej z bolestí smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci“ (Sk 2,24). Kristus žije. To je důkaz, že smrt je již poraženým nepřítelem. Ještě není definitivně vyhlazeným nepřítelem, ale přijde okamžik, kdy pod Kristovy nohy bude položena i smrt a bude vržena do ohnivého jezera. Její vláda skončí. Už nyní je její vláda zlomena, už nyní platí slova Pána Ježíše, která řekl Židům, kteří ho chtěli zabít: „Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a neopodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života“ (J 5,24).

Smrt tady stále ještě je, ale její vláda byla zlomena. Její moc byla přemožena. Její dílo ještě neskončilo, ale v okamžiku druhého příchodu Pána Ježíše Krista bude odstraněna i smrt. Pokud se nedočkáme Kristova druhého příchodu, budeme muset ještě projít roklí šeré smrti, ale pro křesťana už to není prokletí, ale spíše radostná

událost. Vydechneme v tomto těle a nadechneme znovu v Kristově přítomnosti. Proto může Pavel říci: „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk“ (Fp 1,21). Pro křesťana je smrt zisk, protože když naposledy zavře oči v tomto těle, v příštím okamžiku je otevře v Kristově tělesné přítomnosti. A už bude navždy se svým Pánem. Jeden starý a věrný Kristův služebník umíral po dlouhé a těžké nemoci. Poslední den se mu velmi přitížilo a zdravotní sestra mu oznámila, že mu zbývá jenom několik hodin života. Když ho o něco později zastihli jeho přátelé, které sestra zavolala, našli tohoto muže plného radosti. Byli tím udiveni, ale on jim řekl, že se dozvěděl tu nejlepší zprávu – už jenom několik málo hodin ho dělí od setkání s jeho milovaným Spasitelem. „Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Ř 8,38-39).

Kristovo zmrtvýchvstání je potvrzením naší naděje, dává jistotu našemu očekávání. Kristovo zmrtvýchvstání říká, že naše naděje je pravdivá, protože je založená na tom, co Bůh slíbil a co také vzkříšením Krista potvrdil.

Tělesné zmrtvýchvstání

Milí přátelé, Kristus vstal z mrtvých. Bůh Ho slavně vzkřísil. To je důvod, proč se jako křesťané každou neděli scházíme. Týden co týden si připomínáme, že prvního dne po sobotě Pán Ježíš vstal slavně z hrobu. Je to fakt, který byl potvrzen mnoha svědky. Je to historická událost. Je to pravdivá událost. „...byl vzkříšen třetího dne podle Písem, ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. Poté se ukázal více než pěti stům bratří najednou; většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli. Pak se ukázal Jakobovi, potom všem apoštolům. Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně“ (1K 15,4-8).

Pokud vám někdo bude tvrdit, že Kristus nevstal z mrtvých, tak je to lhář nebo člověk, který neví, co říká. Mnoho lidí popírá Kristovo vzkříšení, ale je to fakt, který je potvrzen mnoha očitými svědky. Svědectví Nového zákona je nezpochybnitelné. Přesto se stále můžete setkat s lidmi, kteří budou prohlašovat, že Kristus nevstal z mrtvých tělesně, ale duchovně, nebo žije, když o něm kážeme nebo žije ve svých učednících nějaké podobné nesmysly. Kristus zemřel a tělesně vstal z mrtvých. Zjevil se učedníkům, kteří byli shromážděni v horní místnosti. Také oni si mysleli, že vidí ducha, ale Ježíš jim řekl: „Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl? Podívejte se na mé ruce a nohy: vždyť jsem to já. Dotkněte se mne a přesvědčte

se: duch přece nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně“ (Lk 24,38-39). A potom s nimi jedl pečenou rybu a med.

Milí přátelé, kdyby Kristus nevstal tělesně z mrtvých, byla by veškerá naše naděje marná. Apoštol Pavel to vysvětluje v 1. Korintským 15. „A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra, a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu: dosvědčili jsme, že Bůh vzkřísil Krista, ale on jej nevzkřísil, není-li vzkříšení z mrtvých“ (1K 15,14-15). Jestliže Kristus nevstal z mrtvých, potom se každou neděli scházíme zbytečně. Jestliže Kristus nevstal z mrtvých, je naše nedělní shromáždění jenom vzpomínkou na padlého hrdinu. Jestli Pán nevstal, potom všechno, co vás tady dlouhé roky učím, je lež a já jsem lživý svědek něčeho, co se nestalo. „Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu“ (1K 15,17-18). Pokud Kristus nevstal z mrtvých, neexistuje odpuštění hříchů. Jestli nevstal z mrtvých, znamenalo by to, že byl stejným člověkem jako vy a já, že nebyl svatým Božím synem, že nebyl bez hříchu, ale měl hříšnou přirozenost, a když zemřel na kříži, zemřel za své vlastní hříchy a nikoliv za naše. Jestliže Kristus nevstal z mrtvých, neexistuje žádný důkaz o Boží moci ani o Boží lásce.

„Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1K 15,19). Jestliže Kristus nevstal z mrtvých, neexistuje moc ke znovuzrození, neexistuje moc k překonání hříchu, neexistuje žádná milost, není žádná naděje, je jenom prázdnota náboženského života. Ale Bůh Ho vzkřísil z mrtvých. Kristus žije a žije navěky. On je důkazem naší naděje. Ale Bůh prokázal svou moc ještě dleším způsobem:

POSADIL HO PO SVÉ PRAVICI

Kristus byl vyvýšen tím, že Ho Bůh vzkřísil z mrtvých a posadil Ho po své pravici v nebesích. Čtyřicet dní od svého vzkříšení strávil Ježíš se svými učedníky a učil je o Božím království. Lukáš zapsal, že potom, co Ježíš slíbil svým učedníkům, že na ně sešle Ducha svatého „byl před jejich zraky vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel“ (Sk 1,9). Po dalších deseti dnech, které učedníci strávili v modlitbách, na ně sestoupil Duch svatý a Lukáš zaznamenal Petrovo první veřejné kázání. Co kázal? „Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit. Byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte“ (Sk 2,32-33). Apoštolské vyznání víry říká: Kristus vstal třetího dne z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha Otce všemohoucího. Víte, co to znamená?

Místo po pravici bylo tím nejdůležitějším místem, bylo to místo moci, autority a vlády. Ježíš Kristus na pravici Boží znamená, že:

Kristus kraluje

Ježíš Kristus je král a vládne. Sedí po pravici Boha Otce a kraluje. Židům v době Pána Ježíše to bylo naprosto jasné. Dokonce to byla ta poslední kapka, která vedla k tomu, že židovská velerada Ježíše odsoudila. Když se velekněz Pána zeptal, zda je Mesiáš „Ježíš odpověděl: ‚Ty sám jsi to řekl. Ale pravím vám, od nynějška uzříte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.‘“ (Mt 26,64). Když to Židé uslyšeli, začali křičet, že se rouhal, že už není potřeba dalších svědků, protože těmito slovy se Ježíš usvědčil a je hoden smrti. Proč? Protože nikdo se nemůže posadit po pravici Boží. To je místo svrchované vlády. Něco takového by znamenalo, že ten, kdo toto místo zaujme, je roven Bohu. A přesně to Kristus je.

Petr ve svém kázání dosvědčuje, že Kristus se posadil na nebeský trůn a že to je trůn jeho praotce Davida. Už nyní Kristus kraluje. Je vyvýšen a je na místě, které mu patří od počátku věků. vzdal se této slávy, sestoupil na zem, vzal na sebe lidské tělo, ale nyní znovu přijal všechnu slávu i moc. Než se rozloučil se svými učedníky, řekl jim, že mu „dána dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18). Nyní Ježíš vládne. Už nyní je králem. Pamatuji se, jak jsem toto řekl jednomu bratrovi a on mi řekl: „Blázníš? Rozhlédni se kolem sebe! Copak takhle vypadá Boží vláda?“ Moji milí, přijde den, kdy spatříme Krista sestupovat z nebe na bílém koni v plášti, který bude zbrocený krví Jeho nepřátel. Přijde jako dobyvatel, vládce a soudce. Tehdy se před ním skloní každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí a k slávě Boha Otce každý jazyk vyzná, že Ježíš Kristus je Pán. To bude den, kdy bude země obnovena a nastoleno Boží království. Ale přestože Mu nyní ještě není všechno podřízeno a všechno se Mu neklaní tak, jak si to jako Král zaslouží, můžeme na základě Efezským 1,21 i dalších textů jasně vyhlásit: Ježíš Kristus kraluje. Už nyní vládne. Neexistuje čtvereční centimetr v celém vesmíru, o kterém by Kristus nemohl říci: „Toto je moje.“

Aby si byli efezští křesťané a my spolu s nimi naprosto jistí, že právě toto měl Pavel na mysli v našem textu, tak to hned v následujícím verši rozvíjí – Bůh posadil Krista po své pravici:

Vysoko nad všechny mocnosti

„...vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím“ (Ef 1,21). Pán Ježíš Kristus byl vyvýšen úplně nade vše. Není žádná moc – ani fyzická, ani duchovní, nad kterou by

Ježíš nevládl. Není žádné jméno, které by bylo vzývané ke spáse, nad které by nebyl Kristus vyvýšen. On je skutečně na tom nejvyšším místě, jaké může mít.

Apoštol tady znovu hromadí slova, která označují duchovní i fyzické mocnosti. Ale podobně jako v devatenáctém verši ani zde nejde o to, abychom se snažili vystopovat nějakou nebeskou hierarchii nebo proniknout do světa neviditelných duchovních mocností. To není důvod, proč tady Pavel vypsál všechny ty síly, mocnosti, vlády a panstva. Tím důvodem je, aby ukázal, jak vysoko je Kristus vyvýšen, jak vznešené místo zastává. Ukazuje nám to, kým Kristus je - že je vládcem nad každou mocností a silou.

Vzpomeňte si na to, co jsme si říkali o Efezu. Náboženské centrum, místo velké pověřivosti a velikého modlářství. Místo čilého obchodu s modlami, amulety, náboženskými předměty, místo, kde se mnozí zabývali okultismem, zaříkáváním a magií. Bylo to místo, kde bylo uctíváno kde co. Lidé se snažili naklonit si různé nebeské mocnosti, různé bohy a modly, ovládnout různé síly a používat je ke svému vlastnímu prospěchu. Kromě Artemis Efezské, která zde měla svůj chrám a hlavní místo uctívání, zde bylo uctíváno a vzýváno kdejaké jméno a kdejaké božstvo. A přesně to je důvod, proč apoštol vypisuje tento seznam duchovních mocí. Kristus je všechny nesmírně převyšuje. Byl posazen v nebesích nade všechny tyto mocnosti a vzývaná jména. Byl posazen vysoko nad ně!

Křesťané, žijeme v době, která se nijak zásadně neliší od té doby, do které byl adresován list do Efezu. Rozhlédněte se kolem sebe - co vidíte? Věštírny, kartářky, léčitele, zaříkávače, lidé, kteří se zabývají magií a okultismem, vidíme kultury New-age, učitele východních náboženství a filozofií, uctívače různých jmen a mocností. Naše doba je v těchto věcech stejná, jako byla doba před dvěma tisíci lety. O to víc si musíme připomínat tato slova: **vysoko nad všechny vlády...**

Dvě fráze v této souvislosti stojí za zmínku - dvě závěrečné fráze z dvacátého prvního verše, které mluví o rozdělení věků: „...jak v tomto věku, tak i v budoucím“ (Ef 1,21). Toto je celá biblická eschatologie, učení o posledních věcech. Biblicky jsou tady jenom dva věku - nynější a budoucí. Je tady nynější věk, kdy Kristus už vládne a je tady přicházející budoucí věk, kdy všechno bude podřízeno pod Jeho nohy. Kristova vláda už začala. Kristus vstal z mrtvých a žije navěky a byl vyvýšen na nebesa a vládne navěky.

Tato modlitba apoštola Pavla je modlitbou ujištění. Je to Boží moc, díky které věříme a tato moc je stejnou mocí, která vzkřísila Krista z mrtvých a která ho pozvedla na nebeský trůn. Tato moc převyšuje každou moc, která je v tomto světě -

dokonce převyšuje moc smrti. Podobně jako to Pavel zdůraznil křesťanům do Efezu, musíme to zdůraznit i my. Na světě není žádná jiná moc, která by mohla převýšit moc Boží. A to je ujištění pro nás.

I dnes se řada křesťanů bojí různých mocí a různých jmen, která jsou vzývána. Snaží se naklonit si různé síly nebo se jim nějak vyhnout, snaží se dělat nějaké úkony, aby mohli překonat duchovní síly, které v tomto světě působí, ale to je pohanský způsob myšlení i jednání. Naše důvěra je vložena v Krista - v toho, který byl vzkříšen a žije, v toho, který byl vyvýšen a posazen na nebeský trůn, odkud vládne všem mocností a silám. Na kříži Kristus slavil vítězství nad všemi duchovními mocnostmi a ve svém vzkříšení toto vítězství potvrdil. „Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství“ (Ko 2,14-15).

Dříve jsme byli ovládáni různými silami a sloužili jsme různým mocnostem a duchovním silám. Byli jsme otroky hříchu a „žili jsme podle běhu tohoto světa, poslušni vládce nadzemských mocí, ducha, působícího dosud v těch, kteří vzdorují Bohu“ (Ef 2,2). Ale nyní jsme z moci Boží v Kristu Ježíši. Jeho vzkříšení a vyvýšení jsou:

DŮKAZ KRISTOVA NÁVRATU

Kristovo vzkříšení a vyvýšení jsou důkazem tří věcí: 1. Toho, že Kristus žije. 2. Toho, že Kristus vládne. 3. Toho, že se Kristus vrátí a bude soudit.

Kristus slíbil, že vstane z mrtvých a vstal. Řekl, že si nenechá svůj život vzít, ale že ho dá dobrovolně a že má moc, vzít si ho zpět. Tuto moc prokázal a dokázal svým vzkříšením.

Kristus také slíbil, že se bude vládnout a vládne. Byl vyvýšen na nebesy, sedí po pravici Boha Otce a přimlouvá se za nás. Jako náš velekněz byl Kristus posazen na nebeský trůn. Víte, velekněz v chrámu si nikdy během bohoslužby nemohl sednout. Byl stále v pohybu a dokonce se ani při službě smíření nesměl zastavit. Kristus usedl, protože dokončil dílo spasení. Je hotovo. Už není co dodat. Nyní sedí po pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. A to je ta třetí věc:

Kristus slíbil, že se vrátí a vrátí se. Jednoho dne se zjeví ve slávě. Všichni křesťané s láskou a s nedočkavostí vyhlížejí tento den. Ale všichni ti, kdo nejsou v Kristu, by se měli třást. Všichni křesťané vyhlížejí okamžik, kdy už budou navěky se svým Pánem - ať již to bude při Jeho druhém příchodu nebo tak, že je Bůh odvolá z tohoto světa. Všichni, kdo nevěří v Krista, by se měli ze stejného důvodu třást.

„Každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud“ (Žd 9,27). Zatímco pro věřícího je smrt branou do ráje, pro nevěřícího je povoláním k soudu. Kristovo vyvýšení znamená, že se Kristus jednoho dne vrátí a bude soudit živé i mrtvé. Jeho soud bude naprosto spravedlivý a všichni budou souzeni podle svých činů - a na jejich základě budou také odsouzeni. Ten soud není relativní a nebude posuzovat míru dobrých a špatných skutků, ale je to soud, který má jasné a předem známé měřítko - tím měřítkem je plnost Kristova. Kristus je normou, podle které bude každý člověk souzen.

Pokud nepřistoupíte na mimosoudní vyrovnání nyní, kdy je vám nabízeno smíření s Bohem skrze víru v Ježíše Krista, budete souzeni a spravedlivě podle svých zlých skutků odsouzeni. Proto Písmo s takovou naléhavostí říká, že dnes je den spasení, dnes je den milosti. Moji milí, neznáme ani den ani hodinu, kdy náš život na této zemi skončí. „Proto, jak říká Duch svatý: ‚Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce ve vzdoru jako v den pokušení na poušti.‘ ... Naopak, povzbuzujte se navzájem den co den, dokud ještě trvá ono `dnes`, aby se nikdo z vás, oklamán hříchem, nezatvrdil“ (Žd 3,7-8.13).

Milí přátelé, vložte svou důvěru v Pána. Vstal z mrtvých a žije navěky. Byl vyvýšen a vládne navěky. Již brzy se vrátí pro svou církev, svou nevěstu. Přejde - jedněm ke spasení a druhým k odsouzení. Kde budeš ty? „Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen“ (Ř 10,9). Amen.

KRISTUS – HLAVA NADE VŠÍM (EF 1,22)

Kristova vláda nad celým stvořením

Pokoj vám a milost, milí svatí. Sešli jsme se dnes, abychom vzdali Bohu chválu a uctívali Ho v Duchu a v pravdě. Tím nejlepším prostředkem k uctívání je Boží slovo. Budeme dnes soustředit svoji pozornost na jediný verš z Ef 1. Jedná se o část Pavlovy modlitby, kterou se modlil za efezské křesťany. Prosil za to, aby jim Bůh dal osvětlené oči srdce, aby věděli, jak veliký je Bůh ve své moci k nám, kteří věříme podle působení moci Jeho síly. Tuto sílu prokázal na Kristu. Minule jsme si ukazovali dvě ohromné věci, jimiž Bůh prokázal svou moc, kterou nás přivedl ke spasení – bylo to vzkříšení Krista a jeho vyvýšení, posazení Krista po své pravici. Kristus sedí na místě moci, slávy, autority a síly. Dnešní text ukazuje další dvě věci, jimiž Bůh prokázal svou moc v Kristu: „A všechno podřídil pod jeho nohy a dal ho za hlavu nade vším církví...“ (Ef 1,22 ČSP).

Dnešní text má jenom dvě části, dvě zásadní a veliké věci, které se musíme podívat důkladněji. Obě mluví o Kristově velikosti – ale zatímco 21. první verš ukazoval směrem vzhůru – Kristus byl vzkříšen a byl vyvýšen vysoko nade všechno, tak náš dnešní verš ukazuje opačným směrem – ovšem tentokrát mluví o vztahu všeho ostatního vůči Kristu. Všechno podřídil pod Jeho nohy, dolů, a dal ho jako hlavu, takže všechno ostatní je dole pod Ním. Kristus má svrchované místo v celém vesmíru. Není nic, co by se mu mohlo rovnat ve slávě, v moci, v autoritě a ve vládě.

V našem textu – podobně jako v předchozím oddíle – jsou dvě významová slovesa, jimiž je vytvořena jednoduchá osnova celého textu. Jsou to slovesa „podřídil“ a „dal“. Těmi se dnes také musíme zabývat. Ale tato slovesa zde nestojí osamoceně, ale každé z nich je rozvinuté dalšími slovy. Ale nemáme před sebou nic komplikovaného. Je to ve své podstatě jednoduchý text, který ukazuje na Kristovo postavení a velikost Boží moci. Než se pustíme do jednotlivých částí tohoto textu, musíme si připomenout jednu velmi důležitou věc, která je v našem textu řečena a která je takovým pozadím všeho toho, co je zde napsáno. Podmětem obou sloves je Bůh. Bůh je tím, kdo zde jedná. Bůh je tím, kdo za tím vším stojí. Je to přesně tak, jak jsme to četli – Bůh „všechno působí rozhodnutím své vůle“ (Ef 1,11). Bůh podřídil všechno Kristu pod nohy a Bůh dal Krista církví. Mluvíme o Boží moci a Boží síle, podle které jsme uvěřili, která způsobila, že jsme uvěřili v Krista. Bůh je také nakonec vším tímto jednáním oslaven. Co tedy Bůh udělal?

PODŘÍDIL

„A všechno podřídil pod jeho nohy...“ (Ef 1,22). Bůh podřídil. Kristus byl vzkříšen, přemohl smrt, byl vyvýšen a posazen na trůn po pravici Boha Otce. Už to samo o sobě znamená podřízení všeho. Všimněte si, jak Pavel do podrobnosti popsal Kristovo vyvýšení. Vyvýšil Ho „vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím“ (Ef 1,21). Kristus sedí na místě slávy, autority, vlády a moci. Už nyní panuje.

Všechno

Pojďme se podívat na okamžik do první kapitoly Bible. Čteme tam, že když Bůh stvořil člověka, korunu svého stvoření. „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: ‚Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.‘“ (Gn 1,27-28). Bůh stvořil člověka k obrazu svému. Celá staletí se učenci snaží nějak přesně definovat podstatu toho, co to znamená, že člověk nese Boží obraz. Slova verše 28 jsou docela jasná – jednou ze zásadních věcí, kterou člověk nese obraz Boží, je autorita a vláda nad stvořením. Člověku bylo dáno, aby vykonával to, co vykonává Bůh – aby vládl nade vším živým: nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším, co se hýbe. Člověk měl zastupovat Boha v roli vládce – měla to být moudrá, spravedlivá, laskavá a milosrdná vláda, která by oslavovala samotného Boha. To je Boží obraz. A to je skutečně fascinující, nemyslíte? Jak na vás působí tato slova? Všichni víme, jak ten příběh pokračoval, jak se člověk vzbouřil proti svému Stvořiteli a ztratil všechno, co měl včetně svého vlastního života. Člověk zničil to, co Bůh daroval. Přesto je to stále člověk, kdo nese obraz Boží. Nebylo to dáno nikomu jinému, žádnému jinému stvoření.

Podívejme se ještě na jeden text ze Starého zákona. Když Pavel v Ef 1,22 napsal „všechno pod nohy mu kladeš,“ tak se jedná o citát ze Žalmu 8. Ohromný žalm o Boží velikosti, nádheře a slávě, žalm, který začíná a končí stejnými slovy: „Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! ... Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? Jen maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu, korunuješ ho slávou a důstojností. Svěřuješ mu vládu nad dílem svých rukou, **všechno pod nohy mu kladeš**: všechen brav a skot a také polní zvířata a ptactvo nebeské a mořské ryby...“ (Ž 8,2.5-7).

V posledních dnech byly silné bouřky a padaly kroupy, a když jste se podívali na ty živly, jak běsní, jak jste si připadali? Myslím, že jste si připadali úplně stejně jako první lidé, když se rozhlédli po celém tom světě, který Bůh stvořil, stejně jako si

připadali Izraelci, kterým Mojžíš říkal slova z Genesis 1, když putovali pouští a dívali se na hvězdy nad svými hlavami – oni i my si připadáme úplně maličci, úplně nepatrní, nicotní. V dnešní době známe pohled z vesmíru na zemi a to tento náš pocit ještě umocňuje. Cítíme se ještě menší, když vidíme, jak ohromná je naše země. Ale ve srovnání s dalšími vesmírnými tělesy: planetami, se sluncem, se sluneční soustavou, s dalšími soustavami a hvězdami, či dokonce s celými galaxiemi jsme naprosto nicotně nicotní. A potom, čteme slova z Gn 1,28 nebo Žalm 8 a říkáme si, jak je to, Bože, možné? Není zde obrovský paradox?

Když se podíváte do Žalmu 8, tak je tady jedna udivující věc – ten žalm se vůbec nezmiňuje o tom, co se stalo v Ráji. Nijak nemluví o tom, že člověk byl přemožen zlem, hříchem, ani slůvkem se nezmiňuje o moci a vládě satana, o moci a vládě smrti. Důvod, proč to tak je, je prostý. Žalm 8 totiž ukazuje na dokonalého člověka, vede nás jedním jediným směrem – ke Kristu. On je ten dokonalý člověk. To On sestoupil z nebeské slávy a stal se jedním z lidí, On se ponížil až do prachu země, až k samotné smrti a Jemu byla svěřena vláda, On byl korunován slávou a důstojností, když usedl po pravici Boha, Otce Všemohoucího. **Všechno pod nohy mu kladeš!**

Gn 1,28 a Ž 8,7 mluví o všem stvořeném, o viditelném světě, nad nímž měl člověk vykonávat moudrou, spravedlivou, milosrdnou a laskavou vládu. Přesně to dělá nyní Ježíš. On je ten druhý Adam. Jemu byla dána všechna moc na nebi i na zemi (Mt 28,18). To jsou Jeho vlastní slova. A ta ukazují ještě dále – ukazují k Ef 1,20-22.

Kristus je vládce nejenom všeho viditelného, ale také všeho neviditelného. Sedí po pravici Boží, vysoko nad každou duchovní mocností, sedí na místě slávy, vlády, autority a moci. Byl vyvýšen a vládne navěky. Není mu podřízeno jenom to viditelné, ale je mu podřízen celý vesmír, všechno stvoření – fyzické i duchovní. Bůh všechno podřídil pod Jeho nohy. Neexistuje nic, co není podřízeno Kristu. Už teď, nyní. Už teď mu všechno patří. Patřilo mu to vždycky, ale On se všeho vzdal, aby vykoupil svůj lid a nyní Mu bylo všechno znovu dáno. Když byl vyvýšen, byl také obdarován. Když byl vyvýšen, přijal Ducha svatého, kterého vylil na svůj lid, když byl vyvýšen, tak také přijal absolutní vládu nade vším stvořením. Neexistuje jediné místo v celém vesmíru – jak řekl bývalý holandský premiér Abraham Kuyper – neexistuje čtvereční centimetr v celém vesmíru, o kterém by Kristus nemohl prohlásit, že patří Jemu.

Milí svatí, toto není nic teoretického, ale je to něco, co má dalekosáhlý dopad na naše vlastní životy. Modlíme se za naši zemi a možná jsme zoufalí z temnoty, z duchovní temnoty, která tady vládne. Modlíme se za země, jako je Kazachstán, Nepál, Súdán, Saudská Arábie, kde vládne islám a křesťané jsou kvůli své víře

pronásledování, vraždění a zabíjení. Modlíme se za země jako je Severní Korea, kde vládne teror a temnota. A někdy možná upadáme do deprese, když vidíme, jaká je situace v těch zemích nebo v naší vlastní.

A musím se přiznat, že jsou chvíle, kdy i já volám: „Pane, přijď, a přijď brzo!“ Mučedníci v knize Zjevení křičí velikým hlasem: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ (Zj 6,10). A je to skutečně snadné propadnout depresi, když se díváme kolem sebe, jak se rozmáhá hřích a nepravost, jak svévolníci bují, jak se šíří neurvalost. Ale Ef 1,22 nám říká, že musíme změnit svůj postoj, protože Bůh všechno podřídil pod Jeho nohy. Moji milí, naše země patří Kristu. Bůh mu ji dal.

Bůh dal Kristu Jeho vyvolenou církev, dal Mu svůj lid. Všechny vyvolené přivede ke Kristu a učiní z nich nádhernou a svatou Kristovu nevěstu. To bylo něco, co Bůh udělal už před stvořením světa. Vybral svůj lid a dal Ho Kristu, který se rozhodl, že obětuje svůj život, aby tento lid zachránil, očistil od hříchů a posvětil. Proto přišel, proto byl ukřižován a zemřel. Ale smrt Ho neudržela ve své moci, Bůh ho vzkřísil z mrtvých a v Kristově vyvýšení bylo Kristu darováno úplně všechno. Bůh mu všechno podřídil pod Jeho nohy. Už nyní to patří Kristu, a proto se můžeme modlit s nadějí a ve víře. Už nyní je tato země Kristova, proto zde můžeme směle vyhlášovat Jeho evangelium. Už nyní vládne.

Pod Jeho nohy

Jsou ještě další místa v Novém zákoně, kde je citován Ž 8,7 a ta nám dávají ještě lépe porozumět tomu, co je to Krista vláda. „Jen nakrátko jsi ho postavil níž než anděly, pak jsi ho korunoval ctí a slávou, všechno jsi podrobil pod jeho nohy. Když mu tedy podrobil všechno, znamená to, že nezůstalo nic, co by mu nebylo podmaněno. Nyní ovšem ještě nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno“ (Žd 2,7-8). Autor listu Židům jasně vysvětluje, že Kristus už vládne. Nezůstalo nic, co by mu nebylo podmaněno, protože „odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství“ (Ko 2,15). Kristus vládne nad duchovním i fyzickým světem. Už nyní. Ale Jeho vláda ještě není veřejná, zjevná a viditelná. V listu Židům jsme četli, že ještě nevidíme, že mu vše bylo podmaněno. „Ale vidíme toho, který byl nakrátko postaven níže než andělé, Ježíše, jak je pro utrpení smrti korunován ctí a slávou“ (Žd 2,9). Tady jsou oči víry. Ti, kdo věří, ti kdo jsou v Kristu, vidí Jeho vládu. Vidí ji na něm samotném, vidí ji na Kristově zmrtvýchvstání, vidí ji v Jeho vyvýšení.

Slova, která používá apoštol Pavel v Ef 1,22 jsou slova, která pokořují. Bůh všechno podřídil pod Kristovy nohy. To je starozákonní obraz, kdy se válečník, který

zvítězil, postavil na krk poraženého. To je znamení naprostého vítězství. Boží slovo tady říká, že Kristovo vítězství je naprosto jisté a nepohnutelné. Už je tady, ačkoliv ho ještě v plnosti nevidíme. Ale velmi dobře víme, že přijde den, kdy se zjeví jako blesk z nebe. Přijde ve slávě se zástupy svatých andělů a se svými vykoupenými a každé oko spatří tuhle slávu. Den Jeho druhého příchodu, bude dnem nesmírné slávy, protože všechna ta sláva, kterou už nyní Ježíš má, bude veřejně odhalena. „Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán“ (Fp 2,9-11).

Další místo, které v Novém zákoně popisuje Kristovu vládu slovy Ž 8,7, je: „Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otci. Musí totiž kralovat, ‚dokud Bůh nepodmaní všechny nepřátele pod jeho nohy‘. Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt“ (1K 15,24-26). Milí svatí, Kristus už nyní vládne. Všechno už bylo podřízeno pod Jeho nohy. Není žádná síla v celém vesmíru, nad kterou by Kristus nevládl. Satan je podřízen po Kristovu vládu. Vzteká se a vzpouzí, kope kolem sebe, střílí ohnivé šípy pokušení, ale dobře ví, že už je poraženým nepřítelem. Nikdy to nebylo jinak - satan nikdy nemohl dělat nic víc, než to, co mu Bůh dovolil. Ale nyní už je spoután Kristem, a přestože ještě vystrkuje růžky, Kristus už jako vítěz stojí na jeho šíji. I smrt, jejíž vládu stále vidíme nad celým stvořením, už nyní můžeme považovat za poraženého nepřítele. A přijde okamžik, kdy to bude odhaleno všem lidem. Radujte se křesťané, protože Kristus vstal z mrtvých, byl vyvýšen na pravici Boží a **vládne!**

Musíme si připomínat, milí přátelé, že to je Kristus, komu bylo všechno podřízeno. Lidská vzpoura je strašlivá a to, co se stalo v Ráji, stále ovládá lidské životy - chceme být jako Bůh. Tak se i mezi křesťany občas najdou lidé, kteří vám budou tvrdit, že my máme nyní vládnout. Podívejte se do našeho textu a všimněte si, kdo je kdo. Bůh podřídil všechno Kristu! On vládne. Byl vzkříšen a žije navěky a byl vyvýšen a vládne navěky. Druhé sloveso, které máme v našem textu, je sloveso:

DAL

Je to velmi jednoduché sloveso. Bůh dal Krista církvi. Tato prostá věta je zde trochu rozvedená. Všimněte si ale nejdřív jazyka, který je tady použitý: Bůh dal... V Novém zákoně je tohle jazyk lásky. „Bůh tak miloval, že dal...“ (J 3,16). „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal [dal] svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy“ (1J 4,10). Vidíme Kristovo vyvýšení, vidíme Kristovu vládu a v ní vidíme Boží lásku k nám. Slovo „dal,“ které tady máme,

se dá přeložit také slovem „ustanovil,“ jak je to v ekumenickém překladu. Ale přinejmenším kvůli tomu, co jsme si právě řekli, je lepší použít slovo „dal“ v jeho přirozeném významu.

Nejlepší český překlad tohoto textu najdeme ve Studijním překladu, kde čteme, že Bůh „Ho dal za hlavu nade vším církvi.“ Je to trochu kostrbatá věta a zaslouží si vysvětlení. A musíme začít u jednotlivých slov:

Za hlavu

Musíte si všimnout, že v našem textu je řeč o nohou a hlavě. Podřídil pod Jeho nohy a dal Ho za hlavu. Pavel vedle sebe klade jeden důraz za druhým s jedním jediným cílem - odpovědět na modlitbu, kterou se za efezské křesťany modlil, „abyste osvětleným vnitřním zrakem viděli ... jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme“ (Ef 1,18-19). Znovu a znovu popisuje Boží moc. Boží moc ve vzkříšení, Boží moc ve vyvýšení Krista, Boží moc v podřizení všeho Kristu, Boží moc v ustanovení Krista hlavou. To je Boží moc, kterou Bůh působí v nás a k nám.

Hlava je v Písmu obvykle symbolem autority a vlády - když je používán symbolická jazyk, jako je tomu zde. Hlava ukazuje na výkonnou moc. Hlava je tam, kde je moc učinit věci, prosadit svou vůli a dovést věci až do konce. Můžeme tak vidět, že Kristu bylo dáno vznešené postavení moci, autority, síly a vlády - to je na Jeho trůnu v nebesích po pravici Boha Otce. Kristu bylo dáno vznešené vítězství, když mu Bůh všechno podřídil pod Jeho nohy a Kristu je také dána vznešená vláda, když je učiněn hlavou.

Křesťané, co to znamená pro vaše životy? Co to znamená pro vaše vztahy, vaší práci, vaše studium? Kristus je Hlava! On je šéf. On rozhoduje, On vládne. On je hlavou rodiny. On je hlavou muže. On je hlavou domácnosti. On je hlavou vaší práce, On je hlavou, když jste ve škole, když jste doma, když odpočíváte, když sportujete, On je tím, kdo nad tím vším vládne. Vy jste Jeho lid a to znamená, že Jeho vláda musí být vidět. Jak bude vidět Jeho vláda, když půjdete zítra do práce? Jak se bude projevovat Jeho vláda, když půjdete ráno do školy? Jak se bude projevovat Jeho vláda, až se odpoledne sejdete všichni doma? Co to znamená pro vás osobně, že Kristus je hlavou? Je dán jako hlava církvi, ale je hlavou:

Nade vším

„On je hlavou všech mocností a sil“ (Ko 2,10). Kristus byl dán jako hlava církvi, ale není to ledajaká hlava - je to hlava nade vším. Je to svrchovaný vládce celého vesmíru. A není to jenom zopakování toho, co už jsme si řekli před chvílí. Podřizení

nepřátel Kristu pod nohy zdůrazňuje Jeho vítězství. Ustanovení Krista hlavou zdůrazňuje Jeho sílu, Jeho schopnost vždycky prosadit svou vůli a jednat podle sebe.

Kristus není ten, kdo by se nechal vláčet okolnostmi, není ten, kdo by byl omezován jakoukoliv mocí. Moji milí, dnes můžete z úst křesťanů slyšet strašná slova - mnozí dnes tvrdí, že Bůh se omezil, aby člověk mohl být svobodný a jednat tak, jak se mu zachce. Takoví lidé jedněmi ústy prohlašují, že Bůh sice vládne, ale týmiž ústy to popírají, protože říkají, že vládne člověk. Musíme si ale uvědomit, že jestliže člověk jedná tak, jak se mu zachce, tak je to svévolník a svévole nemá se svobodou nic společného. A každý člověk je nebo byl svévolníkem - dokud mu Bůh nedal nové srdce. Náš dnešní text je jednoduchou a účinnou odpovědí na každou takovou poštilost. Kristus je hlavou nade vším. Nade vším znamená nade vším. Není nic, co by bylo vyňato z Jeho vlády. Lidé, kteří mluví o tom, že Bůh se omezil, aby se člověk mohl vyvýšit, často argumentují tím, že kdyby to bylo jinak, tak by to znamenalo nebeskou tyranii. Ale tady bychom měli být velmi opatrní a dávat si skutečně pozor na to, co říkáme, protože taková slova hraničí s rouháním.

Kristus vládne a vládne nade vším. Vládne efektivně, účinně, prosadí všechno, co chce, jedná tak, jak se mu zlíbí. „On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum“ (Dn 2,21). Jeho vláda je ta nejlepší vláda jakou si jen člověk může přát. Není větší moudrost než u Něj, není větší spravedlnost než u Něj, není větší dobrota než u Něj, není větší láska než u Něj, není větší slitování než u Něj. Kdo má jen špetku zdravého rozumu, spěchá k Němu a volá: *„Pane, vládni Ty. Smiluj se nade mnou, Bože, protože na co já šáhnu, to je poznamenané hříchem, o čem se já rozhodnu, to je poskvrněné mojí zvráceností a cokoliv se chystám udělat, je postavené na mé vzpouře proti Tobě, Bože. Já potřebuju, abys vládl Ty.“* Kristus byl dán jako hlava nade vším:

Církvi

Milování, tohle je úžasné prohlášení. Co je Bohu dražší, vzácnější než Kristus? Co Bůh miluje víc než Krista? Není nic takového. O tom nejvzácnějším Božím je zde napsáno, že Ho Bůh dal církvi. Musím k tomu říct dvě věci:

1. Kristus je hlavou církve

Církev má svou hlavu, a tou je Kristus. Žádná jiná hlava církve není. Toto je důvod, proč reformátoři nazývali papeže antikristem a římskou církev nevěstkou. Církev nemá jinou hlavu na nebi i na zemi než je Ježíš Kristus. Pokud se kdokoliv prohlašuje za hlavu církve - jako je papež v Římě hlavou římskokatolické církve, nebo panovník v Anglii hlavou anglikánské církve, tak se nejedná o nic jiného než o

sprosté rouhání. Je to jeden z důvodů proč nikdy nemůžeme spolupracovat s katolickou církví. Její hlava a naše hlava jsou úplně odlišné. A to ukazuje také na to, že i tělo je jiné.

Církev byla dána Kristu a Kristus jí byl dán jako hlava. Bůh dal svůj lid Kristu, a Krista dal svému lidu. Bůh dal Kristu Nevěstu, tedy tělo a Tělu - Něžestě, dal Ženicha, hlavu, Krista. Kristu je dána vláda nad církví. On je tou konečnou autoritou církve. Nejsou to katechismy ani vyznání víry, nejsou to koncily ani nic podobného. Je to Kristus sám. Jsme povoláni k tomu, abychom ustanovovali starší a diákoný v církvi, ale hlavou je Kristus! Jemu patří církev. Nepatří lidem, nepatří vedoucím v církvi, a rozhodně nepatří světu. Je Kristova. A s tím souvisí ta druhá věc:

2. Církev je podřízena Kristu

Když má církev svou hlavu, musí tuto hlavu poslouchat. Hlavu nelze oddělit od těla. Kdybyste to udělali, tak by to skončilo špatně. Právě tak církev nemůže být bez své hlavy, bez Krista. Kristus byl dán církvi jako hlava - a to znamená, že všechno v církvi bude podléhat Jeho vládě. To nás vede přímo k Božímu slovu, protože to je nástroj, kterým Pán Ježíš Kristus vládne v církvi. To je měřítko a norma, kterou musí církev zachovávat a podle které se musí řídit.

Jakmile církev začne opouštět Boží slovo, opouští hlavu a to znamená, že přestává být Kristovou církví. Poslechněte si, co napsal Pán jedné církvi v Malé Asii, církvi v Sardách: „Vím o tvých skutcích - podle jména jsi živ, ale jsi mrtev. Probud' se a posilni to, co ještě zůstává a je už na vymření! Neboť shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem; rozpomeň se tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čiň pokání. Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu“ (Zj 3,1-3). To byla církev, která opustila Boží slovo. Její hlava, Pán Ježíš Kristus, jí volá zpátky - rozpomeň se, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čiň pokání. Církev se shromažďuje kolem Božího slova.

Boží slovo musí být v centru, protože to ukazuje, že v centru je Ježíš Kristus. „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova“ (J 14,23-24). Láska ke Kristu se měří podle Jeho slova. A to se netýká jenom jednotlivců, ale týká se to také církve. Boží slovo musí být tím nejdůležitějším, jak v našem osobním životě, tak také v životě naší církve. Boží slovo je prostředkem, kterým Kristus ve své církvi vládne jako hlava nade vším.

Je to prostý text, který jsme dnes měli před sebou, a přesto vidíme, že je nabitý významem a ukazuje nám, jak veliký je Pán Ježíš Kristus a jak nesmírně veliká je Boží moc, která se projevila na Kristu. Zakoušíte tuto moc ve svých životech? Jste ochotně, radostně a dobrovolně podřízeni Kristu a slovu Jeho milosti? Nebo jste stále ještě na straně Božích nepřátel? Slyšeli jste to – i oni už jsou podřízeni pod Kristovy nohy. Ještě to není vidět a ještě si zdánlivě mohou žít po svém – ale je to jen chvilka. Už brzo přijde den Kristův, den veliký a strašný, kdy se vrátí náš Pán a to bude konec všech svévolníků.

Proto vás prosím, vás, kteří jste ještě Kristovi nepřátelé – dejte se smířit s Bohem. Neodcházejte dnes odtud jako nepřátelé. Dneska je den spasení, dneska je den milosti. Nepřátelé Kristovi jsou už pod Jeho nohama a blíží se chvíle, kdy budou smeteni úplně. Proto vás prosím – činite pokání, litujte své nevěry, své vzpoury proti Bohu a spolehněte se na Kristovu oběť na kříži. On udělal všechno, a proto můžeme být spaseni. Jediné, co máme udělat, je, spolehnout se na to, vložit svůj život do Jeho rukou.

A vás, kteří jste v Kristu, prosím, ukažte svou lásku k Němu tím, že budete poslouchat Jeho slovo. Když to uděláte, udělá On z vás svůj příbytek a váš život naplní Jeho sláva. Tak bude zjevné, že On je vaše hlava a vládne ve vašem životě. „Bud' me pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v Krista. On je hlava, z něho roste celé tělo, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno“ (Ef 4,15-16). Amen.

KRISTUS – HLAVA CÍRKVE (EF 1,22-23)

Kristova vláda nad církví

Pokoj vám a milost. Máme před sebou text z Božího slova z listu Efezským, který je součástí modlitby apoštola Pavla za církev. Pavel se modlil za to, aby Bůh křesťanům otevřel jejich vnitřní zrak, jejich oči srdce, aby věděli, jak veliká je Boží moc, kterou v nich Bůh působí. Tuto moc Bůh mnoha způsoby prokázal a prokazuje na Kristu. Text, který je dnes před námi nás vede k jedné z nejdůležitějších doktrín Nového zákona. „Všechno podrobil pod jeho nohy“ a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest“ (Ef 1,22-23). V tomto textu jsou hned dvě veliká učení – učení o církvi a učení o Kristu a obě tyto doktríny jsou spolu bytostně spojené. Nelze je od sebe odloučit, jedna podmiňuje druhou.

Minule jsme více mluvili o svrchované a neomezené vládě Pána Ježíše Krista. On je vítěz – všechno už bylo podrobeno pod Jeho nohy. Ještě to není všude vidět, ale už je to skutečností. „Když mu tedy [Bůh] podrobil všechno, znamená to, že nezůstalo nic, co by mu nebylo podmaněno. Nyní ovšem ještě nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno. Ale vidíme toho, který byl nakrátko postaven níže než andělé, Ježíše, jak je pro utrpení smrti korunován ctí a slávou“ (Žd 2,8-9). Bůh Ho vzkřísil z mrtvých, posadil Ho na nejvyšší místo po své pravici v nebesích, na místo slávy, moci, autority a síly. A všechno podřídil pod Jeho nohy. Kristu je dána všechna moc na nebi i na zemi. To zahrnuje skutečně všechno – jak věci veliké, tak věci malé, jak věci fyzické, tak věci duchovní. Tak jako nepadne jediný vlas z vaší hlavy bez vědomí Boha, bez vědomí Ježíše Krista, tak celý váš život je v Jeho rukou – všechno, co se děje, se děje proto, že je vítězem a váš život je mu poddán a děje se to k Boží slávě. Úplně stejně má Kristus v rukou národy, vlády, přírodní děje – možná jsme šokovaní z událostí na Ukrajině, nebo to v nás vzbuzuje obavy – ale potřebujeme se z Písma neustále ujišťovat o tom, že Kristus nad tím vládne a všechno, co se děje, je pod Jeho kontrolou. A stejně tak je tomu v duchovním světě.

Dnešní text nám říká, že Bůh dal Krista jako hlavu církvi, která je Jeho tělem. Abychom rozuměli tomu, co to znamená, musíme nejprve pochopit, co je to církev. Dále si vysvětlíme, jak Kristus v církvi vládne – což je význam slova hlava a nakonec se podíváme na některé věci, které vyplývají z toho, že církev je tělem Ježíše Krista. Bůh dal Krista za hlavu církve. To je zjednodušeně druhá polovina 22. verše. Co je to ale církev? Podívejme se na to trochu důkladněji.

CÍRKEV

V dnešní době se můžete setkat se slovem církev v různých významech. V tom nejširším slova smyslu, v jakém se toto slovo používá v češtině, jde o nějaké náboženské uskupení. V nedávné době byl v novinách článek o tom, že muslimská církev chce získat přes deset tisíc podpisů svých příznivců, aby mohla podle zákona dosáhnout na zvláštní práva církví a náboženských společností – tedy aby muslimové mohli vyučovat náboženství ve školách, mohli mít své vojenské a vězeňské kaplany atd. Může nás to trochu překvapit, že média mluví o muslimech jako o církvi a můžeme to přičítat určité neznalosti redaktorů, ale ani další způsoby používání slova církev většinou nemají nic společného s tím, jak toto slovo používá Písmo. Pro valnou většinu křesťanů v naší zemi slovo církev znamená denominaci – tedy skupinu církví, které mají nějaké věci společné. Nikdo se neptá, zda staví na Písmu či nikoliv. Takže máme církev Unitářů – to jsou lidé, kteří popírají Boží trojici, církev mormonů (Církev svatých posledních dnů), která má s křesťanstvím společného jen málo, nebo církev římskokatolickou, kterou si pod slovem církev představí většina nevěřících lidí v naší zemi.

Ekklésia

Co je to tedy církev? Slovo, které je v našem textu a které se používá v Písmu je slovo ekklésia. Obvykle všude, kde v našich Bibliích najdete slovo církev, je v originále slovo ekklésia. Znalci jazyka by vám mohli říct, že to slovo je vytvořené ze dvou slov – z předložky ek- (ex-), což znamená od, z a slovesa kaleó, což znamená volat. Mohli bychom tedy říci, že ekklésia znamená „vyvolání“ – a my tam můžeme slyšet slovo „vyvolení“ – a v originále je toto stejné jako v češtině. Toto by nám mohlo pomoci rozumět slovu církev – četli jsme o tom, že v Kristu nás Bůh **vyvolil** (Ef 1,4). „Vy však jste ,rod vyvolený...“

Pokud si ale pamatujete, říkali jsme si, že když studujeme Písmo a hledáme význam nějakého slova, které Písmo používá, tak se musíme na prvním místě podívat na to, jak toto slovo používá Duch svatý v Bibli. Jeho etymologický význam, tedy vysvětlení významu ze způsobu, jak to slovo vzniklo, nebo jeho slovníkový význam – tedy způsob, jak se dané slovo používalo ve společnosti v době, kdy došlo k sepsání Písma, musí být až na druhém a na třetím místě. Oba tyto způsoby nám mohou pomoci hlouběji porozumět významu daného slova, ale to nejdůležitější je, že jdeme do Písma a zkoumáme, jak určité slovo používá autor Písma, tedy Duch svatý.

Jak je to tedy se slovem ekklésia? Slovo ekklésia je obecné slovo a znamená shromáždění. V řeckém překladu Starého zákona je toto slovo překladem

hebrejského slova „qáhál“, což znamená „shromáždění“ a obvykle se jedná o shromáždění Božího lidu. Také v Novém zákoně se jedná o shromáždění – a nemusí nutně jít o shromáždění křesťanů. Ve Skutcích 19 jsme mluvili o tom, jak apoštol Pavel kázal evangelium v Efezu a mělo to velký dopad na výrobce a prodavače model – sošek královny nebe, bohyně Artemis. Ti vyvolali velké pobouření v celém městě a nakonec se ohromný zástup shromáždil v efezském divadle. „Každý křičel něco jiného, neboť v shromáždění [ekklésia] byl zmatek a většina nevěděla, proč se vůbec sešli“ (Sk 19,32). Podobně je toto slovo použito také ve 39. a 40. verši. Shromáždění modlářů, kteří dvě hodiny křičeli, že Artemis Efezská je veliká, se v Písmu nazývá ekklésia. Podobně v Žd 2,12 je toto slovo použité v kontextu Starého zákona a odkazuje na starozákonní shromáždění, tedy nikoliv shromáždění Božího lidu nové smlouvy. Podobně používá slovo ‚ekklésia‘ také Štěpán ve svém kázání před židovskou veleradou, kde mluví o Mojžíšovi. „To je ten, kdo při shromáždění lidu [ekklésia] na poušti byl prostředníkem mezi andělem, který k němu mluvil na hoře Sínaj, a mezi našimi praotci. To on přijal pro vás slova života“ (Sk 7,38).

V řecky mluvícím světě se toto slovo používalo o politickém shromáždění. Týkalo se to jenom určitých lidí – plnoprávných mužů, tedy nikoliv otroků nebo žen, kteří se podíleli na politickém životě obce. Byli vyvoláni ze svých domovů a svoláni, aby se shromáždili. To byla ekklésia. Podobně je to s církví. Proto píše apoštol Petr křesťanům, že „kdysi jste ‚vůbec nebyli lid‘, nyní však jste lid Boží“ (1Pt 2,10). Stali jste se Božím lidem, Bůh vás povolal z místa, kde jste byli na místo nové.

„Vysvobodil nás z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna“ (Ko 1,13). Každý z nás jednotlivě se stal Božím dítětem. Každý z nás jednotlivě byl vysvobozen z moci hříchu, z moci temnoty a každý z nás byl přenesen do království světla. Vidíme zde oba dva zmiňované aspekty slova církev, ekklésia. Vyvolání odněkud a shromáždění se někam. Je tady to negativní – vysvobození z moci hříchu a smrti a je tady to pozitivní. V okamžiku, kdy jsme uvěřili, stali jsme se součástí Kristovy církve. K tomu není potřeba skládat nějaký členský slib, nejde o žádný formální úkon, ale je duchovní záležitost. Duchem svatým jsme byli zapečetěni k věčnému životu a ve stejném okamžiku jsme také „byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo“ (1K 12,13). Každý, kdo je v Kristu, už je součástí Kristovy církve. Je součástí těla Pána Ježíše Krista. Nicméně z toho vyplývá určitý závazek.

Když se křesťan narodí z Ducha svatého a je tak vekřtěn do Kristovy církve, je tedy slovy Jana Křtitele pokřtěn Duchem svatým, je nyní jeho povinností nechat se pokřtít ve vodě. Je to fyzické a vnější vyjádření toho, co se stalo duchovně a v srdci

člověka. Podobně je to s církví. Křesťan je ve svém znovuzrození Duchem svatým připojen k Tělu Ježíše Krista. To je duchovní a niterná záležitost, která má být vyjádřena jeho připojením se k viditelnému Tělu Krista, k místní církvi, tedy ke shromáždění věřících v Pána Ježíše Krista.

Každý skutečný křesťan je součástí Kristovy církve, a proto musí být součástí také fyzického společenství věřících. Církev znamená „shromáždění“. Boží slovo nám jasně přikazuje: „Nezanebávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův“ (Žd 10,25). Tento příkaz nelze naplnit o samotě, nelze ho naplnit ani jenom se svou rodinou, ale je možné ho naplnit jenom a jedině ve společenství bratrů a sester v Kristu, v církvi. V církvi, která se pravidelně shromažďuje, která se buduje, napomíná a vyhlíží příchod Ježíše Krista.

Vítězná a bojující církev

V Novém zákoně je slovo církev použité dvojím způsobem. Někdy se mluví o církvi vítězné a církvi bojující. Je použité o Kristově církvi obecně – a tím je myšlena církev, která je tvořena všemi vykoupenými všech dob. To je ta církev vítězná, církev, která je shromážděná kolem Pána, je s ním posazena na trůnu slávy, církev, která je čistá, protože je očištěná Kristovou krví, která je svatá, protože Pán se za ní posvětil. V tomto smyslu používá slovo církev apoštol Pavel v listu do Efezu.

Vedle toho Písmo mluví o konkrétních projevech této Kristovy církve v podobě místních sborů. To je církev bojující. Jsou to sbory v jednotlivých místech, jako byl Korint, Efez, Filipy, Tesalonika, Řím. Apoštol Pavel mluví o církvích v Galácii – a myslí tím konkrétní místní sbory ve městech a obcích na území Galácie. „Pozdravujte ... Nymfu a církev, která se shromažďuje v jejím domě“ (Ko 4,15) atd.

Vidíme, že církev v Bibli nikdy neoznačuje nějakou stavbu, dům, kostel, neoznačuje ani denominaci, ale důsledně je tímto slovem označováno místní společenství věřících. Každý křesťan má být součástí takového společenství. V Galatským 6,10 mluví Pavel o těch, kteří patří do rodiny víry – doslova je tam o domácích víry, kterým máme prokazovat dobro. Jsou to lidé, s nimiž sdílíme společnou víru v Krista, s nimiž jsme v pravidelném kontaktu, jsme jim odevzdáni, je zde vzájemný závazek jedněch vůči druhým, vzájemná služba, vzájemná zodpovědnost, vzájemná povinnost.

„A tak dokud je čas, činně dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry“ (Ga 6,10). Rodina víry, to je církev, to jsou křesťané! Křesťané, kteří se pravidelně shromažďují, aby společně uctívali Boha, aby společně zpívali, aby se

společně modlili, aby byli spolu a aby společně zůstávali v učení apoštolů. Jsou to křesťané, kteří se shromažďují kolem své hlavy – a tou je Kristus.

HLAVA CÍRKVE

Bůh dal Krista za hlavu církvi (Ef 1,22). Minule jsme ve verši 22 viděli, že Kristus je hlavou nade vším, jak zní doslovný překlad. V ekumenické Bibli máme „svrchovanou hlavou“, což v podstatě znamená totéž. „On je hlavou všech mocností a sil“ (Ko 2,10). Hlava znamená výkonnou moc, znamená vládu, autoritu. Kristus byl dán církvi jako její hlava. On je hlavou těla. Kristus je hlavou církve, jako muž je hlavou ženy. Apoštol mluví o vztahu muže a ženy jako o tajemství – je to obraz Krista a jeho církve. „Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná“ (Ef 5,23-27). Kristus je hlavou církve a to na prvním místě znamená vládu.

Vláda

Jako hlava vládne Kristus své církvi. On je tou vrcholnou a konečnou autoritou všech věcí. On je tou poslední autoritou pro církev. To byl mimochodem důvod, proč se Jan Hus odvolal ke Kristu, když byl obžalován z falešného učení a dán do klatby – protože Kristus je tím, kdo má právo soudit všechny věci v církvi, a nakonec i mimo ni. Všimněte si, že církev je Jeho tělem a On je jedinou hlavou církve. Musíme tedy mluvit o církvi Kristově. Patří Kristu, jako Nevěsta je odevzdaná jenom Kristu a nikomu jinému, a nazývá se po svém ženichovi. Právě to apoštol vytýkal církvi v Korintě, kde se jeden hlásil k Petrovi, další k Pavlovi a jiný zase ke Kristu. „Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo?“ (1K 1,13).

Církev patří svému Pánu a On – stejně jako nade vším ostatním, tak i v církvi svrchovaně vládne. Jak Kristus vládne ve své církvi? Jediným, naprosto dostatečným, plně autoritativním a definitivním viditelným prostředkem Jeho vlády v církvi – a je jedno, zda mluvíme o církvi místní, nebo o církvi vítězné – je Boží slovo. Kristus vládne ve své církvi skrze Písmo a církev se podřizuje Kristu tím, že poslouchá jeho slovo, Bibli a ve všem se mu podřizuje.

Ženy se mají ve všem podřizovat svým mužům, protože církev je ve všem podřízena Kristu. To je Pavlův argument z Ef 5,24. Bůh dal Krista za hlavu církvi

proto, aby se Mu církev ve všem podřizovala a poslouchala Ho. Velmi jednoduše a prakticky to znamená, že církev stojí a padá s věrností a podřízeností Božím slovu. Viditelným zdrojem Kristovy autority a vlády v církvi je Bible. Proro reformátoři mluvili o tom, že církev je tam, kde se čistě učí slovo Boží. Proto Pavel zdůrazňuje církvi do Korintu: „My nejsme jako mnozí, kteří kramaří s Božím slovem“ (2K 2,17).

První církev zůstávala v učení apoštolském (Sk 2,42), tedy v tom, co my máme zapsané jako učení Nového zákona. Židé v Beroji každý den zkoumali Písma a ověřovali si, zda je to tak, jak to káže Pavel (Sk 17,11). Víte, jaký byl výsledek? „A tak mnozí z nich uvěřili a s nimi nemálo Řeků, vznešených žen i mužů“ (Sk 17,12). Kristus prokázal svou moc nade všemi lidmi tím, že z pohanů i Židů skrze své Slovo učinil jeden nový lid – svou církev. V Efezu apoštol Pavel učil Boží slovo každý den během polední pauzy v přednáškové síni filozofa Tyranna. „A tak mocí Páně rostlo a rozmáhalo se jeho slovo“ (Sk 19,20). V Ko 3,16 Duch svatý přikazuje křesťanům, aby v nich v plnosti přebývalo Boží slovo. Timoteovi dává Pavel instrukce, aby se – než Pavel přijde, ujal „předčítání, kázání, vyučování“ (1Tm 4,13). A když znovu píše Timoteovi na konci svého života, přikazuje mu: „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování“ (2Tm 4,2).

Jan napsal mládencům, že jsou silní, protože v nich zůstává Boží slovo (1J 2,14). Petr říká křesťanům, že mají toužit po Slově právě tak, jako novorozenci touží po mateřském mléku (1Pt 2,2) a Jakub, nevlastní bratr Pána, připomíná rozptýleným věřícím, že mají v tichosti přijímat zaseté Slovo, které má moc spasit jejich duše (Jk 1,21). Jakubův bratr Juda napsal: „Ale vy, milovaní, pamatujte na to, co předpověděli apoštolové Pána našeho Ježíše Krista“ (Ju 17). Pamatujte na slova apoštolů a připomínejte si je. Držte se Božího slova. To je souvislé svědectví nejenom Nového, ale také celého Starého zákona. To je vyznání i život Kristovy církve. A to nás vede k dalšímu bodu – Kristus je hlavou církve, ale to neznamená jenom autoritu a vládu, ale to znamená také:

Život

„Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života“ (J 6,68). Kristus je náš život. Bez hlavy je tělo mrtvé. Oddělte tělo od hlavy a nezůstane vám nic. Podobně jako je Slovo prostředkem Kristovy vlády v církvi, tak je také Slovo kanálem, kudy proudí Kristův život do církve. Toto je slovo života. Tady je plnost Ducha svatého, tady je všechna pravda o Kristu, tady je všechno, co potřebujeme ke zbožnému životu, tady je moudrost ke spasení, jenom skrze Slovo budeme připraveni ke každému dobrému činu!

„Bůh Ho dal jako hlavu ... církvi, která je Jeho tělem“ (Ef 1,22-23). Z Krista proudí do církve život a proudí skrze Slovo. A to je další důvod, proč je tak životně důležité, aby se církev shromažďovala kolem Božího slova. Bez Božího slova bude církev bez života. Ale toto Boží slovo musí přicházet v moci Ducha svatého. Pavel napsal církvi do Tesaloniky, že za ně neustále děkuje Bohu, protože od něj „nás přijali slovo Boží zvěsti ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží, jímž skutečně jest. Vždyť také projevuje svou sílu ve vás, kteří věříte“ (1Te 2,13). Přijali Boží slovo ve víře, a to znamená v moci Ducha svatého. Slyšeli Slovo, přijali ho jako Boží slovo, jímž je, a jednali podle něj. A tak Slovo projevilo svou moc v jejich životech, takže se o jejich víře vědělo široko daleko (1Te 1,8). Mnoho lidí dnes tvrdí, že přijímá Boží slovo a staví na něm, ale to, co skutečně vidíme, je, že je jenom málo takových, jako byl kněz Ezdráš, který „bádal s upřímným srdcem v Hospodinově zákoně, jednal podle něho a vyučoval v Izraeli nařízením a právním“ (Ezd 7,10).

Skutečně mnohem více lidí i církví se podobá králi Saulovi, kterému Bůh skrze proroka řekl, že má vyhladit Amálekovce včetně všeho živého. Nic nemělo zůstat na živu. Ale Saul to neudělal. Zajal amáleckého krále Agaga živého a lidu dovolil nechat si dobytek, brav i skot. O to šokující jsou potom jeho slova, která řekl, když se s ním setkal prorok Samuel. Nejprve ho Saul pozdravil požehnáním od Hospodina a potom řekl: „Řídil jsem se Hospodinovým slovem“ (1S 15,13). Chápete to? Ani Samuel to nechápal. „A co to bečení koz a ovcí?“ ptal se. „To je v pořádku,“ říká Saul. „Udělal jsem všechno, jak to Bůh přikázal.“

Je to jako z příběhu, které vypráví Pán Ježíš o člověku, který měl dva syny. „Přišel a řekl prvnímu: ‚Synu, jdi dnes pracovat na vinici!‘ On odpověděl: ‚Nechce se mi.‘ Ale potom toho litoval a šel. Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: ‚Ano, pane.‘ Ale nešel. Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce?“ (Mt 21,28-31).

Jak poznáte poslušnost? Jenom podle činů. Dneska by prorok Samuel nemluvil o bečení ovcí a koz. O čem by mluvil? Možná o tom, že se nemluví o hříchu, že ženy učí jako kazatelky, že se nekáže pokání, že Bůh je snižován na úroveň člověka, že církev je společenským klubem a ne domem modlitby... Bylo by toho mnoho, o čem by mohl mluvit. A mohl by jistě mluvit do života každého z nás, jak tady sedíme. „Ano, pane. Ale nešel.“ To jsou tvrdá slova, ale velmi jasně ukazují, kde je a kde naopak není život z Krista. Souvisí s Kristovou vládou, s podřízeností Kristu. „Ano, pane.“ – Ty jsi pán! Tebe budu poslouchat... **Ale nešel!** To říká Boží slovo na adresu druhého ze synů. Plná pusa, ale prázdné ruce. Jak je to s námi, moji milí? Jak je to s naší církví? Jak je to s každým jedním z nás?

Musíme se tady zastavit a ptát se, jak jsme na tom my sami. Ke komu z těch dvou synů máme blíž? Neobelháváme sami sebe, jako to dělal král Saul? Jsme poslušní jenom svými ústy nebo také svým jednáním? Jsme poslušní Božímu slovu nebo svým představám o Božím slově, jako to bylo v případě krále Saula? Toto jsou ty nejdůležitější otázky v našem životě. Tady jde o život! Jde o věčný život. Jde o to, kde strávíme věčnost. A to se nepozná podle mluvení, ale podle jednání, podle ovoce našich činů, které bude růst ruku v ruce s vyznáním našich úst.

Kristus je naší hlavou a to znamená, že je tady autorita, vláda Krista a je tady život. Dvě věci, které patří k sobě. Kde není vláda Kristova, tam není ani život Kristův. Kde není poslušné jednání podle Slova Kristova, tam není Jeho vláda a to znamená, že tam není ani jeho život. Ale kde je Kristova církev, tam bude Boží slovo v centru života církve a bude tam také poslušnost Božímu slovu a bude tam život, který tryská z Krista. To nás vede k poslednímu bodu:

TĚLO KRISTOVO

„...ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem“ (Ef 1,22-23). Církev, to je shromáždění Božího lidu, to společenství svatých, církve to je místo, kde se projevuje Kristova vláda a kde je také Kristův život.

Nikde jinde na světě není Kristova vláda tak patrná, jako v církvi. Hledáte život, který dává Kristus? Věčný život? Spasení z hříchů a ze smrti? Potom musíte být tady. Potom potřebujete být na místě, kde se čistě káže Boží slovo, kde se církev radostně a poslušně podřizuje tomuto Slovu a tak oslavuje svého Pána. Církev není o tom, že se jen tak sejdem, abychom byli spolu! Církev místem, kde zvláštním způsobem přebývá Kristus, protože církev je Jeho tělem.

Na žádném jiném místě na světě nenajdete spasení tak zřetelně a jasně, jako v Kristově církvi. Na žádném jiném místě není přítomná Boží moc tak jasně a zřetelně, jako v Kristově církvi. Církev Ježíše Krista je místem, kde se nejzřetelněji a nejpravdivěji dává světu poznat Bůh. „Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církve dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost“ (Ef 3,10). Bůh pracuje v církvi tak, jako nikde jinde ve světě. Tak jako je Boží slovo nástrojem podřízení se Kristu a nástrojem Kristova života Boží slovo, tak je pro svět tímto nástrojem právě církev. Tady můžeme vidět tu důležitost, životní nutnost toho, aby církev byla skutečnou církví, tedy aby Boží slovo bylo v centru všeho jejího dění, aby se neoddělovala od své Hlavy tím, že bude ignorovat slovo Boží.

Dnes to tak v mnoha církvích nevypadá a samotné Boží slovo je zpochybňováno jako nedůvěryhodné, nedostatečné, nepravdivé, a to až do té míry, že je zavržováno

jako něco zastaralého, nepraktického, něco, co křesťané nepotřebují a na čem ve skutečnosti nezáleží. Důsledkem toho je, že není nutné poslouchat Boží slovo, stačí, když se jím budeme inspirovat, stačí, když si vybereme, co nám připadá praktické a vhodné pro naše životy a pro život církve. Křesťané jsou potom vyhladovělí a hledají život, Slovo života a Kristovu vládu všude možné – jezdí po konferencích a různých setkáních v naději, že nasytí svou duši. Jak tragicky se mýlí! **Církev** je tím místem, kde Bůh sytí duše hladových. Živá a Kristu poddaná církev je místem, kde zní Slovo pravdy, které je chlebem pro naše duše. Ale hladová duše toto nevidí. Platí o ní následující přísloví: „Sytý šlape i po pláštvi medu, kdežto hladovému je každá hořkost sladká“ (Př 27,7).

Moji milí, křesťan je ten, kdo má hlad po Božím slově, a proto je v církvi. Křesťan je ten, kdo touží po Pánově přítomnosti, a proto ho najdete tam, kde je Pán, hlava církve – tedy ve shromáždění Božího lidu. Neexistuje lepší místo, kde bychom lépe růst ve víře a v poznání Pána Ježíše Krista než je shromáždění Božího lidu, církve. Neexistuje místo, kde bychom mohli lépe a jasněji uctívat svého Pána než ve společenství církve.

Pro mnohé je dnes shromáždění církve alternativním programem nedělního dopoledne nebo úterního večera. Mnohé věci a aktivity jsou v jejich očích důležitější, než je shromáždění Božího lidu. Milí přátelé, potřebujeme porozumět tomu, že církev je Božím plánem číslo jedna od stvoření světa. Jde o nevěstu Kristovu. Ženich netouží po ničem jiném než být se svou nevěstou. Na ni se upíná celá Jeho pozornost, po ní touží celým srdcem a pro ni dělá všechno, aby byla krásná, čistá, svatá a připravené pro svého Ženicha. Muž miluje ženu jako své tělo (Ef 5,28). Právě tak miluje Kristus svou církev.

Moje otázka zní: Jste její součástí? Jste v Kristu? Pokud ano, nezanedbávejte společná shromáždění, ale společně s bratry a sestrami se radujte a vyhlížejte slavný den příchodu svého Ženicha. Ale pokud ne, neodkládejte vyřešení této záležitosti na někdy jindy, ale číňte pokání, dokud je čas, prostě Boha milost a slitování, a věřte evangeliu slávy našeho Pána Ježíše Krista. „Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky“ (1Tm 1,15).

CÍRKEV – PLNOST KRISTOVA (EF 1,23)

Tělo a plnost Ježíše Krista

Budeme dnes pokračovat v našem výkladu listu Efezským posledním veršem první kapitoly. Je to modlitba apoštola Pavla a mluví se v ní o církvi, „která je jeho [Kristovým] tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest“ (Ef 1,23).

Minule jsme více mluvili o církvi obecně a vysvětlovali jsme si, že církev, ekklésia, znamená na prvním místě shromáždění. A může to znamenat křesťanské i nekřesťanské, tedy pohanské, náboženské nebo i politické shromáždění. Ukázali jsme si, že ekklésia, shromáždění je obecný pojem a tento pojem v Písmu rozváděn mnoha různými způsoby. Najdeme skutečně celou řadu obrazů a vysvětlení, kterými je popisována církev. Než se na ně rychle podíváme, musíme si zdůraznit jednu nesmírně důležitou věc, která se týká církve – apoštol Pavel řekl efezským starším, aby „byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna“ (Sk 20,28). Církev je pro Boha nesmírně vzácná. Jednak je to Boží církev a především – byla získána krví Jeho vlastního Syna. Doslova je tam: Kterou si Bůh získal vlastní krví. To je cena církve. Proto také kdokoliv snižuje Boží církev, bude Bohem ponížen, a kdo se snaží ničit církev, toho zničí Bůh (1K 3,17). Toto je něco, co bychom měli mít stále na paměti. Církev je drahá a převzácná pro Boha, církev je tím nejvzácnějším, co Bůh má, je vrcholem Božího stvoření. Poslední kniha Bible, kniha Zjevení, nám ukazuje, že celé dějiny lidstva od svého samotného počátku, od stvoření, směřují k jedné jediné veliké události – a tou je svatba Beránkova, kdy se Kristus a Jeho církev stanou jedním tělem.

Ježíš popisuje církev jako neporazitelnou skalní pevnost, která ale není statická, protože dobývá a útočí, a kterou brány pekel nepřemohou (Mt 16,18). Církev je zobrazena jako vinná réva, kde Ježíš je kmen a věřící jsou ratolesti (J 15,1), nebo jako stádo, kde Ježíš je dobrý pastýř (J 10,11-16), který se stará o své ovečky, pase je a každou z nich zná jménem. Korintským Pavel připomíná, že jsou polem nebo také stavbou (1K 3,9-10). V 1Pt 2,9 nazývá Petr církev národem, lidem, královským kněžstvem. A v následujícím verši znovu mluví o církvi jako o chrámu, který se staví z živých duchovních kamenů (1Pt 2,10). Obraz stavby najdeme také v listu Efezským, kde se mluví o úhelném kameni, jímž je Kristus a o základu, který už je jednou provždy položen – tím základem jsou apoštolové a proroci, a na tomto základě my nyní stavíme. Dnes se mnozí snaží položit nový základ a říkají, že základ, který máme je nedostatečný a tak hledají nové apoštoly a nové proroky, nové zjevení, které

bychom mohli přidat k tomu, co máme – ale uvědomte si, co by to znamenalo. Bylo by to, jako kdybyste chtěli znovu položit základovou desku do pátého patra svého rodinného domu. Víte, co by se stalo? Všechno by se zřítilo a celý dům by zůstal v troskách. Ale přesně tak dnes mnohé církve vypadají – chtějí stavět nové základy a najednou leží v troskách.

V našem dnešním textu je jeden z nejdůležitějších popisů církve – a tím je tělo, tělo Kristovo, tělo, kde Kristus je hlavou. Podíváme se tedy na to, co to znamená, že církev je tělem Kristovým, potom si ukážeme, v jakém slova smyslu je církev Kristovou plností a nakonec půjdeme k nejdůležitějšímu důrazu tohoto textu – a tím je samotný Kristus.

TĚLO

Církev je Kristovým tělem – to je stěžejní prohlášení 23. verše. Celý ten oddíl je modlitbou a Pavel se modlí za to, aby Boží lid poznal, „jak bohaté a slavné je Boží dědictví v jeho svatém lidu“ (Ef 1,18). O několik veršů dále popisuje toto slavné dědictví a vysvětluje, co církev je. Už jsme to zdůraznili minule i předminule, ale rád to zopakuji znovu – učení o církvi patří mezi ta nejdůležitější učení, jaká v Písmu máme. S učením o církvi souvisí skoro každé další učení Bible. Souvisí s tím učením o spasení, učením o posvěcení, učením o Kristu, o Bohu, o Duchu svatém, učením o fungování církve, učením o posledních věcech. To všechno víc, nebo míň souvisí s učením o církvi. Rozhodně tedy není jedno, čemu věříme o církvi a špatný pohled na to, co je to církev, bude ovlivňovat každé další učení, které jsem zmínil. To je také důvod, proč vidíme tolik zmatku mezi mnoha dnešními křesťany.

Lidé se ptají, jak je možné, že je církev v tak špatném stavu. Jeden bratr mi vyprávěl, že mu církev připomíná nevěstu, která utíká před svým ženichem. Ten útěk vidí v tom, že se církev stává stále podobnější světu a pro své fungování a pro evangelizaci používá metody světa. Ale my si musíme, moji milí, položit zásadní otázku – je nevěsta, která utíká od svého ženicha ještě nevěstou? Je církev, která je k nerozeznání od světa skutečně církví?

Obraz, který je dnes před námi a vysvětlení toho, co to je církev, říká, že církev je tělem Ježíše Krista. To je obraz, který je v Písmu vysvětlen asi nejvíce ze všech. 1K 12,12-27 obsahuje rozsáhlé vysvětlení toho, co je to tělo Kristovo. Je zde popis toho, jak toto tělo funguje. Totéž nacházíme také v Efezským 4, kde se tomu budeme věnovat více. Dnes si musíme vysvětlit základní věci, které se týkají těla – především se jedná o:

Jednotný organismus

Obraz církve jako těla, jehož hlavou je Kristus, je obrazem živého organismu. Slovo, které je tady použité pro tělo je SÓMA. Kdykoliv je Novém zákoně řeč o církvi jako těle, tak je vždy použité toto slovo. To slovo označuje tělo živého organismu, nejčastěji tělo člověka. Tento obraz používá Pavel v 1K 12, kde vysvětluje fungování těla a přirovnává církev k tělu člověka.

Ale v našem textu je více než funce zdůrazněna forma. Církev není něco statického – jako budova nebo chrám, kde si představíme pevnou a nepohnutelnou stavbu, ale je to živý organismus, tělo. Je to tělo, které má svou hlavu, která toto tělo řídí. Mohli bychom si to představit jako mozek, který skrze nervovou soustavu řídí každou část celého těla. Až do konečků prstů, do těch nejokrajovějších částí těla – všude jsou zavedeny nervy, které předávají příkazy hlavy. Takto je také každá část těla spojená s hlavou. Zároveň je také hlava tím, co spojuje celé tělo dohromady. Všechny části těla patří k sobě a tvoří jednotu. Neexistuje prst nebo ruka, které by měly každý svou vlastní hlavu. Ale je tady jedna hlava, která patří k celému tělu. Toto nám chce Písmo říci obrazem těla. Každý jednotlivý křesťan je spojen se svou hlavou, s Kristem. Máme přímé spojení, Kristus v nás přebývá skrze Ducha svatého, jímž jsme zapečetěni pro věčnost. Nepotřebujeme žádného jiného prostředníka, nepotřebujeme kněze, který by nám zprostředkoval spojení s Bohem, s hlavou. Už jsme spojeni s hlavou. Ale zároveň patříme také k sobě, jeden k druhému, patříme do společného těla, které má jednu hlavu.

Už vás někdy bolel zub? Když vás bolí zub, tak je ochromené celé tělo. Nemůžete dělat skoro nic. Jenom myslíte na to, když už se dostanete k zubaři a on vás zbaví bolesti. Jde o jeden malý zub, ale je zasažené celé tělo. To je obraz církve, která je tělem Kristovým – patříme k sobě, patříme dohromady, tvoříme jeden celek. A to platí jak o místním sboru, tak o univerzální církvi. Ve spojení s bratry a sestrami v Kristu zakoušíme jednotu, máme jednotu. Není to něco úplně samozřejmého, a proto jsme vybízeni, abychom usilovně hleděli zachovat jednotu Ducha (Ef 4,3). Ale protože máme jednu hlavu, Krista, jsme sjednoceni do Jeho těla.

Proto také církevní otec Cyprián řekl, že nemůže mít Boha za Otce ten, kdo nemá církev za matku. Křesťan sólista, křesťan, který nežije v místní církvi, křesťan, který nechce být součástí viditelného Kristova těla, je biblický protimluv. Přesto najdete mnoho lidí, kteří vám řeknou, že nepotřebují církev k tomu, aby mohli uctívat Boha. Někteří si myslí, že mohou být údem církve, který nepotřebuje ostatní. Je to jako noha, která má svou vlastní hlavu. Ta představa je směšná. Někdy se však jedná o

lidi, kteří se setkali s organizací, která se sice nazývala církví, ale ve skutečnosti jí nebyla. Takoví lidé jsou potom zmatení a říkají, že už s ničím podobným, s ničím, co se nazývá církev, nechtějí mít nic společného.

Ale moji milí, nic nás neopravňuje k tomu, abychom odmítali být součástí viditelného Kristova těla, tedy místní církve. Žádný důvod není tak velký, aby zrušil to, co je tady napsáno: že Kristus je hlava a církev je Jeho tělem. Být součástí těla Kristova znamená být v jednotě s bratry a sestrami. Ovšem nesmíme plést jednotu s uniformitou. Tělo totiž znamená:

Rozmanitost

Církev je jedním jediným tělem a je jednotná. K vysvětlení se dostaneme v listu Efezským. Jednota církve – jak místního sboru, tak i té všeobecné církve je velkým tématem, které souvisí s učením o církvi. Jsem nesmírně vděčný, že jako sbor jsme jednotní a skutečně ukazujeme jednotu těla Kristova. Ale jednota neznámá stejnost, nebo uniformitu. Právě zde je velký důraz v tom označení církve jako těla. Tělo je různorodé, skládá se z různých údů a každý z nich je jiný. Na každém prstě svého těla máte jiný otisk a žádné dva otisky lidí na celém světě nejsou stejné. Každé vaše oko jiné a každé obsahuje naprosto jedinečnou sítnici, každé ucho je jiné a každé je naprosto unikátní.

To je obraz těla Kristova. Je velmi zajímavé, protože máme jeden jediný dokonalý vzor, do kterého máme dorůstat, máme jenom jeden příklad toho, jak vypadá dokonalý člověk a to je Ježíš Kristus a přesto jsme každý jiný a nikdo z nás nikdy nebude malou kopií Ježíše Krista. Jednoho dne Mu budeme podobní, ale dokonce i tehdy poneseme určité prvky originality, se kterou nás Bůh stvořil. Moji milí, máme úžasného Stvořitele, kterému se nemůže nikdo a nic vyrovnat. Jeho stvoření je úchvatné. A ještě úchvatnější je a bude jeho nové stvoření, kterým je církev Kristova, tělo Kristovo.

Každý z nás byl stvořen jedinečným způsobem a každý z nás má jedinečné místo v těle Kristově. V církvi není nikdo nedůležitý. V církvi není nikdo, kdo by byl nahraditelný. „Každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování“ (Ef 4,7). Ale tato rozmanitost a nádhera Kristova těla není samoúčelná, ale má sloužit ke vzájemné podpoře, k vzájemnému budování, ke společnému duchovnímu růstu, k vzájemné službě. „Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy“ (Ř 12,4-5). Jsme tělo Kristovo a to znamená, že nejsme všichni stejní, že neděláme stejné věci, nemáme stejné obdarování, ale znamená to, že si všichni

sloužíme navzájem tím darem milosti, který jsme obdrželi. Vzájemná služba je vyjádřením křesťanské lásky. A láska je tím, co spojuje tělo dohromady, co ho drží a buduje. Láska nehledá stejnost, ale respektuje rozmanitost.

Jsem vděčný za to, jak si ve sboru sloužíme navzájem. Vidím mnohá obdarování a také to, že je využíváte ke službě druhým – ať již jsou to dary správy, dary služby a pomoci, dary milosrdenství. Nemám dar milosrdenství a myslím, že to víte a tak jsem nesmírně vděčný, že jsou zde lidé, kteří ochotně, s láskou a s radostí navštíví nemocné, aby je povzbudili a potěšili. Jsou zde lidé, kteří každý týden slouží tím, že nám připraví místo k setkávání. Další připraví občerstvení, jiní cvičí, aby nás mohli doprovázet, když společně zpíváme Bohu. Bratři věrně a tvrdě studují Boží slovo, aby mohli vyučovat a kázat – a je to ohromná službu tělu Kristovu. To je tělo, to je rozmanitost, různost a zároveň jednota těla. Všechno slouží ke společnému růstu.

Je to zároveň výzva pro každého z nás, abychom hledali, kde a jak můžeme a máme být užiteční. Neexistuje dar nedělního chození do shromáždění ani dar zahřívání židlí! Tohle je místo, kde se shromažďuje církve a každý křesťan tady má být. To je místo, kde si vzájemně sloužíme a každý křesťan se má ptát, ne – co dneska přijmu, ale co mohu dneska dát, jak mohu dneska sloužit druhým. To znamená, že jsme tělo. To znamená, že jsme odevzdaní jeden druhému a vydaní jediné hlavě, kterou máme, Kristu. K Jeho slávě žijeme a sloužíme jedni druhým. Ještě jednu věc musíme zmínit v souvislosti s tělem, a to je:

Oddělenost

Tělo není masa nebo dav. Tělo nesplývá s masou, ale odlišuje se od ní. Právě tak je to s církví. Církev je jediné tělo s jedinou hlavou, s Kristem. To jí odlišuje ode všeho ostatního. Kristus je hlavou všech mocností a sil (Ko 2,10), On je hlavou všeho, ale ani mocnosti a síly, ani svět nejsou Jeho tělem. Tím je církev. A to jí odlišuje a odděluje ode všeho ostatního. Církev je v tuto chvíli ještě ve světě, ale není ze světa. Církev nesmí splynout se světem, ale musí být od světa oddělená. Tohle je jeden z největších problémů církve v současnosti. Za každou cenu se chce podobat světu a myslí si, že tím získá lidi pro Krista.

Některé sbory dnes říkají lidem – my jsme jako vy, jediný rozdíl je v tom, že my věříme v Boha a vy ne. Tak přijďte k nám a uvidíte, že jsme stejní a potom můžete mít i to, co máme my navíc – tedy víru v Boha. To je naprosto pošetilé. Bible říká, že přirozený člověk je nepřitelem Božím, je vzbouřencem proti Bohu, nechce Boha znát, nechce Boha poslouchat, nechce o Bohu vědět. Nemá jediný důvod být tam, kde se mluví o Bohu Bible. A pokud tohle nebudete s jistotou vědět, budete vytvářet

aktivity, kterými se budete chtít zalíbit světu. Budete chtít mít hudbu, jako má svět, budete chtít mít důležitost a uznání, jako má svět (pozvete nevěřícího starostu, aby promluvil na slavnostním shromáždění, nebo na evangelizaci nebo na veřejném čtení Písma), budete chtít být zábavní, jako je zábavný svět – ze shromáždění uděláte diskotéku, aby se u vás líbilo světu. Jeden bratr mi teď vyprávěl o tom, jak v Německu některé církve dělají erotickou Večeři Páně – aby byli atraktivní pro svět. Moji milí, to je odporné! To je rouhání. Ale to rouhání není až tady na konci, v těchto šílených aktivitách, ale je už na začátku, kdy se chce církve líbit světu.

„Což nevíte, že přátelství se světem je nepřítelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřitelem Božím“ (Jk 4,4). Církev nemůže hledat přátelství se světem, protože svět je v temnotě a v hříchu, kdežto křesťané – a tedy církve – byli přeneseni do království Božího syna, do světla, do svatosti. Proto také apoštol Jan, když napsal dětem, mláďencům a otcům, aby byli silní a rostli ve víře, připojuje: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky“ (1J 2,15-17).

Církev musí být oddělená od světa. Ale nemusí kvůli tomu vypadat nějak divně nebo zastarale. Když církve miluje Boha a poslouchá Jeho slovo (což je důkaz toho, že miluje Boha), **bude** oddělená od světa. Boží slovo jí oddělí. To stačí. To je všechno! Boží slovo jako prostředek autority a vlády Ježíše Krista, jako zdroj života ukazuje, kdo je hlava církve a odděluje ji od světa. Na začátku první kapitoly jsme mluvili o tom, co Bůh udělal před stvořením světa – že vyvolil Kristovu nevěstu, křesťany. A pamatujete si, k čemu nás Bůh vyvolil? „...abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří“ (Ef 1,4). Abychom byli odděleným Kristovým tělem. Pojdme ke druhé věci:

PLNOST

Církev je „plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest“ (Ef 1,23). Tohle vypadá jako nejobtížnější skutečnost z celého tohoto oddílu. V jakém smyslu je církev plností Krista? Je snad Kristus nedostatečný? Potřebuje nějak doplnit? Nebo je Ho jenom půlka? Či snad je nějak vyprázdněný, že potřebuje naplnit? Naprosto ne! Nic takového! Chtěl bych k tomu říct dvě poznámky:

Církev jako vyjádření Krista

Pavel tady používá **paradox**, protimluv, tak jako mnohokrát ve svých listech. „Když jsem slabý, jsem silný“ (2K 12,10). Nebo když se v Ef 3,19 modlí za to, abychom poznali „Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání.“ Církev jako plnost Kristova je podobným paradoxem. Jako je ženich nekompletní bez nevěsty, nebo viný kmen je neúplný bez ratolestí, jako pastýř není úplný bez ovcí – právě tak, v tomto smyslu je církev doplněním Krista, jako Jeho tělo je konkrétním vyjádřením Hlavy. Je to dobře patrné na slovech Pána Ježíše Krista, která řekl Pavlovi, tehdy ještě Saulovi, když ho srazil do prachu země před Damaškem, kam jel Saul z pověření židovské velerady vypátrat křesťany, zatknout je a v řetězech dovést do Jeruzaléma, kde měli být odsouzeni. Pavel o tom třikrát vydává svědectví: „Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi pravil: ‚Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?‘ Já jsem odpověděl: ‚Kdo jsi, Pane?‘ A on mi řekl: ‚Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ.‘“ (Sk 22,7-8). Pronásledoval Pavel Ježíše? Ne! Pronásledoval křesťany, církev, Kristovo tělo. A Ježíš se tady ztotožňuje se svým tělem, s církví.

Proto Pavel později mohl napsat, že se raduje, protože „nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev“ (Ko 1,24). Proto také napomínal korintské, že v jejich církvi je zmatek, místo aby znělo jasné slovo Boží, které ukazuje na to, že Bůh je přítomný. „...přijde tam člověk nevěřící nebo nezasvěcený, bude vším, co slyší, souzen a usvědčován, vyjdou najevo věci skryté v jeho srdci, takže padne na kolena, pokoří se před Bohem a vyzná: ‚Vskutku je mezi vámi Bůh!‘“ (1K 14,24-25).

Je to o tom, že v centru bude Boží slovo, které je ostré jako dvousečný meč, které je jako kladivo drtící skálu, které je jako oheň, který spaluje hřích a odhaluje skryté věci. Všechno v církvi se musí točit kolem Božího slova, které ukazuje na Boha, protože jenom tak může církev v plnosti vyjadřovat Krista. Už jsme to zdůraznili minule, ale nebojím se to zopakovat – bez Božího slova bude církev oddělená od hlavy, od Krista – jak od Jeho autority, moci a vlády, tak také od Jeho života. Nebude plností, ale prázdnotou. A to nás vede ke druhé poznámce – totiž, že jenom:

Kristus naplňuje církev

Kristus se ztotožňuje se svou církví a v tomto smyslu můžeme mluvit o tom, že církev je plností Krista. Ale bez Krista je církev ničím. Musíme mít stále na mysli, že Kristus je hlavou všeho, že Kristus je plně Bůh, který je vyvýšený nade všechno a zaujímá místo nejvyšší autority, moci a slávy. Jako takový je naprosto nezávislý na církvi. On ji nepotřebuje a v žádném smyslu Ho církev nemůže nijak doplnit. V Něm je vtělena plnost Božství (Ko 2,9), plnost sama se rozhodla v něm přebývat (Ko 1,19).

Jenom díky Kristu můžeme mluvit o tom, že církev je Jeho plností. Závěr Ef 1,23 to vysvětluje – Kristus přece naplňuje všechno, co je, tedy i církev samotnou. Milí přátelé, když si tohle uvědomíme, tak musíme žasnout. Jan Kalvín v komentáři k tomuto oddílu napsal: *Pro církev je nejvyšší ctí to, že se Boží Syn sjednotil s námi, a započítal tak sám sebe v určitém slova smyslu mezi nedokonalé. Jak ohromná je to pro nás útěcha, když se učíme, že dokud nebudeme v Jeho přítomnosti, tak mu přesto patří úplně všechno a přeje si, abychom církev považovali za kompletní.*

Milé sestry, milí bratři, to je Boží moc, že Kristus má své tělo, jímž je církev, a to jste vy! Vy jste tím tělem, vy jste součástí Ježíše Krista! On se rozhodl ztotožnit se s námi a naplnit svou církev svou svatou přítomností. Kdekoliv se schází Kristova církev, tam je Kristus přítomen. Proto také Duch svatý varuje křesťany před hříchem a lhostejností, před falešným učením, před tím, když chce někdo stavět na jiném základu, než je sám Kristus, protože každá taková věc – hřích, lhostejnost, falešné učení, nezájem o Kristovu církev, hledání jiného základu – to všechno podkopává církev, která je Božím chrámem. „Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy“ (1K 3,17).

Apoštol Pavel pronásledoval církev a byl sražen k zemi – z nepřítele a pronásledovatele křesťanů se stal hlasatel evangelia. A nikdy nepřestal žasnout nad Boží milostí a slitováním, kterých se mu dostalo. „Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě, avšak došel jsem slitování, aby Ježíš Kristus právě na mně ukázal všechnu svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří a tak dosáhnou věčného života“ (1Tm 1,15-16).

Všichni, kdo věří v Krista, jsou součástí Jeho církve. V každém z nich jednotlivě Kristus přebývá a v církvi nacházíme Jeho plnost. Milí přátelé, pokud jste Kristovi, radujte se z toho, že vás uznal za vhodné, abyste se stali součástí Jeho církve, Jeho těla, žasněte nad tím zázrakem, že z nepřátel, kterými jsme byli, učinil svou plnost. A pokud jste ještě nevložili všechnu svou důvěru v dokonalé dílo Pána Ježíše Krista na kříži, prosím vás, abyste to udělali co nejdříve, abyste to udělali ještě dnes, nyní. Pohleďte na Krista – přišel, aby zachránil hříšníky. Jeho ruka není krátká na spasení, Jeho krev má moc očistit od každého hříchu. Ale bez Krista čeká hříšníka jenom strašlivý soud a ještě strašlivější odsouzení. Bez Krista je život jenom prázdnou slupkou a čekáním na smutný konec. Jenom v Kristu je skutečná plnost, pravý život, smysl, radost, pokoj, opravdová láska a potěšení. To nás dovádí k samotnému závěru 23. verše a celé této Pavlovy modlitby. Jejím vrcholem je sám:

KRISTUS

Církev je „plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest“ (Ef 1,23). Bůh dal Krista jako hlavu nade vším církví. Kristus svrchovaným vládcem celého vesmíru a jako takový je dán svému lidu. Toto je v posledních několika verších Efezským 1 zdůrazněno a 23. verš to aplikuje na Boží lid – z Kristova vyvýšeného postavení pramení nesmírný užitek pro Jeho lid. A tento užitek je tady pro Boží lid už nyní – už nyní Kristus přivádí k naplnění všechno, co je – a to včetně církve. Církev bez Krista je mrtvou lidskou organizací, církev bez Krista je pekelným náboženstvím, které vede do zkázy, církev bez Krista je otráveným pramenem uprostřed pouště. Jenom Kristus dává církvi smysl! Tam, kde není Kristus, tam, kde se církev soustředí sama na sebe, na své aktivity, nebo budovy, nebo sociální programy, kde se církev soustředí víc na svět než na Krista, tak tam není skutečná Kristova církev. Ale všude tam, kde je Kristus, tam je také pravá Kristova církev.

Plnost, o které je tady řeč, ukazuje na Boží velikost, vznešenost, dokonalost, svatost a na Boží moc. A v Ef 3,19 je zmiňována v souvislosti s Kristovou láskou. Církev, tělo Kristovo, tedy bude naplňována Boží svatostí, Kristovou láskou a mocí. To je evangelium – Boží moc ke spasení pro každého, kdo věří. „Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní“ (Ř 5,8).

K tomu také směřuje to všechno, co Kristus přivádí k naplnění. Nejlepší vysvětlení těchto slov znovu ukazuje na církev. Je tady nové stvoření, které Kristus přivádí k životu, je tady nové stvoření, které Kristus naplňuje svou přítomností a svou mocí a je tady nové stvoření, které jednoho dne bude dokonale a cele sjednoceno s Kristem – tím je stvořením je církev, Nevěsta Beránkova. V ní je už nyní plnost Kristova. A přijde den, kdy bude dovedena do naprosté dokonalosti. Bude svatba Beránkova a Kristus a Jeho Nevěsta se stanou jedním tělem. Tohle je Boží sláva v církvi, ze které se nebeské mocnosti učí o Boží mnohotvaré moudrosti. Toto je Boží sláva, která spočívá na Kristově církvi už nyní a bude zde až na věky.

Amen.